

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA SZCZECIN**

**TOM II
KIERUNKI**

STUDIUM - PROJEKT ROZSĄDNY - BPPM

TOM II - KIERUNKI

Spis treści

CZĘŚĆ I – POLITYKA PRZESTRZENNA SZCZECINA DO 2050 ROKU	7
Rozdział I – GŁÓWNE WYZWANIA I WYTYCZNE KIERUNKOWE DO STUDIUM	7
1. Główne wyzwania: zagrożenie spadkiem potencjału demograficznego, zmianami klimatycznymi i cywilizacyjnymi	7
2. Kluczowe zasady polityki przestrzennej, spójne z Krajową Polityką Miejską (KPM) .	10
3. Integralność dokumentu ze strategią obowiązującą	11
4. Wytyczne kierunkowe z dokumentów strategicznych adresowane do polityki przestrzennej	12
5. Zintegrowane i podmiotowe podejście w realizacji polityki przestrzennej.....	13
6. Kształtowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego miasta	16
Rozdział II – KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARCZEGO SZCZECINA	18
1. Zasady kształtowania polityki przestrzennej w sferze handlu, usług i sfery produkcyjnej	18
2. Rynek pracy	21
3. Tereny nadwodne w strukturze miasta i żegluga śródlądowa	22
4. Założenia rozwojowe terenów portowych	24
5. Rozwój portu morskiego	25
Rozdział III – METROPOLIZACJA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	26
1. Kształtowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego miasta	26
2. Ochrona krajobrazu kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	26
2.1. Ochrona zabytków i krajobrazu kulturowego (kierunki działań konserwatorskich)..	26
2.2. Obszarowa ochrona wartości zabytkowych i dziedzictwa kulturowego ustalana w planach miejscowych:.....	27
2.3. Ochrona zabytków (obiektów o wartościach zabytkowych)	29
2.4. Ochrona obiektów i obszarów dóbr kultury współczesnej	29
2.5. Kształtowanie struktury krajobrazu miasta.....	30
3. Rozwój centrum miasta	33
4. Rewitalizacja obszarów miejskich	36
5. Sieć przestrzeni publicznych – obszary miasta o szczególnym znaczeniu	39
6. Sieć lokalnych centrów usługowych	41
7. Przestrzenne wyznaczniki jakości życia – standardy środowiska zamieszkiwania	41
8. Generalne dyspozycje, standardy i wskaźniki przestrzenne	43

9. Środowisko miejskie, w tym przyroda, jako infrastruktura budująca odporność na zmiany.....	47
10. Zrównoważony rozwój miasta poprzez gospodarowanie nieruchomościami	58
Rozdział IV – KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNEGO SZCZECINA	60
1. Edukacja	60
2. Rozwój ośrodka akademickiego.....	61
3. Zdrowie mieszkańców i opieka społeczna	62
4. Wspólnota sieci społecznych, spójność społeczna	63
5. Bezpieczeństwo publiczne, administracja publiczna (sądownictwo, areszt, policja, wojsko)	64
6. Kultura i wizerunek.....	66
7. Rekreacja i sport – styl życia i wolny czas	69
Rozdział V – ROZWÓJ SYTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY INŻYNIERYJNEJ	74
1. Zrównoważony rozwój systemów komunikacji	74
2. Zrównoważony rozwój infrastruktury inżynierskiej.....	81
Rozdział VI – ZADANIA OCHRONNE, ZOBOWIĄZANIA, WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA PRZESTRZENNE.....	91
1. Plany miejscowe - zobowiązania planistyczne miasta	91
2. Obszary objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta	91
3. Obszary wyłączenia spod zabudowy i ograniczonego zakazu zabudowy	91
4. Obszary inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym	92
5. Obszary zdegradowane, problemowe	100
6. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	100
CZĘŚĆ II – UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	102
Rozdział I – UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ	102
1. Odpowiedź polityki przestrzennej na warunki w otoczeniu	102
2. Warunki wewnętrzne kształtujące rozwój miasta i jego politykę przestrzenną	104
3. Zaspokajanie oczekiwań społecznych	108
Rozdział II – SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	108
CZĘŚĆ I – POLITYKA PRZESTRZENNA SZCZECINA DO 2050 ROKU	108
Rozdział I – GŁÓWNE WYZWANIA I WYTYCZNE KIERUNKOWE DO STUDIUM	108
Rozdział II – KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARCZEGO SZCZECINA	110
Rozdział III – METROPOLIZACJA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ	112
2. Ochrona krajobrazu kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	112
Rozdział IV – KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNEGO SZCZECINA	116
Rozdział V – ROZWÓJ SIECI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	118
Rozdział VI - ZADANIA OCHRONNE, ZOBOWIĄZANIA, WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA PRZESTRZENNE.....	120

STUDIUM - PROJEKT ROBOCZY - BPPM

1. Struktura i organizacja tekstu KIERUNKÓW

Tekst tomu KIERUNKI zorganizowano w podziale na dwie główne części. Pierwsza z nich zawierająca Kierunki polityki przestrzennej, składa się z sześciu rozdziałów. Część druga to podsumowanie Kierunków polityki przestrzennej, zawarto w niej uzasadnienie i objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń Studium.

Elementem wykonawczym Studium, będącym integralną częścią Kierunków (części stanowiącej Studium) są zamieszczone w odrębnym tomie Karty osiedli i Karty jednostek planistycznych. Dyspozycje tam zawarte dostosowane są do: specyfiki osiedla, jego funkcji w strukturze miasta i obszaru funkcjonalnego, dalej do warunków i wielkości obszaru jednostki oraz skali powiązań przestrzennych.

Kierunki rozwoju przestrzennego miasta przedstawiają w Studium zintegrowany model struktury funkcjonalno-przestrzennej. Integralnie związana z tomem III są rysunki KIERUNKÓW:

Mapa 1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Mapa 2. Kierunki kształtowania środowiska i krajobrazu kulturowego

Mapa 3. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

Mapa 4. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

CZĘŚĆ I. POLITYKA PRZESTRZENNA SZCZECINA DO 2050 ROKU

Pierwsze cztery rozdziały koncentrują się na zagadnieniach mogących mieć odniesienie do innych dokumentów strategicznych i polityk obowiązujących w mieście. Określają kierunki rozwoju gospodarczego, przestrzennego i społecznego Szczecina, nawiązując w ten sposób do celów głównych strategii rozwoju miasta oraz do organizacji tekstu UWARUNKOWAŃ, gdzie zastosowano podział materiałów informacyjnych na część społeczną, gospodarczą oraz przyrodniczą i przestrzenną.

Pozostałe dwa rozdziały w tej części uwzględniają zadania własne miasta związane z rozwojem szeroko pojmowanej infrastruktury i inne dyspozycje, w części wynikające z wymogów ustawowych. W części ogólnej polityki przestrzennej (Rozdz. I GŁÓWNE WYZWANIA I WYTYCZNE KIERUNKOWE DO STUDIUM) zawarto omówienie wyzwań, czynników, zasad i dyspozycji o charakterze ogólnym, wspólnych dla obszaru miasta, wyrażających relacje z funkcjonalnym otoczeniem, określających ramowo politykę przestrzenną Szczecina, mających charakter wytycznych strategicznych, moderujących politykę przestrzenną. Główną rolę w interpretacji i realizacji tej polityki spełniać będą karty osiedli i karty jednostek planistycznych wraz z rysunkami KIERUNKÓW. Taki model dyspozycji pozwala zapewnić kompleksowe i komplementarne ujęcie zagadnień polityki przestrzennej i sposobów ich rozstrzygnięć.

Zapewnienie spójności polityki przestrzennej ze Strategią rozwoju Szczecina wymaga takiej organizacji tekstu Kierunków rozwoju przestrzennego, która na etapie realizacji strategii pozwoli identyfikować planowane działania i dyspozycje przestrzenne w skojarzeniu z głównymi celami strategicznymi obecnej strategii i jej projektu zamieszczonego w materiałach planistycznych. Uwzględniając te potrzeby, w tekście Kierunków wyróżniono trzy kolejne rozdziały, w których zamieszczono treści mające bezpośrednie odniesienia do celów strategii, a mianowicie:

- Kierunki rozwoju gospodarczego Szczecina (rozdział II)
- Metropolizacja przestrzeni miejskiej (rozdział III)
- Kierunki rozwoju społecznego Szczecina (rozdział IV).

W rozdziale V sformułowano dyspozycje przestrzenne związane z rozwojem szeroko pojmowanej infrastruktury (rozdział V: Rozwój sieci infrastruktury technicznej, bezpieczeństwo i obsługa miasta), z wyłączeniem infrastruktury społecznej uwzględnionej w części dotyczącej rozwoju społecznego Szczecina (rozdział IV), także infrastruktury i przedsięwzięć realizujących/służących wzmocnieniu funkcji metropolitalnych uwzględnionych odpowiednio w rozdziale dotyczącym metropolizacji przestrzeni miejskiej Szczecina (rozdział III).

W rozdziale VI zebrano Zadania ochronne, zobowiązania, wyłączenia i ograniczenia przestrzenne mające wpływ na całą przestrzeń miejską lub będące zobowiązaniem ustawowym, wymagające omówienia i przedstawienia na rysunkach KIERUNKÓW.

CZĘŚĆ II. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Podsumowaniem Kierunków polityki przestrzennej jest tą częścią dokumentu, w której zgodnie z wymogiem ustawowym zawarto uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań.

W odrębnym rozdziale w tej części dokumentu przedstawiono również wymaganą syntezę ustaleń Studium.

STUDIUM - PROJEKT ROBOCZY - BPPM

CZĘŚĆ I – POLITYKA PRZESTRZENNA SZCZECINA DO 2050 ROKU

Rozdział I – GŁÓWNE WYZWANIA I WYTYCZNE KIERUNKOWE DO STUDIUM

1. Główne wyzwania: zagrożenie spadkiem potencjału demograficznego, zmianami klimatycznymi i cywilizacyjnymi

Kluczowym problemem Szczecina jest, potwierdzone w prognozach GUS, osłabienie potencjału demograficznego. Miasta wielkości Szczecina, wokół których powstały obszary funkcjonalne, chcące konkurować o mieszkańców, zasoby rynku pracy i kapitał, muszą rozwijać aktywność społeczną, gospodarczą i samorządową służącą pomnażaniu kapitału terytorialnego miasta i obszaru metropolitalnego.

Przewiduje się, że do 2050 roku ścieżkę rozwoju Szczecina wyznaczy kilka głównych procesów i zjawisk o charakterze wyzwań cywilizacyjnych, posiadających wymiar przestrzenno-społeczny i gospodarczy. Niewątpliwie największym wyzwaniem będzie w tym okresie konkurowanie o mieszkańców, mogących wzmocnić populację miast rdzeniowych obszarów funkcjonalnych.

Zgodnie z naturą procesów demograficznych, działania te koncentrować się powinny na kilku grupach docelowych m. in. na grupie dzieci i młodzieży, kształcących się w szczecińskich szkołach, poprzez identyfikację tożsamościową, wiążącą swoją przyszłość ze Szczecinem na młodych dorosłych wchodzących na lokalny rynek pracy lub kontynuujących kształcenie na szczecińskich uczelniach. Kluczowe, adresowane do tzw. grup docelowych, będzie pozyskiwanie mieszkańców z grupy osób w wieku produkcyjnym mobilnym.

Uznaje się to za największe wyzwanie będące skutkiem zmian demograficznych wymagające współpracy na wszystkich polach aktywności miasta. Sprostanie mu wymagać będzie kształtowania i podnoszenia atrakcyjności rynku pracy. Nie mniej ważne z punktu widzenia potrzeb tej grupy, będzie stwarzanie warunków do asymilacji i integracji jednostki w jej miejscu zamieszkania, przy równoczesnym zapewnieniu dostępu do usług i warunków do rozwoju osobowego poprzez udział w kulturze, możliwość kontynuacji kształcenia, zapewnienie warunków dostępu do usług zdrowia oraz do sportu i rekreacji.

Stałego wsparcia wymagać będzie grupa obejmująca populację w wieku produkcyjnym niemobilnym i populację w wieku poprodukcyjnym. Do tej grupy, świadomie nierozgraniczanej progiem wieku emerytalnego, adresowane będą działania ukierunkowane na adaptację ciągłą, konieczną dla jak najdłuższego pozostawania tych osób na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy bazującym na rozwiązaniach cyfrowych. Grupa ta, to jednocześnie aktualni lub przyszli uczestnicy rynku tzw. gospodarki senioralnej (srebrnej gospodarki), zgłaszający swoje potrzeby w sferze usług społecznych i usług zdrowia, finansujący stały rozwój tego rynku. Jest to również populacja, bez której integracja społeczna, kontynuacja tradycji i ducha miejsca oraz kształtowanie postaw kolejnych generacji nie będą możliwe.

Wyzwaniem komplementarnym w obszarze demografii, związanym ze strategią rozwoju kraju, rozwoju pogranicza polsko-niemieckiego i województwa zachodniopomorskiego, jest trwały rozwój gospodarczy w strukturze obszaru funkcjonalnego. To proces ciągły, obciążony wieloma ryzykami i ograniczeniami.

Tradycyjnie silne i witalne w Szczecinie branże związane ze sferą produkcji i gospodarki morskiej, nie zapewniają wystarczających warunków do trwałego rozwoju. Niezbędny jest rozwój przetwórstwa przemysłowego w dziedzinach gospodarki napędzanych postępowaniem technologicznym i współpracą ze sferą B&R, rozwój usług na rzecz produkcji i dopełniających potrzeby rynku usług ogólnospołecznych, świadczonych na rzecz mieszkańców obszaru funkcjonalnego.

Nabierającym przyśpieszenia procesom zmian społecznych i cywilizacyjnych towarzyszyć będzie globalny proces ocieplenia klimatu i związanych z tym procesem wyzwań adaptacyjnych:

geograficznych, społecznych i ekonomicznych. Skutki wywołane przez zmiany klimatu oddziaływać będą na wszystkie sfery życia. O ile sfera gospodarcza posiada zdolność adaptacyjną do tych zmian, to w sferze społecznej działania adaptacyjne przebiegają wolniej z racji ich rozproszenia i powszechności oddziaływań. Konieczna będzie sprawna koordynacja działań samorządu i wielu służb, obciążona mobilizowaniem znacznych środków finansowych.

Kontynuuje się działania wzmacniające odporności struktur miejskich na zmiany klimatu. Polityka klimatyczna, realizowana jest w Studium poprzez nakazy, ograniczenia i preferencje w dysponowaniu przestrzenią, będzie stanowiła podstawę do programów operacyjnych z zakresu: gospodarowania zielenią, gospodarowania wodami opadowymi, ograniczenia niskiej emisji, rozwoju sieci ciepła systemowego, edukacji ekologicznej i budowania kapitału społecznego, gospodarki odpadami, wdrażania nowych rozwiązań w formule *Smart City* (rozumianych jako integracja rozwiązań organizacyjnych i technologicznych), informatyzacji społeczeństwa, transformacji infrastrukturalnej. Przywołane wyzwania bardzo mocno implikują związki z przestrzenią, określają jej walory ekonomiczne poprzez użyteczność dla mieszkańców. W Studium przyjęto główną zasadę polityki przestrzennej polegającą na oszczędnym gospodarowaniu zasobami przyrodniczymi, przestrzennymi w znaczeniu spójności terenów urbanizowanych i dobrostanu mieszkańców. Zgodnie z tymi zasadami model miasta będzie kształtowany jako wielofunkcyjna struktura, przygotowana na zmienność warunków społeczno-gospodarczych: miasto krótkich odległości, kompaktowe, z osiedlami o pełnym wyposażeniu w infrastrukturę społeczną.

Walory ekonomiczne przestrzeni są z tą zasadą nierozdzielnie powiązane. Zabudowa zwarta (wykształcona struktura funkcjonalno-przestrzenna) i dostępność komunikacyjna w obszarze zurbanizowanym, minimalizują stałe i zmienne koszty dostępu do miejskiej infrastruktury społecznej (w tym w zakresie korzystania z kultury wysokiej i spędzania czasu wolnego) i dostępu do miejsc pracy w skali lokalnej i ponadlokalnej

Główną tezę wyprowadzoną z UWARUNKOWAŃ i DIAGNOZY strategicznej jest nieuchronność dużej dynamiki zmian społeczno-gospodarczych i ograniczoność zasobów w okresie programowania polityki przestrzennej dla horyzontu najbliższych trzydziestu lat. Daje to podstawę do sformułowania najważniejszych zasad i priorytetów działań samorządowych:

Przestrzeń

- procesy urbanizacyjne podporządkowuje się zasadzie pierwszeństwa uzbrojenia terenów w obszarze zabudowy zwartej i w obszarach objętych prawem miejscowym
- dysponowanie miejskim zasobem nieruchomości uwzględnia harmonogramy ich uzbrojenia i dostęp do infrastruktury technicznej i społecznej
- kontynuuje się wielkoprzestrzenną reurbanizację wysp Międzyodrza, obszarów okołolotniskowych i jeziora Dąbie
- odbudowa wartości funkcjonalno-przestrzennych Śródmieścia i struktur staromiejskich Szczecina i Dąbia, jako kluczowych dla jakości zamieszkania oraz zatrzymania lub powrotu mieszkańców do centrum (w tym koncentracja działań w Obszarze Strategicznej Interwencji)
- kontynuuje się procesy rewitalizacji pozostałych terenów zabudowy i przekształceń terenów poprodukcyjnych i terenów infrastruktury przemysłowej
- zarządzanie potrzebami komunikacyjnymi opiera się na priorytetach: dostępności przy oszczędności zasobów przestrzennych, równoważenia systemu transportu, przy primacie pieszych i rowerzystów w priorytetowych przestrzeniach publicznych miasta

Gospodarka

- wspiera się produkcję, usługi, dążąc do wykorzystania efektów skali i możliwości rozwoju, jakie oferuje pogłębienie toru wodnego do 12,5 m, oraz rozwój innych systemów transportowych w obszarze funkcjonalnym

- szczególne znaczenie nadaje się utrzymaniu rezerw terenowych na cele produkcji, składów, magazynów w zakresie przetwórstwa przemysłowego, wielkoskalowego przy współdziałaniu z partnerami z obszaru funkcjonalnego, a w skali miasta dywersyfikacji miejskiego rynku pracy w dziedzinach produkcji związanych z wysokimi technologiami
- priorytetem w zakresie wsparcia, osiedlania i współpracy obejmuje się innowatorów, start-up'y i firmy technologiczne, udziela się instytucjonalnego wsparcia klastrom i inicjatywom klastrowym i intensyfikuje się działania wzmacniające status Szczecina, jako ośrodka akademickiego współtworzącego gospodarkę miasta i jego funkcjonalnego otoczenia
- wspiera się szkolnictwo zawodowe i ośrodek akademicki jako zaplecze kadry obszaru funkcjonalnego
- wspiera się rozwój gospodarki niskoemisyjnej, która jest istotnym czynnikiem sprzyjającym poprawie jakości życia

Jakość życia

- za priorytetowe uznaje się działania kształtujące miasto przyjazne dla wieku, szczególnie w obszarach gospodarki senioralnej: ochrony zdrowia, rehabilitacji, mieszkalnictwa którym towarzyszą adekwatne do potrzeb nakłady na infrastrukturę techniczną i społeczną
- zapewnienie dostępności infrastruktury społecznej w obszarze zwartej zabudowy
- w obszarach mieszkalnictwa w zwartej zabudowie zapewnia się dostęp: do terenów zieleni i rekreacji, lokalnych centrów usługowych, transportu publicznego
- współdzielenie zasobów i usług uznaje się za zasadę budowania przestrzennej, funkcjonalnej i społecznej spójności

Środowisko

- ochrona środowiska jest koordynowana i ukierunkowana na utrwalanie istniejących i wytwarzanie nowych powiązań ekologicznych i zachowanie wysokiego poziomu bioróżnorodności oraz przywracania środowisku terenów trwale wyłączonych z zabudowy
- priorytet nadaje się integracji ekologicznej w obszarze zwartej zabudowy, dążąc do poprawy jakości środowiska miejskiego
- obniżanie transportochłonności miasta i jego ogólnej energochłonności i emisyjności osiąga się dzięki poprawie funkcjonalności przestrzennej i społecznej integralności obszarów zabudowy
- szczególny priorytet nadaje się gospodarowaniu wodami opadowymi i roztopowymi oraz ochronie terenów naturalnej retencji powierzchniowej, wpisując te działania w zintegrowany, długofalowy rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, poprawiający odporność i dostosowywanie przestrzeni miejskiej do zmian klimatu

Metropolizacja

- wzmacnianie funkcji i roli Szczecina, jako ośrodka metropolitalnego, realizowane jest poprzez rozwój funkcji metropolitalnych i partnerską współpracę z gminami sąsiedzkimi, w tym również na forum Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SSOM), wspólnie programując zintegrowane działania w obszarze funkcjonalnym
- priorytet nadaje się wspólnotowemu podejściu do wartości chronionych, metropolitalnemu, systemowemu rozwiązywaniu problemów środowiskowych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, infrastrukturalnych, komunikacyjnych z wykorzystaniem zasad ekonomii współdzielenia zasobów, dostępu do usług i wdrażania innowacyjnych rozwiązań
- wspiera się wykształcanie nowych i wzmacnianie istniejących specjalizacji Szczecina, które pozwolą osiągnąć trwałą zdolność do konkurencyjności z innymi ośrodkami funkcjonalnymi w Polsce i w regionie bałtyckim
- wzmacnia się relacje i więzi miejsko-wiejskie w SOM oraz szerzej w TRMS

- niezmiennie dąży się do wzmocnienia znaczenia Szczecina w relacjach bałtyckich i transgranicznych, wykorzystując w tym celu pozycjonowanie, specjalizację i rozpoznawalność Szczecina w kraju, jako ośrodka ponadregionalnego.

2. Kluczowe zasady polityki przestrzennej, spójne z Krajową Polityką Miejską (KPM)

Polityka przestrzenna Szczecina, podobnie jak Krajowa Polityka Miejska, określa kierunki zagospodarowania przestrzennego i sposób korzystania z przestrzeni. Wszystkie dyspozycje przestrzenne podporządkowane są podstawowym zasadom realizacji obu polityk, tj.:

1. **Zintegrowane podejście**, charakteryzujące się postrzeganiem jednostkowych potrzeb w szerszym kontekście wzajemnych, przestrzennych interakcji z bezpośrednim otoczeniem, dyspozycjami wynikającymi z karty jednostki funkcjonalnej i bardziej ogólnej karty osiedla. Potrzeby lokalne osiedla konfrontowane są z wpływem na docelowy kształt struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta, z zaspokojeniem potrzeb dzielnicowych i ogólnomiejskich oraz potrzebami i możliwościami finansowymi budżetu miasta. W obszarach przygranicznych uwzględniane są także powiązania funkcjonalne z gminą sąsiednią, w tym rozpatrywane pod kątem wzmacniania integracji obszaru oddziaływań. Tu szczególne znaczenie mieć będzie rozwój i udostępnianie infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i społecznej. Takie podejście prowadzi do realizacji przedsięwzięć w sposób skoordynowany i komplementarny, oraz do osiągnięcia synergii działań w mieście rdzeniowym i w jego otoczeniu.
2. **Partycypacja i współtworzenie w planowaniu i współdzielenie zasobów i usług**, oznaczające wychodzenie poza zakres konsultacji społecznych, określonych w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Podejmowanym decyzjom przyświecać będzie spojrzenie z perspektywy ich odbiorcy, czyli lokalnych społeczności, przedsiębiorców czy innych użytkowników przestrzeni miejskiej. Strategiczne zamierzenia inwestycyjne i programy będą udostępniane do konsultacji społecznych na etapie ich wczesnych projektów w celu osiągnięcia koncyliacyjnego uzgodnienia i akceptacji proponowanych rozwiązań. Współdzielenie zasobów i usług ma być zasadą planowania strategicznego.
3. **Zarządzanie wielopoziomowe pionowe i poziome**, wiążące się z zapewnieniem realizacji interesu publicznego poprzez uzgadnianie wyzwań rozwojowych i koordynację działań na wszystkich poziomach administracji publicznej, oraz współdziałaniem gmin w obszarze funkcjonalnym.
4. **Podejście terytorialne**, wykorzystujące endogeniczne zasoby i potencjały, podobnie jak w przypadku podejścia zintegrowanego opiera się na badaniu aspektów terytorialnych, uwzględnianiu istniejącego stanu zagospodarowania i potrzeb ochrony lub zmiany tego stanu w konfrontacji z wnioskami i oczekiwaniami zgłaszanymi przez mieszkańców i inwestorów. Wynikowe dyspozycje przestrzenne muszą uwzględniać ich skutki dla wspólnoty sąsiedzkiej, osiedla i dzielnicy włączając w to także szerszy kontekst terytorialny, jak: kształtowanie zabudowy w sposób zwarty, wielkoprzestrzenną reurbanizację obszarów uwalnianych przez port, powtórne wykorzystanie terenów przemysłowych, realizację lokalnego planu rewitalizacji, zintegrowane inwestycje terytorialne, realizacje zadań ponadlokalnych, zagadnienia przewietrzania miasta, ochrony środowiska, wspólne problemy w obszarze funkcjonalnym itp.
5. **Skala działań**, jako zasada polityki przestrzennej, w inny sposób definiuje podejście do dysponowania przestrzenią, uwzględniając obszar działań i związanych z nimi oddziaływań. Przy jednostce sąsiedzkiej skalą odniesienia będzie jednostka planistyczna, rejon komunikacyjny, osiedle i dostęp do dróg publicznych, usług, terenów rekreacji i uzbrojenia terenu. Przy realizacji przedsięwzięć o większym zasięgu, jak zagadnienia dostępu do portu, realizacja drogowej obwodnicy śródmiejskiej lub SKM, brany jest pod uwagę kontekst oddziaływań ogólnomiejskich, metropolitalnych, regionalnych i transgranicznych z uwzględnieniem oddziaływań z funkcjami chronionymi i środowiskiem przyrodniczym.

6. **Aspekty środowiskowe rozwoju i funkcjonowania miasta**, uwzględniane na każdym etapie realizacji polityki przestrzennej i jej utrwalania w prawie miejscowym, mają kluczowe znaczenie dla poprawy jakości życia i osiągania dobrostanu mieszkańców. Kompleksowa ocena oddziaływań i zakresu ingerencji w środowisko ma znaczenie wizerunkowe, podnosi atrakcyjność miasta i służy trwałemu rozwojowi gospodarczemu. Znaczenie tych aspektów w rozwoju Szczecina jest realizacją strategii marki *Szczecin Floating Garden*.
7. **Model urbanizacji** - zabudowę wysoką i wysokościową dopuszcza się tylko w wybranych lokalizacjach. W obszarze zwartej zabudowy preferuje się zabudowę wielorodzinną niskiej intensywności, a w miarę oddalania się od centrum miasta większe znaczenie nadaje się zabudowie jednorodzinnej z lokalnymi centrami usługowymi. Model ten cechuje poszanowanie dla zastanych wartości dziedzictwa kulturowego i krajobrazu.

3. Integralność dokumentu ze strategią obowiązującą

Studium implementuje cele obowiązującej Strategii Rozwoju Szczecina 2025.

Cel metropolizacja obszaru funkcjonalnego Szczecina koncentruje dotychczasowe cele I oraz IV obowiązującej strategii rozwoju Szczecina. Uwarunkowania demograficzne i coraz mocniejsze więzi funkcjonalne, wzmacniane wspólną realizacją zintegrowanych projektów terytorialnych koordynowanych przez SSOM, coraz bardziej uświadamiają potrzebę współdziałania. Każda z jednostek samorządu terytorialnego w ramach SOM odgrywać będzie przypisaną jej rolę, ale procesy w otoczeniu wzmacniać będą potrzebę integracji, chociażby w kontekście konkurencji o mieszkańców i zasoby gospodarcze. Szczecin, jako ośrodek rdzeniowy, będzie ponosił koszty związane z obsługą swojego obszaru w zakresie przypisanych mu funkcji metropolitalnych. Wyznaczał będzie także standardy w zakresie jakości życia w miejscu zamieszkania, jak i w zakresie efektywnej funkcjonalności stosowanych rozwiązań organizacyjno-technicznych.

Cel: metropolizacja obszaru funkcjonalnego Szczecina koncentruje dotychczasowe cele I oraz IV obowiązującej strategii rozwoju Szczecina. Uwarunkowania demograficzne i coraz mocniejsze więzi funkcjonalne, wzmacniane wspólną realizacją zintegrowanych projektów terytorialnych koordynowanych przez SSOM, coraz bardziej uświadamiają potrzebę współdziałania. Każda z jednostek samorządu terytorialnego w ramach SOM odgrywać będzie samodzielną rolę, ale procesy przebiegające w otoczeniu wzmacniać będą potrzebę integracji, chociażby w kontekście konkurencji o mieszkańców i zasoby gospodarcze. Szczecin, jako ośrodek rdzeniowy, będzie ponosił koszty związane z obsługą swojego obszaru w zakresie przypisanych mu funkcji metropolitalnych, wyznaczał będzie także standardy w zakresie jakości życia w miejscu zamieszkania, jak i w zakresie efektywnej funkcjonalności stosowanych rozwiązań organizacyjno-technicznych.

Cel: mobilizowanie i pomnażanie kapitału społecznego, odpowiada celowi III obowiązującej strategii. Pełniej ujmuje zagadnienia pomnażania kapitału intelektualnego i rozwoju Szczecina jako ośrodka akademickiego, aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru funkcjonalnego, ale również współpracę i identyfikację tożsamościową wszystkich jego części. Dla osiągnięcia sukcesu własnego i każdej lokalnej społeczności konieczne będzie współdziałanie w zakresie usług społecznych i zadań własnych realizowanych przez JST. Wskazuje na to diagnoza strategiczna i wyzwania stojące przed rynkiem usług i samorządami spowodowane zmianą liczebności populacji, jej przestrzenną koncentracją i strukturą wiekową. Samorządy współdziałające w ramach swoich obszarów funkcjonalnych zyskają dodatkowe atuty w konkurencji z innymi miastami metropolitalnymi.

Cel: zdywersyfikowany rozwój gospodarczy odpowiada celowi II obowiązującej strategii. Diagnoza strategiczna jednoznacznie pokazuje konieczność dywersyfikacji gospodarki, której podstawą będą nadal kluczowe branże decydujące wcześniej o rozwoju Szczecina, jego morskich tradycjach i bazie

produkcyjnej. Pogłębienie toru wodnego przyczyni się do powstania nowych możliwości rozwojowych. Uwidacznia się coraz mocniej potrzeba wzmocnienia usług społecznych dotycząca całego obszaru funkcjonalnego, a wynikająca ze zmian struktury wiekowej populacji. Z jednej strony stanowi to wyzwanie, ale jest szansą zdobycia przewagi konkurencyjnej, dzięki zwiększeniu potencjału ośrodka opieki zdrowotnej (w tym potencjału akademickiego - PUM) i wsparciu rozwoju publicznych i komercyjnych usług medycznych. Zróżnicowanie branżowe, wielkość i liczba podmiotów gospodarczych i zdolność adaptacyjna do nowych potrzeb rynku są kluczowe dla zachowania vitalności gospodarki Szczecina i jego obszaru funkcjonalnego. Oczywistym elementem działań w tych obszarach jest unowocześnianie i innowacyjność gospodarki, a w aspekcie przestrzennym opracowanie różnorodnej oferty dostępu do terenów o funkcji usługowo-produkcyjnej. Pozyskiwanie inwestorów w branżach wysokiej technologii warunkowane będzie ofertą rynku pracy, a to nierozłącznie związane jest ze wzrostem siły ośrodka akademickiego i jego współpracą z rynkiem (patenty i wdrożenia, edukacja dostosowana do wymagań rynku pracy) oraz konkurencyjnymi warunkami dla pozyskania nowych pracowników z konkurencyjnego otoczenia.

4. Wytyczne kierunkowe z dokumentów strategicznych adresowane do polityki przestrzennej

Dyspozycje przestrzenne uwzględnione w tekście Studium i przedstawione zostały na rysunkach KIERUNKÓW Studium w formie jednostek planistycznych, składających się na docelową strukturę funkcjonalno-przestrzenną. Istotne dyspozycje wynikające z analiz do Studium:

1. Utrzymanie i wzmocnienie ochrony terenów produkcji i składów oraz usług (w tym terenów stoczniowych i w granicach Portu Morskiego), powiększanie terenów dla lokalizacji przemysłu (w ramach akceptowanej zamienności funkcji P-produkcyjnej i U-usługowej), w tym w powiązaniu ze sferą B&R oraz branżami innowacyjnymi, wspieranie polityki tworzenia i zwiększania potencjału klastrów
2. Uzupelnienie luki na rynku mieszkań, z uwzględnieniem co najmniej dysproporcji pomiędzy liczbą gospodarstw domowych a liczbą mieszkań. Dywersyfikacja form własności mieszkań (społeczne, komunalne, TBS, mieszkanie Plus, własność prywatna, itp.) i stwarzanie warunków dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego na wynajem
3. Podniesienie jakości przestrzeni mieszkalnej z priorytetem w obszarach zwartej zabudowy, poprzez: określenie zadań strategicznych dla osiedli w celu integracji funkcjonalno-przestrzennej w osiedlach, utrzymanie, wzmacnianie lub wykształcanie lokalnych centrów usługowych, zapewnienie dostępności do terenów zieleni ogólnodostępnej i rekreacji, usług społecznych itd.
4. Uwzględnienie długofalowych skutków zmian demograficznych i znacznego wzrostu odsetka osób starszych, stwarzanie warunków dla rozwoju gospodarki senioralnej oraz ekonomii społecznej, w oparciu o rezerwy terenów inwestycyjnych lub inwestycje polegające na powtórnym wykorzystaniu terenów poprodukcyjnych, wykształcenie segmentu gospodarki lokalnej skierowanej do klientów z obszaru transgranicznego
5. Koncentracja działań i przywracanie wartości funkcjonalno-przestrzennych w obszarze zwartej zabudowy, w tym rewitalizacja obszarów historycznej zabudowy, m.in. zespołów staromiejskich Szczecina i Dąbia, osiedli śródmiejskich, reurbanizacja wysp Międzyodrze
6. Uwzględnienie potrzeb ośrodków akademickich, naukowych i badawczych i ich korelacji z działalnością gospodarczą obszaru funkcjonalnego
7. Integracja powiązań transportowych, w szczególności zwiększenie udziału transportu publicznego w podziale zadań przewozowych obszaru funkcjonalnego Szczecina oraz obszarów obecnej i przyszłej zabudowy
8. Zagospodarowanie i zabudowa terenów w sposób adoptujący do zmian klimatu
9. Preferencje przekształceń terenów zdegradowanych.

Wytyczne przestrzenne, przedstawione na rysunkach KIERUNKÓW obrazują dyspozycje w kartach osiedli i kartach jednostek planistycznych, zawierających ustalenia kierunkowe.

Polityka przestrzenna koncentruje się głównie na relacjach sfer społecznej i gospodarczej z przestrzenią miasta w nadanym jej kształcie w Studium, dzięki poszerzonej diagnozie strategicznej służy zintegrowaniu z polityką rozwoju i celami strategii rozwoju Szczecina.

5. Zintegrowane i podmiotowe podejście w realizacji polityki przestrzennej

5.1. Ramy polityki przestrzennej

Najważniejszym wyzwaniem jest minimalizowanie presji na tereny niezabudowane przy jednoczesnym zapewnieniu elastyczności i warunków przestrzennych do dalszej przebudowy struktury szczecińskiej gospodarki.

W najbliższych dziesięcioleciach przewiduje się wzrost znaczenia restrukturyzacji przestrzeni miejskich umożliwiającej zróżnicowane funkcjonalnie zagospodarowanie. Oczekuje się zmniejszenia presji na tereny peryferyjne, postępująca autonomizacja gospodarki i aglomeracji może wpłynąć na zmiany funkcji niewykorzystanych terenów lub przywrócenie ich środowisku przyrodniczemu.

W Szczecinie pojawiają się i nabierają znaczenia czynniki środowiskowe (środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi): zanik bioróżnorodności biologicznej, będący wynikiem ocieplenia klimatu i antropopresji oraz wkraczaniem gatunków przyrodniczych inwazyjnych, okresowy deficyt wody wynikający z okresów suszy oraz przerywania obiegu wody w środowisku z powodu zasklepienia powierzchni ziemi.

Pomimo wskazania docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej, nie wszystkie potrzeby inwestycyjne i społeczne będą mogły być zrealizowane zgodnie z oczekiwaniem mieszkańców. Zabudowa (głównie peryferyjna) powstająca na zasadzie sąsiedztwa, bez zgodności z polityką przestrzenną, (na gruntach rolnych, uzyskanych na cele rolnicze), nie zawsze będzie mogła być wyposażona w pełni w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną oraz dostęp do infrastruktury społecznej. Umożliwienie zabudowy obszarów peryferyjnych na podstawie prawa miejscowego nie daje gwarancji szybkiego ich uzbrojenia w infrastrukturę gdyż rozstrzygają o tym możliwości budżetu miasta. Wobec ograniczonych zdolności finansowania rozwoju własnego, pogłębionych przez stan pandemii, realizacja infrastruktury wymagającej wysokich nakładów będzie musiała być odłożona nawet na 10 do 20 lat. Takie przesłanki powinny mieć znaczenie przy podejmowaniu decyzji o sprzedaży i zakupie nieruchomości i będą elementem polityki mieszkaniowej miasta.

Problem ten może dotyczyć osiedli na obrzeżach miasta. Osiedla te lub ich części osiągają relatywnie niższe wskaźniki jakości życia. Zabudowa w niewielkiej liczbie może się tu pojawiać z powodu bardzo niskich cen gruntów, co będąc atutem w momencie nabycia nieruchomości, szybko staje się obciążeniem z powodów kosztów końcowych użytkowania¹.

5.2. Spójność przestrzenno-funkcjonalna miasta z otoczeniem

W obszarze metropolitalnym Szczecina wieloletnią funkcję integratora pełni SSOM, jego doświadczenia zdobyte w ramach współpracy z samorządami i przy realizacji przedsięwzięć w ramach ZIT pozwalają wskazać i realizować najważniejsze kierunki działań i priorytety wspólnego rozwoju. W wymiarze polityki przestrzennej spójność funkcjonalno-przestrzenna (budowanie relacji i więzi z otoczeniem) będzie uzyskiwana poprzez:

- udostępnianie w partnerskich relacjach miejskiej infrastruktury technicznej dla obsługi terenów gmin sąsiednich
- realizację zintegrowanych inwestycji terytorialnych, w tym koordynację planów rozwoju infrastruktury drogowej, szynowej i rowerowej,

1 Kosztów utrzymania zabudowy, kosztów mediów (wysokich przy niepełnej infrastrukturze technicznej), warunków i kosztów dojazdu do pracy i usług społecznych, ograniczenia dostępności czasu wolnego, w skrajnych przypadkach niszczącego więzi społeczne.

- wspieranie zrównoważonego transportu poprzez integrację sieci transportu publicznego
- koordynację planów rozwoju infrastruktury społecznej
- wspólne planowanie na poziomie regionalnym we współpracy z samorządem województwa, na poziomie lokalnym integrowanie polityk przestrzennej w bezpośredniej współpracy gmin i powiatów
- prowadzenie wspólnej polityki pozyskiwania inwestorów opartej na analizie predyspozycji terenowych i atrakcyjności lokalizacji dla inwestorów
- zintegrowanie ochrony środowiska, w tym w zakresie zapewnienia powiązań ekologicznych
- buforowanie zespołów zabudowy terenami zieleni
- gospodarowanie błękitno-zieloną infrastrukturą
- ograniczanie emisji zanieczyszczeń
- ograniczenie uciążliwości komunikacyjnych.

Generalną zasadą będzie sieciowanie usług, współpraca JST w zakresie usług publicznych i zadań własnych gmin. Współpraca będzie dotyczyć także lokowania nowych inwestycji, szczególnie o charakterze produkcyjnym. Przewiduje się podjęcie w większym zakresie współpracy w celu ograniczania emisji zanieczyszczeń i przeciwdziałania zmianom klimatu, w tym wspólne przeprowadzenie transformacji energetycznej obszaru funkcjonalnego, m.in. większe wykorzystania OZE, wykształcanie mikro sieci na bazie OZE. Oczekiwana jest koordynacja planów gospodarowania wodami opadowymi, m.in. w zlewni rzeki Bukowa pomiędzy Szczecinem i gminą Dobra, ponieważ znaczny postęp w zasklepieniu powierzchni terenu w związku z zabudową realizowaną w gminie Dobra może skutkować wystąpieniem podtopień na terenie Szczecina. Koordynowane będą także działania związane z ochroną środowiska, w tym związane z oddziaływaniami transgranicznymi.

5.3. Zwiększanie przestrzenno-funkcjonalnej odporności miasta

Wzmacnianie odporności miasta dotyczyć będzie głównie działań prowadzących do łagodzenia przestrzennych skutków zmian klimatu i zwiększania odporności na ekstremalne zjawiska pogodowe, niedobory energii, niepewność gospodarczą, która wymaga większej samowystarczalności miasta i obszaru funkcjonalnego. Interwencja funkcjonalno-przestrzenna będzie miała na celu wykształcenie infrastruktury zdolnej do adaptacji w wielu skalach i koncentrować się będzie na:

- wdrażaniu planów rozwoju zieleni, sieciowaniu powiązań przyrodniczych, utrzymaniu korytarzy ekologicznych i integracji ekologicznej, szczególnie w obszarze zwartej zabudowy, wypełnianiu zielenią przestrzeni publicznych i rejonów zabudowy w zieleni, obowiązku wykształcania terenów zieleni na prywatnych nieruchomościach, działaniu punktowym i obszarowym nakierowanym na regenerację powietrza i minimalizowanie efektu miejskich wysp ciepła i regenerację powietrza
- wdrażaniu planu gospodarowania wodami opadowymi, utrzymując i zwiększając naturalną zdolność retencyjną obszaru miasta (zwiększając retencję powierzchniową i wtórne wykorzystanie wód opadowych), minimalizowaniu ilości wód opadowych odprowadzonych z obszaru miasta do wód powierzchniowych i opóźnianie odpływu tych wód tam, gdzie ich absorpcja przez powierzchnie niezasklepiene lub inne wykorzystanie nie jest możliwe
- kształtowaniu struktury zabudowy w sposób zapewniający dobre warunki przewietrzania miasta i regeneracji powietrza, szczególnie w obszarze zwartej zabudowy
- wykorzystywaniu rozwoju i możliwych zmian w infrastrukturze technicznej i komunikacyjnej i jej zarządzaniu prowadzących finalnie do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, korzystnej zmiany struktury dostaw nośników energii, zmniejszenia natężenia ruchu i udziału transportu ciężkiego, preferencji dla niskoemisyjnych rodzajów transportu, rozwoju infrastruktury tras rowerowych i stref dostępności pieszej poprzez organizację przestrzeni i funkcji, przemodelowanie potrzeb przewozowych i parkingowych, szczególnie w obszarze śródmieścia i poprzez wykształcanie lokalnych centrów usługowych

- organizacji przestrzeni w rejonach zabudowy w sposób minimalizujący oddziaływania na środowisko, w tym preferując niskoemisyjność, wprowadzanie dodatkowych terenów zieleni i terenów rekreacyjnych, kształtując zabudowę z uwzględnieniem oczekiwanych wskaźników jakości życia (jakości i intensywności zabudowy, dostępu do usług i zieleni rekreacyjnej, integralności przestrzennej i społecznej)
- dopuszczaniu korzystania z dostępnych form wykorzystania OZE na warunkach nieprowadzących do dewastacji krajobrazu kulturowego, niszczenia lub nadmiernej ingerencji w obszary lub obiekty objęte ochroną prawną lub wynikającą z tradycji miejsca lub estetyki
- wdrażaniu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych z zakresu ekonomii społecznej: współdzielonych, zasobooszczędnych, wykorzystujących naturalne ekosystemy wspólnotowej lokalne sieci społeczne, które najskuteczniej funkcjonują w sytuacjach kryzysowych
- identyfikowanie potrzeb i wdrażanie ich w ramach budżetu partycypacyjnego np. SBO i w ramach innych procesów dyskusji społecznej.

Zakłada się także inne niewymienione działania zwiększające odporność na zmiany klimatu korzystne ze społecznego punktu widzenia, zmniejszające zagrożenia dla grup ryzyka.

5.4. Poprawa dobrostanu szczecinian

Celem polityki przestrzennej jest poprawa dobrostanu szczecinian. Tak uogólnione podejście, dzięki wieloaspektowej analizie przestrzeni miasta dokumentowanej na rysunkach UWARUNKOWAŃ (mapy 1-6) i skomentowanej w DIAGNOZIE z atlasem map Szczecina, pozwala wyróżnić działania kierunkowe, takie jak:

- poprawa jakości życia i jakości przestrzeni w obszarach zamieszkania (parametry zabudowy, wyposażenie w zieleni, dostęp pieszy do usług podstawowych itp.) – mapy dostępności pieszej do zieleni ogólnodostępnej, dostępności pieszej do Podstawowej Opieki Zdrowotnej, mapa jednobrębów w zasięgu dojścia pieszego do lokalnych centrów, rysunki UWARUNKOWAŃ
- poprawa dostępności miejsc pracy i usług, w tym usług ogólnomiejskich i metropolitalnych z miejsc zamieszkania (infrastruktura różnych rodzajów transportu, transport publiczny, sposób, jakość i czas dostępu do miejsc pracy i usług ogólnomiejskich) – mapa jednobrębów z siedzibami zarejestrowanych form zatrudniających powyżej 50 pracowników), mapa jednobrębów w zasięgu dojścia pieszego do przystanków komunikacji miejskiej, mapa dostępności pieszej do transportu kolejowego (SKM)
- poprawa kompaktowości przestrzeni zurbanizowanej i jej komplementarnego wyposażenia w usługi ogólnospołeczne (dostępność lokalnych centrów handlowo-usługowych w ramach obszarów zwartej zabudowy) – mapy terenów zieleni ogólnodostępnej wraz z terenami ogrodów działkowych na tle obszaru zwartej zabudowy, mapa jednobrębów w zasięgu dojścia pieszego do lokalnych centrów usług, mapa dostępności pieszej do Podstawowej Opieki Zdrowotnej
- ochrona krajobrazu kulturowego historycznej struktury przestrzennej miasta, osiedli – rysunki UWARUNKOWAŃ
- czytelne rozgraniczanie funkcji i minimalizowanie konfliktów na styku z funkcjami chronionymi, ograniczanie do niezbędnej ingerencji w obszary niezabudowane i posiadające wartość przyrodniczą – rysunki UWARUNKOWAŃ
- wykorzystywanie walorów ekonomicznych przestrzeni - mapa relacji średniej ceny gruntu w osiedlach
- rejonizacja działalności gospodarczej w ramach obszarów portu morskiego, obszarów produkcji i składów oraz obszarów usług na rzecz produkcji – rysunki UWARUNKOWAŃ.

Przestrzenna rozległość Szczecina nie oznacza zgody na rozpraszanie zabudowy. Spójność przestrzenną i zwartość obszaru zabudowy ilustruje mapa KIERUNKÓW zagospodarowania miasta.

5.5. Spójność społeczna, wspólnota sieci społecznych

Szczecin jako metropolia, konkurując o pozyskanie i zatrzymanie mieszkańców, musi kontynuować podnoszenie kapitału społecznego, tworząc w ten sposób miasto spójne społecznie, zarządzane w stałym dialogu z mieszkańcami i wrażliwe na jego potrzeby. Procesy współdecydowania, współdzielenia przestrzeni i zasobów, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań będzie się odbywać przy uwzględnieniu potrzeb różnych grup społecznych, w celu poprawy ich akceptacji społecznej.

Szczecin będzie wspierał inicjowanie i rozwój społeczności lokalnych, osiedlowych w celu podnoszenia kompetencji społecznych i wykształcenia struktur partnerskich dla samorządu. Oczekiwane efekty przestrzenno-funkcjonalne tych działań to:

- udoskonalanie planowania i zarządzania miastem oraz jego potrzebami, dostarczanie aktualnych danych o mieście i możliwość rozwiązywania problemów w sposób zintegrowany i na bieżąco
- identyfikacja i mapowanie lokalnych potrzeb i oczekiwań w trybie budżetu partycypacyjnego i innych form dialogu społecznego; ich realizacja i informacja zwrotna wzmacniają motywację i poczucie sprawczości w spójności z polityką przestrzenną
- obywatelska dbałość o wypracowane wspólnie realizacje – dobro wspólne
- świadomość ekologiczna ograniczeń funkcjonowania ekosystemu miejskiego i ich łagodzenie/zmniejszanie w różnych skalach przestrzennych
- najskuteczniejsza społecznie, oparta na przykładzie własnych działań sąsiedzka i partnerska promocja zmian np.: zachowań komunikacyjnych, rozwiązań i metod budowania odporności miasta na zmiany klimatu
- skuteczna niwelacja różnic infrastrukturalnych i społecznych, przewyższanie barier i ograniczeń w obszarach wymagających odnowy, przeciwdziałanie rozpadowi więzi społecznych i atomizacji życia społecznego
- tolerancja w przestrzeni i gospodarce miejskiej wielokulturowości i międzykulturowości, jako dziedzictwa miasta, wyznacznika jego kreatywności i wizerunku
- aktywność w relacjach z gminami sąsiedzkimi oraz mieszkańcami i grupami je reprezentującymi we wszystkich sprawach związanych ze społeczną i przestrzenną funkcjonalnością obszaru metropolitalnego.

Aktywność społeczna mieszkańców ma swój praktyczny wymiar i efekt mierzony, jako poziom stanu kapitału metropolitalnego i terytorialnego, jest ważna dla mieszkańców, bo przekłada się na bieżące koszty funkcjonowania aglomeracji, co wpływa na bieżące koszty ponoszone przez mieszkańców w ich dostępie do miejsc pracy, rozrywki, rekreacji i wypoczynku. Lokalnie, w wymiarze społecznym ten kapitał tworzy jakość życia w miejscu zamieszkania w jednostkach sąsiedzkich.

6. Kształtowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego miasta

Utrzymanie rezerw terenowych oraz pogłębienie toru wodnego mają znaczenie kluczowe dla rozwoju portu. Możliwość przyjmowania znacznie większych jednostek morskich, wzmocni siłę i konkurencyjność przedsiębiorstw związanych z obrotem portowym, w tym w dziedzinie spedycji transportem kołowym i żegluga śródlądowej.

Drugą grupą czynników miastotwórczych jest struktura branżowa i siła przemysłu. Wciąż odgrywa on bardzo ważną rolę w gospodarce miasta, przyczyniając się do rozwoju szerokiej gamy usług na rzecz produkcji. Dotychczasowy wkład przemysłu w rozwój gospodarczy Szczecina maleje z powodu tendencji do lokowania działalności produkcyjnej w obszarach funkcjonalnych dużych miast (w szczecińskim OF: Police, Goleniów, Stargard, Gryfino, Świnoujście) oraz za sprawą historycznie uwarunkowanej, branżowej struktury przemysłu. Wzmocnienie pozycji Szczecina w tej dziedzinie wymaga utrzymania atrakcyjnych i zróżnicowanych warunków lokalizacyjnych, w tym celu utrzymuje się rezerwy terenowe dla lokalizacji działalności w dziedzinach zaawansowanej technicznie

i technologicznie produkcji oraz specjalne strefy ekonomiczne, parki przemysłowe i technologiczne oraz wspiera organizacje przedsiębiorców (np.: klastry).

Atutem Szczecina jest zabudowa historyczna (np.: Wały Chrobrego) i struktury miejskie powstałe po latach odbudowy zniszczeń wojennych do czasów obecnych. Atrakcyjność tej zabudowy w powiązaniu z dziedzictwem kulturowym są wyróżnikami Szczecina na tle innych miast podobnej wielkości. Dzięki intensywnej rewitalizacji tworzą atrakcyjną tkankę miejską i mogą przyciągnąć nowych mieszkańców. Szczecin jest wiodącym ośrodkiem/celem migracji dla mieszkańców regionu. Zadaniem samorządu jest wzmacnianie atrakcyjności obszarów zabudowy, w Studium podstawowe znaczenie nadaje się procesom wieloprzestrzennej reurbanizacji terenów Międzyodrza uwalnianych przez port, odbudowie Starówki i utrzymaniu szczecińskiego modelu urbanizacji, wypracowanego w ramach planu ogólnego jeszcze w latach 90. XX w.

Pod względem demograficznym, istnieją tu doskonałe warunki dla rozwoju ludnościowego i procesów osiedleńczych, ograniczeniem tego rozwoju jest szybkie starzenie się populacji Polski, która w większym rozmiarze dotyczy miast, koncentrujących większość ludności kraju. Pozytywnym czynnikiem będzie, wynikowo niewielki spadek potencjału ludnościowego w obszarze funkcjonalnym Szczecina, co uwzględniając atrakcyjne i bezpieczne warunki życia w mieście stwarza szanse przyciągnięcia nowych mieszkańców.

Pod względem skali w ujęciu przestrzennym, geomorfologicznym, przyrodniczym i krajobrazowym Szczecin oferuje konkurencyjne w skali europejskiej warunki życia, rekreacji i dla rozwoju turystyki. W Studium chroni się te wartości dążąc do zrównoważenia potrzeb rozwojowych z konieczną ochroną zastanych wartości (zasobów wód, zieleni, bioróżnorodności i zwartości obszarów cennych z punktu widzenia środowiska).

Narzędziami polityki przestrzennej w tej dziedzinie jest utrzymywanie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, restrukturyzacja zabudowy i kształtowanie przestrzeni dostosowywanej do potrzeb rozwojowych w kolejnych edycjach Studium, w oparciu o analizę procesów demograficznych i gospodarczych.

Czynnikami miastotwórczym jest także kreatywność i społeczna aktywność mieszkańców oraz produktywność gospodarki w jej części opartej na rozwoju usług, w tym usług metropolitalnych. W Studium wyraża się to stwarzaniem warunków dla rozwoju usług (rezerwy terenowe dostosowane do gęstości zaludnienia, w obszarach rozwoju zabudowy i w rejonach zwiększonej aktywności gospodarczej) oraz nadaniem wysokiej rangi procesom metropolizacji.

W świetle potrzeb gospodarki obszaru funkcjonalnego Szczecina i jego mieszkańców wysoką rangę nadaje się utrzymaniu statusu Szczecina, jako miasta akademickiego, ośrodka rozwoju nauki, coraz lepiej powiązanej ze sferą aktywności gospodarczej oraz B&R. W Studium wspiera się działania na rzecz rozwoju ośrodka akademickiego, jako ważnego czynnika miastotwórczego, utrzymując rezerwy terenowe dla rozwoju szkół wyższych oraz poprzez organizację przestrzeni miejskiej, rozwój systemów komunikacji i usług składających się na przestrzeń atrakcyjną i przyjazną dla młodej populacji: młodzieży i studentów.

Zakłada się, że w horyzoncie Studium (do 2050 r.) dokończona zostanie budowa podstawowej infrastruktury, tworzącej układ komunikacyjny miasta, uwalniając środki publiczne na realizację projektów reurbanizacyjnych i rewitalizacyjnych. Dostępność komunikacyjna, zagadnienia mobilności i zmniejszania kongestii transportowej są jednym z priorytetów Studium, podobnie jak rozwój pozostałej infrastruktury, w tym jednym z priorytetów jest zwiększanie udziału OZE oraz zmniejszanie śladu węglowego miasta w ramach działań zwiększających odporność na zmiany klimatu.

Niekorzystnym czynnikiem jest zbyt mała powierzchnia mieszkalna na osobę i zbyt mała liczba mieszkań, ich dostępność cenowa i przestrzenna, wyposażenie oraz infrastruktura usług publicznych w otoczeniu. W warunkach Szczecina jest to wyzwanie w zakresie normalizacji rynku

mieszkaniowego, rewitalizacji istniejących zasobów i wyważonego udostępniania terenów pod zabudowę przy zachowaniu zwartości przestrzennej i spójności społecznej.

Rozdział II – KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARCZEGO SZCZECINA

1. Zasady kształtowania polityki przestrzennej w sferze handlu, usług i sfery produkcyjnej

1. Szczecin posiada duży potencjał reindustrializacyjny, na który składają się tradycyjne przemysły funkcjonujące w mieście. Wspiera się rozwój tych przemysłów, traktując zwiększenie ich skali działania, jako szansę pozyskania pracowników nadwyżkowych z terenów rolniczych w ramach migracji wewnętrznych.
2. Utrzymuje się dotychczasowe przeznaczenie terenów wskazujących na cele produkcji, składów i magazynów, nowe powierzchnie przeznaczane na ten cel wskazuje się z uwzględnieniem oczekiwanego zróżnicowania rodzajów działalności i potrzeb rynku pracy.
3. Utrzymuje się rezerwy terenów wskazujących na cele parków przemysłowych i parków technologicznych, wolnych obszarów celnych i specjalnych stref ekonomicznych, ułatwiając inwestowanie, modernizację przedsiębiorstw i wzrost konkurencyjności gospodarki miasta.
4. W przypadku wygaszenia funkcji produkcyjnych, składowych lub portowych na obszarach Śródmieścia, dąży się do wykształcenia śródmiejskich wielofunkcyjnych struktur zintegrowanych z układem funkcjonalno-przestrzennym miasta.
5. Działalność produkcyjno-składowa i usługi na rzecz produkcji mogą być lokowane w obszarach wskazanych w Studium, jako obszary produkcyjne lub obszary usług (na zasadach zamienności lub dopełniającego charakteru funkcji). Do tej kategorii terenów zalicza się także tereny parków przemysłowych, parków naukowo-technologicznych i parków naukowych.
6. Za warunek unowocześnienia gospodarki miasta, zróżnicowania rynku pracy uznaje się działalność uczelni oraz klastrów i organizacji pracodawców, wspierających pozyskiwanie inwestorów w dziedzinach wytwórczości wymagających stosowania zaawansowanych technik i technologii albo transferu technologii lub wdrożenia własnej myśli technicznej. Wspiera się usieciwienie współpracy i działań tych podmiotów.
7. Wspiera się powstawanie nowych miejsc pracy w produkcji, rozwijanej w dziedzinach związanych z wysokimi technologiami. Tworzy się warunki do rozwoju istniejących parków przemysłowych, technologicznych i podstref specjalnych stref ekonomicznych, a także do powstawania tego rodzaju struktur na pozostałych terenach przeznaczonych w Studium na cele produkcji, składów, usług produkcyjnych.
8. Oferta terenów produkcji i składów dostosowana jest do potrzeb przedsiębiorstw różnej klasy wielkości. Ograniczenia przestrzenne lub branżowe mogą wynikać jedynie z dostępności terenów odpowiednich powierzchniowo dla danego rodzaju działalności lub z oddziaływania tej działalności na otoczenie, jej uciążliwości.
9. Na obszarach usług i produkcji dopuszcza się lokalizację niezbędnych mieszkań funkcyjnych, niestanowiących wyodrębnionego zespołu mieszkaniowego spełniającego warunki wymagane dla funkcji chronionej.
10. Utrzymuje się rezerwy terenowe przeznaczane na cele usług, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji związanych z dostępem do usług społecznych oferowanych również na zasadach komercyjnych (np.: w zakresie utrzymania i ochrony zdrowia, rehabilitacji itp.).
11. Uwzględnia się obecne i oczekiwane potrzeby w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego, stwarzając warunki dla rozwoju sfery Badań-Rozwoju-Innowacji (B&R&I). Ochronia się tereny dedykowane tej funkcji oraz zapewnia się ofertę terenów dla usług w ramach terenów dedykowanych parkom technologicznym, parkom przemysłowym, strefom ekonomicznym,

obszarom wolnocłowym i obszarom portowym, w ramach których mogą funkcjonować zarówno jednostki usługowe, jak i związane z przetwórstwem przemysłowym.

12. Formułuje się następujące wytyczne dla podaży i rozmieszczenia usług:

- nie wskazuje się wielkoprzestrzennych obszarów koncentracji usług i nie określa specyfiki branżowej takich obszarów. Dostępność terenów usług zapewnia się w obszarze całego miasta
- w obszarach zabudowy jednorodzinnej umożliwia się powstawanie samodzielnych usług związanych nie tylko z obsługą jednostek zamieszkania (konsumpcją indywidualną i ogólnospołeczną), ale również zapewnia się rezerwy terenowe dla lokalizacji usług realizujących zadania własne gminy
- w obszarach zabudowy wielorodzinnej umożliwia się powstawanie samodzielnych lub wbudowanych usług związanych z obsługą jednostek zamieszkania (konsumpcją indywidualną i ogólnospołeczną). Zapewnia się rezerwy terenowe dla lokalizacji usług realizujących zadania własne gminy
- w ramach zasobu gminy, w różnych typach zabudowy utrzymywane są rezerwy terenowe z przeznaczeniem na cele usług realizujących zadania własne gminy (szkoły, żłobki, przedszkola, domy opieki, cmentarze i inne, będące efektem rozwoju społeczno-gospodarczego)
- kształtując sieć usług związanych z obsługą ludności uwzględnia się czasową dostępność usług w ruchu pieszym, lokalizowanych w miarę możliwości w formie lokalnych centrów (skwerów, ryneczków, centrów osiedlowych itp.) o dostępności, dla lokalnych mini centrów osiedlowych w zasięgu 10 min. do 15 min. (ok. 250 m do ok. 500 m) oraz dzielnicowych o dostępie ok. 20 min. transportem publicznym
- zapewnia się rezerwy terenowe dla usług handlu i towarzyszących im usług na rzecz ludności, uwzględniając: istniejące lokalne centra usługowe, centra aktywności gospodarczej i usług podstawowych, rozkład zabudowy wielorodzinnej, sąsiedztwo węzłów komunikacyjnych, węzłów przesiadkowych i multimodalnych, system transportu publicznego, gęstość zaludnienia i udział populacji w wieku poprodukcyjnym w strukturze jednostek zamieszkania (sąsiedzkich, osiedlowych itp.)
- obiekty handlu powyżej 800 m² pow. sprzedaży do 2000 m² pow. sprzedaży lokalizuje się na podstawie przestrzennych analiz zaludnienia i rozwoju obszarów zabudowy (dopuszczając lokalną koncentrację takich obiektów w ramach osiedla lub dzielnicy), kierując się dogodnością ich lokalizacji dla mieszkańców i generowanymi uciążliwościami w ruchu dziennym (sąsiedztwo, wzrost obciążeń komunikacyjnych i oddziaływania na funkcje chronione) i w związku z dostawą towarów
- targowiska i hale targowe dopuszcza się w ich tradycyjnych lub nowych lokalizacjach w dostosowaniu do rozwoju obszarów zabudowy, zapotrzebowania społecznego i rozkładu przestrzennego ludności lub zmiany funkcji terenu, lokalizacji węzłów przesiadkowych, przebiegu kluczowej infrastruktury itp.
- w przypadku likwidacji targowisk, za zgodne ze Studium uznaje się zagospodarowanie terenów po nich odpowiadające potrzebom osiedla i kierunkom przekształceń/rozwoju osiedla wskazanym w karcie osiedla lub w jednostce planistycznej obejmujących takie tereny. Dopuszcza się przekształcenia targowisk w przestrzenie handlowo-usługowe w postaci hal i galerii lub powrotu do tradycji, likwidowanych na noc stoisk przenośnych na placach i ulicach w przestrzeniach publicznych o odpowiednim wyposażeniu infrastrukturalnym
- utrzymuje się wielkopowierzchniowe obiekty handlowe w dotychczasowych lokalizacjach; obszary rozmieszczenia istniejących i dopuszczonych w Studium tego typu obiektów określa rysunek KIERUNKÓW
- w obszarze wielofunkcyjnej zabudowy śródmiejskiej wielkopowierzchniowe obiekty handlowe dopuszcza się w formie Galerii handlowych. Wobec trendów obserwowanych w handlu obiekty tego typu lub wyższej generacji, traktuje się, jako obiekty w procesie transformacji, docelowo

przekształcane w centra ekspozycyjno-rozrywkowe, modowe, społeczne. Lokalizację istniejących i dopuszczonych w Studium obiektów handlu wielkopowierzchniowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² określa rysunek KIERUNKÓW

- w obszarach rozmieszczenia handlu wielkopowierzchniowego dopuszcza się szerokie spektrum usług, szczególnie dla lokalizacji sąsiadujących z obszarami mieszkalnictwa, tworząc w ten sposób warunki do powstania zaplecza usługowego osiedla i lokalnych miejsc pracy.

13. Podnoszenie standardu i jakości obiektów handlowo-usługowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m² istniejących i dopuszczonych do realizacji osiąga się poprzez:

- harmonijne wkomponowanie w istniejącą strukturę urbanistyczną, w sposób niewyróżniający się z krajobrazu lokalnego (skala zabudowy, wysokość zabudowy, tradycyjne rozwiązania elewacyjne)
- kształtowanie kubatury i formy architektonicznej w nawiązaniu do tektoniki terenu i otaczającej zabudowy, jej skali, kompozycji oraz z dbałością o piątą elewację obiektu
- w przypadku budynku w terenie śródmiejskim zapewnienie klientom dostępu do co najmniej połowy usług usytuowanych w przyziemiu, wzdłuż ulic lub innych terenów o dostępie publicznym (wzdłuż głównych/eksponowanych elewacji), sklepów i usług zlokalizowanych tak, aby powstał tradycyjny przyuliczny ciąg ogólnie dostępnych lokali usługowych i handlowych, mających możliwość ekspozycji towaru i obsługi gastronomicznej na chodniku lub placu itp.
- wprowadzanie w obiektach, lokalizowanych na terenach poza ścisłym centrum, dostępnych bez ograniczeń przestrzeni publicznych o charakterze placów z zielenią komponowaną utrzymywaną na terenach niezasklepionych i z małą architekturą
- lokowanie parkingów na wydzielonych kondygnacjach, obiektach kubaturowych lub na parkingach naziemnych, w przypadku tych ostatnich obowiązuje lokalizacja stanowisk postojowych w otoczeniu zieleni komponowanej wraz z zielenią wysoką i średnią na gruncie niezasklepionym, wydzielającymi zespoły stanowisk postojowych; przypisanie w planie miejscowym liczby nasadzeń adekwatnie do liczby stanowisk postojowych.

14. Powstawanie lokalnych centrów usługowych dopuszcza się:

- w obszarach stanowiących tradycyjnie centrum handlowo-usługowe osiedla w powiązaniu z kościołem, szkołą, przystankami komunikacji miejskiej lub ciągiem ulicy stanowiącej powiązanie z węzłem komunikacyjnym, albo w obszarach stanowiących integralną część osiedlowego, komponowanego zespołu mieszkaniowego
- w obszarach wykształcającego się centrum handlowo-usługowego osiedla odpowiadającego potrzebom mieszkańców szybko rozwijającej się zabudowy mieszkaniowej w otoczeniu
- w adaptowanych na cele handlu i usług obiektach o wartościach historycznych lub na terenach przemysłowych lub w zabudowie porolniczej.

15. W całym obszarze miasta wspiera się rozwój usług związanych z turystyką, sportem, rekreacją, wypoczynkiem i spędzaniem czasu wolnego. Lokalną koncentrację tych usług warunkuje się predyspozycjami terenów, ich walorami ekonomicznymi i kulturowymi oraz potrzebami mieszkańców, w tym:

- planuje się otrzymanie obszarów historycznych oraz portowego charakteru miasta w rejonach intensywnego ruchu turystycznego: Wały Chrobrego, bulwary nad Odrą, Stare Miasto, Nowe Miasto, Śródmieście (historyczna zabudowa XIX wieczna) oraz w zachowanych układach ruralistycznych. Planuje się również utworzenie nowego centrum obsługi ruchu turystycznego i usług na Międzyodrze
- preferuje się lokalizację całorocznych obiektów noclegowych w rejonach wzmożonego ruchu turystycznego, w rejonie dworców kolejowych i autobusowych, głównych tras wjazdowych do miasta, a sezonowej bazy noclegowej w powiązaniu z ośrodkiem akademickim i rejonem Śródmieścia (pensjonaty, bursy, akademiki itp.) oraz terenami nadwodnymi w mieszanej formule funkcjonalnej obiektów

- zapewnia się dostępność pełniących funkcję przystanków stanowisk dla autokarów turystycznych oraz dedykowanych im parkingów do czasowego postoju. W rejonach intensywnego ruchu turystycznego oraz w przestrzeniach publicznych śródmiejskich i rejonach rekreacji mieszkańców, w sąsiedztwie atrakcji turystycznych (zabytkowe kościoły, muzea, teatry, hotele, centra handlowe) zapewnia się dostępność toalet publicznych.
- 16. Nowe usługi o charakterze ponadlokalnym lokuje się na Lewobrzeżu, zwłaszcza w obszarach śródmiejskich, o obecnie niewielkiej aktywności, tj. na terenie: Starego Miasta, Łasztowni, Kępy Parnickiej, w rejonie ul. Kolumba i Nowego Miasta oraz w sąsiedztwie innych przestrzeni publicznych.
- 17. Obszar Śródmieścia, Starego Miasta, Łasztownię i otoczenie „Fabryki wody” traktuje się jak centra usługowe, w których kontynuuje się rozwój usług czasu wolnego i rozrywki weekendowej dla obszaru funkcjonalnego Szczecina.

2. Rynek pracy

1. Uwzględnienie rosnącego zapotrzebowania na siłę roboczą poprzez stwarzanie warunków do pozyskiwania nowych pracowników, w tym w zakresie ich czasowego zamieszkania, wspierania procesów osiedleńczych i asymilacji w miejscu pracy, obszarach zamieszkania i korzystania z usług społecznych.
2. Rozwój rynku pracy poprzez wspieranie aktywności zawodowej kobiet i osób po 50. roku życia.
3. Uwzględnienie długofalowych skutków zmian demograficznych i znacznego wzrostu odsetka osób starszych, stwarzanie warunków dla wzrostu zatrudnienia i rozwoju „białej” i „srebrnej” gospodarki oraz ekonomii społecznej.
4. Wspieranie działań służących poprawie struktury miejsc pracy, zwiększeniu udziału miejsc pracy dla kobiet, w obszarach innowacyjnej gospodarki i w tradycyjnych dziedzinach oraz zwiększaniu atrakcyjności Szczecina, jako głównego celu migracji mieszkańców regionu.
5. Uwzględnianie przy przeznaczaniu terenów na różne cele możliwości zróżnicowania rynku pracy w związku z rosnącymi potrzebami starzejącego się społeczeństwa, wykorzystanie naturalnych warunków w Szczecinie dla zaspokajania tych potrzeb i rozwoju działalności z tym związanej np.: w obszarze ochrony zdrowia i rehabilitacji.
6. Zwiększenie koncentracji miejsc pracy w buforze trasy średnicowej i SKM w celu ograniczenia transportochłonności, równoległe z powodu transportochłonności wzmacnianie policentrycznej sieci lokalnych centrów usługowych poza Śródmieściem (będących na różnym etapie rozwoju) ich wykształcanie i doposażanie w usługi podstawowe.
7. Zwiększenie dostępności miejsc pracy w dobrze skomunikowanym transportem publicznym obszarze śródmiejskim: Centrum, Stare Miasto, Łasztownia i Kępa Parnicka wzmacnianym, jako centrum usługowe obszaru funkcjonalnego, oferujące usługi o znaczeniu ponadlokalnym. Wspieranie rozwoju centrotwórczych usług czasu wolnego, rozrywki weekendowej w obszarach: Stare Miasto, Łasztownia, otoczenie „Fabryki wody”.
8. Wpływanie na rozkład zatrudnienia poprzez wsparcie polityki przestrzennej działaniami organizacyjnymi (w tym poprzez: reguły parkowania, strefę płatnego parkowania, integrację transportu publicznego, strefowanie transportu towarowego, rozwój transportu wodnego, itp.).
9. Tworzenie możliwości utrwalenia i rozwoju nieuciążliwej działalności gospodarczej i utrzymania miejsc pracy bez pogarszania jakości życia w obszarach zabudowy.
10. Wspieranie rozwoju umiejętności i kompetencji realizowane w stosunku do grupy wchodzącej na rynek pracy i grupy pracowników niemobilnych (50+) poprzez dostęp do informacji, edukację ciągłą, dostęp do ośrodków ogólnomiejskich lub osiedlowych i portali ułatwiających kontakty, wspierających wymianę myśli, projekty społeczne, sieci społeczne, rozwój spółdzielczości itp.

3. Tereny nadwodne w strukturze miasta i żegluga śródlądowa

1. Tereny nadwodne tworzą zasób o walorach ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, turystycznych, określają historię Szczecina i składają się na jego obecny wizerunek. Są także determinantą rozwoju miasta, pełniąc funkcje transportowe, składowo-magazynowe z infrastrukturą dostępową (nabrzeża i bulwary), portowe, stoczniowe. Poprawa dostępności transportowej i komunikacyjnej, zewnętrznej i wewnętrznej miasta drogami wodnymi, jako rdzenia szczecińskiego obszaru funkcjonalnego.
2. Zasadą rozwoju terenów nadwodnych jest dążenie do równoważenia potrzeb gospodarczych, społecznych oczekiwania utrwalenia nadwodnego i portowego wizerunku Szczecina oraz zobowiązania do zachowania i ochrony środowiska przyrodniczego dla następnych pokoleń.
3. Rozwój terenów nadwodnych i polityki miejskie w tym zakresie warunkowane są ustawą o portach morskich, zasięgiem morskich wód wewnętrznych oraz akwenami wód śródlądowych i siecią śródlądowych dróg wodnych. Estuarium Odry o wybitnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objęte jest różnymi formami ochrony prawnej.
4. W granicach portu morskiego następuje stopniowe uwalnianie wyeksploatowanych technologicznie terenów i obiektów portowych, zwłaszcza historycznych, które przejmowane są na cele miejskie. Takim przekształceniom podlegają wyspy: Grodzka i Łasztownia. W tym obszarze, na terenach poportowych i poprzemysłowych ustala się realizację funkcji ogólnomiejskich, w tym z zakresu nauki, kultury, sportu i turystyki, z towarzyszeniem funkcji mieszkaniowych i usług handlu, gastronomii, administracyjnych i biurowych. Obszary nadwodne poszerzają inwestycyjną ofertę centrotwórczą miasta i obszaru funkcjonalnego.
5. Reurbanizacja wysp poportowych na funkcje miejskie polega na wykształceniu na ich obszarze centrum usług miejskich i ponadlokalnych, i wytworzenie relacji miasta z rzeką (m.in. bulwary, miejskie przystanie). Oznacza to lokalizowanie struktur wielofunkcyjnych i usługowych z udziałem funkcji mieszkaniowej i ekspozycją wartości krajobrazu nadrzecznego.
6. Kierunki transformacji obszarów nadwodnych uwalnianych z funkcji portowych i produkcyjnych Międzyodrza wskazują cele inwestycyjne w ramach programów rewitalizacji. Wyspa Grodzka i Łasztownia objęte są Obszarem Strategicznej Interwencji.
7. Transformacja terenów poportowych i poprodukcyjnych na potrzeby miejskie, w obszarze Międzyodrza, obejmuje:
 - zmianę przebiegu granic portu morskiego i wyłączenie z jego terenu obszarów wód i terenów o funkcjach ogólnomiejskich
 - komunalizację nabrzeży, ustanowienie dostępu ogólnego i wykształcenie bulwarów
 - dostosowanie nabrzeży do planowanych funkcji turystycznych i sportowo-rekreacyjnych, przystani miejskiej z możliwością cumowania obiektów pływających (usługowych i mieszkalnych) oraz wodowania i wyciągania jednostek pływających
 - dekontaminację gruntów przemysłowych
 - modernizację sieciowej infrastruktury technicznej
 - budowę nowego układu komunikacyjnego, wiążącego tereny Międzyodrza ze strukturami miejskimi i bezpośredniego powiązania portu z autostradą
 - budowę nowych przepraw mostowych na każdą wyspę i modernizację istniejących przepraw
 - przekształcenia struktury podziałów własnościowych zgodnie z obowiązującymi planami miejscowymi.
8. Zainwestowanie terenów na wyspach: Grodzkiej, Łasztowni, Kępie Parnickiej i Wyspie Zielonej wymaga zmian w obsłudze komunikacyjnej:
 - przebudowy ul. Energetyków dla obsługi zabudowy na Łasztowni, z bezkolizyjnym przebiegiem szybkiego tramwaju
 - przebudowy mostu Długiego z zapewnieniem normatywnego prześwietu dla drogi wodnej i bezkolizyjnego ciągu Szybkiego Tramwaju

- podniesienia mostu kolejowego na Odrze w rejonie ul. Dworcowej
 - przebudowy mostu na Kanale Zielonym i wiaduktu kolejowego nad ul. Heyki
 - budowy mostu z Łasztowni na teren Starego Miasta na wodach śródlądowych równoległe do Trasy Zamkowej
 - budowy mostu z ul. Kolumba na Wyspę Zieloną
 - budowy mostu przez Przekop Parnicki, łączącego Kępę Parnicką z Wyspą Pucką
 - budowy przystanku Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej przy Kanale Zielonym
 - budowa przestrzeni parkingowych pod estakadą Trasy Zamkowej dla zbilansowania potrzeb w tym zakresie na Łasztowni.
9. Konsekwencją planowanych zmian w obsłudze komunikacyjnej wysp będą zmiany w zarządzaniu potrzebami parkingowymi (minimalizowanie potrzeb) i zwiększenie pracy przewozowej w komunikacji publicznej na tych obszarach oraz oddanie priorytetu pieszym i rowerzystom.
 10. Integralnym komponentem struktury wielkomiejskiej wysp będą tereny zieleni urządzonej.
 11. Realizacja inwestycji komunalnych i prywatnych na terenach wysp Międzyodrza będzie koordynowana przez Miasto lub podmiot działający pod kierunkiem władz miasta skupiający właścicieli i partnerów inwestycyjnych.
 12. Przewiduje się wykorzystanie nabrzeży i bulwarów nadodrzańskich po ich renowacji na nabrzeża obsługujące ruch pasażersko-turystyczny, a przy nabrzeżu Bułgarskim terminal pasażerski dla statków pasażerskich, promów i wycieczkowców. Przewiduje się osiągnięcie standardów jakościowych pod względem funkcjonalności, zabudowy i przestrzeni publicznych niezbędnych dla obsługi zagranicznego ruchu turystycznego.
 13. Planuje się zapewnienie dostępu publicznego do zagospodarowywanych frontów wodnych, w tym do nabrzeży wzdłuż Duńczycy, Odry Zachodniej, Kanału Zielonego i Parnicy.
 14. Planuje się rozbudowę dworca morskiego przy ul. Jana z Kolna oraz budowę przystani jachtowych z zapleczem technicznym na Duńczycy, Basenie Wschodnim i Zachodnim dla jednostek morskich, a na Parnicy, Kanale Zielonym i w basenach po obu stronach Odry Zachodniej i Regalicy dla jednostek śródlądowych. Dopuszcza się wykorzystanie nabrzeży na wodach śródlądowych do postoju pływającego taboru towarowego.
 15. Planuje się modernizację obiektów i rozbudowę infrastruktury związanej z obsługą miejskiego portu pasażerskiego na wodach morskich Odry Zachodniej.
 16. Utrzymuje się lokalizację bazy Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w rejonie Kanału Zielonego (ul. L. Heyki), dopuszczając zmianę jej lokalizacji, jeśli przemawiać będą za tym względy poprawy bezpieczeństwa.
 17. Na terenach brzegowych i wodnych wysp Międzyodrza, pomiędzy Odrą Zachodnią i jeziorem Dąbie, planuje się budowę miejsc postojowych dla małych jednostek pływających i kajaków (tzw. zakątków wodnych), których lokalizację i sposób zabudowy określa się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
 18. Na terenie składowiska refulatu w zatoce wyspy Radolin, dopuszcza się lokalizację centrum żeglugowo-turystycznego, z przystanią.
 19. Planuje się odtworzenie funkcji sportowo-rekreacyjnej „Plaża Mieleńska” na Wielkiej Kępie oraz na Kanale Odyńca („Dziewoklicz”) z rozbudową po stronie północnej i budową przystani barkowej od strony Regalicy.
 20. Istniejące naturalne warunki, akweny: jezioro Dąbie Małe, jezioro Dąbie, Odrę Zachodnią, Regalicę, Płonię, jezioro Głębokie i inne zbiorniki wodne, wykorzystywane będą do rozwoju sportu i turystyki wodnej poprzez rozbudowę centrum sportów wodnych, popularyzację sportów wioślarskich, i żeglarstwa, rozbudowę przystani rzecznych dla kajakarstwa i wioślarstwa, modernizację szlaków kajakowych m.in. na rzece Płoni, rozbudowę zaplecza lądowego (stanice wodne) z wykorzystaniem nabrzeży: Regalicy, Parnicy, Kanału Odyńca, Cegielinki i wysp oraz brzegów jeziora Dąbie. Ważniejsze działania obejmują:

- modernizację i rozbudowę systemu punktów postojowych i przystani wodnych dla małych jednostek pływających w estuarium Odry i nabrzeżach jeziora Dąbie z systemem punktów udostępnienia sprzętu wodnego (wypożyczenie w jednym - zwrot w innym punkcie miasta) we współpracy z gminami ościennymi
 - budowę ścieżek ekologiczno-edukacyjnych z punktami obserwacji fauny i flory, dopuszczonych na szlakach wodnych kanałów i nabrzeży akwenów oraz na trasach wyznaczonych w planach miejscowych.
21. Kontynuowane będą prace związane z dostosowaniem przepraw mostowych na szlaku żeglugowym drogi wodnej Odry Zachodniej, na odcinku od Skońnicy do Trasy Zamkowej do wymogów klasyfikacyjnych określonych w przepisach odrębnych. Kluczowa jest poprawa dostępności transportowej miasta, jako rdzenia szczecińskiego obszaru funkcjonalnego.
 22. Utrzymuje się rozwój funkcji portowych, dostosowanych do nowoczesnych technik transportu, z możliwością lokalizacji obiektów przemysłowych.
 23. Na terenach sąsiadujących ze śródlądowym szlakiem transportowym Odry Zachodniej i Regalicy planuje się organizację miejskiego portu rzeczno-akwenowego.
 24. Na Odrze Zachodniej w rejonie Pomorzana, przewiduje się lokalizację wydzielonej przeładunku przemysłowo-usługowej związanej z obsługą transportem śródlądowym.
 25. Planuje się przeznaczenie na usługi terenów przy wodach morskich Odry Zachodniej, od Skolwina do Żelechowej oraz na wyspach Grodzkiej i Bielawie (przystanie żeglarskie, ośrodki sportów wodnych).

4. Założenia rozwojowe terenów portowych

1. Realizowane pogłębienie toru wodnego do głębokości 12,5 m znacząco wpłynie na rozwój portu w Szczecinie. Planuje się relokację działalności gospodarczej niezwiązanej bezpośrednio z obrotem portowym, do innych lokalizacji w ramach istniejącej infrastruktury portowej lub w ramach utrzymywanych przez miasto rezerw terenowych.
2. Planuje się utrzymanie terenów na cele produkcji, składów i usług produkcyjnych w granicach portu morskiego, preferując zagospodarowanie obszaru rozwojowego portu aktywowanego dzięki pogłębieniu toru wodnego. Przez obszar rozwojowy portu rozumie się tereny produkcji, usług i składów bezpośrednio sąsiadujące z granicą portu morskiego, oznaczone na Mapie Studium nr 1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego.
3. Planuje się stopniowe uwalniania terenów zbędnych z punktu widzenia działalności portowej, z przeznaczeniem na cele ogólnomiejskie. Wspiera się proces uwalniania zabytkowej struktury poportowej, która będzie stanowić na Łasztowni zręby wielkomiejskiego centrum i koncentrację usług o znaczeniu ponadlokalnym.
4. Na obszarze rozwojowym portu dopuszcza się (czasową lub docelową) lokalizację usług niezwiązanych z działalnością portową, służących realizacji zadań własnych gminy (usługi publiczne np.: utylizacja odpadów, oczyszczanie ścieków, bazy komunikacyjne, targi, wystawiennictwo i ekspozycja towarów, organizacja imprez masowych i inne).
5. W granicach portu morskiego i na obszarze rozwojowym portu, w północnej części miasta (Skolwin, Stołczyn) i na Ostrowie Mieleńskim oraz Ostrowie Grabowskim dopuszcza się inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dopuszcza się produkcję energii.
6. Przeznacza się na funkcje portowe tereny, które uzupełniają zaplecze składowo-manipulacyjne nabrzeży przeładunkowych w rejonie: ul. Nad Odrą, ul. Lipowej na północ od nabrzeża Huk, ul. S. Kujota, ul. Hryniewieckiego, ul. Gdańskiej, ul. Basenowej, ul. Górnośląskiej i tereny nad Regalicą.
7. Wyznacza się miejsce do odkładania urobku z prac pogłębiarskich z toru wodnego i śródlądowych dróg wodnych oraz akwenów portowych w rejonach istniejących pól refulacyjnych i na terenie zatok: Łęka, Gać przy południowym brzegu wyspy Radolin. Dopuszcza się inne, lokalizacje pól refulacyjnych na terenach lądowych, załadawianych, lub tworzonych w formie wysp, służące

inwestycyjnemu kształtowaniu nabrzeża, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska i potrzeb rozwoju turystyki zrównoważonej.

5. Rozwój portu morskiego

1. Priorytetem polityki przestrzennej jest stwarzanie warunków dla utrzymania i wzmocnienia przewag konkurencyjnej portu morskiego.
2. Zapewnia się warunki do prowadzenia działalności stoczniowej i pozostałej produkcyjnej, składowej i magazynowej związanej z segmentami gospodarki morskiej, energetycznej oraz powiązanych w łańcuchach kooperacyjnych i łańcuchach dostaw.
3. W oparciu o zasadę współdziałania władz portu z Miastem, na terenie Portu Morskiego w Szczecinie prowadzi się uzdatnianie gruntów i budowę infrastruktury portowej z udziałem niezbędnej infrastruktury publicznej zapewniającej między innymi dostęp do: Zachodniopomorskiego Centrum Logistycznego, Bazy Kontenerowej Półwyspu Katowickiego i pozostałych zagospodarowanych terenów portowych. Planuje się zagospodarowanie Ostrowa Mieleńskiego i restrukturyzowanych terenów przeładunkowych na potrzeby przemysłu przyportowego i innych usług okołoportowych (obsługi i remontu statków, budowy urządzeń portowych, energetycznych i technologicznych, recyklingu statków, uzdatniania refulatu i in.), z budową nabrzeży, pomostów dla statków ro-ro, baz kontenerowych, baz przeładunku zbóż i pasz, obiektów mostowych, dróg, torów kolejowych, parkingów, magazynów, terminali umożliwiających obrót płynnymi towarami spożywczymi, surowcami chemicznymi, paliwami płynnymi i innymi towarami wymagającymi obsługi portowej.
4. Planuje się dostosowanie infrastruktury portu w Szczecinie do wymagań nowoczesnych systemów transportowych w obrocie lądowo-morskim, podniesienia konkurencyjności zespołu portowego na rynku usług portowych, przystosowania zespołu portowego do przewidywanego intensywnego wzrostu obrotów w basenie Morza Bałtyckiego.
5. Realizuje się rozbudowę i modernizację wewnętrznych układów drogowych i kolejowych oraz budowę obiektów hydrotechnicznych, w tym poszerzenie Kanału Dębickiego i Wrocławskiego, budowę nabrzeży wzdłuż Parnicy z dopuszczeniem załadownia zbędnych basenów w rejonie Basenu Górnośląskiego i budowę nabrzeży wzdłuż Przekopu Mieleńskiego.
7. Na Ostrowie Grabowskim, na zapleczu przyszłych nabrzeży głębokowodnych, zarówno na potrzeby terminalu kontenerowego - Kanał Dębicki, jak i na potrzeby przeładunków towarów wzdłuż Przekopu Mieleńskiego, przewiduje się lokalizację suprastruktury portowej i obiektów produkcyjnych przemysłu portowego lub funkcji dystrybucyjno-logistycznych. Uwzględnia się potrzeby rozwojowe oczyszczalni ścieków przemysłowych i komunalnych (z centralną oczyszczalnią „Ostrów Grabowski”) z instalacją do przekształcania, unieszkodliwiania i odzysku odpadów komunalnych, w tym instalacją do termicznego przekształcania odpadów, z dopuszczeniem lokalizacji obiektów i instalacji do utylizacji odpadów medycznych i niebezpiecznych. Dopuszcza się lokalizację innych usług realizujących zadania własne gminy i rodzajów działalności o znaczeniu ogólnomiejskim lub ponadlokalnym.
8. Planuje się rozbudowę (przedłużenie) ul. Logistycznej jako drogi zbiorczej, łączącej ul. Hryniewieckiego z Ostrowem Grabowskim oraz nową drogę zbiorczą łączącą ul. Gdańską (przedłużenie ul. Górnośląskiej w kierunku północnym) z Ostrowem Mieleńskim i Grabowskim do połączenia z ul. Logistyczną. Obsługa kolejowa będzie poprowadzona ze zmodernizowanego tzw. parku wrocławskiego.
9. Północny brzeg Półwyspu Katowickiego zabudowany zostanie głębokowodnym nabrzeżem Dąbrowieckim.
10. Potrzeby rozwojowe portu uwzględnia się także poprzez założenie rozwoju infrastruktury drogowej i kolejowej, pozwalającej przyjąć dodatkowe potoki ruchu. Przewidziano przebieg drogi klasy głównej łączącej ul. Krygiera z ul. Gdańską, z węzłem na przedłużeniu ul. Hryniewieckiego).

Rozdział III – METROPOLIZACJA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

1. Kształtowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego miasta

Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej Szczecina zostały zobrazowane w formie rysunków KIERUNKÓW do Studium: zagospodarowania przestrzennego, kształtowania środowiska i krajobrazu kulturowego, rozwoju systemów komunikacji, rozwoju infrastruktury technicznej.

Punktem odniesienia do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej jest obszar zwartej zabudowy i obszary obowiązywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W Studium wyznaczono obszar zwartej zabudowy, w którym kontynuuje się uzupełnianie zabudowy. Na obszarze miasta rozróżnia się strefy zabudowy (staromiejska, ścisłe centrum, śródmiejska, miejska, podmiejska), dla których obowiązują odmienne wskaźniki urbanistyczne i zabudowa o zróżnicowanym charakterze i intensywności. W obszarze zwartej zabudowy wyznacza się Obszar Strategicznej Interwencji: część Śródmieścia Stare Miasto obszar wysp Międzyodrza, tworzące wielofunkcyjną zabudowę śródmiejską. W Obszarze Strategicznej Interwencji wyznaczono obszar z priorytetem komunikacji zbiorowej.

Dostępność inwestycyjna terenów warunkowana jest bilansem potrzeb społecznych, gospodarczych i możliwości wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną; istniejącym zainwestowaniem, warunkami demograficznymi, ekofizjograficznymi i środowiskowymi. Obszary koncentracji zabudowy poza wyznaczonym w Studium obszarem zwartej zabudowy powiększają obszar zwartej zabudowy i są zgodne z dyspozycjami Studium.

Ochrona zastanych wartości środowiska i dziedzictwa kulturowego jest traktowana priorytetowo. Wyznacza się strefy ochronne: ochrony krajobrazu, konserwatorskie, archeologiczne, przyrodnicze. Wprowadza się rozwiązania systemowe zapewniające warunki do przewietrzania miasta i regeneracji powietrza oraz łagodzenia zjawiska występowania miejskich wysp ciepła (System Zieleni Miejskiej (SZM), kształtowanie zieleni poza SZM, korytarze ekologiczne, obszary rekultywacji, użytki ekologiczne, zespoły leśne, wody).

2. Ochrona krajobrazu kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

2.1. Ochrona zabytków i krajobrazu kulturowego (kierunki działań konserwatorskich)

1. Ochrona zabytków i krajobrazu kulturowego ustalana w celu zachowania świadectw historii i bogactwa fizjonomii krajobrazu miejskiego nie powinna stanowić barier dla poprawy warunków zamieszkiwania, rozwoju miasta i jego gospodarki .
2. Zachowuje się różnorodność poszczególnych struktur przestrzennych, zagospodarowania i zabudowy, osiedli powstałych na obszarach historycznych jednostek osadniczych poprzez ustalenia stref ochrony konserwatorskiej do uszczegółowienia w planach miejscowych.
3. Zachowuje się wartościowe elementy krajobrazu kulturowego oraz różnorodność przestrzeni miejskich (zabytki, obszary i zespoły o wartościach zabytkowych, ich otoczenie, elementy zagospodarowania terenu, ekspozycję), poprzez ustalenia dotyczące sposobu kształtowania nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w obszarach o wartości zabytkowej, do uszczegółowienia w planach miejscowych.
4. Na terenie miasta kontynuuje się program kompleksowej: renowacji, rewaloryzacji i rewitalizacji zabudowy i zagospodarowania zespołów zabudowy, powstałych przed 1960 r. z uwzględnieniem wytycznych służb konserwatorskich.
5. Wprowadza się ograniczenia inwestowania, do uszczegółowienia w planach miejscowych, na obszarach o cennej kompozycji urbanistycznej zespołu, wypełnionej zabudową o wartościach historycznych:
 - a. zabrania się lokalizacji nowej zabudowy wielorodzinnej: na wyburzeniach zabudowy jednorodzinnej, na działkach powstałych z wtórnych podziałów działek zabudowanych zabudową jednorodziną, na terenach zieleni urządzonej:

- w granicach jednorodnych zespołów zabudowy osiedli: Głębokie, Pogodno, Łękno, Żydowce, Arkońskie-Niemierzyn (w rejonie ul. Tatrzańska - ul. Wiosny Ludów - ul. Arkońska - ul. Fryderyka Chopina - Park Leśny Arkoński), Bukowo (w rejonie ul. Okólna - ul. Szczęśliwa), Warszewo (w rejonie ul. ks. Jana Dzierżonia), Skolwin (w rejonie ul. Artyleryjska - ul. Kamienna), Stołczyn (w rejonie ul. Witosa - ul. Warszawskiej)
 - w granicach historycznych układów ruralistycznych osiedli: Gumieńce (w rejonie ul. Lwowskiej), Osów (w rejonie ul. Miodowej), Warszewo (w rejonie ul. Poznańskiej), Krzekowo (w rejonie ul. Szerokiej), , Skolwin (w rejonie ul. Inwalidzkiej), Stołczyn (w rejonie ul. Nehringa), Jezierzycze (w rejonie ul. Topolowej - ul. Releksowej), Płonia (w rejonie ul. Klonowej), Śmierdnica (w rejonie ul. Nauczycielskiej)
 - b. w obszarach jednorodnej zabudowy jednorodzinnej ogranicza się lokalizację nowej zabudowy wielorodzinnej, nowa zabudowa w typie lokalnej zabudowy historycznej zespołu osiedla Gumieńce w rejonie: ul. Tadeusza Szeligowskiego - ul. Ku Słońcu - ul. Okulickiego - ul. Różana, ul. Sandomierska - ul. Spiska - ul. Olsztyńska - ul. Głogowska - ul. Kruszwicka, ul. Dworska - ul. Krzywa, ul. Wierzbowa - ul. Reczańska - ul. Jesionowa - ul. Braniborska, osiedla Podjuchy w rejonie: ul. Krzemiennej - ul. Sieradzkiej - ul. Chromowa - ul. Chełmińska - ul. Smocza - ul. Skalista, osiedla Dąbie w rejonie: ul. Jugosłowiańska - ul. Mołdawska - ul. Rumuńska - ul. Toruńska, ul. Kostrzyńska - ul. Tczewska - ul. Nowogardzka - ul. Warmińska
 - c. obowiązuje nowa zabudowa w typie lokalnej zabudowy historycznej zespołu osiedla Śródmieście-Północ w rejonie: ul. Adama Mickiewicza - ul. Janosika - ul. Wąska, osiedla Niebuszewo-Bolinko w rejonie: ul. Adama Asnyka - ul. Elizy Orzeszkowej - ul. Krasieńskiego - ul. Naruszewicza, osiedla Żelechowa w rejonie ul. Cienista - ul. Teodora Axentowicza.
6. Ustala się ochronę terenów i obiektów o wartościach zabytkowych: cmentarzy, parków (podworskich, pocmentarnych, leśnych, miejskich), skwerów, alei, szpalerów przyulicznych oraz terenów zieleni urządzonej przy obiektach architektury, stanowiących historyczne elementy krajobrazu kulturowego, do uszczegółowienia w planach miejscowych.
7. Ustala się adaptację na osiedlowe tereny zieleni urządzonej cmentarzy historycznych i parków podworskich, do uszczegółowienia w planach miejscowych.
8. Utrzymuje się istniejące pomników, rzeźb, akcentów plastycznych, fontann, obiektów małej architektury i historycznego zagospodarowania komunalnego (pompy, słupy ogłoszeniowe, latarnie, wiaty przystankowe, ogrodzenia, itp.), z możliwością ich remontów, zmiany zagospodarowania otoczenia, relokacji, pod warunkiem utrzymania ekspozycji ogólnodostępnej.
9. Ustala się ochronę dóbr kultury współczesnej będących uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, w tym wskazanych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, takich jak: pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków oraz założenia urbanistyczne i krajobrazowe, do uszczegółowienia w planach miejscowych.
- 2.2. Obszarowa ochrona wartości zabytkowych i dziedzictwa kulturowego ustalana w planach miejscowych:
1. Dla zachowania i utrzymania oryginalnych, historycznych struktur przestrzennych ustala się ochronę krajobrazu kulturowego i jego składników w ustaleniach planów miejscowych. Na terenie miasta Szczecina ustala się ochronę krajobrazu kulturowego w postaci stref ochrony konserwatorskiej historycznych struktur przestrzennych, na których obowiązują ustalenia ochrony konserwatorskiej określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
 2. Strefami ochrony konserwatorskiej obejmuje się obszary, pokazane na rysunku Studium, zawierające historyczny układ przestrzenny wyróżniający się wysokim stopniem zachowania historycznie ukształtowanej struktury urbanistycznej, na obszarze której, w planach miejscowych uwzględnia się, w zależności od warunków lokalnych:

- zachowanie kompozycji przestrzennej: zasadniczych proporcji wysokościowych kształtujących sylwetę zespołu (z dominantami), osi kompozycyjnych i powiązań widokowych
 - utrzymanie układu ulic i placów z dążeniem do zachowania : dawnych granic pasów drogowych i linii zabudowy, nawierzchni ulic i chodników, do wskazania w planach miejscowych
 - utrzymanie autentycznej zabudowy historycznej z określeniem zakresu dopuszczalnych przekształceń, ze szczególnym uwzględnieniem form i kształtów dachów i przyziemi oraz zasad dostosowania elementów nowych do kompozycji pierwotnej
 - zachowanie i odtworzenie zieleni i elementów zagospodarowania wewnątrz publicznych
 - dostosowanie nowej zabudowy do charakterystycznego dla danego obszaru zabudowy typu zabudowy historycznej, zastosowanie w nowej zabudowie zasad historycznej kompozycji zespołu i charakteru zabudowy lokalnej
 - zachowanie osi kompozycyjnych i powiązań widokowych.
3. Stwierdza się wartości historyczne, artystyczne i kompozycyjne struktur przestrzennych, które zostały objęte wpisem do Gminnej Ewidencji Zabytków, tj.:
- śródmiejski, XIX-wieczny zespół urbanistyczny
 - osiedle zabudowy podmiejskiej Głębokie
 - teren starego miasta Dąbie w granicach średniowiecznych murów obronnych.
4. Sposób zabudowy i zagospodarowania, ograniczenia przekształceń oraz zakres ochrony konserwatorskiej zostanie ustalony w planach miejscowych, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony stwierdzonych wartości.
5. Ekspozycji i ochrony krajobrazowej wymagają relikty dzieł twierdzy wraz z ukształtowaniem terenu, szczególnie w obszarze Nowego Miasta.
6. Na wskazanych obszarach, zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa, znaczna część miasta położna jest w Obszarze Kulturowo-Krajobrazowym OKK Nr 8 - Dolina Dolnej Odry, na terenie którego ochronie podlega krajobraz krawędzi doliny Odry, punktów widokowych i innych elementów krajobrazu rzeczno-terenowego. Obszar jest tożsamy z obszarem Strefy „E” ochrony ekspozycji krajobrazu ustalonym w Studium.
6. Strefą „E” ochrony ekspozycji krajobrazu - ustaloną w Studium, obejmuje się tereny nadwodnej części miasta wraz z Miedzodrzem i jeziorem Dąbie, w dolinie rzeki Odry z jej krawędziami - ukształtowania terenu istotnego w miejskim krajobrazie; warunki ochrony ustalone są w planach miejscowych, w tym:
- specjalne warunki zabudowy i zagospodarowania, umożliwiające niezakłóconą obserwację stwierdzonych wartości historycznych: krajobrazu, zespołów, dominant przestrzennych, funkcjonalnych, estetycznych, w tym zabytków
 - elementy będące przedmiotem szczególnej ochrony ekspozycji w krajobrazie miasta.
7. W granicach strefy „E” ochrony ekspozycji zlokalizowane są panoramy Starego i Nowego Miasta oraz widoki z punktów widokowych: wieży Katedry św. Jakuba, wieży Dzwonów Zamku, tarasów Wałów Chrobrego, wzgórza Kupały, wieży Goćławskiej (Bismarcka) oraz lokalne widoki z ul. Mieszka I na „Fort Prusy” i z ul. Wilczej na lewobrzeżną część Miasta. Na prawobrzeżu strefa „E” ochrony ekspozycji krajobrazu obejmuje Wzgórze Bukowe: punkty widokowe w Parku Leśnym Zdroje, Wzgórze Bombardierów, Hotel Panorama, kościół Mariacki w Dąbiu.
8. W ramach ochrony krajobrazu ustala się wymóg badania wpływu na krajobraz z przestrzeni publicznych dla lokalizacji nowej zabudowy wysokiej i wysokościowej na obszarach śródmiejskich innych niż dopuszczone w obowiązujących, w dniu wejścia w życie Studium, planach miejscowych. W planach miejscowych uwzględnia się ochronę ekspozycji obiektów o wartościach zabytkowych i ich dopuszczalne przekształcenia.
9. Ochrona zabytków archeologicznych (Strefy „W” konserwatorskiej ochrony zabytków archeologicznych) to obszary występowania reliktyw osadnictwa pradziejowego

i średniowiecznego oraz tereny zabytkowe zawierające materialne ślady dostępne za pomocą badań metodami archeologicznymi, zostały ustalone w Studium.

10. Granice obszarów występowania reliktywów osadniczych (stref W), objętych ochroną konserwatorską, oznaczone na rysunku Studium, mogą być korygowane przy sporządzaniu planów miejscowych.
11. Przy sporządzaniu planów miejscowych wskazane jest sporządzenie inwentaryzacji i kwerendy konserwatorsko-urbanistycznej na podstawie, której określi się zakres i formy przestrzennej ochrony konserwatorskiej. W planach miejscowych dopuszcza się korekty granic lub zmiany stref ochrony konserwatorskiej.

2.3. Ochrona zabytków (obiektów o wartościach zabytkowych)

1. W planie miejscowym obok informacji o zabytku wpisanym do rejestru może znajdować się ustalenie obszaru ochrony sąsiedztwa zabytku, z warunkami zagospodarowania i kształtowania otoczenia zabytku i widoku na zabytek.
2. Ochrona zabytków niewpisanych do rejestru, znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz wskazanych w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami, studiach i analizach konserwatorskich do ochrony w planie miejscowym, jest zapisywana w postaci ustaleń szczegółowych, dla każdego zabytku, ze wskazaniem adresu i lokalizacji na rysunku planu. W ustaleniach planu należy określić indywidualnie zakres ochrony dla każdego obiektu lub zwanego zespołu zabudowy, analizując następujące zagadnienia:
 - dopuszczalny zakres zmian: funkcjonalnych, gabarytowych, kompozycyjnych, w tym: kształtu i formy dachów, wielkości otworów okiennych i drzwiowych oraz podziałów stolarki
 - możliwość użycia innych materiałów budowlanych
 - zagospodarowania otoczenia, nawierzchnie, zieleni
 - dla zabytków nie wpisanych do rejestru zabytków, ustalanych w planie do likwidacji lub konieczności rozbiórki obiektu, wynikającej ze zdarzenia losowego, ustala się obowiązek wykonania inwentaryzacji obiektu.
3. Aktualny na dzień sporządzenia Studium wykaz obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków i znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków i zespołów zieleni zabytkowej do ochrony w planach miejscowych zawiera tom IV - ANEKSY.

2.4. Ochrona obiektów i obszarów dóbr kultury współczesnej

1. Obiekty budowlane, które stanowią dobra kultury współczesnej na terenie miasta, w tym wskazane w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego obejmują:
 - budynek plombowy, al. Wojska Polskiego 51
 - budynki narożnikowe, ul. Piotra Skargi 5-5a, ul. Zaciszna 4a
 - budynek plombowy przy pl. Zgody 1
 - część budynku dawnej „Baltony”, tzw. „Grzybek”, ul. Gdańska 40
 - kościół pw. św. Krzyża, ul. Wieniawskiego 5a
 - kościół pw. Miłosierdzia Bożego, ul. Przyjaciół Żołnierza 45
 - kościół pw. św. Ottona, pl. Św. Ottona 1
 - osiedle „Kotwica”, pl. Kilińskiego, ul. Felczaka, ul. Unistawy
 - budynek dawnej siedziby PBKS „Czekoladka”, al. Niepodległości 31
 - zabudowa mieszkaniowa Śródmiejskiej Dzielnicy Mieszkaniowej, al. Papieża Jana Pawła II i pl. Lotników
 - Szkoła Podstawowa Nr 21, ul. Jaworowa 41
 - Szczeciński Dom Sportu, ul. Wąska 16
 - Aula Kopernikańska, ul. Powstańców Wielkopolskich 72

- Teatr Letni im. Heleny Majdaniec, Park Kasprowicza
 - Sanktuarium Matki Fatimskiej, ul. Rydla 61
 - Kapitanat Portu, ul. Jana z Kolna 9
 - pawilon Cezas, ul. Rayskiego 1
 - kino Kosmos, al. Wojska Polskiego 8
 - Seminarium Duchowne, ul. Papieża Pawła IV 2
 - budynki TBS, ul. Kleberga 12-34
 - zespół bloków mieszkalnych - punktowców, ul. Rynkowa 4,6,8,43 i ul. Dembowskiego 25,27
 - osiedle Ksiąząt Pomorskich, ul. Wilcza, Warcisława I, Sosnowa, Łucznicza i Przyjaciół Żołnierza.
2. Obiekty będące dziełami sztuki pomnikowej, które stanowią dobra kultury współczesnej na terenie miasta, w tym wskazane w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego:
- pomnik Czynu Polaków, Park Kasprowicza
 - pomnik Zwrotniczego, ul. Krzysztofa Kolumba
 - pomnik Sternika, al. Papieża Jana Pawła II
 - pomnik Braterstwa Broni, Cmentarz Centralny
 - rzeźba plenerowa Ogniste Ptaki Władysława Hasióra, Park Kasprowicza.
3. Na etapie sporządzania planów miejscowych, zostaną przeprowadzone szczegółowe analizy wartości przestrzennych obiektów wskazanych, jako dobra kultury współczesnej i zredagowane ustalenia zasad ekspozycji, ochrony obiektów i ich otoczenia, tj.:
- ochrony układów urbanistycznych (proporcje i gabaryty obiektów, osie kompozycyjne, cechy wnętrza urbanistycznych, struktur kompozycyjnych itp.)
 - zasad przekształceń, dotyczących: m.in. remontów, rozbudowy chronionych obiektów; utrzymania istniejącej zabudowy poprzez ochronę elementów decydujących o cechach reprezentowanego stylu (ograniczony zakres dopuszczalnych przekształceń funkcji, dachów i przyziemi, układu otworów okiennych i drzwiowych, detalu i materiałów wykończenia zewnętrznego) oraz zachowanie elementów zagospodarowania terenu we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym
 - kształtowania nowej zabudowy (nawiązanie do zasad kompozycji zespołu chronionego, nawiązanie do charakteru zabudowy chronionej).

2.5. Kształtowanie struktury krajobrazu miasta

1. Istotne dla utrzymania krajobrazu miasta jest planistyczne obejmowanie kontrolą całości przestrzeni miasta, ze szczególną dbałością ekspozycji najcenniejszych elementów krajobrazu oraz kształtowanie nowych wartości kulturowych w przestrzeni miejskiej. Działania takie będą ukierunkowane na wzbogacanie przestrzeni wnętrza urbanistycznych, podkreślenie dominant kompozycyjnych oraz wypełnianie niezagospodarowanych terenów miejskich oraz przekształcenia zabudowy i zagospodarowania o niskich walorach technicznych i estetycznych.
2. W kształtowaniu fizjonomii miasta należy przede wszystkim chronić walory lokalnego krajobrazu, w tym jego *genius loci*:
 - rozległe panoramy miasta, widoczne z doliny Odry i otaczających je wzgórz
 - charakterystyczne widoki z publicznych ciągów komunikacyjnych (pieszych, kołowych, kolejowych, wodnych) i punktów widokowych (w tym posiadających tradycję miejsca), ze szczególnym uwzględnieniem widoków z rzeki Odry oraz z mostów i bulwarów śródmiejskich
 - krajobrazy wnętrza urbanistycznych, które świadczą o tożsamości miasta, a wśród nich reprezentacyjne, śródmiejskie przestrzenie publiczne oraz historycznie komponowane układy przestrzenne osiedli podmiejskich oraz dawnych układów ruralistycznych
 - urbanistyczną tradycję miasta-ogrodu poprzez ochronę zespołów zabudowy komponowanych w zieleni

- tradycję urbanistyczną miasta opartą na komponowanej zieleni: obsadzenia alejowe, bulwarowe, przedogródki śródmiejskiej zabudowy
 - sylwetę miasta nad wodą, fronty wodne, na fragmentach historyczne oraz miejskie wnętrza krajobrazowe rzeki z dążeniem do odbudowy relacji przestrzenno-funkcjonalnych miasta z rzeką
 - przywrócenia frontu wodnego Starego Miasta i Łasztowni
 - rewitalizacja starego miasta Dąbie jako równorzędnej staromiejskiej struktury Szczecina
 - niepowtarzalny naturalny krajobraz części wysp Międzyodrza
 - tereny otwarte oraz zalesione posiadające wysokie wartości krajobrazowe waloryzujące otoczenie.
3. Ze szczególną dbałością należy podejść do planowania inwestycji, które w sposób istotny zmieniają charakter ciągu widokowego, układu kompozycyjnego lub wprowadzą nowe elementy do ukształtowanego krajobrazu miejskiego:
- planowanie nowych obiektów, mających kluczowe znaczenie dla miasta i percepcji krajobrazu, m. in. dominant ogólnomiejskich oraz lokalnych, wielkogabarytowych obiektów użyteczności publicznej: centra handlowe, budynki uczelni, urzędy, świątynie, muzea, teatry, garaże wielopoziomowe lub obiekty inżynierskie - np. obiekty mostowe, powinno być poprzedzone analizą otoczenia obiektu, a niekiedy opracowaniem Studium wpływu na krajobraz miasta
 - w związku z wartościami krajobrazowymi, ich ochroną i udostępnianiem z przestrzeni publicznych należy w planach miejscowych ustalać ewentualne ograniczenia dla lokalizacji osłon akustycznych.
4. W działaniach planistycznych należy utrzymać kontrolę nad kształtowaniem dachów, czyli tzw. piątej elewacji budowli, zlokalizowanych w polu widoku z wnętrza urbanistycznych i z punktów widokowych: Wzgórza Napoleona, Wałów Chrobrego, wieże Katedry i Zamku, wieży Gocławskiej, wzgórz Warszawskich i Bukowych oraz wieży kościoła mariackiego w Dąbiu.
5. W celu udostępnienia atrakcyjnych widoków miejskich należy ułatwiać dostęp oraz przywrócić zagospodarowanie naturalnych i sztucznych punktów widokowych tj.:
- plany miejscowe, a w konsekwencji zintegrowane programy architektoniczne nowych, wysokich lub stojących na wzniesieniach budowli a także plany zagospodarowania otwartych terenów, powinny przewidywać formy publicznego udostępniania widoków, np. program zintegrowanych punktów widokowych na Stołczynie i Skolwinie – wzgórze Gajowe, Uroczysko Trzech Strumieni, Uroczysko Skolwin
 - należy dążyć do odbudowy i rewaloryzacji historycznych punktów widokowych tj.: wieża Gocławska (d. Bismarcka), wieża Quistorpa w Lesie Arkońskim, wieża Baresela przy Skórczej Górze w Zdrojach, wieża Batowa w Kluczu, adaptacja wieży węglowej przy ul. Koksowej oraz budowy nowych miejsc atrakcyjnej ekspozycji, które powinny stanowić integralny element przestrzeni publicznych.
6. Konieczne są działania na rzecz poprawy wizerunku i dostępności atrakcyjnych rejonów miasta: odbudowa, uzupełnienie, modernizacja i utrzymanie nadrzecznych bulwarów, kwartałów śródmiejskich, zieleni, w tym parków miejskich i leśnych, nadodrzańskich terenów rekreacyjnych, skarp doliny rzecznej na Pomorzanach, Gołędzinie, Gocławiu, Stołczynie, Skolwinie.
7. Zasadnicze kierunki ochrony i kształtowania krajobrazu centrum miasta nad rzeką w celu przywrócenia właściwych relacji krajobrazowych i ekspozycji wartości historycznych to:
- rozbudowa szczecińskiego Podzamcza w kierunku rzeki, oparta na historycznym układzie ulic oraz relacjach urbanistycznych dawnej zabudowy. Odtworzenie przedwojennego układu przestrzennego w znaczący sposób zmieni ekspozycje panoramiczne z Łasztowni na Stare Miasto (na odcinku pomiędzy Mostem Długim a planowanym Mostem Kłodnym i Trasą Zamkową). Historyczne dominanty, jak Zamek Książąt Pomorskich i Katedra, będą widoczne w perspektywach ulic i otrzymają w widokach sylwety podbudowę. Przywróci to dominację przestrzenną historycznych obiektów.

- kształtowanie zabudowy obszarów wysp Międzyodrza (Łasztownia, Kępa Parnicka, wyspa Zielona), zaleca się lokalizację intensywnej zabudowy śródmiejskiej. Na obszarze Łasztowni przewiduje się lokalizację zabudowy wysokiej i wysokościowej na północnym cyplu wyspy.
- 8. Niezbędna jest stopniowa restrukturyzacja zdegradowanej tkanki miejskiej wzdłuż rzeki Odry w osiedlach dzielnicy Północ. Wypełnienie luk nową zabudową o funkcji usługowo-mieszkalnej stworzy nowe fronty wodne i szansę na rewitalizację obszarów.
- 9. Niezbędna jest odbudowa podstawowej infrastruktury właściwej dla miasta portowego i przywodnego (przystanki żeglugi pasażerskiej, przystanie jachtowe i wioślarskie, ośrodki sportów motorowodnych, tawerny nadbrzeżne) podkreślająca walory i unikalne położenie Szczecina.
- 10. Strategia rozwoju miasta i marka Szczecina *Floating Garden* zobowiązuje do zachowania charakteru miasta - ogrodu i utrzymania wysokich walorów krajobrazowych, zwłaszcza dotyczących terenów zieleni. Kreacja nowych terenów zielonych powinna być powiązana z rozwojem terenów zabudowywanych oraz równoważyć deficyt w obszarach już zabudowanych. Kontynuując tradycję miasta, w którym zieleń stanowi zasadniczy i integralny element kompozycji urbanistycznej, planuje się odtworzenie, uzupełnianie i projektowanie nowych terenów zieleni.
- 11. Tereny zieleni urządzonej wymagają uporządkowania, podniesienia standardów utrzymania i zagospodarowania i odtworzenia w ich obszarach historycznej zabudowy usługowej. Ze względu na swoją wyjątkowość i oryginalność stanowią ofertę wypoczynkową weekendową o znaczeniu metropolitalnym. Dotyczy to przede wszystkim najatrakcyjniejszych pod względem krajobrazowym obszarów, z rekreacyjną tradycją miejsca, stanowiących potencjał rewitalizacyjny oraz miejsca rekreacji dla mieszkańców osiedla, dzielnicy i obszaru funkcjonalnego:
 - Park Leśne Wzgórze z rewaloryzacją wieży Goctawskiej/ wieży Bismarcka (os. Goctaw/Bukowo)
 - Park Leśny Zdroje z odbudową obiektów widokowych oraz rewaloryzacją grotty Toepffera i terenów przyległych (os. Zdroje)
 - Park Leśny Arkońskie z odbudową obiektów widokowych tj. wieża Quistorpa (os. Osów)
 - tereny zieleni Babin (południowy Skolwin) wraz z Uroczyskiem Trzech Strumieni i punktem widokowym na wrak betonowca na jeziorze Dąbie (os. Stołczyn i Skolwin)
 - Dolina Siedmiu Młynów (os. Głębokie-Pilchowo)
 - teren dawnego Ogrodu Botanicznego, zlokalizowanego przy ul. Kochanowskiego, Bułgarskiej, Słowiańskiej i Harcerzy (os. Arkońskie-Niemierzyn)
 - ogród dendrologiczny im. Stefana Kownasa przy ul. Słowackiego/Niemierzyńskiej (os. Niebuszewo-Bolinko)
 - park im. Fryderyka Chopina z adaptacją d. kaplicy cmentarnej (os. Arkońskie-Niemierzyn)
 - park im. Stefana Żeromskiego z możliwością zabudowy usługowej w miejscu dawnej kaplicy (os. Stare Miasto)
 - park im. Jana Kasprowicza w rejonie tarasów kwiatowych przy jeziorze Rusalka oraz w partiach zachodnich w rejonie sztucznej górki i miejscu po pomnika Ernsta Moritza Arndta (os. Łękno)
 - Park Leśny Mścięcino (os. Skolwin)
 - Park Leśny Klęskowo (os. Bukowe-Klęskowo)
 - Park Brodowski (os. Żelechowa).
- 12. Odpowiedniej oprawy krajobrazowej i zagospodarowania zielenią ozdobną i półnaturalną wymagają tereny: Wyspy Grodzkiej i Wyspy Zielonej oraz wyspa Krainka i Siedlińska Kępa.
- 13. Zakłada się rozwój i kreowanie nowych wartości przestrzennych i estetycznych w zgodzie z tradycją urbanistyczną Szczecina.. W nawiązaniu do tradycji, w mieście powinny powstawać nowe tereny publiczne, zespoły komponowanej zieleni oraz nowe założenia parkowe wg następujących zasad:
 - przekroje projektowanych ulic dwujezdniowych winny nawiązywać do bulwarowych kompozycji zieleni miasta

- przedsięwzięcia z zakresu zieleni komponowanej, np. projektowane cmentarze (na osiedlach: Bukowe-Kłęskowo, Płonia–Śmierdnica-Jezierzyce, rozbudowa istniejącego cmentarza Wielgowo-Sławociesz-Zdunowo), nowe parki na terenach ogródków działkowych (wyspa Grodzka) powinny stanowić przestrzenie o wysokiej estetyce i być realizowane na podstawie projektów konkursowych
 - cmentarze na Osowie, Warszawie, Żydowcach, Kluczu, Podjuchach, Bukowym-Kłęskowo, Skolwinie winny być przekształcane na parki osiedlowe z utrzymaniem reżimu ochrony i ekspozycji historii miejsca.
14. W celu skutecznej ochrony konserwatorskiej, efektywnego wykorzystania obiektów o wartościach historycznych i ich ponownego włączenia w obieg społeczno-gospodarczy miasta należy:
- objąć programem rewitalizacji i wsparciem publiczno-prywatnym tereny zdegradowane. Dotyczy to m.in. zespołu dawnej rzeźni miejskiej na Łasztowni, zabudowy przemysłowej wzdłuż ul. Kolumba, obiektów przemysłowych i usługowych na osiedlach Gołęcino-Gołław, Stołczyn, Skolwin, np. młyn parowy i stara olejarnia Żelechowska, wieża Gołławska, fabryka cykorii przy ul. Światowida, cegielnia Zgoda, wieża ciśniowa przy ul. Potulickiej, wieża węglowa przy ul. Koksowej, zespołów dworsko-parkowych np.: Zielony Dwór w Zdrojach, dawny zespół leczniczy Bystrzyk z parkiem przy ul. Pokoju
 - upowszechnić wiedzę o zabytkach oraz ich znaczeniu dla historii i wielokulturowego dziedzictwa miasta (relikty twierdzy Szczecin oraz elementy pofortecznego zagospodarowania miasta wpisane w jego krajobraz, liczne historyczne cmentarze szczecińskie).
 - przeprowadzić rewaloryzację zabytkowych parków dworskich z przeznaczaniem na zieleni ogólnodostępną tj. park Tilebeinów przy ul. Dębogórskiej, park Alt Buchholz na południe od os. Bukowiec nad potokiem Grzęziniec, park Toepffera w Zdrojach
 - przeprowadzić adaptację historycznych cmentarzy na parki osiedlowe np. na Skolwinie, Warszawie, Osowie, Podjuchach, Żydowcach z informacją tradycji miejsca
 - wprowadzić spójny system identyfikacji wizualnej SIM w formie tras tematycznych na terenie miasta i szlaków kulturowych tj.: historyczne cmentarze Szczecina, relikty nowożytnych fortyfikacji, pompy uliczne, punkty widokowe na Międzyodrzu i jezioro Dąbie itp.
15. Nie wskazuje się rekomendacji i wniosków oraz granic terenów priorytetowych dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazów wynikających z audytu krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego.

3. Rozwój centrum miasta

1. Kontynuuje się rozwój centrum lewobrzeżnego Szczecina, jako głównego ośrodka usługowego o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym. W części prawobrzeżnej miasta funkcje centrotwórcze są rozproszone, podzielone pomiędzy centrum Stare Dąbie (o znaczeniu osiedlowym) i klin usługowo-handlowy na osi ul. Struga (o znaczeniu osiedlowym i miejskim). Należy dążyć do koncentracji zadań dzielnicowych Prawobrzeża z uwzględnieniem specyfiki ponadlokalnej położenia nad jeziorem Dąbie w Starym Dąbiu. Odrębnym zagadnieniem i celem Studium jest odnowa wartości przestrzenno-funkcjonalnych historycznego starego miasta Dąbie.
2. Wyznacza się obszar wielofunkcyjnej zabudowy śródmiejskiej (wskazany na rysunkach KIERUNKÓW symbolem MC), obejmujący Śródmieście wraz z wypami: Łasztownia i Kępa Parnicka. To obszar wielozadaniowy, z dopuszczeniem wysokiej intensywności zabudowy, przestrzeniami publicznymi, ulicami handlowo-usługowymi, placami i terenami ogólnodostępnej zieleni urządzonej, obszar aktywności społecznej i intensyfikacji funkcji miejskich.
3. Zasady rozwoju i wzmocnienia obszaru (MC) oraz jego dostępności, ustala się poprzez szczególne warunki inwestowania, takie jak m.in.: priorytet dla transportu publicznego, pieszych

i rowerzystów, ustanowienie ogólnego dostępu do obiektów lub przestrzeni, obowiązek wprowadzenia usług w parterach budynków, utrzymania lub wprowadzenia odpowiednich standardów jakościowych przestrzennych i użytkowych, modelu rozwiązań porządkujących, powtarzalnych (np. sposób zagospodarowania przedogródków, ogródków gastronomicznych, infrastruktury dla rowerzystów, pieszych, w tym osób ze szczególnymi potrzebami, infrastruktury placów, bulwarów, zieleni urządzonej, terenów nadwodnych i wodnych itp.).

Szczególne warunki inwestowania, mogą zostać określone w drodze konkursów architektonicznych, będą ustalane w planach miejscowych i uwzględniane w innych planach i programach miejskich.

4. Na części obszaru wielofunkcyjnej zabudowy śródmiejskiej, pomiędzy planowaną trasą SKM i wyspami Grodzką i Łasztownią, ustala się Obszar Strategicznej Interwencji (wskazany na rysunkach KIERUNKI), w którym mają zastosowanie wyżej wymienione działania przestrzenne inwestycyjne, organizacyjne, społeczne, finansowe i motywacyjne.
5. Główne kierunki polityki przestrzennej (polityki rozwoju), realizowane m.in. w planach miejscowych w celu wzmocnienia centrotwórczej roli obszaru (MC) i wykreowania nowej jakości przestrzeni miejskich, to:
 - koncentracja zróżnicowanych usług, wykształcenie i wyposażenie nowych przestrzeni do realizacji imprez masowych i okazjonalnych
 - ochrona stwierdzonych wartości identyfikujących i wyróżniających obszary centrum miasta w osiedlach: Śródmieście, Stare Miasto, Dąbie i przywracanie wartości elementom zdewaloryzowanym
 - ochrona walorów istniejącego miejskiego krajobrazu i jego struktury poprzez ustalenia szczegółowe kształtowania form zabudowy, ochronę obiektów o wartościach historycznych
 - kompleksowa rehabilitacja obecnego wizerunku przestrzeni miejskiej i traktów handlowych, renowacja ciągów elewacyjnych oraz zabiegi architektoniczne porządkujące istniejącą strefę usług i handlu w obszarze centrum
 - kontynuacja miejskiej tradycji bulwarów, alei w zagospodarowaniu ciągów komunikacyjnych, w tym bulwarów nadodrzańskich
 - kształtowanie nowoczesnych wielofunkcyjnych zróżnicowanych przestrzeni wspólnych w układach sieciowych (przenikających tkankę zabudowy i tworzących sieć połączeń, zróżnicowanych pod względem wielkości i charakteru, biorących udział w procesach poprawy środowiska zamieszkania: retencji wód, poprawy jakości powietrza, łagodzenia efektu wysp ciepła i ochrony przed hałasem)
 - lokalizacja nowych obiektów prywatnych i użyteczności publicznej wzbogacających estetycznie tkankę miejską
 - podejmowanie wspólnych przedsięwzięć publiczno-prywatnych w celu rozwoju obszarów śródmieścia
 - wypełnianie funkcją usługową parterów zabudowy
 - w szczególnych przypadkach, dopuszczenie nadbudowy na zasadzie kaskadowego wycofania frontu nadbudowy z linii elewacji frontowej
 - utrzymanie, rewaloryzacja, komponowanie i integracja zieleni urządzonej w strukturze miasta, w tym układów alejowych, jako działania estetyzującego i utrzymującego powiązania ekologiczne w środowisku miejskim.
6. Efektywne i komplementarne wykorzystanie i uzupełnianie (wzbogacanie) przestrzeni i infrastruktury śródmiejskiej, w tym:
 - uzupełnianie tkanki miejskiej Centrum zabudową i terenami nowocześnie kształtowanej zieleni urządzonej (ogrody wertykalne, parki kieszonkowe, ogrody deszczowe, sensoryczne, terapeutyczne, zielone dachy)

- wprowadzanie zabudowy o dużej intensywności (w tym nadbudowy i rozbudowy), warunkowane występującą lokalnie kompozycją i wysokością zabudowy, przewidywanym wpływem nowej zabudowy na krajobraz kulturowy, wnętrza urbanistyczne i otoczenie zabytków - rewaloryzacji i kształtowaniu wnętrza urbanistycznych kwartałów zabudowy
- poprawa jakości życia i umożliwienie adaptacji zabudowy dla osób ze szczególnymi potrzebami, rozumiana jako poprawa normatywnych warunków oświetlenia i nasłonecznienia mieszkań (kwartały zabudowy i oficyny z XIX w.), podniesienie standardu technicznego i wyposażenia infrastrukturalnego mieszkań w historycznej strukturze śródmiejskiej, modernizacja komunikacji pionowej kamienic poprzez dobudowę wind, itp.
- wydzielenie terenów prywatnych, zieleni przydomowej, garażowania i usług lokatorskich - ochrona i poprawa jakości warunków zamieszkania
- relokacja funkcji produkcyjno-składowych i przekształcanie terenów na wielofunkcyjną zabudowę śródmiejską np. Łasztownia, Kępa Parnicka
- likwidacja elementów degradujących walory estetyczne centrum i rozbijających kompozycję urbanistyczną, takich jak: nietrwała zabudowa pawilonowa, zieleń samosiewna, przegrody lub garaże w lukach zabudowy, w pierzejach ulicznych itp.

7. Zmiany w systemie komunikacyjnym, polegające na:

- ograniczaniu ruchu tranzytowego
- preferencji dla komunikacji zbiorowej i rozwoju szynowego transportu publicznego, łączącego odległe osiedla miasta z Centrum (miasto krótkich odległości)
- poprawie dostępności komunikacji rowerowej i pieszej, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami - tworzenie środowiska bezpiecznego i przyjaznego dla pieszych i rowerzystów
- budowie parkingów w rejonie skrzyżowań obwodnicy i węzłów przesiadkowych komunikacji zbiorowej
- poprawie dostępności do komunikacji zbiorowej, w obszarze śródmiejskim
- reglamentacji powierzchni parkingowej i innych działaniach zniechęcających do użytkowania samochodu w obszarze Centrum i wymuszających ich rotację w strefie płatnego parkowania
- ograniczaniu terenów parkingów naziemnych, indywidualnych garaży i budowie parkingów i garaży wbudowanych i podziemnych
- wyznaczeniu stref preferencji ruchu pieszego i rowerowego, w tym ciągów ulicznych z wyłączeniem ruchu kołowego (deptaki), na których dopuszcza się jedynie ograniczony dojazd do nieruchomości
- atrakcyjne wyposażenie przestrzeni publicznych (gastronomiczne, meble uliczne, zieleni)
- budowie przepraw mostowych na wyspy śródmiejskie m.in. Łasztownia, Kępa Parnicka, Wyspa Zielona.

8. Na terenie Śródmieścia utrzymuje się ustalenia szczegółowe z planów miejscowych:

- rozbudowa stref pieszych z zachowaniem tradycyjnego przekroju ulicy (chodniki i jezdnia ujęta w krawężniki)
- budowa wielopoziomowych naziemnych i podziemnych parkingów w obszarze śródmiejskim, w rejonach powiązanych z centrum
- budowa ogrodów zamkowych przy Zamku Książąt Pomorskich jako kontynuacji ciągu spacerowego Żłoty Szlak – Stare Miasto – Bulwary - Łasztownia
- utrzymanie/przywrócenie priorytetu ruchu pieszego na placach Starego Miasta dla m.in.: Rynek Sienny, Rynek Nowy, Rynek Warzywny
- kontynuacja odbudowy Podzamcza z kwartałami zabudowy ulic: Panieńska, Nabrzeże Wieleckie, Środowa, Kłodna
- przywracanie obszarowi Starego Miasta roli centrum - intensyfikacja funkcji usługowych, przekształcania funkcji chronionych – szkoły, przedszkola, żłobki, przychodnie w formy dostosowane do struktury śródmiejskiej wielofunkcyjnej

- ochrona zieleni przedogródków z przywracaniem ogrodzeń i intensyfikacja strefy usługowej w podwórzach, dostępnej z bram przejazdowych
- ochrona stolarki o formach historycznych, dopuszczanie rekonstrukcji stolarki bram i okien w nawiązaniu do stylistyki elewacji budynku
- lokalizacja lokali usługowych z dostępem z poziomu chodnika, tworzenie witryn dostosowanych do stylistyki architektonicznej elewacji oraz ochrona detalu przed likwidacją, zniekształcaniem i przesłanianiem.

4. Rewitalizacja obszarów miejskich

1. Kompleksowy proces odnowy przestrzeni zurbanizowanej odbywa się poprzez realizację programów rewitalizacji, które pozwalają na przeciwdziałanie zjawiskom marginalizacji społecznej oraz degradacji przestrzennej, środowiskowej, technicznej i ekonomicznej zagrożonych części miasta.
2. Priorytet ustawowy dla procesów i problemów społecznych wiąże nierozdzielnie rewitalizację z mieszkalnictwem. Poprawa warunków zamieszkiwania może być osiągnięta w wyniku realizacji mieszkaniowych projektów rewitalizacyjnych.
3. Kontynuuje się rewitalizację obszarów miejskich, w szczególności przedsięwzięcia związane z pobudzeniem gospodarczym, rozwojem przedsiębiorczości aktywizacją zawodową mieszkańców i wzmacnianiem spójności społecznej.
4. Rewitalizacją obejmuje się miejskie obszary zdegradowane, w tym: obszary śródmiejskie, Stare Miasto, Stare Dąbie, kwartały zabudowy śródmiejskiej z XIX/XX w., osiedla z wielkiej płyty oraz tereny poprodukcyjne i powojskowe.
5. Wyznacza się Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) oznaczony na rysunku Studium, w którym odnowa wartości funkcjonalno-przestrzennych jest priorytetem z uwagi na osiągnięcie celu: podniesienie jakości życia w centrum i wzmocnienie trendu powrotu mieszkańców do centrum. Szczególnym obszarem rewitalizacji jest Śródmieście, wymagające przywrócenia wartości społeczno-ekonomicznej i atrakcyjności zabudowy, podlegającej procesom degradacji technicznej i estetycznej w wyniku wieloletnich zaniedbań. Obszar ścisłego Śródmieścia to 56 kwartałów o charakterystycznej, zwartej zabudowie z przełomu XIX/XX w., o wysokich walorach historycznych i architektonicznych z przewagą budynków w zarządzie wspólnot mieszkaniowych; kamienice i oficyny we wnętrzach kwartałów z większościovym udziałem mienia komunalnego. Renowacja kwartałów Śródmieścia, poza realizacją ogólnych celów rehabilitacji, ma na celu wzmocnienie funkcji ogólnomiejskich Centrum.
6. Ze względu na intensywność zabudowy XIX-wiecznej i jej historyczne walory, kompleksowa rehabilitacja dopuszcza usankcjonowanie zaniżonych standardów urbanistycznych, takich jak:
 - niski wskaźnik terenów zieleni
 - niedobór miejsc parkingowych
 - uciążliwości komunikacyjne, duża intensywność zabudowy.
7. W celu podniesienia standardu użytkowego XIX-wiecznych zespołów mieszkaniowych, dopuszcza się:
 - likwidację oficyn
 - rozbudowę w ramach kompozycyjnych istniejącej zabudowy zespołu, w tym wprowadzenia wysokości nadbudowy dostosowanej do XIX w. zabudowy o wartości historycznej, kompozycji elewacji frontowych, zmianę sposobu użytkowania powierzchni mieszkalnych w przyziemiu z przeznaczeniem na usługi, oraz lokalizację w kwartałach XIX-wiecznej zabudowy garaży wielostanowiskowych, wbudowanych lub dobudowanych, z obowiązkiem zagospodarowania dachu na cele rekreacji dla mieszkańców, w formie zielonego tarasu z wprowadzeniem programu zieleni uzupełniającej
 - od strony podwórzowej wewnątrz kwartałów umożliwia się budowę dźwigów osobowych połączonych z klatkami schodowymi a także dopuszcza się dobudowę balkonów.

8. Kontynuuje się działania związane z rewitalizacją Starego Miasta, w tym:
- rozbudowę Podzamcza w kierunku rzeki Odry
 - odtworzenie przestrzeni publicznych stanowiących system wielopłacowy oraz odtworzenie frontu wodnego z bulwarem nadodrzańskim
 - integracja z Łasztownią i Wyspą Grodzką.
9. Zakres rewitalizacji urbanistycznej poszczególnych obszarów oraz ustalenia zasad zmiany zagospodarowania zostaną określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i programach rewitalizacji. Dodatkowo w Studium wskazano osiedla, w których należy uruchomić procesy odbudowy wartości funkcjonalno-przestrzennych (karty osiedli).
10. Zakłada się, że istotnym czynnikiem wspierającym działania rewitalizacyjne będą występujące lokalnie: wartościowe obiekty i obszary o wartościach zabytkowych, historyczne struktury przemysłowe i wojskowe oraz chronione wartości krajobrazowe i przyrodnicze.
11. Główne kierunki działań rewitalizacyjnych obejmują:
- kształtowanie przestrzeni zurbanizowanej z ochroną i ekspozycją terenów o wysokiej wartości zabytkowej historycznych struktur osiedlowych, przemysłowych, powojkowych, przyrodniczych, środowiskowych
 - podniesienie atrakcyjności osiedleńczej na obszarze rewitalizacji poprzez modernizację obiektów mieszkaniowych, rozwój infrastruktury społecznej i kształtowanie wysokiego standardu przestrzeni wspólnych
 - budowanie tożsamości mieszkańców na tradycji miejsca, na lokalnych sieciach społecznych, poprzez ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych, aktywizację mieszkańców we wszystkich grupach wiekowych, wsparcie dla lokalnych podmiotów gospodarczych, wzmacnianie lokalnych centrów usługowych, zwiększenie dostępu do kultury, aktywizację jednostek pomocniczych samorządu lokalnego (rady osiedli) i poprawę infrastruktury i bezpieczeństwa
 - wzmacnianie funkcji gospodarczej, kulturalnej, rekreacyjnej, integracyjnej, w tym rozwijanie nowych funkcji dla niewykorzystywanych obiektów, z uwzględnieniem zasobu gminy
 - tworzenie nowych przestrzeni publicznych, które pozytywnie wpłyną na integrację społeczności lokalnej i trwałe wykształcenie lokalnego centrum
 - wzrost poziomu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji
 - zwiększenie w układzie komunikacyjnym udziału przestrzeni dla rowerzystów i pieszych, w tym osób ze szczególnymi potrzebami.
12. Na obszarach rewitalizacji zostaną podjęte działania:
- zahamowanie procesów degradacji obiektów i terenów zabytkowych oraz doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania
 - dostosowanie przestrzeni oraz funkcji miasta do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
 - rozwój i dostępność mieszkalnictwa społecznego, spółdzielczego i kooperatywnego mieszkaniowego w obszarach rewitalizacji, co pozwoli na zatrzymywanie młodych mieszkańców i zwiększenie lokalnego kapitału społecznego
 - zwiększenie roli projektów mieszkaniowych, w których integralną część zadania stanowią usługi, w tym usługi społeczne, codzienne, budujące trwałe relacje sąsiedzkie
 - wykorzystanie instrumentu partnerstwa publiczno-prywatnego do realizacji projektów rewitalizacyjnych na terenie miasta
 - zintegrowana gospodarka gminnymi lokalami użytkowymi i mieszkaniowymi ukierunkowana na osiągnięcie celów transformacyjnych
 - kontynuacja poprawy efektywności energetycznej historycznych obiektów użyteczności publicznej, zasobów mieszkaniowych towarzystwa budownictwa społecznego, obiektów użytkowanych przez spółki komunalne
 - w planach miejscowych, po przeanalizowaniu skutków relokacji miejsc pracy na obszarach poprodukcyjnych, określenie zasad nowego zagospodarowania uwzględniające potrzeby lokalne

i ogólnomiejskie, z możliwością stopniowego realizowania programu rewitalizacji bez zamiany funkcji terenu, z dopuszczeniem częściowej transformacji, która uruchomi naturalne procesy odnowy.

13. Na obszarach rewitalizacji należy dążyć do:

- zwiększenia poziomu samowystarczalności osiedli oraz ich atrakcyjności dla przedsiębiorstw, a tym samym dla tworzenia miejsc pracy
- polepszenie warunków zamieszkiwania, które ograniczać ma odpływ ludności
- dalszego polepszania jakości przestrzeni publicznych
- zapewnienia powiązań OSI z terenami otaczającymi centrum miasta przez ciągłość przestrzeni publicznych
- realizacji nowej formy zabudowy wyróżniającej się wysokim standardem rozwiązań architektoniczno-urbanistycznych oraz jakością wykonania, w szczególności w przestrzeniach publicznych
- w obszarach zabudowy jednorodzinnej harmonizowania ze sobą różnorodnych układów i typów zabudowy jednorodzinnej - zróżnicowanie społeczne, ekonomiczne mieszkańców
- kształtowania wnętrz kwartałów zabudowy mieszkaniowej w formie zieleńców oraz miejsc do rekreacji i wypoczynku, z możliwością wprowadzenia niewielkich obiektów usługowych, o ile nie narusza to terenów zieleni i nie powoduje konfliktów z funkcją mieszkaniową
- nasycenia usługami parterów zabudowy kwartałowej
- nasycenia obiektami usługowymi osiedli niedoposażonych w usługi podstawowe
- kształtowania dostępności komunikacyjnej w oparciu o ciągi piesze, rowerowe i transport publiczny
- ochrony historycznych oraz kompletnych układów zabudowy i terenów zieleni
- uzupełniania historycznych pierzei śródmiejskich kwartałów zabudowy, jako mechanizmu podnoszącego witalność, bezpieczeństwo i wartość ekonomiczną nieruchomości.

14. Istotne w skali miasta tereny o wartości zabytkowej, które należy poddać kompleksowej rewitalizacji funkcjonalno-przestrzennej to m.in.:

- teren dawnej rzeźni miejskiej na Łasztowni
- zabudowa pofabryczna wzdłuż ul. Kolumba
- tereny wzdłuż tzw. Trasy Nadodrzańskiej na osiedlu Gołęcino-Goćław z obiektami przemysłowymi, w tym: dawna olejarnia przy ul. Światowida (dawny młyn parowy), dawna fabryka cykorii przy ul. Dębogórskiej, parki dworskie: park Tilebein przy ul. Dębogórskiej, dawny folwark przy ul. Łącznej, Skolwin, Stołczyn.

15. Należy kontynuować kompleksową transformację przestrzenno-gospodarczą terenów włączanych do struktur śródmiejskich lub dzielnicowych, tj. tereny powojkowe i przemysłowe, w tym portowe, przede wszystkim na usługi społeczne. W planach miejscowych należy wprowadzić ustalenia określające zasady przekształceń.

16. Konieczna jest ochrona osadniczych zespołów historycznych dawnych wsi o rodowodzie średniowiecznym, znajdujących się w granicach osiedli: Krzekowo, Warszewo, Osów, Stołczyn, Skolwin, Płonia, Niemierzyn, Grabowo, Drzetowo, posiadających zachowany czytelny, średniowieczny układ ruralistyczny. Należy dążyć do zachowania autentycznej zabudowy i jej uzupełnienia na lokalizacjach historycznych, nową zabudową, o gabarytach i kształcie dachu ustalonych w planach miejscowych.

17. Działania rewitalizacyjne w obszarze Starego Dąbia powinny polegać na zachowaniu średniowiecznego układu ulic, relikwów murów obronnych oraz częściowo zachowanej historycznej zabudowy. Do istotnych działań zalicza się:

- kompleksowe remonty budynków o wartości historycznej
- likwidację/przekształcenie dysharmonijnych obiektów o niskich wartościach architektonicznych i realizację nowej zabudowy na zwolnionych parcelach. Nowe obiekty powinny nawiązywać skalą do

zabudowy historycznej oraz kreować nową jakość przestrzeni harmonijnie uzupełniając zastaną zabudowę z różnych okresów

- uporządkowanie terenów publicznych, w tym zieleni ogólnodostępnej
 - wyeksponowaniu narysu fortyfikacji miejskich w przestrzeni plant z rzeką Płonią, wyznaczenie trasy ciągów pieszych, z włączeniem przebiegu kanału Małej Płoni, przecinającego centrum równolegle z ul. Mierniczą
 - przywrócenie brukowanych nawierzchni niektórych ulic, wraz z wprowadzeniem uspokojenia ruchu
 - zwiększenie udziału funkcji centrotwórczych, z utworzeniem zwartych kwartałów zabudowy usługowej lub usługowo-mieszkalnej w centrum Starego Dąbia
 - odbudowę roli szlaku kajakowego w funkcjonalnej i gospodarczej rewitalizacji osiedla.
18. Rewitalizacją należy objąć także powojenne, zespoły mieszkaniowe z wielkiej płyty, m.in. os. Zawadzkiego-Klonowica, Kaliny, Majowe, Słoneczne, Książąt Pomorskich, Pomorzany, które wymagają przekształceń i doposażenia w usługi (głównie: społeczne, kulturalne, socjalne, administracyjne) oraz zieleni ogólnodostępną i tereny sportowo-rekreacyjne.

5. Sieć przestrzeni publicznych – obszary miasta o szczególnym znaczeniu

1. Wskazane w Studium przestrzenie publiczne są obszarami o cechach węzłowych lub społecznych, na których występują intensywne interakcje i aktywności społeczne mieszkańców miasta i obszaru funkcjonalnego. Szczególne warunki ich zagospodarowania polegają na utrzymaniu i wzmacnianiu stwierdzonych wartości funkcjonalnych i społecznych.

2. Na rysunku KIERUNKÓW Studium wyznaczono obszary przestrzeni publicznych, które na najważniejszej osi kompozycyjnej miasta - al. Papieża Jana Pawła II tworzą system terenów rekreacyjnych. Są to:

- park im. Stefana Żeromskiego
- plac Adama Mickiewicza
- tereny zlokalizowane pomiędzy Filharmonią Szczecińską a ul. Zygmunta Starego
- pl. Hołdu Pruskiego
- skwer Prezydenta Lecha Kaczyńskiego
- pl. Solidarności
- pl. Żołnierza Polskiego (Aleja Kwiatowa), pl. P. Adamowicza, al. Papieża Jana Pawła II, pl. Lotników, pl. Grunwaldzki, pl. Armii Krajowej, pl. Jasne Błonia im. Jana Pawła II, park im. Jana Kasprowicza, ogród Różany „Różanka”
- Aleja Niepodległości wraz z placem Brama Portowa oraz placem Zwycięstwa
- plac im. gen. Władysława Andersa
- Bulwary nadodrzańskie Starego Miasta i Łasztowni
- Cmentarz Centralny.

3. Główne kierunki działań kształtujących i porządkujących przestrzenie publiczne:

- uczytelnienie założeń - uzupełnianie i rewaloryzacja zabudowy tworzącej wnętrza urbanistyczne, przestrzenie placów, i zamknięć na osiach widokowych
- odbudowa i wyeksponowanie „tradycji miejsca”
- wykształcenie funkcji centrotwórczych
- utrzymanie ciągłości struktury przestrzeni publicznych, stosowanie czytelnych standardów jakości, w tym wyposażenia cywilizacyjnego (łączność, informacja, bezpieczeństwo, higiena, wyposażenie dla wszystkich grup wiekowych)
- dopuszczenie okresowego udostępniania terenów komunikacji na cele handlowe, wyposażenie w dostęp do mediów (infrastruktura podziemna) w celu obsługi mobilnych obiektów usługowych
- intensyfikacja funkcji kulturotwórczych, turystyczno-handlowych, gastronomicznych, rekreacyjnych, sportowych, itp. sprzyjających kontaktom i aktywności społecznej, kulturalnej i politycznej

- w reprezentacyjnych przestrzeniach publicznych ustala się podporządkowanie zagospodarowania najważniejszym obiektom architektonicznym i ograniczenie zmian, które w sposób istotny mogą przekształcić tradycyjny wizerunek przestrzeni publicznej, a także ograniczenie swobody przekształceń i dowolności kształtowania form architektonicznych na styku z tymi przestrzeniami
 - tworzenie przyjaznego dla ruchu pieszego i rowerowego środowiska przy utrzymaniu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
 - rewitalizacja terenów zieleni komponowanej, likwidacja basenów przeciwpożarowych i ukryć dla ludności, zbudowanych w czasie II wojny światowej na terenach publicznych - place, zieleńce, parki, ogrody urzędów i instytucji, otoczenie zabytków
 - uzupełnianie braków zieleni obsadzeń ulicznych, wyposażenie ciągów pieszych w meble uliczne i infrastrukturę techniczną.
4. Podstawowe standardy jakości przestrzeni publicznej:
- koncentracja instytucji publicznych, naukowych, kulturalnych, administracyjnych oraz usług i utworzenie „wspólnych stref użytkowych obiektów i przestrzeni”
 - ograniczenie przypadków w kształtowaniu estetyki zabudowy i wyposażenia (m.in. ustalenie w planie zasad sytuowania urządzeń technicznych i obiektów infrastruktury technicznej itp.)
 - ochrona wartości historycznych oraz niepowtarzalności przestrzeni
 - dostępność miejsc postojowych lub parkingów na obszarach położonych w sąsiedztwie przestrzeni publicznych
 - ustalenia w planie wymogów i warunków wyposażenia w elementy cywilizacyjne: WC, zegary, informatory, automaty handlowe, bankomaty, kiosko-wiaty przystankowe, punkty informacji turystycznej i inne
 - wszystkie elementy wyposażenia przestrzeni, jak i sama przestrzeń (nowoprojektowana lub istniejąca) dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami.
5. Ochronę i kształtowania terenów zieleni, jako przestrzeni publicznych kontynuuje się poprzez utrzymanie ich funkcji ekologicznych w mieście, pielęgnację, podnoszenie ich jakości, walorów przyrodniczych i rekreacyjnych oraz:
- rewitalizację istniejących terenów zieleni komponowanej, półnaturalnej i naturalnej
 - urządzenie nowych terenów zieleni ogólnodostępnej (m.in. wyspa Grodzka, wyspa Zielona)
 - przekształcenia polegające na wprowadzaniu parków kieszonkowych, zieleni wertykalnej, mikrozieleni, ogrodów deszczowych, ogrodów sensorycznych, edukacyjnych, ogrodu botanicznego, zielonych dachów
 - utrzymanie parków osiedlowych, zieleńców i skwerów na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
 - wyposażenie terenów w infrastrukturę cywilizacyjną i rekreacyjno-gastronomiczną
 - utrzymanie alei Papieża Jana Pawła II, jako bulwaru pieszo-rowerowego integrującego Śródmieście, w tym Stare Miasto i wyspy Międzyodrza, z podmiejskimi terenami zieleni półnaturalnej i naturalnej.
6. Podstawowym obiektem imprez masowych jest usytuowana przy ul. Szafera Hala Sportowo-Widowiskowa dla obsługi której planuje się odpowiednie powiązania z komunikacją publiczną.
7. Dla celów organizacji imprez społecznych i kulturalnych oraz integracji środowisk mieszkańców planuje się utrzymanie i zagospodarowanie:
- placu Orła Białego i rynków Starego Miasta
 - bulwarów Starego Miasta, Łasztowni i pozostałych wysp śródmiejskich
 - Wałów Chrobrego
 - pl. Jasne Błonia z parkiem Kasprowicza i amfiteatrem
 - dawny pl. Ratuszowy w osiedlu Dąbie.
8. Wśród terenów doraźnych organizacji imprez masowych na wolnym powietrzu wskazuje się m.in. obrzeża lotniska Dąbie, do czasu zagospodarowania na cele usługowe - tereny niezabudowane na

Kępie Parnickiej i Łasztowni oraz przestrzenie ulic czasowo wyłączane z ruchu samochodowego np. ul. gen. Ludomiła Rayskiego, ul. Jagiellońska itp., tereny klubowych boisk sportowych.

6. Sieć lokalnych centrów usługowych

1. W Studium wyznacza się obszar śródmiejski stanowiący tradycyjnie centrum i sieć lokalnych centrów usługowych w osiedlach. Należy kontynuować model funkcjonalno-przestrzenny miasta z autonomicznymi funkcjonalnie dzielnicami i osiedlami, posiadającymi lokalne centra usługowe, które wzmocniają lokalną spójność, obniżają transportochłonność i pozwalają w racjonalny sposób zarządzać usługami i zasobami miasta.
2. Sieć lokalnych centrów usługowych docelowo powinna stanowić sieć wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych, odpowiadając potrzebom społeczności osiedlowych, zapewniającą dostęp do podstawowych usług społecznych i publicznych, terenów rekreacji, zintegrowanych z infrastrukturą transportu publicznego w zasięgu dostępności pieszej oraz sprzyjających integracji społecznej i budowaniu tożsamości lokalnej mieszkańców.
3. Nowe i rozbudowywane lokalne centra usługowe mogą być realizowane jako zespoły pawilonów handlowych, pojedyncze obiekty, lokale handlowe i usługowe w zabudowie jedno- i wielorodzinnej, bazy, targowiska, rynki/place, uliczki handlowe, obiekty adaptowane, a także zwarte galerie i hale handlowe z wewnętrznymi przestrzeniami wspólnej aktywności, na wskazanych w Studium terenach lokalizacji handlu wielkopowierzchniowego.
4. Należy niwelować niedobory lokalnych koncentracji usług lub słabo rozwinięte centra w nowej intensywnej i monofunkcyjnej zabudowie jedno- i wielorodzinnej na obrzeżach Szczecina oraz na styku z gminami sąsiednimi. Potrzeby dostępności lokalnych centrów usługowych będą także uzupełniane w zabudowie istniejącej, w szczególności na terenach dawnych układów przestrzennych wsi: Krzekowo, Osów, Gumieńce, Pomorzany, Warszewo, Bukowo, Gołęcino-Goćław, Skolwin, Stołczyn, Wielgowo-Sławocieszce-Zdunowo, Bukowe-Kłęskowo, Zdroje, Podjuchy, Żydowce-Klucz, gdzie typ zabudowy jednorodzinnej wolnostojącej determinuje lokalne rozproszenie i swobodną lokalizację usług. W tym celu w planach miejscowych będą utrzymane dyspozycje polegające na:
 - utrzymaniu rezerw pod usługi wolnostojące, wskazane na zasobie gminy i prywatnym,
 - obowiązku realizacji części zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami wbudowanymi co najmniej w kondygnacje parterów
 - dalszej koncentracji osiedlowych potrzeb w obrębie zidentyfikowanych lokalnych centrów usługowych.

7. Przestrzenne wyznaczniki jakości życia – standardy środowiska zamieszkiwania

1. Warunki mieszkaniowe i kształtowanie stref zamieszkania to największe wyzwanie dla polityki rozwoju miasta, polityki społecznej, jak również polityki przestrzennej. Standardy budownictwa miejskiego (mieszkalnego) będą wyznaczone w planach miejscowych w oparciu o kryteria kształtujące jakość zamieszkania, obejmujące między innymi:
 - dostępność do infrastruktury technicznej (sieci inżynieryjne, komunikacja publiczna, rozwinięta sieć uliczna)
 - dostępność, atrakcyjność i estetyka przestrzeni wspólnych wraz z dostępnym pieszo zapleczem usługowym i zielenią rekreacyjną
 - różnorodność typów zabudowy w grupach zabudowy jednorodzinnej (wolnostojąca, szeregowa, bliźniacza) i wielorodzinnej niskiej intensywności
 - efektywność energetyczną zapewniającą niskie koszty eksploatacyjne
 - lokalizację budynków w sposób sprzyjający nawiązywaniu więzi sąsiedzkich, przy jednoczesnym zachowaniu przyjaznego dystansu (wskaźniki zabudowy)

- wkomponowanie w lokalne wartości krajobrazowe, dbałość o jakość środowiska naturalnego.
- 2. Nowa zabudowa mieszkaniowa powinna spełniać warunki:
 - lokalizacji - w pierwszej kolejności realizowana jako uzupełnienie wykształconego obszaru zwartej zabudowy z pełną infrastrukturą techniczną
 - dostępu do infrastruktury społecznej z uwzględnieniem dostępu pieszo-rowerowego oraz do infrastruktury komunikacyjnej (transport zbiorowy)
 - dostępu komunikacyjnego w następującej hierarchii: priorytet dla pieszych i rowerzystów, transport zbiorowy, indywidualne środki transportu
 - dostosowania do uwarunkowań przyrodniczych, wkomponowana w istniejącą zielenią, i układ hydrologiczny i naturalne zdolności retencyjne obszaru
 - kompleksowego wyposażenia tereny zieleni ogólnodostępnej i usług podstawowych
- 3. Ustala się główne kierunki działań mających na celu poprawę warunków życia mieszkańców:
 - prowadzenie racjonalnej polityki lokalizacyjnej, wskazującej tereny możliwe do zagospodarowania na cele mieszkaniowe i cele związane z obsługą mieszkalnictwa oraz lokalizacji funkcji ogólnomiejskich: miejsc pracy, usług, wypoczynku i rekreacji
 - modernizacja istniejących zasobów mieszkaniowych, realizowana na podstawie programów rewitalizacji i renowacji z uwzględnieniem priorytetu dzielnicy śródmiejskiej, włączenie terenów północnych miasta o wysokim stopniu degradacji technicznej i społecznej w procesy modernizacyjne mające na celu wyrównywanie dysproporcji rozwojowych
 - modernizacja istniejącej substancji mieszkalnej, ze szczególnym uwzględnieniem osób ze szczególnymi potrzebami, lokalizacją parkingów dla mieszkańców i zagospodarowaniem terenów wspólnych
 - preferencje dla lokalizacji nowych zespołów mieszkaniowych w formie zabudowy uzupełniającej na terenach zurbanizowanych miasta
 - zapewnienie optymalnego standardu dostępności usług, przede wszystkim ochrony zdrowia i opieki społecznej, oświaty, kultury oraz sportu i rekreacji
 - zapewnienie dostępności usług podstawowych na poziomie osiedli (rezerwa terenów pod „usługi społeczne”, których lokalizacja zostanie, zgodnie z potrzebami, sprecyzowana w planach miejscowych, lub utrzymanie rezerwy terenowej dla ustalonej funkcji tymczasowej, do momentu, kiedy lokalne uwarunkowania demograficzno-społeczne wymuszą zapotrzebowanie na funkcję tego typu lub ją wyeliminują)
 - zwiększenie liczby i różnorodności miejsc pracy z uwzględnieniem koncentracji mieszkalnictwa oraz kierunków przemieszczania się dom - praca - dom
 - stała obserwacja zmian demograficznych i kontrola skutków przestrzennych wprowadzanych reform oświaty, szkolnictwa wyższego i służby zdrowia, prowadzące do rozstrzygnięć przestrzennych w miejscowych planach
 - w świetle prognoz demograficznych (postępujące zjawisko starzejącego się społeczeństwa), w sferze budownictwa mieszkaniowego należy przewidzieć zespoły zabudowy dla osób starszych i adaptację zabudowy istniejącej dla tego typu użytkowników.
 - planowanie rozmieszczenia miejsc postojowych w ulicach, placach i na parkingach bez pogarszania warunków dla pieszych i rowerzystów
 - kształtowanie łatwo dostępnego systemu komunikacji zbiorowej w powiązaniu z komunikacją pieszą i rowerową
 - eliminacja barier urbanistycznych i architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami
 - zapewnienie niezbędnej dostępności terenów zieleni rekreacyjnej na terenach mieszkaniowych
 - utrzymanie i kształtowanie zróżnicowanych terenów zieleni publicznej w sąsiedztwie osiedlowej zabudowy wielorodzinnej, wprowadzanie zespołów wspólnej ogólnodostępnej zieleni rekreacyjnej na terenach nowej zabudowy wielorodzinnej (zwarty teren zieleni rekreacyjno-wypoczynkowej), udostępnienie zespołów zieleni urządzonej na terenach ogrodów działkowych stopniowo

relokowanych, zachowanie i renowacja terenów zieleni rekreacyjnej dawnych terenów cmentarzy, parków podworskich, terenów wypoczynkowych na obszarach dzielnic Północ, Zachód i Prawobrzeże

- utrzymanie i przyrost zieleni publicznej w dzielnicy Śródmieście uzależnia się od jej struktury morfogenetycznej, nie podlega ochronie zieleni na terenach dawnej zabudowy, samosiewy i nasadzenia niezgodne z fizjonomią istniejącego i planowanego zagospodarowania
 - zapewnienie wysokiego standardu technicznego systemów inżynierskich miasta oraz ich dostępności w oparciu o aglomeracyjne sieci infrastruktury
 - ograniczenie lokalizacji funkcji szczególnie uciążliwych dla środowiska i mieszkańców tylko do ustalonych w studium obszarów
 - tworzenie przestrzeni odpowiadającej na potrzeby mieszkańców poszczególnych części aglomeracji, w tym Śródmieścia (osoby starsze, samotne, czasowi mieszkańcy miasta: studenci, pracownicy czasowi)
 - preferowanie typów i form zabudowy zapewniającej odpowiednią gęstość zaludnienia (budownictwo wielorodzinne, zabudowa niska intensywna)
 - zwiększenie dostępu do usług publicznych (edukacyjnych, medycznych, kultury i turystycznych) dostosowanych do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania powinny koncentrować się na zwiększaniu efektywności ich dostarczania i udostępniania oraz na poprawie jakości.
4. W zakresie intensywnej zabudowy o charakterze śródmiejskim wielofunkcyjnym:
- luki w pierzejach zabudowy obrzeżnej do uzupełnienia przez zabudowę plombową lub do wykorzystania na realizację zieleni urządzonej ogólnodostępnej (w zależności od lokalnych uwarunkowań lub w celu poprawy warunków przewietrzania albo poprawy dostępności pieszej
 - zabudowa występująca wewnątrz kwartałów powinna zostać poddana kompleksowej modernizacji
 - wnętrza kwartałów do zagospodarowania poprzez realizację „zielonych podwórek”.
5. Utrzymuje się zabudowę wielokopłytową z ukierunkowaniem na restrukturyzację i rozbudowę struktur usługowych, pozyskiwanie mieszkań dla programów socjalnych, wprowadzanie terenów garażowych i utrzymanie terenów zieleni sportowej, rekreacyjnej i parkowej.

8. Generalne dyspozycje, standardy i wskaźniki przestrzenne

8.1. Generalne dyspozycje

1. Podstawowym celem polityki przestrzennej, jest rozwój wewnętrzny oparty na rewitalizacji i ponownym wykorzystaniu (recyklingu) przestrzeni zurbanizowanych, stanowiąc kontynuację istniejących struktur przestrzennych.
2. Kontynuuje się podział na czytelne strefy zabudowy o zróżnicowanym charakterze, w tym koncentrację zabudowy wysokościowej w obszarze śródmiejskim.
3. Wielofunkcyjne zainwestowanie śródmiejskie koncentruje się wewnątrz obszaru wyznaczonego przez obwodnicę kolejową oraz na obszarze wieloprzestrzennej reurbanizacji wysp Międzyodrza: Łasztowni, Kępy Parnickiej, Wyspy Zielonej i Grodzkiej (tereny portowe i przemysłowe).
4. Podstawową funkcją miejską jest mieszkalnictwo, które może być rozwijane na wskazanych w studium obszarach miasta, z dostosowaniem intensywności do ograniczeń wynikających z warunków przyrodniczych, technicznych, dostępności komunikacyjnej i inżynierskiej oraz uwarunkowań społecznych. W ramach mieszkalnictwa bilansuje się obszary koncentracji usług podstawowych, w tym lokalne centra usługowe, oferujące lokalnie miejsca pracy i służące integracji społecznej mieszkańców. W zrealizowanych osiedlach mieszkaniowych o charakterze monofunkcyjnym ich wprowadzenie uruchomi procesy odnowy funkcjonalnej. Przewiduje się rezerwy terenowe do obsługi komunikacyjnej oraz wprowadzenia komunikacji zbiorowej.
5. W Studium wskazuje się jedną kategorię dla terenów usług. Na etapie sporządzania planu miejscowego, w zależności od stopnia wykształcenia funkcji terenu i ich relacji, usługi będą

kategoryzowane jako tereny zaspokajające potrzeby ogólnospołeczne lub jako tereny usług świadczonych na rzecz produkcji.

6. Tereny przeznaczone w Studium na cele produkcji i składów obejmuje się ochroną, dopuszczając w ograniczonym zakresie możliwość ich przeznaczenia na usługi niezwiązane z działalnością produkcyjną (np.: w ramach łańcucha dostaw, na potrzeby biura badawczo-rozwojowego, biura technologicznego, osiedlania tzw. start-up'ów, lokalizacji szkoły przyzakładowej, hotelu dla pracowników, żłobka lub przedszkola dla dzieci pracowników lub mieszkania funkcyjnego).
7. Nie traktuje się jako naruszenie ustaleń Studium lokalizacji na terenach przeznaczonych na cele usług (w tym usług sportu i rekreacji) oraz na terenach produkcji i składów (w tym na terenach portowych) instalacji OZE, w formie dopuszczonej w Studium, w tym w postaci farm fotowoltaicznych, o ile nie kłóci się to z innymi celami (np.: ochrona środowiska, ochrona krajobrazu kulturowego) wskazanymi w Studium.
8. W Studium wyłącza się z zabudowy tereny, na których znajdują się oczka wodne lub stawy, będące zlewniami wód opadowych.
9. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się ustalenie w planach miejscowych, na terenach zabudowy wskazywanych w studium, przeznaczenie ich do zalesienia, pod uprawy rolne lub ogrodnicze, niezabudowane tereny otwarte pozostawione jako zieleń naturalna lub przekształcone na zieleń urządzoną.
10. Zasada miasta dostępnego obejmuje pieszą dostępność bliskiego otoczenia (lokalnego centrum usług), jak również dostępność komunikacją publiczną centrum miasta, dostęp do miejsc pracy, miejsc kultury, obiektów sportu i rekreacji, przestrzeni publicznych, opieki medycznej itp. W związku z tym stwarza się preferencje dla transportu publicznego. Na poziomie Studium obrazuje tę zasadę kontynuacja rozbudowy sieci połączeń tramwajowych i SKM oraz podstawowy układ połączeń drogowych i tras rowerowych.

8.2. Rekomendacje standardów dla budownictwa mieszkaniowego w planach miejscowych

1. Dąży się do utrzymania i zapewnienia różnorodności zabudowy miejskiej i jej cech indywidualnych rozgraniczając poszczególne struktury w miarę możliwości przestrzennych i stosunków własnościowych, terenami zieleni o funkcjach rekreacyjnych, izolacyjnych i regenerujących – kształtujących lokalny mikroklimat i warunki przewietrzania.
2. Działając z poszanowaniem prawa własności i swobody prowadzenia działalności gospodarczej oraz powszechnego korzystania ze środowiska, określa się w kartach osiedli i kartach jednostek planistycznych zasady i kierunki zagospodarowania mogące ograniczać te swobody uwzględniając nadrzędność interesu publicznego.
3. Obowiązuje uzupełnienie istniejących lokalnych centrów usługowych (LCU) i kreowanie nowych podążających za rozwojem zabudowy mieszkaniowej, mając na względzie naprawę relacji zabudowa mieszkaniowa – usługi w sąsiedztwie deweloperskich struktur mieszkaniowych.
4. Na obszarach o szczególnej wartości (położenie, ekspozycja, sąsiedztwo przestrzeni publicznych, zabytków i założeń urbanistycznych) przewiduje się dokonywanie rozstrzygnięć o kształcie zabudowy w drodze konkursu architektoniczno-urbanistycznego. Szczególnie powinno to dotyczyć: obszarów objętych programem rewitalizacji, Obszaru Strategicznej Interwencji (OSI), obszaru Śródmieścia, obszaru Starego Miasta, Starego Miasta Dąbie, terenów nadbrzeżnych jeziora Dąbie, terenów lotniskowych i ich sąsiedztwa, Międzyodrza, historycznej zabudowy z założeniami parkowymi i nowych zespołów urbanistycznych. Konkursy architektoniczno-urbanistyczne stanowiąc element promocji inwestycji powinny być stosowane także w inwestycjach prywatnych, jako dobra praktyka deweloperska wyłonienia najlepszej formy zabudowy i jakości zamieszkania przy optymalnych warunkach realizacji i eksploatacji.

5. Dla nowych zespołów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:

- obowiązuje realizacja usług wbudowanych w partery zabudowy na wskazanych fragmentach lub usług wolnostojących
- obowiązuje realizacja „zwartego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego”, który rozumie się jako teren zieleni urządzonej dostępny dla wszystkich mieszkańców, przyległego do nowoprojektowanego budynku lub zespołu wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, wyposażony w urządzenia rekreacyjne, wypoczynkowe, sportowe dla różnych grup wiekowych oraz zróżnicowaną gatunkowo zielenią niską, średnią i wysoką, skomponowaną z elementami zagospodarowania; powierzchnia zwartego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w zespole zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej będzie kształtowana proporcjonalnie do liczby mieszkańców zespołu; wskaźniki do obliczenia minimalnej powierzchni zwartego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego ustala się w planie miejscowym w przeliczeniu na liczbę mieszkań i przy założeniu minimalnej powierzchni jednego zwartego terenu w wielkości 200 m²
- należy dążyć do zwiększenia stosowania dachów zielonych oraz zieleni wertykalnej
- należy zapewnić miejsca postojowe dla samochodów w garażach podziemnych, minimalizując zajmowanie na parkingi części wspólnych zespołu mieszkaniowego, z jednoczesnym zabezpieczeniem niezbędnych naziemnych miejsc postojowych dla osób ze szczególnymi potrzebami, gości i klientów usług; graniczne wskaźniki parkingowe określone zostały w odrębnym rozdziale tomu, w dostosowaniu do wyznaczonych stref
- należy rozbudowywać sieć lokalnych połączeń/skrótów pieszych, rowerowych, które sprzyjają tworzeniu wspólnot sąsiedzkich i unikać budowy wygrodzonych zespołów mieszkaniowych nie połączonych funkcjonalnie z osiedlem, opartych na odizolowanych układach drogowych.

8.3. Wskaźniki urbanistyczne

1. Dla obszaru miasta ustalono strefy zabudowy, będące efektem ogólnej syntezy charakteru i struktury przestrzennej miasta, wyznaczające (wraz z ich lokalną modyfikacją) ramowe zasady zabudowy i graniczne wartości wskaźników urbanistycznych dla budownictwa mieszkaniowego i usługowego w planach miejscowych.
2. Ustalając docelową strukturę funkcjonalno-przestrzenną objęto badaniem gęstość/intensywność oraz charakter zabudowy istniejącej. Wyznaczonym na tej podstawie strefom zabudowy przypisano maksymalne/minimalne wartości wskaźników zabudowy, preferowane i rekomendowane do zastosowania w tych strefach dla poszczególnych funkcji. Schemat stref zabudowy dla wskaźników urbanistycznych przedstawiono na mapach KIERUNKÓW. Rekomendowane parametry dla poszczególnych stref zabudowy przedstawiono w tabeli nr 1. Preferowane wskaźniki urbanistyczne dla wyznaczonych stref zabudowy.
3. Obszar miasta dzieli się na strefy zabudowy dla wskaźników urbanistycznych:
 - **strefa staromiejska (MC)** - osiedle Stare Miasto na południe od Trasy Zamkowej
 - **strefa ścisłego centrum (MC)** - osiedla: Stare Miasto na północ od Trasy Zamkowej, Centrum, Turzyn – pomiędzy al. Boh. Warszawy, a al. Piastów, Śródmieście Zachód, Nowe Miasto powyżej ul. Czarneckiego i ul. Narutowicza oraz wyspy Łasztownia i Kępa Parnicka,
 - **strefa śródmiejska (MC, MW, MN, U)** ograniczona w większości terenami kolejowymi - osiedla: Drzetowo-Grabowo poniżej dawnej bocznic kolejowej, Niebuszewo-Bolinko, Śródmieście Północ, Łękno, Nowe Miasto poniżej od ul. Czarneckiego i ul. Narutowicza, Wyspa Zielona i Wyspa Grodzka, część osiedla Dąbie w granicach dawnego układu urbanistycznego Starego Dąbia
 - **strefa miejska (MW, MN, U)** - osiedla: Drzetowo-Grabowo powyżej dawnej bocznic kolejowej, Żelechowa, Niebuszewo, Warszewo poniżej układu dawnej wsi, Arkońskie-Niemierzyn, Zawadzkiego-Klonowica, Pogodno, Świerczewo, Gumieńce - poniżej ul. Bronowickiej wraz z Cmentarzem Centralnym, Pomorzany - powyżej linii kolejowej, Zdroje, Słoneczne, Majowe,

Bukowe-Kłęskowo powyżej autostrady A6, Kijewo - poniżej ul. Zwierzyneckiej, Dąbie - powyżej linii kolejowej

- **strefa podmiejska (MW, MN, U)** - osiedla: Skolwin, Stołczyn, Golęcino-Goćław, Bukowo, powyżej ul. Łącznej, Osów, Głębokie-Pilchowo, Krzekowo-Bezrzecze, Gumieńce - na zachód od rzeki Bukowej i północ od ul. Bronowickiej, Pomorzany - pomiędzy linią kolejową, a ul. Krygiera, Międzyodrze-Wyspa Pucka poniżej linii kolejowej, Żydowce-Klucz, Podjuchy, Bukowe-Kłęskowo poniżej autostrady A6, Kijewo powyżej ul. Zwierzyneckiej, Płonia-Śmierdnica-Jezierzyce, Wielgowo-Sławociesz-Zdunowo, Dąbie powyżej od linii kolejowej, Załom-Kasztanowe.
4. Wyznaczone strefy zabudowy dla wskaźników urbanistycznych pozwalają prawidłowo kształtować krajobraz miasta i sylwetę zabudowy, dają wgląd w generalne zasady polityki przestrzennej Szczecina, wyodrębniając obszar centralny wielkomiejski i śródmiejski oraz tereny obrzeżne. Ostateczne parametry zabudowy zostaną ustalone w planie miejscowym zgodnie z wytycznymi wynikającymi z kart osiedli i jednostek planistycznych bazując na preferowanych wskaźnikach dla poszczególnych stref wraz z poniższymi zasadami:
- podane w tabeli wskaźniki pełnią rolę pomocniczą i rekomendują graniczną wartość. Zabudowę kształtuje się wykorzystując w pierwszej kolejności parametry istniejącej zabudowy w najbliższym sąsiedztwie obszaru inwestycji, a następnie biorąc pod uwagę charakter otoczenia i osiedla oraz oczekiwane kierunki rozwoju/przekształceń w kontekście polityki przestrzennej miasta
 - przekroczenie lub obniżenie wskaźników zabudowy następuje w uzasadnionych przypadkach
 - odtworzenie zabudowy z zastosowaniem istniejących powierzchni zabudowy i wysokości, odbiegających od wskaźników ustalonych w Studium następuje w przypadkach uzasadnionych wartościami kompozycyjnymi lub zabytkowymi
 - w przypadku zmiany planów, możliwe jest utrzymanie wskaźników ustalonych w obowiązujących planach, innych niż ustalonych w Studium
 - wskaźniki dla występujących w strefach terenów: portowych, produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, magazynowo-składowych, centrów logistycznych oraz innych usług specjalistycznych, a także usług handlu wielkopowierzchniowego, usług sportu i rekreacji, oraz innych niewymienionych, ustala się indywidualnie na etapie sporządzania mpzp w dostosowaniu do potrzeb technologicznych
 - podane w tabeli wskaźniki minimalnej powierzchni terenu biologicznie czynnego nie dotyczą terenów zlokalizowanych w granicach Systemu Zieleni Miejskiej, gdzie określa się wskaźnik minimum 50%.

Tabela nr 1. Preferowane wskaźniki urbanistyczne dla wyznaczonych stref zabudowy

STREFA	Strefa staromiejska	Strefa ścisłego centrum	Strefa śródmiejska				Strefa miejska			Strefa podmiejska		
	MC	MC	MC	MW	MN	U	MW	MN	U	MW	MN	U
Maksymalna wysokość zabudowy	21 m	24 m	22 m 16 m*	18 m 16 m*	13 m	- **	16 m	12 m	-**	13 m	10 m	10 m
Maksymalna powierzchnia zabudowy	80% ***	70% ***	60%***	50%	40%	60%	35%	30%	40%	25%	20%	35%
Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	5% ****	15% ****	20%****	20%	35%	15%	30%	40%	30%**	40%	50%	30%**

Minimalna powierzchnia działki budowlanej	-	-	-	-	600 m ²	-	-	800 m ²	-	-	900 m ²	-
--	---	---	---	---	--------------------	---	---	--------------------	---	---	--------------------	---

* dla obszaru Starego Dąbia

** ustala się indywidualnie

*** w sytuacjach uzasadnionych szczególnym zagospodarowaniem oraz historycznym podziałem katastralnym do 100%, należy dążyć do obniżenia wskaźnika

**** w sytuacjach uzasadnionych szczególnym zagospodarowaniem oraz historycznym uwarunkowaniem 0%, należy dążyć do podniesienia wskaźnika

8.4. Kształtowanie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

1. Obszary na których dopuszcza się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², wskazane zostały na rysunku Studium lokalizacje te nie są obligatoryjne i mogą być zabudowane innymi funkcjami z wykluczeniem funkcji mieszkaniowej.
2. Wobec zmienności procesów gospodarczych i demograficznych, w planach miejscowych dopuszcza się szerokie spektrum usług, łącznie z funkcjami społecznymi. Wskazanie lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² stanowi jedną z możliwości przeznaczenia terenu.
3. Ustala się zasady kształtowania obiektów handlowo-usługowych na terenie miasta oraz podnoszenia standardu i jakości obiektów istniejących (WOH o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²):
 - 3.1. Lokalizacje wbudowane w struktury istniejące z parkingami wbudowanymi:
 - harmonijne wkomponowanie w istniejącą strukturę urbanistyczną pierzei, w sposób niewyróżniający się z krajobrazu lokalnego (wysokość zabudowy, tradycyjne rozwiązania elewacyjne)
 - kształtowanie kubatury i formy architektonicznej w nawiązaniu do fizjonomii terenu i otaczającej zabudowy, jej skali, kompozycji oraz z dbałością o piątą elewację obiektu
 - w kondygnacji przyziemia wielkopowierzchniowego obiektu handlowo-usługowego, usytuowanego w obszarze śródmiejskim od strony otaczających ulic (terenów o dostępie publicznym), zaleca się zapewnienie dostępu dla klientów do co najmniej połowy usytuowanych w przyziemiu sklepów i usług, na całej długości elewacji budynku tak, aby wzdłuż ulicy powstał ciąg lokali usługowych i handlowych dostępnych z ulicy, z możliwością ekspozycji towaru i obsługi gastronomicznej na chodniku lub placu
 - 3.2. Lokalizacje wolnostojące z parkingami naziemnymi:
 - zabudowa w otoczeniu przestrzeni publicznie dostępnych o charakterze placów rekreacyjnych z zielenią komponowaną i małą architekturą, dostępne bez ograniczeń
 - dla parkingów naziemnych obowiązuje lokalizacja miejsc postojowych w otoczeniu zieleni komponowanej (szpalery drzew i krzewów wydzielające zespoły miejsc postojowych).

9. Środowisko miejskie, w tym przyroda, jako infrastruktura budująca odporność na zmiany

9.1. Utrzymanie i rozwój spójności ekologicznej oraz bioróżnorodności

1. Utrzymanie i poprawa spójności ekologicznej i bioróżnorodności realizowane będą poprzez zwiększanie powierzchni zieleni, w tym tworzenie nowych obszarów zieleni ogólnodostępnej, ochronę terenów wartościowych pod względem przyrodniczym, wyznaczanie nowych obszarów i obiektów objętych ochroną, kształtowanie Systemu Zieleni Miejskiej. Działania te powinny być realizowane przy zachowaniu ciągłości i stabilności ekologicznej oraz prowadzić do osiągnięcia równowagi pomiędzy ochroną przyrody i rozwojem społeczno-gospodarczym miasta i jego otoczenia funkcjonalnego.

2. Zagospodarowanie i zabudowa miasta realizowane będą z zachowaniem równowagi przyrodniczej i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. W tym celu należy dążyć do:
- utrzymania elementów przyrody, będących przedmiotem i celem ochrony wraz z obszarami ich ochrony: obszary Natura 2000, Szczeciński Park Krajobrazowy „Puszcza Bukowa” wraz z otuliną, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowisko dokumentacyjne, pomniki przyrody
 - uwzględnienia priorytetu ochrony przyrody i krajobrazu w kontekście społeczno-gospodarczym (m.in. zagospodarowanie rekreacyjno-wypoczynkowe poza cennymi siedliskami i miejscami występowania chronionych gatunków, ograniczenie wprowadzania nowej zabudowy)
 - zakazu wprowadzania gatunków niepożądanych, w tym przede wszystkim inwazyjnych oraz likwidacji istniejących gatunków niepożądanych w celu utrzymania lub odtworzenia zbiorowisk roślinnych, siedlisk przyrodniczych typowych dla danego obszaru
 - zabezpieczenia ginących gatunków roślin, wzmacniania ich populacji zarówno w skali lokalnej, jak i regionalnej, poprzez realizację ogrodu botanicznego w modelu ekosystemowym, dydaktycznym i ochronnym we wskazanych lokalizacjach w kartach osiedli - Skórcza Góra, Syrenie Stawy z Dolnym i Górnym Botanikiem
 - zapewnienia w procesie urbanizacji i przekształcania terenów niezabudowanych połączeń przyrodniczych pomiędzy poszczególnymi obszarami, a zwłaszcza pomiędzy Puszciami: Wkrzańską, Goleniowską i Bukową z Doliną Dolnej Odry
 - zapewnienia ciągłości terenów zieleni wzdłuż całego systemu hydrograficznego miasta, w tym zapewnienia ochrony obszarów źródłowych, jako terenów aktywnych przyrodniczo oraz zakazu likwidacji istniejących zbiorników wodnych
 - utrzymania jak największej liczby drzew, w tym zieleni przyulicznej, w szczególności w obszarach zwartej zabudowy i obszarach przeznaczonych do zabudowy oraz uzupełniania szpalerów, zadrzewień przyulicznych i integracji układów szpalerowych w sieć, zapewniających powiązania przestrzenne i ekologiczne pomiędzy terenami zieleni
 - utrzymania otwartych terenów rolniczych i obszarów o swobodnym rozwoju roślinności, szczególnie w sąsiedztwie lasów w celu wykształcenia strefy ekotonowej pomiędzy lasem, a terenami zurbanizowanymi. Utrzymanie ekstensywnego zagospodarowania tych terenów, z niewielką ingerencją człowieka przyczyni się do utrzymania bioróżnorodności w mieście
 - utrzymania istniejących licznych obszarów o zróżnicowanej powierzchni i pokrywie roślinnej, najważniejszych z punktu widzenia ochrony wartości przyrodniczych, ochrony korytarzy ekologicznych i bioróżnorodności, do których należą przede wszystkim ostoje ptactwa wodno-błotnego, tereny podmokłe, doliny rzeczne, lasy, parki leśne, tereny otwarte. W celu utrzymania cennych siedlisk oraz pojedynczych obiektów ustala się dla nich m.in. funkcje zieleni naturalnej (ZN), sukcesywnie obejmowanie różnymi formami ochrony przyrody obszarów o wskazaniach do objęcia ochroną - w oparciu o otwarty wykaz obszarów proponowanych do objęcia ochroną (tom: ANEKSY)
 - utrzymania i wzmacniania infrastruktury, umożliwiającej migrację organizmów żywych między biotopami, które uległy fragmentacji i tworzenia warunków do nowych połączeń w formie przepustów pod drogami, wiaduktów nad nimi oraz odpowiedniego zagospodarowania terenu wyposażonego w różne formy zieleni. Dzięki temu możliwy będzie przepływ gatunków i genów oraz zasilenie obszaru zwartej zabudowy w elementy biotyczne z terenów zieleni naturalnej i półnaturalnej otaczającej miasto
 - kontynuacji budowy i podnoszenia skuteczności zielono-niebieskiej infrastruktury, pełniącej w mieście funkcje przyrodnicze, klimatyczne, krajobrazowe, rekreacyjno-wypoczynkowe, retencyjne, sanitarne, łagodzące skutki zmian klimatycznych, m.in. poprzez wyznaczenie obszarowych, liniowych i punktowych form zieleni retencyjnej, zbiorników wodnych z odpowiednim zagospodarowaniem otoczenia.

3. Wymagane jest wypracowanie wizji i misji szczecińskiego ogrodu botanicznego, z zadaniem prowadzenia banku nasion gatunków rodzimych. Ogród powinien realizować zintegrowane cele: ochronne ekosystemów lokalnych, w tym rodzimych gatunków zagrożonych i dydaktyczno-wypoczynkowe dla miasta i obszaru funkcjonalnego. Należy wykorzystać i wyeksponować naturalne, lokalne walory przyrodnicze wskazanych lokalizacji Skórczej Góry, Syrenich Stawów z Dolnym i Górnym Botanikiem, jako bazę ekosystemu.
4. W zakresie ochrony i zrównoważonego wykorzystania wartości przyrodniczych w mieście rdzeniowym obszarze metropolitalnego należy dążyć do zintegrowanego:
 - opracowania i wdrożenia (metropolitalnego) planu gospodarowania wodami opadowymi
 - rozwoju błękitnej i zielonej infrastruktury w obszarze funkcjonalnym
 - relokowania funkcji uciążliwych lub modernizacji i łagodzenia skutków środowiskowych generowanych przez tę działalność
 - minimalizacji konfliktów środowiskowych, społeczno-kulturowych i ekonomicznych wynikających z zagospodarowania funkcjonalno-przestrzennego w SOM.

9.2. Integracja infrastruktury naturalnej i technicznej w celu budowania odporności miasta

1. Integralną częścią przestrzeni Szczecina jest zieleń o różnym stopniu przekształcenia - lasy, swobodnie rozwijająca się roślinność na terenach otwartych, tereny rolnicze, zieleń w obszarze zurbanizowanym. Kontynuowane będą działania mające na celu zintegrowanie infrastruktury naturalnej z techniczną. Elementy zieleni o funkcji ekologicznej, ochronnej, rekreacyjnej i estetycznej będą tworzyć spójny system i stanowić komponent struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta, podnoszący jakość przestrzeni, warunki środowiskowe i jakość życia mieszkańców. Stworzenie spójnej struktury ekologicznej złagodzi wpływ zmian klimatycznych, zmniejszy oddziaływanie miejskich wysp ciepła. W tym celu należy dążyć do:
 - ochrony i utrzymania istniejącego zasobu zieleni, w szczególności drzew obsadzeń ulicznych, parków, skwerów, powierzchni biologicznie czynnej: ogrody przydomowe, przedogródki zabudowy śródmiejskiej, torowiska tramwajowe
 - ochrony i utrzymania warunków środowiska, w tym przyrody w strefie cieków otwartych i zbiorników poprzez zakaz zmiany zagospodarowania w ich otoczeniu
 - ustanawiania intensywności zabudowy w nowym zagospodarowaniu terenu w sposób niezakłócający funkcjonowania procesów przyrodniczych w otoczeniu otwartych cieków wodnych i oczek wodnych, szczególnie na terenach dzielnicy Północ
 - powiązania obszarów zabudowanych z istniejącymi terenami zieleni i rekreacyjnymi poprzez utrzymanie i uzupełnianie istniejących zadrzewień oraz wprowadzania nowych nasadzeń (szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych) oraz pozostawianie terenów wolnych od zabudowy z przeznaczeniem na różne formy zieleni lub wprowadzenie ekstensywnego zagospodarowania z dużą ilością zieleni
 - zmiany zachowań komunikacyjnych i ograniczenia przeznaczania terenów zieleni, np. pasów powierzchni biologicznie czynnej wzdłuż ulic na parkingi
 - w intensywnej zabudowie wprowadzać nowoczesne formy zieleni: urządzać parki kieszonkowe, powierzchnie chłonne, ogrody sensoryczne, terapeutyczne dla różnych grup wiekowych, mikrozieleni, zielone dachy, zielone ściany, itp. (zwłaszcza w terenach zwartej zabudowy, zabudowy śródmiejskiej)
 - zapewnienia maksymalnie największego udziału powierzchni biologicznie czynnej w nowym zagospodarowaniu, jako infrastruktury wchłaniającej i zatrzymującej wody opadowe i roztopowe oraz zwiększanie ww. udziału w istniejącym zagospodarowaniu w tym samym celu
 - utrzymania jak największej liczby drzew, szczególnie dojrzałych okazów

- wprowadzanie nowych nasadzeń w obszarze zwartej zabudowy oraz w inwestycjach drogowych o ile przekrój ulicy i infrastruktura podziemna to umożliwia
- powiększania zasobów zieleni miejskiej poprzez kształtowanie nowych terenów zieleni z uwzględnieniem retencji wód opadowych i roztopowych
- ochrony i rewitalizacji istniejących terenów zieleni miejskiej w celu podniesienia jakości funkcji ekologicznych, biocenotycznych, sanitarnych, retencyjnych, rekreacyjnych i estetycznych
- wykorzystania istniejącej sieci hydrograficznej wraz z roślinnością przywodną do zakładania ogólnodostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, odbioru wody opadowej i roztopowej przy zachowaniu wartości przyrodniczych
- uwzględnianie w inwestycjach drogowych rozwiązań o nawierzchni przepuszczalnej, która skuteczniej zagospodarowuje wody opadowe w miejscu ich opadu i opóźnia ich odprowadzenie
- w przypadku realizacji nowych terenów zieleni urządzonej, tj. w parkach, na ulicach i skwerach, należy realizować „ogrody deszczowe”, rowy chłonne - odpowiednio do charakteru zabudowy miejskiej i zagospodarowania
- obowiązku realizacji zwartego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w nowej zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej, przeznaczonego dla różnych grup wiekowych
- odtwarzania historycznych założeń zieleni
- w strefach przyulicznych i osiedli mieszkaniowych stosować zieleni okrywową, wypełniającą luki wśród drzew, krzewów i bylin, chroniącą glebę przed erozją, przegrzaniem i utratą wody
- wykorzystywać istniejące rośliny w kompozycji nowych założeń zieleni.

9.3. System Zieleni Miejskiej (SZM)

1. System Zieleni Miejskiej pełni rolę głównej osnowy ekologicznej miasta. Jest to ciągła struktura przestrzenna, wiążąca ze sobą wartościowe i różnorodne tereny zieleni oraz fragmenty terenów otwartych i zainwestowanych, zapewniająca powiązanie z odpowiednimi terenami pozamiejskimi, pełniąc nadrzędne funkcje przyrodniczo-krajobrazowe w mieście, w tym funkcje: biologiczną, klimatyczną i hydrologiczną oraz podporządkowane im funkcje pozaprzyrodnicze (wypoczynkową, rekreacyjną, estetyczną). Jest podstawowym komponentem krajobrazowym zespołów zabudowy niskiej intensywności, w szczególności powstałych na założeniu miasta-ogrodu: Pogodno, Łękno, Głębokie, Podjuchy.
2. Na terenie objętym SZM w planach miejscowych obowiązuje:
 - wskaźnik powierzchni terenu biologicznie czynnej na nowo zagospodarowywanych terenach od 50% powierzchni działki budowlanej lub określonej w planach jednostki bilansowej
 - wskaźnik intensywności zabudowy do 0,6 lub ograniczenie wysokości nowej zabudowy mieszkalnej do trzech kondygnacji nadziemnych
 - kształtowanie terenów zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza (zgodnie z przeważającymi kierunkami wiatrów), zachowując ciągłość korytarzy ekologicznych
 - kształtowanie zagospodarowania i ukształtowania terenu w sposób umożliwiający maksymalne zatrzymanie wody opadowej i roztopowej w miejscu (ogrody deszczowe, ogrody burzowe, powierzchnie chłonne)
 - kształtowanie zagospodarowania, ukształtowania i wyposażenia terenu w infrastrukturę umożliwiającą migrację organizmów żywych między biotopami.
3. Na terenach objętych SZM należy:
 - utrzymywać lasy wraz z zachowaniem lub wykształceniem strefy ekotonowej pomiędzy lasem i terenami zabudowanymi
 - wyznaczać strefy buforowe - pośrednie pomiędzy obszarami chronionymi i wskazanymi do objęcia ochroną, a terenami zabudowanymi lub przeznaczonymi do zabudowy
 - utrzymać funkcję ekologiczną i rekreacyjną wskazanych w Studium ogrodów działkowych, z uporządkowaniem gospodarki odpadami i emisji zanieczyszczeń powietrza

- utrzymywać jak największy wskaźnik powierzchni biologicznie czynnych
 - chronić zlewnię i zasoby wodne sieci hydrograficznej poprzez utrzymanie i rozwijanie jej funkcji retencyjnej i ekologicznej
 - ograniczyć zagospodarowanie i zabudowę w strefach cieków i zbiorników wodnych
 - utrzymywać istniejące i tworzyć nowe tereny zieleni urządzonej, wpływające na regenerację powietrza miejskiego
 - w nowym zagospodarowaniu utrzymywać istniejącą zielenią wysoką i ją uzupełniać
 - utrzymywać i uzupełniać zielenią uliczną dążąc do integracji obsadzeń w układ sieciowy
 - stosować nasadzenia z wykorzystaniem gatunków rodzimych, charakterystycznych dla danego miejsca, szczególnie w terenach otwartych i w sąsiedztwie terenów przyrodniczo cennych (chronionych, bądź wskazanych do objęcia ochroną)
 - eliminować inwazyjne gatunki roślin.
4. Na terenach komunikacyjnych nie obowiązują ograniczenia i zasady kształtowania zagospodarowania SZM. W przestrzeniach komunikacyjnych należy dążyć do utrzymania lub zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej uwzględniając uwarunkowania i możliwości techniczne.
5. Na etapie sporządzania miejscowych planów dopuszcza się korekty przebiegu granic Systemu Zieleni Miejskiej, wynikające np. z istniejącego zainwestowania, nieprowadzące do wyłączenia z systemu obszarów „wyspowych”, zagrażających utratą wykształconych cech fizjonomicznych otoczenia i obniżeniem standardów ekologicznych.

9.4. Kształtowanie terenów zieleni na obszarach poza Systemem Zieleni Miejskiej

1. Tereny nieobjęte SZM, o niskim wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej, to przede wszystkim tereny produkcyjne, portowe, usługowe (w tym usług wielkopowierzchniowych), część obszaru zwartej zabudowy, tereny komunikacyjne oraz nowopowstałe duże osiedla mieszkaniowe. Na obrzeżach miasta przekształceniu i zabudowaniu ulegają również coraz większe obszary rolne i porolne. W celu zachowania równowagi i odpowiednich proporcji pomiędzy powierzchnią zasklepioną i biologicznie czynną w mieście należy zarządzać zielenią i kształtować ją jako integralny, równorzędny komponent struktury funkcjonalno-przestrzennej poprzez:
- sukcesywne zmniejszanie powierzchni zasklepionych
 - zwiększanie udziału powierzchni biologicznie czynnych i przepuszczalnych oraz form zieleni podnoszących jakość mikroklimatu zabudowy
 - zwiększanie zasobów zieleni, w tym przede wszystkim zieleni wysokiej w celu poprawy warunków przewietrzania i łagodzenia oddziaływania miejskich wysp ciepła
 - zwiększanie bioróżnorodności
 - podnoszenie zdolności retencyjnych obszaru i maksymalnego zatrzymania wody w miejscu opadu
 - tworzenie mikrokorytarzy/połączeń ekologicznych
 - budowę i uzupełnianie istniejącej infrastruktury, umożliwiającej migrację organizmów żywych między biotopami, w formie małej architektury i mebla miejskiego.
2. W celu osiągnięcia pożądanego efektu równowagi ekologicznej należy:
- utrzymać i podnosić standard istniejących terenów zieleni urządzonej poprzez konserwację zieleni, wprowadzanie gatunków rodzimych, długowiecznych, odpornych na zanieczyszczenia z preferencją gatunków liściastych
 - zwiększać zasób zieleni poprzez realizację nowych terenów zieleni urządzonej i terenów rekreacyjno-wypoczynkowych z dużym udziałem powierzchni przepuszczalnej i wielopiętrowych roślin
 - utrzymywać jak największą liczbę istniejących drzew, w szczególności wiekowych okazów
 - utrzymywać i uzupełniać zielenią przyuliczną, szczególnie obsadzenia ciągów komunikacyjnych stanowiących napowietrzające kliny uliczne

- realizować zadrzewione aleje i ciągi piesze lub pieszo-rowerowe w terenach zabudowanych i przeznaczonych do zabudowy
- realizować rozwiązania sprzyjające retencji wód opadowych, w tym np. stosować nawierzchnie przepuszczalne i podłoża strukturalne, tworzyć rowy infiltracyjne i bioretencyjne, ogrody deszczowe, ogrody burzowe
- zwiększać udział powierzchni biologicznie czynnej i zieleni osiedlowej w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy
- odsklepiać grunty oraz stosować nowoczesne formy zieleni
- w terenach intensywnie zainwestowanych, przy braku rezerw terenu na cele zieleni urządzonej i przy braku możliwości odsklepiania gruntów, urządzać parki kieszonkowe, wprowadzać zieleni wertykalną, zielone dachy, zieleni w donicach, itp.
- w terenach usługowych i produkcyjno-usługowych wprowadzać zieleni, która poza funkcją ekologiczną i reprezentacyjną pełnić będzie funkcje izolacyjne, hydrologiczne i sanitarne
- wprowadzać pasy wielopiętrowej zieleni izolacyjnej w bezpośrednim sąsiedztwie terenów produkcyjnych, magazynowych
- kształtować linie zabudowy w sposób pozwalający na wykształcenie korytarzowych i buforowych obszarów z powierzchnią przepuszczalną
- utrzymywać i odtwarzać historyczne założenia zieleni.

9.5. Standard dostępności terenów zieleni w nowej zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej

1. Dla nowoprojektowanej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, wskazanej w planach miejscowych, w celu podniesienia jakości środowiska zamieszkania obowiązuje realizacja zwartego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego. To wielofunkcyjny teren zieleni urządzonej dostępny dla wszystkich mieszkańców, przyległy do nowoprojektowanego budynku lub zespołu budynków wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej (lub stanowiący atrakcyjną zieleni urządzonej wewnątrz zespołu zabudowy), wyposażony w urządzenia rekreacyjne, wypoczynkowe, sportowe dla różnych grup wiekowych oraz zróżnicowaną gatunkowo zieleni niską, średnią i wysoką usytuowaną na wszystkich możliwych do zagospodarowania powierzchniach.
2. W ramach podstawowego programu zwartego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w zabudowie wielorodzinnej obowiązuje usytuowanie placu z urządzeniami do zabaw i gier oraz siłowni plenerowej. Generalnie minimalna powierzchnia jednego zwartego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego to 200 m². W zależności od powierzchni terenu przeznaczonego pod zabudowę w planach miejscowych zostaną indywidualnie ustalone warunki realizacji zwartego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego i wskaźniki do obliczenia minimalnej powierzchni zwartego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego planowane proporcjonalnie od liczby mieszkań.
3. Zaleca się realizację zwartego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego przy wykorzystaniu uwarunkowań przyrodniczych, poprzez np. zachowanie jak największej liczby istniejących drzew, wkomponowanie w zagospodarowanie cieków i zbiorników wodnych, wykształcenie powierzchni chłonnych.

9.6. Kształtowanie sposobu użytkowania ogrodów działkowych

1. Ogrody działkowe w mieście pełnią rolę ekologiczną, biocenotyczną i rekreacyjno-wypoczynkową dla ich użytkowników. Stanowią również ważne ogniwo w sieci powiązań przyrodniczych Szczecina.
2. Kierunki kształtowania przestrzeni ogrodów działkowych:
 - utrzymuje się funkcję ogrodów działkowych na terenach, na których ogrody działkowe są najlepszym społeczno-ekonomicznie uzasadnionym użytkowaniem; na rysunkach KIERUNKI

przedstawiono ogrody działkowe do utrzymania (ZD) i ogrody działkowe do przekształceń na funkcję docelową

- na terenach ogrodów działkowych utrzymuje się wyłącznie funkcję ekologiczno-rekreacyjną z uporządkowaniem gospodarki odpadami i emisji zanieczyszczeń powietrza, zakazuje się funkcji mieszkalnych całorocznych
- część istniejących ogrodów działkowych przeznacza się na funkcje ogólnomiejskie, w tym na cele osiedlowej zieleni urządzonej ogólnodostępnej, terenów sportu i rekreacji, dróg, usług; zmiany mają doprowadzić do przekształcenia funkcjonowania zamkniętego zespołu działek z przeznaczeniem na cele publiczne, ogólnomiejskie, służące wszystkim mieszkańcom osiedla
- zmiana sposobu użytkowania ogrodów działkowych, na funkcje zieleni urządzonej (ZP) oraz na funkcje sportu i rekreacji (US) wskazane w Studium: w mpzp należy ustalać zmianę zagospodarowania z wprowadzeniem obszarów o dostępie publicznym i dużą ilością zieleni; należy utrzymać i wkomponować w nowe zagospodarowanie cenne gatunki roślin, dojrzałe drzewa nie owocowe, atrakcyjną zieleń ozdobną, cieki i oczka wodne; dopuszcza się budowę obiektów usługowych i ogólnie dostępnych parkingów
- część ogrodów działkowych, w szczególnie atrakcyjnych obszarach inwestycyjnych z dostępem do infrastruktury miejskiej lub położonych w sąsiedztwie ośrodków wzrostu, przeznacza się pod funkcje usługowe
- dopuszcza się zmniejszanie powierzchni terenów ogrodów działkowych na cele planowanej budowy lub poszerzania układów komunikacyjnych i infrastruktury inżynierskiej
- na cele nowych i zamiennych ogrodów działkowych przeznacza się obszary zlokalizowane w osiedlach: Międzyodrze-Wyspa Pucka, Wielgowo-Sławocieszce-Zdunowo oraz mniejsze obszary w granicach osiedli: Bukowe-Kłęskowo, Skolwin, Stołczyn.

9.7. System ochrony wartości przyrodniczych

1. Utrzymuje się na terenie miasta ochronę obszarów i obiektów o unikatowej wartości dla środowiska przyrodniczego, które są objęte różnymi formami ochrony prawnej lub są postulowane do objęcia ochroną. Obszary i obiekty te stanowią priorytet w stosunku do innych celów inwestycyjnych.
2. W odniesieniu do istniejących rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów Natura 2000, pomników przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (pełna lista wskazana w tomie ANEKSY) działania przestrzenne należy podporządkować celom ochrony przyrody i krajobrazu, zgodnie z zasadami ochrony określonymi w aktach prawnych dotyczących danej formy ochrony (akty powołujące i ustanawiające, plan ochrony, plan zadań ochronnych).
3. Na terenie miasta znajduje się wiele obszarów i obiektów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, niepodlegających ochronie, które wskazuje się do objęcia ochroną. Obiekty i obszary proponowane do objęcia ochroną zamieszczone są w tomie ANEKSY. W części graficznej Studium wskazane zostały granice obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych, wymagających ochrony (z podziałem na rezerваты, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe), które na etapie sporządzania miejscowych planów mogą ulec korekcie ze względu na istniejące zagospodarowanie, cel publiczny bądź utratę wartości przyrodniczych. Dopuszcza się także zmianę formy ochrony.
4. Niektóre obszary proponowane do ochrony zlokalizowane są częściowo w granicach gmin ościennych:
 - gmina Police: ZPK „Dolina Wieleckiej i Jasmundzkiej Strugi”, ZPK „Park Leśny Mścięcino”, ZPK „Międzyodrza Szczecińskie (Skolwiński Ostrów)”
 - gmina Kobylanka: ZPK „Dolina Płoni”
 - gmina Stare Czarnowo: ZPK „Dolina Płoni”, UE „Dolina Śmierdnickiego Potoku”

- gmina Gryfino: ZPK „Międzyodrza Szczecińskie (Kluckie Łąki)”.
- 5. Zasady ochrony i udostępniania obszarów i obiektów chronionych oraz proponowanych do objęcia ochroną (zgodnie z opisem i wskazaniem zamieszczonymi w tomie ANEKSY) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustalane są zgodnie z przepisami szczególnymi oraz zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, w sposób zapewniający zachowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych.
- 6. Zaleca się powiększenie zasobów przyrodniczych w otoczeniu obszarów chronionych i proponowanych do objęcia ochroną w celu podniesienia bioróżnorodności i zwiększenia odporności na antropopresję.
- 7. Na terenach chronionych i terenach wskazanych do objęcia ochroną dopuszcza się w ramach prac nad mpzp wprowadzenie obiektów służących rekreacji i wypoczynkowi oraz obsłudze komunikacyjnej, zgodnie z przepisami szczególnymi, potrzebami oraz zasadą zrównoważonego rozwoju.

9.8. Dostępność, struktura i kształtowanie terenów zieleni rekreacyjnej, parków, kąpielisk i zorganizowanych terenów sportu i rekreacji

1. Należy dążyć do zwiększenia udziału powierzchni terenów zieleni ogólnodostępnej o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym w poszczególnych osiedlach oraz do zapewnienia dostępu do tych terenów wszystkim mieszkańcom. Cel można osiągnąć przy jednoczesnym zagospodarowywaniu terenów o dużym potencjale rekreacyjnym oraz stałym powiększaniu zasobów terenów zieleni urządzonej o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym w strefie zurbanizowanej.
2. Kierunki rozwoju terenów zieleni urządzonej, obiektów sportowo-rekreacyjnych i wypoczynkowych:
 - rozwój i pielęgnacja istniejących struktur zieleni urządzonej (uroczysk, parków, placów, skwerów ogólnodostępnych, zieleni wewnątrz zespołów zabudowy, zieleni osiedlowej)
 - rewaloryzacja i adaptacja zabytkowych założeń na potrzeby parków osiedlowych
 - wydzielenie i zagospodarowanie nowych terenów zieleni w formie parków, skwerów, boisk sportowych i placów zabaw
 - rozwój zieleni o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym wewnątrz zabudowy (np. parki kieszonkowe, zielone podwórka, mikrozieleń, ogrody terapeutyczne, sensoryczne dla wszystkich grup wiekowych)
 - budowa infrastruktury pieszo-rowerowej, łączącej się z infrastrukturą gmin ościennych
 - zagospodarowanie na cele sportowo-rekreacyjne i wypoczynkowe terenów o zróżnicowanych warunkach fizjograficznych, z wysokimi walorami krajobrazowymi i możliwością swobodnego kształtowania zaplecza technicznego i dydaktycznego
 - zagospodarowanie nowych terenów nadwodnych o funkcji rekreacyjno-turystycznej oraz budowa zaplecza umożliwiającego uprawianie turystyki i rekreacji wodnej na Międzyodrzu (m.in. kontynuacja budowy zakątków wodnych dla jednostek pływających, wyznaczenie i utworzenie miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych na wyspach)
 - rozwój (przeznaczenie, udostępnianie) terenów dla takich form aktywności, jak: jazda konna, sporty wodne, sporty lotnicze
 - tereny zieleni ogólnodostępnej i rekreacyjno-wypoczynkowe powinny tworzyć ciągłą strukturę przestrzenną połączoną poprzez obszarowe, liniowe i punktowe elementy zieleni (nasadzenia przyuliczne, ciągi pieszo-rowerowe, zieleń towarzysząca zabudowie).
3. Przyrodnicze tereny chronione stanowią dodatkowy zasób zieleni publicznej przy założeniu, że wprowadzenie m.in. infrastruktury rekreacji, ciągów pieszych, konnych, rowerowych o naturalnej nawierzchni, nie narusza wartości przyrodniczych, będących przedmiotem ochrony. Niezakwalifikowane do ochrony prawnej obszary cenne pod względem przyrodniczym oraz inne

tereny zieleni naturalnej mogą być udostępniane, jako tereny rekreacji i wypoczynku w granicach i w sposób umożliwiający zachowanie ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

4. W procesie urbanizacji i przekształcania terenów na dużych obszarach należy w sposób szczególny kształtować zasób przyrodniczy towarzyszący nowemu zagospodarowaniu, w tym kształtować tereny zieleni ogólnodostępnej, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe w powiązaniu z zabudową oraz przy zachowaniu bioróżnorodności i wartości krajobrazowych (np. zachowanie naturalnego ukształtowania, uwzględnienie w zagospodarowaniu istniejących drzew, cieków, oczek wodnych).
5. Przy tworzeniu nowych lub przekształcaniu istniejących terenów zieleni należy: zachowywać walory przyrodniczo-krajobrazowe obszaru, nie stosować w nasadzeniach gatunków inwazyjnych, nie wprowadzać zieleni średniej i wysokiej na terenach, których walory związane są z otwartą roślinnością łąkową i murawową, dążyć do podnoszenia atrakcyjności społecznej tych terenów bez naruszania ich wartości przyrodniczych.
5. Zaleca się tworzenie obszarów wielofunkcyjnych, umożliwiających wypoczynek, uprawianie sportu i rekreacji w otoczeniu zieleni, z zapewnieniem dostępności tych terenów, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami.

9.9. Obszary i warunki zagospodarowania lasów

1. Priorytetem zagospodarowania lasów jest utrzymanie funkcji ochronnych lasów i ich bioróżnorodności, udostępnianie walorów krajobrazowych i przyrodniczych oraz umożliwienie rekreacji i wypoczynku mieszkańcom miasta.
2. Utrzymuje się zwarte kompleksy leśne oraz lasy mniejsze obszarowo, występujące wyspowo w przestrzeni zabudowanej, a także:
 - ogranicza się ich przeznaczanie na cele nierolnicze i nieleśne do przedsięwzięć uzasadnionych ważnymi względami społecznymi i brakiem innych gruntów
 - dąży się do utrzymania powiązań lasów w mieście z lasami położonymi poza granicami administracyjnymi miasta oraz z innymi terenami zieleni zlokalizowanymi w granicach miasta
 - utrzymuje się i wzmacnia ekologiczną rangę istniejących stref ekotonowych pomiędzy lasami, a innymi terenami oraz dąży się do wykształcenia nowych stref ekotonowych
 - część lasów wskazuje się do objęcia formami ochrony przyrody
 - dąży się do odsunięcia nowej zabudowy od ściany lasu o minimum 15 m
 - przewiduje się zalesienie obszarów wskazanych na ten cel.
3. Na terenie lasów obowiązuje utrzymanie w nie pogorszonym stanie siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk chronionych gatunków roślin zwierząt i grzybów. Likwidacja części siedlisk lub zinventaryzowanych stanowisk możliwa jest jedynie w sytuacjach uzasadnionych ważnymi względami społecznymi, po przeprowadzeniu procedur zgodnych z przepisami o ochronie przyrody.
4. W sąsiedztwie lasów, w strefach ekotonowych oraz na obszarach stanowiących łączniki pomiędzy lasami i innymi terenami zieleni nakazuje się wprowadzanie rodzimych gatunków roślin, zgodnie z występującymi w danym obszarze typami siedlisk przyrodniczych oraz nakazuje się bezwzględne usuwanie gatunków obcych i ekspansywnych.
5. Wszystkie lasy w granicach miasta objęte są Leśnym Kompleksem Promocyjnym „Puszcze Szczecińskie”. Wprowadza się obiekty i urządzenia służące rekreacji, wypoczynkowi, edukacji i wytycza trasy spacerowe i rowerowe, pod warunkiem braku negatywnego wpływu na funkcje ochronne lasu, bioróżnorodność i walory krajobrazowe oraz zgodnością z planami urządzania lasów.

9.10. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

1. Tereny rolnicze współtworzą system przyrodniczy miasta. W większości posiadają istotne walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz przyczyniają się do ochrony i regeneracji środowiska miejskiego.

2. W zależności od specyfiki terenu rolniczej przestrzeni produkcyjnej zaleca się:
 - utrzymanie różnorodności siedlisk i krajobrazu otwartego na terenach wskazanych do objęcia ochroną
 - prowadzenie rolnictwa ekologicznego (stosowanie naturalnych substancji i procesów, eliminowanie chemicznych środków ochrony roślin)
 - kształtowanie terenów umożliwiających wypoczynek i rekreację we wskazanych lokalizacjach.
3. Rolniczą przestrzeń produkcyjną utrzymuje się lub dopuszcza na terenach wyłączonych z zabudowy, na których występuje taki sposób gospodarowania lub utrzymanie takiego przeznaczenia wynika z potrzeb ochrony przyrody lub krajobrazu. Grunty o takich cechach występują w osiedlach: Międzyodrze-Wyspa Pucka, Dąbie, Żydowce-Klucz, Zdroje, Wielgowo-Sławociesz-Zdunowo, Płonia-Śmierdnica-Jezierzyce.

9.11. Inne warunki poprawy mikroklimatu, przewietrzanie miasta

1. W strukturze miejskiej skutki zmian klimatycznych (wzrost temperatury powietrza, częstotliwość, siła ekstremalnych zjawisk pogodowych) wpływają na pogłębianie oddziaływania miejskiej wyspy ciepła, zastój powietrza nad miastem i koncentrację zanieczyszczeń powietrza.
2. Kształtowanie warunków dla poprawy mikroklimatu i przewietrzania miasta będzie odbywać się poprzez:
 - ochronę terenów zieleni naturalnej i półnaturalnej, jako obszarów regeneracyjnych powietrza miejskiego stanowiących główne źródło napływu natlenionego powietrza oraz wspomagających je obszarów zasilania (parki, skwery, cmentarze, zabudowa jednorodzinna) rozumianej jako utrzymanie istniejącej zieleni, powiększanie jej zasobów, zakaz lokalizacji nowej zabudowy o wysokiej intensywności oraz zabudowy wysokiej i wysokościowej; w przypadku braku możliwości zachowania terenów zieleni obowiązuje zagospodarowanie terenu w postaci ekstensywnej zabudowy i zagospodarowania terenu z wysokim wskaźnikiem powierzchni biologicznie czynnej
 - utrzymanie, kształtowanie zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz docelowa integracja obsadzeń ulicznych w spójny ekologicznie układ stanowiący uliczne kliny napowietrzające
 - równoleżnikowe sytuowanie nowej zabudowy i zagospodarowania terenu (zgodnie z przeważającymi kierunkami wiatrów) sprzyjające powstawaniu nowych sztucznych klinów napowietrzających
 - wprowadzanie nowoczesnych form zieleni w strefie zurbanizowanej śródmiejskiej, szczególnie w strefie miejskiej wyspy ciepła w celu zmniejszenia jej oddziaływania i stagnacji zanieczyszczeń powietrza
 - wykształcenie nowych terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce) z uwzględnieniem małej retencji (suche niecki, zbiorniki retencyjne)
 - wprowadzanie elementów retencji w pasach drogowych (rowy retencyjne, zielone ronda, torowiska).

9.12. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu powietrza, w tym hałasowi

1. W celu podniesienia jakości powietrza w mieście, należy podejmować działania zmierzające do:
 - rozwoju sieci transportu publicznego - szynowego, autobusowego, rowerowego
 - wprowadzania wielopiętrowej zieleni przyulicznej
 - zwiększania udziału powierzchni biologicznie czynnej i ich zdolności retencyjnej, tworzenia nowoczesnych form zieleni oraz rewaloryzacji istniejących terenów zieleni, zwłaszcza w obszarze zwartej zabudowy
 - tworzenia połączeń pomiędzy istniejącymi terenami zieleni, sprzyjającymi rozwojowi komunikacji pieszej i rowerowej

- lokalizowania znaczących źródeł emisji zanieczyszczeń pyłów, gazów i energii do atmosfery z uwzględnieniem różny wiatrów i w normatywnym oddaleniu od funkcji chronionych.
- 2. W ramach ochrony powietrza w mieście należy:
 - upowszechniać stosowanie niskoemisyjnych lub bezemisyjnych źródeł energii
 - modernizować budynki z uwzględnieniem wysokich wymogów efektywności energetycznej oraz z zastosowaniem ekologicznych źródeł energii
 - w nowym zagospodarowaniu terenu oraz przy modernizacjach i remontach ciągów komunikacyjnych utrzymywać jak najwięcej dojrzałych drzew (o ile ich stan nie stwarza zagrożenia dla ludzi i mienia)
 - stosować preferencje dla produkcji bazującej na wysoko wyspecjalizowanych technologiach przyjaznych dla środowiska
 - upowszechniać ekologiczne środki transportu.
- 3. W celu poprawy klimatu akustycznego na obszarach podlegających ochronie należy:
 - lokalizować funkcje podlegające ochronie akustycznej jak najdalej od źródeł hałasu (np. usługi niewymagające ochrony akustycznej w pierwszej linii zabudowy od strony ciągów komunikacyjnych, linii kolejowych)
 - wprowadzać nasadzenia wielopiętrowej zieleni o funkcji izolacyjnej posiadającej odpowiednią miąższość i zagęszczenie od strony źródeł hałasu
 - wprowadzać obszary ciche.

9.13. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód i powierzchni gleby (zasady gospodarowania złożami, glebami)

1. Zasady zagospodarowania przestrzeni w strefie sieci hydrograficznej obejmują:
 - utrzymanie powierzchni biologicznie czynnej i terenów zieleni wzdłuż całej sieci hydrograficznej miasta z ograniczeniem ich zabudowy
 - ograniczenie możliwości lokalizacji funkcji stwarzających ryzyko przenikania zanieczyszczeń do wód powierzchniowych, gruntowych i podziemnych w obszarach szczególnie wrażliwych na antropopresję (m.in. obszary zasilania i inicjacji wód powierzchniowych, obszar ochronny Głównego Zbiornika Wód Podziemnych „Dolina kopalna Szczecin”)
 - renaturalizację zdegradowanych dolin rzecznych, w szczególności rzeki Bukowej, licznych odcinków Warszawca, Grzezińca, Skolwinki, Stołczynki, Żółwinki oraz istniejących naturalnych zbiorników wodnych
 - w nowej i istniejącej zabudowie obowiązek zagospodarowania przestrzeni w sposób umożliwiający maksymalną retencję wód opadowych i roztopowych (m.in. powszechne stosowanie nawierzchni przepuszczalnych i aktywnych przyrodniczo, rowów infiltracyjnych, studni chłonnych, suchych niecek i zbiorników, zielonych dachów)
 - stosowanie rozwiązań technicznych służących podczyszczaniu wód opadowych i roztopowych
 - rozbudowę i modernizację istniejącego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków.
2. Eksploatacja udokumentowanych kopalni powinna odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami bez naruszania istniejących wartości przyrodniczych. Po zakończeniu eksploatacji należy realizować obowiązek rekultywacji terenu w kierunku przyrodniczym lub rekreacyjnym.
3. Ochrona gleb ma na celu przywrócenie dobrej jakości gleb, a przez to poprawę jakości środowiska miejskiego. W osiągnięciu tego celu należy:
 - zapewnić jak największy udział powierzchni biologicznie czynnej i jej zdolności retencyjnej (parki, skwery, zieleńce, zieleń osiedlowa, zieleń rekreacyjna, ogrody przydomowe, nasadzenia przyuliczne)
 - wprowadzać i uzupełniać zieleń przyuliczną zróżnicowaną wysokościowo chroniącą powierzchnię ziemi i asymilującą zanieczyszczenia odkomunikacyjne

- przeprowadzać rekultywację gleby terenów zdegradowanych oraz remediację, bądź działania naprawcze gruntów zanieczyszczonych
- rekultywację terenów pokopalnianych przeprowadzać w kierunku przyrodniczym, rekreacyjnym
- na terenach rolniczych i ogrodów działkowych promować proekologiczne użytkowanie powierzchni ziemi z ograniczonym wykorzystaniem chemicznych środków ochrony roślin i nawożenia gleby.

10. Zrównoważony rozwój miasta poprzez gospodarowanie nieruchomościami

1. Gospodarowanie nieruchomościami jest częścią polityki zrównoważonego rozwoju. Struktura funkcjonalno-przestrzenna przedstawiona na rysunkach KIERUNKÓW określa docelową strukturę zasobu miasta i realizowane cele rozwojowe.
2. Studium tworzy warunki i umożliwia aktywne gospodarowanie nieruchomościami i kształtuje rynek nieruchomości. Jego celem jest kształtowanie przestrzeni miasta zwartej, podnoszenie wartości nieruchomości i walorów ekonomicznych przestrzeni z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych. Jest narzędziem osiągnięcia trwałego i zrównoważonego rozwoju, minimalizując jednocześnie jego społeczno-ekonomiczne skutki dla mieszkańców oraz krótko i długoterminową kosztowność zarządzania miastem. Zasadą Studium jest przewidywalność polityki przestrzennej i jej kontynuowanie, w odniesieniu do zasobu gminy, polegające na:
 - utrzymaniu gminnego zasobu nieruchomości niezbędnego do realizacji celów publicznych i zadań własnych gminy, z uwzględnieniem długoterminowych programów społecznych, inwestycyjnych, przekształceń i rewitalizacji
 - zbywaniu, nabywaniu, zamianie i scalaniu gruntów na cele publiczne, określone w Studium lub dokumentach planistycznych; realizacji na tych gruntach inwestycji miejskich, jak: obiekty kultury, sportu lub rekreacji; realizacji inwestycji komunikacyjnych lub uzbrojenia gruntów w celu podniesienia wartości nieruchomości; udostępnianie w celu realizacji infrastruktury komunalnej, świadczenia usług ogólnospołecznych; udostępnianiu nowych przestrzeni publicznych, w tym: placów publicznych, promenad i nabrzeży, parków, skwerów, zieleńców, terenów sportu i rekreacji i in.
 - zbywaniu nieruchomości gminnych na podstawie dyspozycji w Studium lub w planach miejscowych w oparciu o ocenę kryteriów:
 - a. rola nieruchomości w realizacji programów gminnych, w tym rewitalizacji i rozwoju mieszkalnictwa
 - b. lokalizacja w obszarze zwartej zabudowy lub na jej styku z dążeniem do zachowania zwartej zabudowy, w tym zapewnionej dostępności infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, również realizowanej na podstawie przepisów odrębnych
 - c. poza obszarem zwartej zabudowy zbywanie tylko terenów uzbrojonych, mających dostęp do infrastruktury komunikacyjnej i sanitarnej; nieruchomości nieposiadające tych atrybutów będą stanowić długoterminowe rezerwy inwestycyjne.
3. W Studium wspiera się zrównoważony rozwój gospodarczo-społeczny. Wskazanie na ten cel terenów komercyjnych i terenów z zasobu miasta (gminy i powiatu) uwzględnia:
 - zróżnicowanie oferty pod mieszkalnictwo jednorodzinne i wielorodzinne z dostępem do pełnej infrastruktury społecznej i technicznej, z zapewnieniem możliwości realizacji potrzeb podstawowych w rejonie zabudowy lub w strukturze śródmiejskiej

- infrastrukturę i powiązania komunikacyjne służące poprawie warunków zamieszkiwania, pracy i wypoczynku, tworzenia nowych miejsc pracy, ułatwiania dostępu do instytucji edukacyjnych i naukowych oraz służące rozwojowi gospodarki morskiej
 - ofertę gruntów dla małych i średnich firm działających przede wszystkim w sferze usług ogólnospołecznych i gospodarki turystycznej
 - tereny inwestycyjne przeznaczone na działalność obejmującą szerokie spektrum usług dla: drobnej wytwórczości, usług na rzecz produkcji i logistycznych zlokalizowane w strukturach obszarów mono- i wielofunkcyjnych
 - zapisy w Studium stwarzające warunki do przejmowania terenów przemysłowych, pokolejowych i powojkowych dla skutecznej realizacji programów gminnych, w tym rewitalizacyjnych
 - zapewnienie rezerw terenów pod centra logistyczne, usługi na rzecz produkcji, produkcję składy i magazyny oraz ich obsługę w obszarach portu morskiego i na pozostałych terenach o takim oznaczeniu na rysunkach KIERUNKÓW (np.: strefy wolnocłowe, specjalne strefy ekonomiczne itp.
4. Struktura funkcjonalno-przestrzenna przyjęta w Studium sprzyja racjonalizowaniu dysponowania zasobem poprzez:
- komunalizację mienia Skarbu Państwa oraz pozyskiwanie nieruchomości za zobowiązania wobec Miasta
 - komasację gruntów komunalnych, również na zasadach scalania i zamiany gruntów
 - nabywanie nowych, niezbędnych dla rozwoju miasta (dla realizacji zadań własnych) nieruchomości na rynku
 - zbywanie nieruchomości gruntowych i lokali nieprzydatnych do realizacji celów publicznych/ rozwoju miasta
 - wspomaganie istotnych celów polityki społecznej i przestrzennej, w tym ochrony przyrody i kształtowanie krajobrazu.
5. Struktura funkcjonalno-przestrzenna przyjęta w Studium w zakresie regulacji stanów prawnych nieruchomości stwarza warunki:
- umożliwiające wspólnotom mieszkaniowym racjonalne korzystanie z budynków wydzielonych po obrysie polegające na wskazaniu/zbadaniu możliwości zagospodarowania terenów przyległych
 - zabezpieczenia terenów do odtworzenia rodzinnych ogrodów działkowych, wymaganego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności zlikwidowanych na potrzeby celów publicznych miasta. Utrzymuje się korelację powierzchni ogrodów przeznaczonych do likwidacji z powierzchnią terenów przeznaczonych na odtworzenie ROD
 - umożliwiające racjonalne zagospodarowanie wewnątrz kwartałów mieszkaniowych.
6. Zgodnie z dyspozycjami Studium gospodarowanie terenami uwzględnia: utrzymanie zasobu zieleni miejskiej, podnoszenie jakości życia w rejonach mieszkaniowych oraz tereny mające znaczenie dla ochrony zasobów i kształtowania warunków gruntowo-wodnych oraz ochronę cieków wodnych.
8. W zakresie gospodarki lokalami komunalnymi gmina tworzy warunki do racjonalnej gospodarki lokalami, w tym do realizowania gminnych zadań w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz zapewniania lokali socjalnych i zamiennych w o oparciu o obowiązujące programy (program gospodarowania zasobem mieszkaniowym, czy też lokalny/gminny program rewitalizacji).
7. Kontynuuje się regulacje stanów prawnych na zasobie gminnym wynikających z przebiegu i przesyłu istniejącej infrastruktury technicznej.

Rozdział IV – KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNEGO SZCZECINA

1. Edukacja

1. Uwzględniając przestrzenną i strukturalną zmienność zapotrzebowania na usługi edukacyjne, jako pochodną migracji i zmienności struktury demograficznej, zakłada się dużą elastyczność polityki lokalizacyjnej.
2. Główne kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta dla infrastruktury oświatowej obejmują:
 - docelowe utrzymanie przedszkoli, szkół podstawowych (wraz z budynkami po gimnazjach), szkół ponadpodstawowych, szkół i ośrodków specjalnych w dotychczasowych lokalizacjach, z uwzględnieniem budowy nowych obiektów, likwidacji, adaptacji obiektów o innym użytkowaniu lub przekształceń istniejących budynków i ich przeznaczenia na cele oświatowe, a w przypadku braku takich potrzeb - przekazania na inne cele społecznie użyteczne. Nowe obiekty realizowane mogą być jako wolno stojące lub wbudowane, z wydzielonym terenem rekreacyjnym oraz jako obiekty połączone ze sobą na wspólnej działce. Forma zabudowy powinna być dostosowana do formuły przestrzennej, obowiązującej na danym terytorium oraz wymogów w zakresie formy integracyjnej w edukacji publicznej
 - zapewnienie warunków i rezerw terenowych dla funkcjonowania sieci przedszkoli i szkół podstawowych, gwarantującej ich dostępność pieszą oraz powiązanie z terenami usług, głównie na terenach nowych, dużych zespołów mieszkaniowych, gdzie występują braki w ofercie edukacyjnej
 - kontynuowanie procesów wymiany wyeksploatowanych technicznie obiektów przedszkolnych na odpowiadające nowoczesnym standardom, z możliwością rozbudowy programu użytkowego dla większej liczby dzieci przy uwzględnieniu prognoz demograficznych dla osiedla
 - dostosowanie gęstości sieci, w tym rezerw terenowych, do skali i kierunków migracji oraz charakterystyki przemian demograficznych
 - produktywnie zarządzanie ofertą czasu wolnego w celu zdobywania nowych umiejętności, kwalifikacji, ustawicznego kształcenia się i nadążania za zmiennym rynkiem pracy i poszukiwanymi specjalnościami
 - analizowanie tendencji demograficznych w poszczególnych dzielnicach i osiedlach oraz obserwowanie tendencji naboru dzieci i młodzieży do poszczególnych typów szkół i reagowanie na zmiany w otoczeniu skutkujące wydłużeniem czasu pracy szkół lub ich przepiętniem
 - działania w kierunku wyprowadzania oddziałów przedszkolnych dla 3- i 4-latków ze szkół podstawowych.
3. Niezbędne jest zapewnienie sieciowego funkcjonowania systemu oświaty w sposób minimalizujący koszty społeczne, w tym koszty ponoszone przez gminę. W miarę możliwości i wniosków zainteresowanych stron stwarzane będą warunki dla odtworzenia i rozwoju szkolnictwa branżowego.
4. Spadkowy charakter trendu i wyprzedzająca informacja o liczbie urodzeń powinny determinować politykę oświatową (szacowanie potrzebnej liczby miejsc w szkołach, lokalizację i liczbę szkół). Konieczne jest stworzenie warunków do asymilacji ludności napływowej i ich dzieci, pełnego uczestnictwa w kształceniu i życiu społecznym.
5. Opieka nad najmłodszymi dziećmi w żłobkach winna być skoordynowana i komplementarna z niezinstytucjonalizowaną opieką, realizowaną w ramach usług niepublicznych. Zakłada się swobodną lokalizację żłobków z uwzględnieniem dogodnej obsługi komunikacyjnej, z preferencją lokalizacji przy miejscach zamieszkania, z terenami rekreacyjnymi.
6. Edukacją przedszkolną planuje się objęcie większości dzieci w grupie wiekowej 3-5 lat. Zarówno nowe obiekty, jak i adaptowane na cele przedszkolne, realizowane mogą być w obszarach osiedli mieszkaniowych i na obrzeżach śródmieścia, przez różne organa założycielskie, w układzie wolno stojącym, lub jako wbudowane, z wydzielonym terenem rekreacyjnym.

7. Liczba miejsc w przedszkolach i żłobkach powinna być monitorowana według wskaźnika liczby urodzeń i konfrontowana z potrzebami, pozostawiając margines dla działalności komercyjnej w tym obszarze. Dzięki temu możliwe będzie zachowanie elastyczności w zakresie dostępu do usług, jak i ich przestrzennego rozmieszczenia.
8. Sieć szkół podstawowych winna zapewnić realizację obowiązku szkolnego mieszkańcom miasta i terenów bezpośredniego sąsiedztwa. Malejąca liczba uczniów będzie pozwalała na rozrzedzenie oddziałów szkolnych, podniesienie standardu edukacji i wytypowanie placówek do modernizacji, rozbudowy, wygaszania lub adaptacji na inne cele publiczne i społeczne. Pozwoli to na budowanie renomy szkół w osiedlach, które tworząc jakość mogłyby zmniejszyć transportochłonność.
9. W związku ze spadkiem populacji w grupie licealnej konieczne będzie przekształcenie nieprzydatnych obiektów szkolnych na inne funkcje. Istniejąca w mieście liczba liceów ogólnokształcących jest wystarczająca dla zapewnienia docelowo odpowiednich warunków kształcenia absolwentom szkół podstawowych. Lokalizacja szkół ponadpodstawowych ma charakter swobodny i wymaga jedynie zapewnienia odpowiedniego terenu dla urządzeń sportowych i rekreacyjnych.
10. Konieczne jest przygotowanie oferty kształcenia branżowego z naciskiem na branże o szczególnym znaczeniu dla rozwoju województwa, odpowiadającej na zmieniające się potrzeby rynku, oferującej wykształcenie przygotowujące do mobilności zawodowej. Na rynku widoczne są luki zawodowe, które będą się pogłębiać z przyczyn demograficznych.

2. Rozwój ośrodka akademickiego

1. Planuje się utrzymanie i wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców miasta oraz utrzymanie roli miastotwórczej i metropolitalnej uczelni.
2. Zachowuje się zróżnicowane formy przestrzenne szkół wyższych: skoncentrowane, rozproszone lub mieszane - w dostosowaniu do potrzeb uczelni, na podstawie wniosków do planów miejscowych, dla terenów we władaniu zainteresowanych instytucji.
3. Uwzględnia się potrzebę konsolidacji uczelni (jednej lub kilku) w formule np. „miasteczka akademickiego”, zachowując tradycyjne lokalizacje oraz przemieszanie funkcji akademickich z innymi funkcjami miejskimi. Racjonalne, uzasadnione potrzebami uczelni, rozproszenie „siedlisk akademickich” na terenie Szczecina może stanowić narzędzie stymulujące pozytywne zjawiska w polityce społecznej miasta. Wskazane jest wprowadzanie funkcji naukowo-edukacyjnej w budynkach likwidowanych instytucji i relokacje niepublicznych jednostek dydaktycznych, zajmujących obiekty mieszkalne i nieprzystosowane. Likwidowane lokalizacje funkcji akademickich będą podlegać przekształceniom na inne funkcje miejskie, usługowe oraz mieszkalnictwo.
4. Kształtowanie Szczecina, jako ośrodka naukowego realizowane będzie poprzez:
 - kontynuację wielokierunkowej formuły rozwoju, wprowadzanie innowacyjnych i konkurencyjnych kierunków i specjalizacji naukowych
 - wzmacnianie więzi interdyscyplinarnych w sferze edukacji, nauki i gospodarki, w obszarze wspólnoty metropolitalnej - uzupełnienie struktur związanych z nauką i szkolnictwem wyższym o elementy naukowo-produkcyjne (budowa zespołów parków naukowo-technologicznych) i branżowe instytuty naukowo-badawcze, ukierunkowane np. na gospodarkę morską, inicjatywy klastrowe, problematykę wojskową
 - komercjalizację działalności naukowej oraz lokalnych osiągnięć naukowych, tworzenie programów wspomagających i preferencji dla podwyższania kwalifikacji lokalnej kadry naukowej
 - utrwalenie lokalizacji siedzib władz szczecińskich uczelni w reprezentacyjnych, zabytkowych budynkach, zlokalizowanych w Śródmieściu
 - promowanie centrum naukowo-dydaktycznego pn. Morskie Centrum Nauki im. prof. Jerzego Stelmacha, jako transgranicznej oferty edukacyjnej i celu pobytu weekendowego w mieście

- wzmocnianie akademickich struktur sportowych, sprawowanie patronatu nad klubami sportowymi, udostępnienie miejskich obiektów i urządzeń sportowych oraz turystycznych
- wspomaganie tworzenia nowych uczelni poprzez wskazywanie potencjalnych lokalizacji
- wsparcie studentów zagranicznych w procesie adaptacji i odbywania studiów oraz w okresie absolwenckim w celu budowania pokolenia kadry intelektualnej miasta
- wzmocnienie kulturotwórczych struktur środowiska akademickiego tak, aby stanowiły trwałe i znaczący element przestrzeni kulturowej miasta
- stworzenie podstaw dla funkcjonowania środowiska startup-owego
- rozwój kompetencji cyfrowych i informatycznych, jako kluczowych kompetencji przyszłości
- rozwój inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego
- utworzenie samodzielnego instytutu naukowego, zajmującego się badaniami borderologicznymi (zjawisk i procesów transgranicznych i pogranicznych) oraz reaktywacja Instytutu Morskiego
- wspieranie ośrodka akademickiego, jako centrum ustawicznego kształcenia.

3. Zdrowie mieszkańców i opieka społeczna

1. Usługi ochrony zdrowia obejmujące zarówno leczenie publiczne, jak i komercyjne, posiadają swobodną lokalizację, a ich odbiorcami są zarówno mieszkańcy miasta, obszaru metropolitalnego, jak i regionu.
2. Ośrodki ochrony zdrowia mogą być realizowane w postaci wolno stojącej lub wbudowane w zespoły mieszkaniowe, usługowe i naukowo-dydaktyczne.
3. W podstawowej opiece zdrowotnej wiodącą rolę winny odgrywać gabinety lekarzy pierwszego kontaktu. Dla zapewnienia dostępności dla pacjentów, w obszarach mieszkaniowych optymalny jest jeden gabinet lekarza rodzinnego na 2,5 tys. mieszkańców ($\pm 10\%$) i jeden gabinet lekarza pediatrii na 1,2 tys. mieszkańców ($\pm 10\%$). Gabinety lekarzy pierwszego kontaktu zaleca się lokalizować jako wbudowane w struktury mieszkaniowe jedno- i wielorodzinne, w przyziemiu, z odrębnym wejściem (bez wydzielania odrębnej działki) lub jako części lokalnej polikliniki.
4. Gabinety specjalistyczne i diagnostyczno-zabiegowe powinny być lokalizowane przy jednostkach leczenia zamkniętego oraz jako odrębne jednostki publiczne i niepubliczne. Dla podstawowej opieki zdrowotnej i profilaktyki przewiduje się lokalizację w lokalnych (osiedlowych) centrach usługowych.
5. W szpitalnictwie na obszarze miasta zakłada się osiągnięcie wskaźników: 10 łóżek na 1000 mieszkańców miasta i 1 łóżko na 1000 mieszkańców regionu. Zakłada się profil ogólny większości istniejących jednostek szpitalnych nieakademickich oraz wykorzystywanie wszystkich szpitali na terenie metropolii, o swobodnym dostępie pacjentów całego regionu i z zagranicy.
6. W istniejącej infrastrukturze opieki zdrowotnej stacjonarnej i ambulatoryjnej należy dążyć do powiększenia przestrzeni pacjenta, obecnie przestrzeń ta charakteryzuje zbyt duże zagęszczenie.
7. W obrębie miasta planuje się wzrost usług medycznych dla osób starszych i chorych przewlekle oraz niepełnosprawnych w powiązaniu ze szpitalnymi wielospecjalistycznymi przychodniami, pomocą doraźną i oddziałami opieki długoterminowej i paliatywnej, a także wydzielonymi placówkami opieki społecznej.
8. W każdym osiedlu zaleca się utworzenie obiektu dziennego pobytu i aktywności osób w wieku poprodukcyjnym. Docelowo przewiduje się powstanie takich jednostek w każdym osiedlu.
9. Planuje się następujące działania:
 - budowa Stacji Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie i Modernizacja Filii Wojewódzkiej
 - podniesienie jakości i dostępności usług medycznych SPWSZ w Szczecinie poprzez budowę budynku na potrzeby Oddziału Nefrologii i Transplantacji Nerek, Stacji Dializ, Oddziału Neurologii wraz z Oddziałem Udarowym oraz Oddziału Chorób Wewnętrznych i Nadciśnienia Tętniczego wraz z wyposażeniem

- adaptacja systemu usług opieki zdrowotnej do zmian demograficznych i wynikających z nich potrzeb m.in. geriatricznej, rozwoju ośrodków lokalnych opieki całodobowej i dziennej osób starszych, programów wsparcia dziennego osób starszych, w tym wsparcia społecznego i sąsiedzkiego
 - zwiększenie bazy i dostępności usług opieki długoterminowej, paliatywnej, geriatricznej, rehabilitacyjnej i psychiatrycznej
 - wzmocnienie bazy leczenia onkologicznego
 - stworzenie pełnej sieci szpitalnych oddziałów ratunkowych
 - modernizacja i rozbudowa infrastruktury informatycznej i sieci szeroko-pasmowej w placówkach medycznych oraz edukacja personelu medycznego do potrzeb związanych z rozwojem ICT
 - realizacja programu rozwojowego dla uczelni medycznych uczestniczących w procesie praktycznego kształcenia studentów, w tym tworzenie centrów symulacji medycznej oraz e-medycyny.
10. Planuje się znaczny rozwój pomocy społecznej i uzupełnienie miejskich struktur opieki społecznej inicjatywami lokalnymi i aktywnością organizacji pozarządowych, w postaci niekomercyjnych placówek opieki społecznej, w szczególności: domów dziennej opieki społecznej, noclegowni, domów dla samotnych matek, ośrodków interwencji kryzysowej i schronisk dla kobiet.
11. Planuje się rozwój psychiatrii środowiskowej oraz zmianę w podejściu społeczeństwa do problemów profilaktyki i terapii uzależnień, co wymaga tworzenia pośrednich form opieki stacjonarnej i ośrodków terapii w strukturach mieszkaniowych, wskazanych do lokalizowania w centrach osiedlowych, jako funkcji usług opieki społecznej.
12. Placówki opieki społecznej powinny być uwzględnione w polityce rewitalizacji obszarów miejskich. Ośrodki, punkty te powinny wypełnić i optymalnie użytkować struktury, które dla innych funkcji są trudne do adaptacji – zabudowania powojenne, przemysłowe i magazynowe, zlokalizowane na obszarach przeznaczonych dla funkcji mieszkaniowej.
13. Realizacje nowych filantropijnych inwestycji opieki społecznej powinny być wspomagane ze środków publicznych oraz w partnerstwie publiczno-prywatnym, na terenach wskazanych i pozyskiwanych, z udziałem i w porozumieniu ze społecznością lokalną.
14. Ogranicza się lokalizację mieszkań socjalnych w strukturach skoncentrowanych, zaleca się przeznaczenie na cele socjalne puli mieszkań w nowobudowanej lub adaptowanej zabudowie na terenie zespołu zabudowy wielorodzinnej; zaleca się przeznaczenie na lokale socjalne mieszkań niezasiedlonych przez co najmniej 3 lata (budynki komunalne, spółdzielcze, deweloperskie, wspólnotowe). Mieszkania socjalne winny być lokalizowane w rejonie dużych osiedli wielorodzinnych.
15. Planuje się uelastycznienie struktur opieki społecznej i włączenie do wspólnot sieci społecznych m.in. pomocy sąsiedzkiej, organizacji pozarządowych.
16. Zaleca się stałe monitorowanie potrzeb i form pomocy i ocenę efektywności udzielonej pomocy.
17. Planuje się dalsze przekształcenie i likwidację barier w przestrzeniach wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

4. Wspólnota sieci społecznych, spójność społeczna

Kontynuując budowę kapitału społecznego szczecinian, demokratyzację życia społecznego oraz poprawę relacji obywatel - Miasto i pobudzenia aktywności i świadomości społecznej przewiduje się następujące działania:

- sprzyjające integracji społecznej i inicjatywom społecznym, kształtowania poczucia wspólnoty mieszkańców oraz przywiązywania wagi do wspólnej przestrzeni i troski o nią
- kontynuowanie dobrej praktyki uspołeczniania i upowszechniania informacji o planowanych przedsięwzięciach inwestycyjnych, stanowiących zadania własne gminy oraz o innych inwestycjach istotnych dla interesu publicznego

- organizowanie konsultacji i dyskusji społecznych w celu pobudzenia wymiany myśli i krytycyzmu, współdziałania społecznego w tworzeniu nowych jakości m.in. przestrzennych
- współpraca i wsparcie dla organizacji pozarządowych i wszystkich innych podmiotów wzmacniających potencjał wspólnoty samorządowej i metropolitalnej
- budowanie pozytywnej oceny miasta przez obywatela i wzmacnianie poczucia przynależności do wspólnoty metropolitalnej
- budowa tożsamości miasta poprzez wzmacnianie więzi międzyludzkich, poczucia tożsamości lokalnej, zdefiniowanie charakterystycznych cech kompozycyjnych i wartości przestrzennych miasta oraz określenie zasad i działań utrwalających unikalny wizerunek miasta i jego różnorodność fizjonomiczną
- utrzymanie i rozwój lokalnych centrów usługowych
- zwiększenie roli i zaangażowania rad osiedli i wspólnot mieszkaniowych w procesy rozwojowe miasta w celu pobudzenia integracji społecznej.

5. Bezpieczeństwo publiczne, administracja publiczna (sądownictwo, areszt, policja, wojsko)

5.1. Bezpieczeństwo publiczne - integracja zarządzania w aglomeracji

1. Bezpieczeństwo szczecinianom zapewniają zintegrowane działania (organizacyjne współdziałanie i techniki operacyjne) powołanych do tego służb: Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Straży Miejskiej, Straży Granicznej, profesjonalnych i ochotniczych służb ratowniczych, pogotowia medycznego i technicznego, wyspecjalizowanych organizacji pozarządowych, oraz będące przedmiotem inicjatyw obywatelskich. Główną rolą organów samorządu lokalnego są działania inspirujące, koordynujące i wspierające.
2. Działania organizacyjne i planistyczne, w znaczeniu prawnym (mpzp) i terenowym (infrastruktury i rozmieszczenia jednostek) będą ukierunkowane na zwiększenie bezpieczeństwa: użytkowania istniejących i projektowanych przestrzeni publicznych, sposobu ich użytkowania, imprez masowych, warunków ewakuacji, dojazdu służb, itp.
3. W polityce przestrzennej, a w konsekwencji w mpzp uwzględnia się podstawowe wymogi ochrony przed zagrożeniami o charakterze naturalnym (np. klęski żywiołowe), jak i związanych z działalnością człowieka, ograniczając lub wykluczając prawo zabudowy terenów, gdzie występują zjawiska masowych ruchów ziemi lub występuje podwyższone ryzyko wystąpienia powodzi, uwzględnia się oddziaływanie działalności gospodarczej na tzw. funkcje chronione, ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub katastrofy w transporcie, np.: materiałów niebezpiecznych itp.
4. Przewiduje się dalsze integrowanie samorządów w SOM w zakresie poprawy bezpieczeństwa i przeciwdziałania zagrożeniom np.: poprzez prawidłowe gospodarowanie wodami opadowymi (w tym w zlewni rzeki Bukowa), rozwój zielono-błękitnej infrastruktury (politykę przestrzenną w zakresie rozwoju zabudowy), wspierania służb we wdrażaniu systemów monitoringu zagrożeń i systemu wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami (z wykorzystaniem miejskich systemów monitoringu, systemów zbierania danych itp.), usuwaniu skutków awarii i zagrożeń środowiska na obszarach chronionych i obiektach gospodarki wodnej, morskich obszarach wewnętrznych i naturalnych akwenach, zaopatrzenia ludności w wodę pitną (strefy ochronne ujęć wody), zwiększania retencji w ekosystemach (np.: w ramach planu urządzenia lasów), bezpieczeństwa energetycznego (zwiększanie udziału sieci skablowanych, wspieranie powstawania OZE i.in.), bezpieczeństwa infrastrukturalnego (rozwój sieci infrastruktury technicznej, poprawa dostępności komunikacyjnej), itp.

5.2. Monitorowanie zagrożeń

1. W polityce przestrzennej uwzględnia się potrzeby lokalizacyjne służb państwowych przewidując na ten cel rezerwy terenowe zgodnie z wnioskami tych służb (dopuszczenia lokalizacyjne uwzględnione zostały w kartach jednostek planistycznych). Za zgodne ze Studium uznaje się nowe wskazania lokalizacyjne dla jednostek służb ratowniczych i innych służb państwowych, działających na podstawie przepisów odrębnych. Przewiduje się między innymi:
 - wsparcie integrowania służb ratowniczych (policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe) odpowiedzialnych za ratownictwo w celu zapewnienia obsługi miasta, czasów dojazdu (lokalizacja jednostek, parametry zabudowy, organizacja ruchu itp.)
 - tworzenie baz danych dot. wczesnego ostrzegania społeczeństwa o zagrożeniach (np.: w oparciu o ewidencje gminne), nadzwyczajnych zjawiskach i in. związanych ze zmianami klimatu
 - rozbudowę systemów społecznego monitoringu, w tym o nowe funkcjonalności (np. aplikacja ALERT).
2. Utrzymuje się lokalizację Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w budynkach Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej przy ul. Grodzkiej 1-5, z dopuszczeniem jej relokacji.
3. Do czasu reorganizacji i relokacji ośrodka pomocy doraźnej (pogotowia ratunkowego) utrzymuje się bazę zespołów wyjazdowych przy al. Wojska Polskiego 52-54 oraz stanowisko przy ul. Gryfińskiej 2a.
4. Utrzymuje się lokalizacje obecnych oddziałów zakładowych oraz oddziały Miejskiej i Ochotniczej Straży Pożarnej. W dostosowaniu do potrzeb wynikających ze zmian w zagospodarowaniu lub w związku z rozwojem działalności gospodarczej dopuszcza się relokację tych jednostek.
5. Dopuszcza się wariantowo lokalizacje Centralnej Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej, w szczególności w rejonach ulic: Bohaterów Warszawy, Ku Słońcu, Kordeckiego, 26 kwietnia.
6. Wskazuje się nową lokalizację dla straży pożarnej (JRG5) przy ulicy Polickiej/Bajecznej, do czasu relokacji utrzymuje się dotychczasową jej lokalizację.
7. Utrzymuje się lokalizacje lądowisk dla helikopterów służb ratunkowych przy szpitalach na Unii Lubelskiej oraz w Zdunowie, dopuszcza się budowę lądowisk przy pozostałych szpitalach i obiektach użyteczności publicznej, również jako budowane na dachach obiektów kubaturowych.
8. Utrzymuje się Centrum Bezpieczeństwa na Wodzie na Odrze Zachodniej na wyspie Bielawa.
9. Utrzymuje się bazę WOPR przy Kanale Zielonym, z możliwością rozbudowy lub relokacji.

5.3. Obrona cywilna

1. Lokalizację obiektów obrony cywilnej wskazuje się w mpzp na podstawie przepisów odrębnych. Do czasu wygaśnięcia zapotrzebowania utrzymuje się studnie awaryjne, ujęcia głębinowe - komunalne i zakładowe oraz zbiorniki rezerwy wody gaśniczej itp.

5.4. Bezpieczeństwo i usługi cyfrowe

1. Przewiduje się dynamiczny rozwój usług zdalnych, świadczonych za pośrednictwem sieci cyfrowych, służących zwiększeniu dostępności usług publicznych i bezpieczeństwa mieszkańców. Rozwój technologii BIG DATA umożliwiający przetwarzanie danych w czasie rzeczywistym, zwiększy wiedzę o przestrzeni i obiektach w przestrzeni, co przyczyni się do poprawy sprawności zarządzania miastem i jakości obsługi mieszkańców. W powiązaniu z systemem monitoringu przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa ruchu, osób i mienia oraz dostarczy informacji o procesach rozwojowych.
2. Planuje się:
 - budowę „Portalu mieszkańca”, skupiającego usługi świadczone przez miasto
 - wykorzystanie systemów informacyjnych monitorowania skutków miejskiej wyspy ciepła, do prowadzenia polityki klimatycznej i włączenie mieszkańców w zwiększanie zasobu zielonej infrastruktury

- rozwijane będą usługi dostępne w ramach geoportalu miejskiego, przyczyni się do tego cyfryzacja zasobów mapowych i integrowanie systemów w ramach krajowych portali informacyjnych.

5.5. Administracja publiczna, sądownictwo, areszt, policja, wojsko

1. W celu poprawy relacji obywatel - miasto oraz podniesienia świadomości i aktywności społecznej będą realizowane działania:

- kontynuowanie dobrej praktyki uspołeczniania i upowszechniania informacji o planowanych przedsięwzięciach inwestycyjnych stanowiących zadania własne gminy oraz o innych inwestycjach istotnych dla interesu publicznego
- kontynuowanie organizowania w sposób zintegrowany konsultacji i dyskusji społecznych w celu pobudzenia wymiany myśli i krytycyzmu, współdziałania społecznego w tworzeniu nowych jakości m.in. przestrzennych, innowacji organizacyjno-technicznych
- współpraca i wsparcie dla organizacji pozarządowych i wszystkich innych podmiotów wzmacniających potencjał wspólnoty samorządowej i metropolitalnej
- budowanie systemu informacji zwrotnej o skutkach działań prowadzonych przez miasto lub zainicjowanych przez mieszkańców
- budowanie pozytywnej samooceny obywatela Miasta i wzmacnianie poczucia przynależności do wspólnoty metropolii.

2. Planuje się działania inwestycyjne związane z usprawnieniem funkcjonowania organów administracji i instytucji publicznych oraz zapewnieniem dostępności dla ogółu społeczeństwa, poprzez:

- uzupełnienie przestrzennej struktury administracji publicznej w celu sprawnej obsługi mieszkańców aglomeracji oraz obszaru metropolitalnego
- rozwój lokalnych centrów usługowych, usług publicznych, w tym obiektów przeznaczonych dla lokalnych samorządów (rady osiedli) i posterunków policji
- zapewnienie dostępu komunikacją publiczną i indywidualną
- zmodernizowanie placówek administracji publicznej z udostępnieniem dla osób ze szczególnymi potrzebami, usprawnienie elektronicznej obsługi interesantów
- wskazanie lokalizacji dla nowych lub rozbudowujących się instytucji publicznych: jednostek współpracy międzynarodowej oraz wyspecjalizowanych instytucji państwowych i miejskich, które użytkują struktury przypadkowe (jak: zabudowa gospodarcza, budynki mieszkalne, budynki o innym pierwotnym przeznaczeniu) w obszarach centrum, na terenach Międzyodrza i Starego Miasta lub w rejonach obsługiwanych.

3. Zaleca się lokalizację nowego aresztu na terenach powojaskowych w celu zwolnienia zajętych fragmentów ulic Kaszubskiej i Czackiego.

4. Podtrzymuje się priorytet dla rozwoju międzynarodowego korpusu NATO i możliwość rozbudowy struktur mieszkalno-usługowych, w tym obiektów edukacji i ochrony zdrowia o podwyższonym standardzie, w mieście i w obszarze metropolitalnym, na terenach powojaskowych.

5. Za zgodne ze Studium uznaje się wskazanie nowych lokalizacji dla jednostek administracji publicznej, relokacje istniejących, z preferencją dla wykorzystania uwalnianych lokalizacji na cele publiczne, szczególnie w obszarze śródmiejskim.

6. Kultura i wizerunek

1. Kierunki ochrony całokształtu dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu kulturowego i zabytków wyznaczone w Studium kształtują kulturowy i cywilizacyjny wizerunek metropolii.

2. W przestrzeń Szczecina wpisane jest bogate i zróżnicowane dziedzictwo kulturowe, będące wynikiem dorobku i doświadczeń wielu kultur. Rozwój kultury, jako funkcji pozwalającej na integrację z otoczeniem funkcjonalnym jego obecnych i nowych mieszkańców, jest kluczowym zadaniem dla miasta metropolitalnego. Za istotne w tym zakresie uznaje się kształtowanie

przestrzeni publicznych miasta i innych warunków funkcjonalno-przestrzennych, niezbędnych do uczestnictwa w kulturze mieszkańców. Czytelne układy kompozycji przestrzennej miasta budują pozytywne nastawienie do Szczecina jako miasta dobrze zorganizowanego i zarządzanego.

3. Kontynuuje się upowszechnianie wizerunku Szczecina jako przygranicznego miasta portowego o dziedzictwie hanzeatyckim.
4. Ustala się zasadnicze kierunki dotyczące wykorzystania dziedzictwa kulturowego miasta do rozwoju funkcji metropolitalnych Szczecina:
 - wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej do podwyższenia poziomu jakości życia i rozwoju gospodarczego miasta, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb społecznych i biznesu, zwiększania synergii między sektorem kultury i gospodarki, tworzenia przestrzeni dla inicjatyw kreatywnych, innowacyjnych, studenckich i absolwenckich, które wzmacniają kapitał społeczny (np. organizacje pozarządowe, działalność gospodarcza w zakresie przemysłów kreatywnych, partnerstwo publiczno-prywatne np. Dom JUTRA)
 - podnoszenie atrakcyjności przestrzeni publicznych w oparciu o działalność kulturalną, z uwzględnieniem obowiązku zapewnienia szerokiego dostępu, w tym osób ze szczególnymi potrzebami
 - stwarzanie warunków do rozwoju przemysłów kreatywnych, wzmacnianie związku między kształceniem, szkoleniem i przedsiębiorstwami z branży kultury i branży twórczej oraz maksymalizowanie potencjału małych i średnich przedsiębiorstw w obu branżach
 - inicjowanie/odbudowa na poziomie osiedli wspólnot kulturalnych w oparciu o lokalne centra usługowe
 - kontynuowanie tradycji wojskowych miasta, ze szczególnym wykorzystaniem obecności Wielonarodowego Korpusu Północ-Południe i jego wsparcia.
5. Wiodącą rolę w kształtowaniu ośrodka kulturalnego o znaczeniu ponadlokalnym odgrywają ikony kulturalne miasta (istniejące oraz budujące swoją markę) m.in. Filharmonia, Muzeum Narodowe z oddziałami, w tym Centrum Dialogu Przełomy, Muzeum Techniki i Komunikacji, teatry: Współczesny, Polski, Kana i Pleciuga, Trafostacja Sztuki, Willa Lentza, Morskie Centrum Nauki na Łasztowni oraz Willa Grüneberga), wraz z uzupełniającą siecią i ofertą pozostałych instytucji kulturalno-rozrywkowych miasta oraz obiektów sportowych (np. „Fabryka wody” w budowie). Należy dążyć do integracji i synergii oferty kulturalnej miasta wraz ze zwiększeniem jej dostępności pieszej, rowerowej i transportem publicznym tak, aby wypromować atrakcyjny pakiet propozycji spędzania wolnego czasu dla zróżnicowanych odbiorców, mieszkańców i klientów z obszaru funkcjonalnego i regionu.
6. Dla rozwoju kultury i wzmocnienia wizerunku miasta metropolitalnego ważne jest:
 - tworzenie warunków do zwiększania potencjału środowisk twórczych i aktywistów, animatorów działających poza instytucjonalnym obiegiem kultury, włączenie się do tworzenia wspólnoty geokulturowej w Regionie Morza Bałtyckiego
 - rozwój związanej z kulturą infrastruktury i usług w celu trwałego wspierania turystyki
 - tworzenie klastrów lokalnych przedsiębiorstw oraz partnerstw twórców branży twórczej z przemysłem, sektorem badań naukowych, edukacji i innych oraz tworzenia innowacyjnych laboratoriów
 - poprawa dostępności kultury w dzielnicach, w odpowiedzi na nowe potrzeby mieszkańców, np. poprzez realizację programów edukacji kulturalnej itd., obejmującej również seniorów
 - zwiększenie dostępności do infrastruktury kultury dla osób ze szczególnymi potrzebami
 - tworzenia warunków dla rozwoju działań lokalnych o charakterze kulturalnym, które będą integrować nowych mieszkańców i w ten sposób zaspokajanie podstawowych potrzeb związanych z kulturą w miejscu zamieszkania.

7. Zakłada się włączanie lokalnych twórców w proces rewitalizacji i renowacji obszarów zdegradowanych w mieście, poprzez umożliwienie powstawania pracowni i galerii w obszarze Śródmieścia, szczególnie w strukturach zabytkowych.
8. Utrzymuje się lokalizacje instytucji kultury w obiektach istniejących, o renomie i tradycji, oraz likwidację rozwiązań prowizorycznych i budowę/rozbudowę instytucji nieposiadających właściwych siedzib, lub których siedziby nie posiadają właściwych standardów.
9. Za istotne działania kierunkowe w tworzeniu ośrodka kulturalnego uznaje się:
 - utrwalenie lokalizacji sieci obiektów Akademii Sztuki na terenie Starego Miasta i Centrum, poprawę warunków działania szkół muzycznych i Liceum Plastycznego ze wsparciem i utrwaleniem ich obecności artystycznej w przestrzeniach publicznych miasta (wydarzenia, mała architektura, infrastruktura)
 - sytuowanie pracowni artystycznych w obszarach i przestrzeniach wymagających interwencji np. na poddaszach kamienic, w oficynach śródmieścia oraz w adaptowanych zabytkowych obiektach usługowych, poprodukcyjnych, powojennych, pokolejowych
 - inicjowanie na terenie Starego Miasta usług kulturalno-rozrywkowych o charakterze kameralnym dostosowanym do struktury staromiejskiej, wypełniającej w szczególności partery zabudowy
 - wykształcenie na terenie Łasztowni centrum kulturalno-rozrywkowego z obiektami o charakterze i dużej skali terenochłonnej (zespół teatrów dramatycznych, Morskie Centrum Nauki), które zintegrowane z obszarem Starego Miasta, bulwarami nadrzecznymi i przestrzenią rzeki stworzą metropolitalne centrum.
10. Należy dążyć do:
 - utrzymania i wsparcia infrastrukturalnego tradycji koncertowych w instytucjach kulturalnych i obiektach sakralnych, na wolnym powietrzu w amfiteatrze, na akwenach, w parkach i na placach publicznych
 - stałej poprawy warunków i rozwoju różnych form działań artystycznych, realizowanych przez organizacje pozarządowe, miejskie placówki kultury, stowarzyszenia i instytucje prywatne
 - połączenia amatorskiej twórczości artystycznej ze sztuką, biznesem; wprowadzanie w teren osiedli, w powstających centrach lokalnych, instytucji integrujących różne formy kontaktu z kulturą (np. kluby, filie biblioteczne, świetlice, galerie, itp.), prowadzonych przez miejskie, społeczne i prywatne instytucje kulturalne, organizacje pozarządowe, „uniwersytety trzeciego wieku”, domy kultury, pracownie artystyczne przy szkołach i świetlicach samorządów osiedlowych oraz parafiach. Ośrodki kultury powinny uwzględniać charakter, specyfikę oraz perspektywy rozwoju osiedla i lokalnej społeczności.
11. Przewiduje się budowę lub realizację nowych inwestycji kulturalnych:
 - budowę nowej siedziby Teatru Współczesnego w preferowanej lokalizacji na Łasztowni, budowę Mediateki na Prawobrzeżu, powstanie sceny muzyczno-rewiowej i nowej siedziby opery, a także powstanie scen prywatnych związanych z rewitalizacją lokalnych centrów usługowych, osiedlowych
 - rozbudowę gmachów Muzeum Narodowego przy Wałach Chrobrego i przy ul. Staromłyńskiej, dalszy rozwój Muzeum Techniki i Komunikacji, Miejską Galerię Sztuki Współczesnej przy ul. Świętego Ducha, trwającą rozbudowę Teatru Letniego, remont siedziby Domu Kultury 13 Muz i Domu Kultury Słowianin, budowę siedziby Muzeum Diecezjalnego przy placu św. Jakuba oraz powstanie nowych miejskich placówek związanych z ekspozycją wewnątrz mieszczańskich, wielokulturową tradycją miasta, ekspozycją zabytków techniki, sztuki i nauki realizowaną przez różne podmioty
 - budowę lub adaptację obiektów istniejących na osiedlowe domy kultury w osiedlach: Warszewo oraz Słoneczne, Bukowe-Kłęskowo
 - utrzymanie nowoczesnej, funkcjonującej w multimedialnej formule sieci bibliotecznej w mieście, poprzez restrukturyzację istniejących bibliotek publicznych, zarówno w rejonach realizowanych

osiedli jedno- i wielorodzinnych na Prawobrzeżu oraz w dzielnicach Północ i Zachód, jak i z uwzględnieniem lokalizacji nowych siedzib bibliotek (ul. Dąbrowskiej/Iwaszkiewicza na os. Majowym) oraz relokacji filii do lokali o większej powierzchni i potencjale użytkowym.

7. Rekreacja i sport – styl życia i wolny czas

1. Zmiany w sposobie spędzania wolnego czasu szczecinian, które nastąpiły w ostatniej dekadzie, sprawiają, że wcześniej preferowane formy biernej turystyki masowej i wypoczynku obecnie wymagają wsparcia w szersze spektrum aktywności fizycznej. Szczególnie pożądane są możliwości wynikające z dostępu do infrastruktury i produktów plenerowej turystyki wodnej i na terenach leśnych.
2. Kierunki rozwoju przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowej w mieście będą obejmować:
 - podnoszenie atrakcyjności obszarów i kompleksów turystyczno-wypoczynkowych, głównie poprzez rozwój i modernizację infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o całorocznym charakterze, służącej wypoczynkowi codziennemu i cotygodniowemu szczecinian oraz turystów
 - poprawę integracji przestrzennej i funkcjonalnej poprzez rozwój infrastruktury turystycznej, produktów turystycznych i marek ekologicznych wpisujących się w wizję *Szczecin Floating Garden 2050*
 - kształtowanie przestrzeni turystycznej metropolii poprzez zrównoważony rozwój turystyki nadwodnej w obszarze jeziora Dąbie, jeziora Głębokie, jeziora Szmaragdowe, wysp Międzyodrza i dorzecza rzeki Odry wraz z jej dopływami na terenie miasta
 - realizację celów jakościowych zagospodarowania turystycznego poprzez działania mające na celu zachowanie rzeczno-dziedzictwa kulturowego i specyfiki portowej Szczecina
 - podejmowanie działań zapobiegawczych przed ew. negatywnymi skutkami antropopresji na środowisko wodne
 - zwiększenie restrykcyjności polityki przestrzennej, dotyczącej projektowania, realizacji i użytkowania obiektów turystycznych, szczególnie na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych
 - rozwijanie inicjatyw zmierzających do integrowania rozwoju obszarów funkcjonalnych turystyki i wypoczynku w SOM oraz lepszą współpracą samorządów lokalnych w zakresie tworzenia metropolitalnej oferty turystyki aktywnej i in.
3. W celu utrzymania i poprawy jakości zamieszkania oraz aktywizacji sportowej mieszkańców, zakłada się dalsze intensywne użytkowanie istniejących terenów i urządzeń sportowych oraz pozyskiwanie nowych terenów i rozbudowę bazy dla rozwoju kultury fizycznej codziennej, wyczynowej, zorganizowanej i indywidualnej.
4. Rozbudowywana struktura sieci obiektów sportowo-rekreacyjnych składa się z trzech poziomów o zróżnicowanej randze i zakresie obsługi, z podziałem na:
 - a. metropolitalny, ogólnomiejski - obiekty wielozadaniowe, wieloprzestrzenne, dla sportu wyczynowego i widowisk sportowych, obsługujące miasto, metropolię i region, takie jak:
 - *Floating Arena*- kompleks basenów sportowych i przestrzeń konferencyjna
 - *Netto Arena* - wielofunkcyjna hala widowiskowo-sportowa
 - stadion miejski do rozgrywek w klasie międzynarodowej im. Floriana Krygiera (w budowie)
 - Fabryka Wody (w budowie) - wodny park edukacyjny, łączący elementy sportu, rekreacji, rozrywki i edukacji
 - tor kolarski
 - parki leśne i lasy z bogatą rzeźbą terenu stanowiące naturalną infrastrukturę sportową dla ogólnopolskich imprez sportowych: biegowych, rowerowych, triathlonowych, *nordic walking*
 - akwen rzeki Odry i jeziora Dąbie wraz z punktami postojowymi i marinami stanowiące naturalną infrastrukturę sportową dla organizacji ogólnopolskich i międzynarodowych imprez żeglarskich i kajakowych

- b. dzielnicowy (obiekty klubowe, obiekty i tereny sportów specjalistycznych: ośrodki jeździeckie, kąpieliska)
- c. osiedlowy (obiekty przyszkolne, pływalnie, sportowe obiekty i urządzenia terenów rekreacyjnych, komercyjne usługi typu fitness, siłownie plenerowe, ogrody sensoryczne, ścianki wspinaczkowe, sprawnościowe place zabaw).
5. Do głównych zadań kierunkowych należy budowa nowych i rozbudowa istniejących obiektów o regionalnym i miejskim znaczeniu, wymienionych wyżej oraz:
- basenów sportowych
 - toru regatowego z zapleczem na Dziewokliczu i jeziorze Dąbie
 - miejskiego stadionu lekkoatletycznego przy ul. Litewskiej
 - terenów sportów zimowych.
6. Kontynuuje się rozbudowę sieci obiektów i urządzeń spełniających funkcje sportowe, rozrywkowe i wypoczynkowe, obejmującej całe miasto oraz uwzględniającej różnorodne potrzeby mieszkańców we wszystkich grupach wiekowych, w zakresie osiedlowym, dzielnicowym, ogólnomiejskim i metropolitalnym.
7. Na obszarach sportowo-rekreacyjnych mogą być wprowadzane nowe usługi sportowe, a zaplecza kubaturowe powinny stanowić wielofunkcyjne struktury gotowe do obsługi mieszkańców osiedla w zakresie innych aktywności.
8. W sieci terenów sportowo-rekreacyjnych uwzględnia się możliwość uprawiania przez mieszkańców profesjonalnych dyscyplin sportowych, wymagających specjalnej infrastruktury i zagospodarowania, m.in.: kryte pływalnie, baseny wioślarskie, sale bokserskie, kręgielnie, całoroczne korty tenisowe, stadiony ligowe, boiska plażowe, pola golfowe, ośrodki jeździeckie, sztuczne lodowiska, stoki do zjazdów narciarskich i tereny dla innych sportów zimowych, lodowiska, skateparki, tory rowerowe BMX, urządzenia dla sportów ekstremalnych.
9. Wskazuje się potrzebę tworzenia nowych i rozbudowę istniejących ośrodków sportowych dla sportów wyczynowych, elitarnych i ekstremalnych w oparciu o obszary i obiekty komunalne, klubowe i komercyjne:
- budowa ośrodków sportów wyczynowych, jako inwestycji klubowych, na terenach rekreacyjnych w strefach kompleksów parkowo-leśnych i nadwodnych
 - budowa obiektów dla dyscyplin ekstremalnych, takich jak skateparki, ściany wspinaczkowe, paralotniarstwo, spadochroniarstwo, szybownictwo, *paintball*, tory łucznicze, strzelnice, tory wyścigów konnych, tory wyścigów samochodowo-motocyklowych, itp., w ramach programów rekreacji realizowanych w parkach leśnych, na lotnisku sportowym, przy marinach i na nowych obszarach nieobjętych rygorami ochrony przyrody
 - podniesienie standardu technicznego i widowiskowego na specjalistycznych obiektach sportowych i na stadionach oraz wzbogacenie programów usług serwowanych przy obiektach sportowych, z zakresu konferencyjnego, szkoleniowego, rehabilitacji, takich jak: zespoły gastronomiczne, sale klubowe, sale konferencyjne, salony fitness, siłownie, ośrodki odnowy biologicznej, miejsca hotelowe, zaplecza parkingowe, wyspecjalizowany handel i usługi naprawcze, szkoleniowe i organizacyjne (tor kolarski, stadion lekkoatletyczny, korty tenisowe przy al. Wojska Polskiego, obiekty klubowe, sportowe zespoły akademickie i międzyszkolne, itp.)
 - utrzymanie dotychczasowej funkcji i modernizacja kompleksu „Floating Arena” i Szczecińskiego Domu Sportu
 - utrzymanie i rozwój ośrodków sportów zimowych:
- a. rozbudowa obiektów sportowych w okolicy osiedla Osów (szczecińska Gubałówka) i Stołczyn, jako ośrodków sportów zimowych i rekreacji całorocznej (docelowo planuje się: narciarski stok zjazdowy, tor saneczkowy, całoroczny tor snowboard’owy, lodowisko, wyciągi, szlaki spacerowe, rowerowe, konne oraz obiekty klubowe, usługowe, gastronomiczne, szkoleniowe i handlowe)

b. budowa ośrodka sportów zimowych w rejonie styku ze Szczecińskim Parkiem Krajobrazowym „Puszcza Bukowa”, z budową obiektów ze sztucznym zaśnieżaniem, skoczni narciarskiej, stoku igielitowego, hali do rozgrywek hokejowych, itp.

10. Planuje się realizację obiektów o regionalnym znaczeniu, wymienionych wyżej, oraz:

- budowa toru regatowego z zapleczem na Dziewokliczu i jeziorze Dąbie
- przebudowa miejskiego stadionu lekkoatletycznego przy ul. Litewskiej
- modernizacja toru kolarskiego przy al. Wojska Polskiego
- tereny sportów zimowych
- uzupełnianie istniejącej infrastruktury i zagospodarowanie plaż miejskich, w tym nad jeziorem Dąbie
- budowa i eksploatacja będącego w trakcie realizacji stadionu miejskiego (piłkarskiego) wraz z centrum szkolenia dzieci i młodzieży przy ul. Karłowicza
- rozwój i modernizacja Szczecińskiego Domu Sportu, jako ośrodka sportów wyczynowych, w tym przebudowa hali sportowej w kompleksie tak, aby spełniała wymogi obowiązujących przepisów dotyczących ekstraklasy w piłce ręcznej, futsalu, siatkówce i koszykówce, modernizacja części bokserskiej
- budowa, rozbudowa sieci marin, pomostów kajakowych, miejsc przeznaczonych do wypoczynku, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb kajakarzy na obszarze Międzyodrza i rzece Płoni
- podniesienie standardów infrastruktury tras kajakowych i budowa nowej małej infrastruktury kajakowej
- wytyczenie i zbudowanie infrastruktury łączącej turystykę wodną z rowerową - rozwinięta i rozbudowywana infrastruktura tras rowerowych
- budowa, przebudowa i modernizacja nabrzeży miejskich, pomostów służących do obsługi jednostek pływających, z możliwością cumowania sprzętu wodnego oraz jednostek pływających
- rewitalizacja terenów nadwodnych w północnych dzielnicach Szczecina (Stołczyn, Skolwin), budowa marin i stanic żeglarskich
- poprawę jakości tras wodnych Szczecina i okolic
- udrożnienie kanałów i torów wodnych jeziora Dąbie i Międzyodrza.

11. Kapitałem do dynamicznego rozwoju sportu i rekreacji w Szczecinie są warunki naturalne miasta, nadrzeczne położenie i portowy charakter. W oparciu o wizję marki *Szczecin Floating Garden 2050* budowany jest wizerunek Szczecina, jako Wodniackiej Stolicy Polski i Przyjaznego Portu.

12. Docelowo planuje się rozwój sportów wodnych w oparciu o naturalne akweny: jezioro Dąbie Małe, jezioro Dąbie, Odrę Zachodnią, Regalicę, Płonię, jezioro Głębokie i inne zbiorniki wodne, poprzez rozbudowę centrum sportów wodnych, popularyzację sportów wioślarskich, motorowodnych i żeglarstwa, rozbudowę przystani rzecznych dla kajakarstwa i wioślarstwa, modernizację szlaków kajakowych m.in. na rzece Płoni, rozbudowę zaplecza lądowego (stanice wodne) z wykorzystaniem nabrzeży: Regalicy, Parnicy, Kanału Odyńca, Cegielinki i wysp oraz brzegów jeziora Dąbie.

13. Wskazana jest kontynuacja wdrażania programów rozwoju turystyki wodnej i aktywnej miasta, w tym zadań inwestycyjnych, tj.:

- modernizacja i rozbudowa systemu punktów postojowych i przystani wodnych dla małych jednostek pływających (żaglówek, motorówek, kajaków) w estuarium Odry i nabrzeżach jeziora Dąbie we współpracy z gminami ościennymi
- modernizacja i rozbudowa szlaków kajakowych w estuarium Odry, we współpracy z gminami ościennymi, z systemem punktów sprawnego udostępnienia sprzętu wodnego (wypożyczenie w jednym - zwrot w innym punkcie miasta)
- budowa ścieżek ekologiczno-edukacyjnych z punktami obserwacji fauny i flory, które można realizować na szlakach wodnych kanałów i nabrzeżach akwenów oraz na trasach wyznaczonych w planach miejscowych.

14. Zasobem do dynamicznego rozwoju sportu i rekreacji w Szczecinie są parki miejskie, parki leśne i lasy z bogatą rzeźbą terenu i naturalną infrastrukturą sportową, które stanowią bardzo popularną przestrzeń do realizacji różnorodnych form aktywności sportowej mieszkańców, takie jak: spacer, bieganie, jazda na rowerze, jazda konna, *nordic walking*, gry terenowe, plażowanie, piknikowanie.
15. Uzupełnienie miejskiego programu rekreacji stanowią obszary wydzielonych obiektów rekreacyjnych, działających na zasadach częściowej odpłatności lub komercyjnych, które prowadzone są jako jednostki komunalne, społeczne i prywatne.
16. Dopuszcza się realizację funkcji rekreacyjnych, wymagających odpowiednich zabezpieczeń dla użytkowników (ośrodki jeździeckie, kąpieliska, tory kartingowe), na zasadach komercyjnych, na terenach komunalnych lub prywatnych, po uzyskaniu akceptacji społeczności lokalnej w procedurze planu miejscowego.
17. Struktura sportowo-rekreacyjna na poziomie dzielnic będzie tworzona w oparciu o szeroki i atrakcyjny program usług tego typu: dyscypliny standardowe, sport wyczynowy oraz dyscypliny elitarne, z uwzględnieniem lokalnej specyfiki warunków naturalnych, tradycji miejsca, dostępności w obszarze dzielnicy i miasta.
18. Do głównych zadań w zakresie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w obszarze dzielnic należą:
 - budowa nowych basenów sportowych i przyszkolnych, kąpielisk (modernizacja infrastruktury szkolnej) na terenie miasta, jako części infrastrukturalne, mającej na celu wsparcie Programu edukacji morskiej dzieci i młodzieży
 - udrożnienie Orlego Przesmyku do głębokości 3 m
 - utworzenie zakątka wodnego Płonia
 - rewitalizacja zespołu przyrodniczo-rekreacyjnego Wielka Kępa
 - zagospodarowanie wyspy Robiena
 - uporządkowanie kwestii własnościowych na obszarach nadwodnych wskazanych do rewitalizacji
 - upowszechnianie jednostek pływających o napędzie ekologicznym (gaz, energia elektryczna, energia słoneczna)
 - uzupełnienie braków infrastruktury sportowo-rekreacyjnej zwłaszcza na terenie dzielnic Północ i Prawobrzeże
 - odtworzenie, poprawa standardu i uatrakcyjnienie zagospodarowania kąpielisk miejskich: „Głębokie”, „Dziewoklicz”, „Dąbskie”, reaktywacja kąpieliska „Mieleńskie”
 - utrzymanie i rozwój odpowiednich i zróżnicowanych w stosunku do warunków naturalnych form rekreacji (piesza, rowerowa, jazda konna) na obszarach stykających z gminami sąsiadującymi dużymi kompleksami zieleni, takimi jak: Puszcza Wkrzańska w sąsiedztwie Wzgórz Warszawskich, Park Leśny Arkoński, Park Leśny Głębokie, Park Leśny Dąbie, fragmenty Puszczy Bukowej
 - rejony osiedli Kijewo (okolice Jeleniego Stawu), Płonia-Śmierdnica-Jezierzyce, przewiduje się jako tereny rozwoju sportów hippicznych, przy utrzymaniu analogicznej funkcji istniejących już ośrodków jeździeckich i stajni (Bezrzecze, Osów, Wielgowo, Płonia, Śmierdnica, Słoneczne, Dąbie) oraz ich połączenie w spójny i możliwie bezkolizyjny system ciągów hippicznych na terenie gminy i z ośrodkami gmin ościennymi; w ramach systemu należy zrealizować co najmniej jedną całoroczną ujeżdżalnię krytą
 - budowa stałych urządzeń rekreacyjnych typu „park rozrywki” i „wesołe miasteczko”
 - modernizacja obiektu sportowego przy ul. Stołczyńskiej
 - podniesienie standardów infrastruktury tras kajakowych i budowa nowej małej infrastruktury kajakowej
 - wytyczenie i zbudowanie infrastruktury łączącej turystykę wodną z rowerową - rozwinięta i rozbudowywana infrastruktura tras rowerowych.
19. Na poziomie osiedla, jako podstawowego poziomu struktury miejskiej, planuje się lokalną bazę sportowo-rekreacyjną, która powinna zaspokoić podstawowe potrzeby lokalnej społeczności

w zakresie możliwości uprawiania sportu amatorskiego, w tym program rekreacyjny dla dzieci i młodzieży.

20. Do podstawowych zadań w zakresie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w obszarze osiedla należą:

- obiekty i urządzenia sportowe przyszkolne, realizujące programy wychowania fizycznego, uczniowskich klubów sportowych i sportowych zajęć integracyjnych
- budowa i modernizacja istniejących osiedlowych obiektów sportowych (zespół wielkich i małych boisk do gier, boisko uniwersalne, bieżnia, korty tenisowe) w połączeniu z niewielkimi halami sportowymi
- budowa i modernizacja placów zabaw
- w programie funkcjonalno-przestrzennym nowych zespołów zabudowy mieszkaniowej obowiązuje lokalizacja placów zabaw, urządzeń do gier i innych elementów standardowego wyposażenia dla wszystkich grup wiekowych
- intensywniejsze wykorzystanie i rehabilitacja terenów zieleni w obszarze osiedli – wyposażenie wskazanych parków i zieleńców w drobne urządzenia do zabaw dla dzieci, rekreacji i wypoczynku dla dorosłych i osób starszych
- lokalizowanie w lokalnych centrach usługowych usług typu siłownie, spa, kluby fitness i inne usługi regeneracji i rehabilitacji.

21. Programy budowy urządzeń na potrzeby sportu i rekreacji oraz transformacja zdegradowanych terenów sportowych, wskazuje się jako cele inwestycyjne w ramach programów rewitalizacji.

22. W celu sprawnego i nowoczesnego rozwoju sportu i rekreacji w mieście, polityka w tym zakresie powinna uwzględniać następujące aspekty:

- działania nakierowane na sponsoring i partnerstwo publiczno-prywatne, wykorzystanie wizerunku indywidualnych sportowców i celebrytów oraz tworzenie ogólnopolskich i międzynarodowych imprez sportowych
- w publicznych przestrzeniach wielofunkcyjnych realizacja celów sportu i rekreacji
- budowa nowych urządzeń w deweloperskich osiedlach mieszkaniowych, gdzie w przestrzeni publicznej jedyną infrastrukturą rekreacyjną są place zabaw dla najmłodszych dzieci;
- plenerowe miejsca ćwiczeń powinny być uzupełnieniem całego systemu przestrzeni rekreacyjnych: tras pieszych, biegowych i pełnić rolę stacji, na których można zrobić przerwę
- należy dążyć do integrowania wszystkich grup społecznych, wiekowych, sprawnościowych i innych na terenach sportu; sport i rekreacja codzienna są jest niezwykle skutecznym narzędziem włączenia społecznego i integracji oraz utrzymania wysokiego poziomu zdrowia publicznego i samodzielności osób starszych.

23. Ogólnodostępne urządzenia sportowe i rekreacyjne powinny cechować się:

- sąsiedztwem funkcji mieszkaniowej
- zintegrowaniem z systemem pieszym i rowerowym oraz transportem publicznym
- ofertą aktywności dla wszystkich grup wiekowych oraz dostępem dla osób ze szczególnymi potrzebami
- obowiązkowym udziałem zieleni wysokiej dającej zacienienie i wkomponowanej w krajobraz osiedla
- dbałością o estetykę, zabezpieczeniem przed zmiennością warunków atmosferycznych, stosowaniem zadaszeń i oświetlenia, stosowaniem trwałych i prostych rozwiązań konstrukcyjnych i materiałowych
- projektowaniem dróg i ścieżek rowerowych, rekreacyjnych ciągów pieszych umożliwiającymi także jazdę na rolkach, wrotkach i hulajnogach.

Rozdział V – ROZWÓJ SYTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY INŻYNIERYJNEJ

1. Zrównoważony rozwój systemów komunikacji

1. Celem systemu transportowego jest obsługa mobilności jego użytkowników. Z uwagi na wciąż wzrastające potrzeby oraz wzmocnienie powiązań metropolitalnych i wewnętrznych Szczecina, stanowi on jedną z głównych determinant gospodarczego rozwoju miasta rdzeniowego aglomeracji. Proponowane rozwiązania komunikacyjne uwzględniać powinny minimalizację negatywnego wpływu transportu na środowisko. Rozumiany w ten sposób zrównoważony rozwój przejawiać się będzie dążeniem do zaspokajania potrzeb transportowych poprzez tworzenie warunków do sprawnego, bezpiecznego i efektywnego przemieszczania się, z jednoczesnym przestrzeganiem zasad ochrony środowiska naturalnego.
2. Zarządzanie mobilnością, jako instrument zrównoważonego rozwoju, jest kombinacją tzw. środków twardych (rozwiązania infrastrukturalne m.in. budowa węzłów przesiadkowych i przystanków zintegrowanych) oraz środków miękkich (informacja dla podróżnych, karta aglomeracyjna, aplikacje mobilne, prowadzenie badań (np. kompleksowe badania ruchu, badania potoków pasażerskich, badania zadowolenia pasażerów z jakości usług komunikacji zbiorowej). W zakresie gospodarki przestrzennej zarządzanie mobilnością realizowane będzie przez następujące działania:
 - kontrola dostępności miejsc postojowych oraz terenochłonności układu drogowego
 - ograniczenie motoryzacji indywidualnej w centrum miasta, na rzecz poprawy jakości transportu zbiorowego, warunków dla ruchu pieszego i rowerowego
 - niwelowanie barier architektonicznych i przestrzennych, ustanawianie nowych połączeń pieszych i rowerowych
 - realizacja idei miasta krótkich odległości - tworzenie warunków do wyposażenia osiedli w usługi podstawowe (tzw. lokalne centra usługowe), ograniczenie potrzeb odbywania podróży międzysiedlowych w tym do obszaru zabudowy wielofunkcyjnej (śródmieście, centrum) z uwagi na miejscowe niedostatki usług.

1.1. Układ drogowy

1. Układ uliczny miasta będzie ulegał przekształceniom wynikającym z rozwoju przestrzennego miasta oraz ze zmian w powiązaniach z drogowym układem zewnętrznym. Podstawowe powiązania komunikacyjne Szczecina z układem zewnętrznym, nadal odbywać się będą poprzez następujące drogi krajowe oraz drogi wojewódzkie:
 - autostradę A6, zapewniającą połączenie z europejską siecią drogową w kierunku zachodnim, w powiązaniu z drogami ekspresowymi S3 i S6, obsługująca kierunki Świnoujście (Ystad) i Gdańsk
 - drogę ekspresową S3, obsługującą kierunek południowy do autostrady A2 i A4 i dalej do południowej granicy państwa
 - drogę krajową nr 10/drogę ekspresową S10, łączącą przejście graniczne w Lubieszynie poprzez centrum miasta dalej w kierunku Bydgoszczy do połączenia z drogą ekspresową S7 w rejonie Płońska
 - drogę krajową nr 13, stanowiącą powiązanie z autostradą A6 oraz z przejściem granicznym Rosówek
 - drogę krajową nr 31 w kierunku Gryfina i dalej w kierunku południowym
 - drogę wojewódzką nr 115 do granicy państwa i w połączeniu z drogą wojewódzką nr 114 do Polic
 - drogę wojewódzką nr 119 stanowiącą powiązanie drogi DK10 z siecią drogową w południowo-wschodniej części województwa.
2. W zewnętrznym układzie drogowym planowane jest Zachodnie Drogowe Obejście Szczecina, wraz z przeprawą w rejonie Polic i połączeniem z drogą ekspresową S3 na wysokości Goleniowa,

stanowiące przedłużenie drogi ekspresowej S6. Realizacja Obwodnicy wyeliminuje z sieci ulicznej ruch tranzytowy, w tym ruch z przejść granicznych, wpłynie na sposób obsługi miasta, zwłaszcza jego zachodniej i północnej części i na rozkład ruchu na miejskiej sieci ulicznej. Planowana droga ma też znaczenie dla SOM i wpłynie na poprawę warunków ruchu pomiędzy gminami SOM, który obecnie odbywają się z powodu ograniczonych połączeń międzygminnych z wykorzystaniem sieci ulicznej Szczecina.

3. W obsłudze ruchu aglomeracyjnego (dla obszaru funkcjonalnego) planowane jest również:

- doprowadzenie wschodniego odcinka drogi krajowej nr 10 od węzła Kijewo do granicy Szczecina (częściowo w nowym przebiegu), z węzłami Płonia i Zdunowo do parametrów drogi ekspresowej. Przebieg drogi krajowej nr 10 w kierunku zachodnim zostanie przesunięty na północ, w kierunku ul. Łukaszyńskiego i będzie nawiązywał do zmienionego przebiegu tej drogi na terenie gminy Dobra, z ominięciem miejscowości Mierzyn
- nowe połączenie w kierunku południowym, łączące rondo Hakena z autostradą A6 pozwalające na ominięcie miejscowości Przecław, z nowym węzłem w ciągu drogi krajowej nr 13
- przebudowa węzła Radziszewo na połączeniu drogi krajowej nr 31 z autostradą A6 w związku z realizacją nowego przebiegu DK 31 od granicy Szczecina do obwodnicy Gryfina
- dodatkowe połączenie drogowe łączące al. Wojska Polskiego z Zachodnim Drogowym Obejściem Szczecina poprzez ul. Kupczyka, z przebiegiem oddalonym od kąpieliska Głębokie.

4. W podstawowym miejskim układzie drogowym przewiduje się:

- zakończenie obwodnicy śródmiejskiej w rejonie ulic Kolumba i Zapadła i połączenie z ul. Krygiera poprzez ul. Szczawiową, w klasie drogi głównej; rola ul. Krygiera w powiązaniach pomiędzy lewo- i prawobrzeżną częścią Szczecina uległa zwiększeniu w wyniku budowy węzła Klucz łączącego drogę ekspresową S3 z autostradą A6. Istotne znaczenie ma budowa połączenia od strony północnej ul. Krygiera z autostradą A6 w klasie głównej ruchu przyspieszonego oraz od strony południowej budowa odcinka ul. Krygiera w kierunku ul. Szczawiowej w klasie ulicy głównej
- połączenie pomiędzy ul. Krygiera a ul. Gdańską w układzie drogowym Międzyodrza, celem poprawy dostępu drogowego do portu (węzeł na wysokości ul. Hryniewieckiego) i powiązania z zewnętrznym układem drogowym
- przedłużenie ul. Przestrzennej od strony wschodniej (tzw. ul. Nowoprzestrzena) od ul. Gierczak do ronda Gryfa, istotnej dla obsługi ruchu w kierunku Świnoujścia i Gdańska, połączonej poprzez ul. Irydową autostradą A6 w węźle Szczecin Dąbie
- uzupełnienia i przekształcenia sieci ulicznej północnej części miasta, m.in. ulic: Nad Odrą, Światowida, Dębogórskiej, Ludowej, umożliwiające rozwój terenów wzdłuż Odry Zachodniej oraz kontynuacja budowy tzw. Trasy Północnej do ul. Szosa Polska
- w zachodniej części miasta realizacja połączenia ul. Szafera z ul. Sosabowskiego (dokończenie trasy na kierunku północ-południe od al. Wojska Polskiego do ul. Południowej). Realizacja odcinka od ul. Szafera do ul. Sosabowskiego, która poprawi obsługę okolicznych osiedli i przejęcie ruchu z przeciążonej ul. Szerokiej
- w dzielnicy Prawobrzeże pozostawienie roli podstawowego układu komunikacyjnego dla zespołu osiedli Zdroje, Podjuchy, Żydowce, Klucz ciągowi ulic: Batalionów Chłopskich, Granitowej, Metalowej, Dmowskiego, Rymarskiej, zapewniającemu obsługę dużych osiedli mieszkaniowych, a także przejmującym część zewnętrznego ruchu drogowego z kierunku południowego (z drogi S3)
- obniżenie klas technicznych dróg układu podstawowego wewnątrz obszaru położonego pomiędzy obwodnicą śródmiejską a Odrą
- działania prowadzące do zmiany przebiegu dróg krajowych i drogi wojewódzkiej w celu ograniczenia ruchu tranzytowego w Śródmieściu.

5. Podstawowy układ drogowy miasta przedstawiono na rysunku Studium. W planach miejscowych dopuszcza się korekty granic terenów drogowych określonych na rysunku Studium. W planach

miejscowych w terenach drogowych dopuszcza się lokalizację dodatkowych jezdni (dróg wspomagających), w celu zapewnienia wymaganego poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, poza wskazanymi przekrojami dróg układu podstawowego na Mapie 3. Kierunki rozwoju systemów komunikacji.

1.2. Komunikacja zbiorowa – miejska i aglomeracyjna

1. W systemie komunikacji zbiorowej miasta podstawowym środkiem komunikacyjnym będzie tramwaj ze współpracującą z nim siecią linii autobusowych. Obie te sieci powiązane zostaną ze Szczecińską Koleją Metropolitalną (SKM) poprzez węzły przesiadkowe. Lokalizacje węzłów przesiadkowych przedstawiono na rysunku Studium.
2. Zakłada się poprawę standardów obsługi komunikacją miejską (wysoka częstotliwość, dostępność, wysoka prędkość, integracja poszczególnych środków transportu, bieżąca informacja) tak, aby stanowiła konkurencję dla indywidualnego transportu samochodowego. W związku z powyższym planowana jest rozbudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury transportowej o następujące elementy:
 - na prawobrzeżu kontynuację trasy Szczecińskiego Szybkiego Tramwaju do planowanej pętli w rejonie autostrady, z dopuszczeniem realizacji uzupełniającego układu torowego w osiedlach: Bukowe-Klęskowo, Majowe, Słoneczne, Kijewo
 - trasę tramwajową wzdłuż ulic: Mieszka I, Południowej, Cukrowej, Janiny Smoleńskiej, z pętlą w rejonie ul. Janiny Smoleńskiej; dopuszcza się możliwość kontynuacji trasy do ronda Uniwersyteckiego w kierunku Przeclawia w gminie Kołbaskowo ulicami: Południową, Krygiera, Cukrową
 - trasę tramwajową wzdłuż ul. Ku Słońcu (od ul. Kwiatowej, co najmniej do granicy miasta w rejonie centrum handlowego Ster); zalecana jest kontynuacja trasy tramwajowej w rejonie ul. Łukasińskiego, zwłaszcza w przypadku zmiany sposobu zagospodarowania obecnych terenów zamkniętych
 - trasę tramwajową wzdłuż ul. Szafera i planowanej ul. Nowoszerokiej do istniejącej trasy tramwajowej w ul. Żołnierskiej; dopuszcza się kontynuację trasy wzdłuż ulic: Sosabowskiego, Taczaka, 26 Kwietnia z możliwością lokalizacji trasy w ulicach: Witkiewicza, Santockiej, 26 Kwietnia
 - trasę tramwajową w kierunku osiedla Warszewo, od Ronda Giedroycia poprzez ulice: Krasińskiego, Przyjaciół Żołnierza i dalej wzdłuż Królewskiego i fragment tzw. Trasy Północnej do planowanej zajezdni w osiedlu Warszewo; dopuszcza się kontynuację trasy tramwajowej do ul. Polickiej oraz realizację uzupełniającego układu torowego w ulicach: Duńskiej oraz Szczecińskiej
 - trasę tramwajową od ul. Energetyków przez planowany Most Kłodny do skrzyżowania z ul. Nabrzeże Wieleckie; dopuszcza się połączenie z istniejącą trasą tramwajową przebiegającą przez plac Hołdu Pruskiego
 - połączenia tras tramwajowych: w al. Piastów i ul. Potulickiej poprzez ul. Narutowicza oraz w ul. Krzywoustego z trasą w ciągu ul. Sikorskiego poprzez al. Bohaterów Warszawy.
3. Poprawa funkcjonowania komunikacji zbiorowej wymagać będzie modernizacji i rozbudowy zaplecza technicznego, planowane są:
 - nowe zajezdnie tramwajowe w osiedlach: Warszewo i Bukowe-Klęskowo
 - rozbudowa istniejącej zajezdni „Pogodno”
 - utrzymanie dotychczasowych lokalizacji zajezdni autobusowych w osiedlach: Słoneczne, Zawadzkiego-Klonowica.
4. Przewiduje się przekształcenia sieci miejskiej komunikacji autobusowej, zmierzające w kierunku ograniczenia jej roli na głównych kierunkach przewozów tramwajowych i zwiększenia jej roli jako środka dowozowego do głównych tras tramwajowych.
5. Uzupełnieniem oferty komunikacji zbiorowej będzie wypożyczalnia Szczecińskiego Roweru Miejskiego.

6. Aglomeracyjna komunikacja zbiorowa rozwija się w powiązaniu z gminami Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (Police, Gryfino, Stargard i Goleniów), co będzie wymagać rozwinięcia układu linii poza granice miasta. Szczecin, jako miasto rdzeniowe obszaru funkcjonalnego realizować będzie proces integracji funkcjonalnej i organizacyjno-taryfowej w obszarze aglomeracji.

Kluczową rolę w tym procesie pełnić będzie Szczecińska Kolej Metropolitalna w ramach budowy, której podejmowane są następujące działania:

- przebudowa i budowa linii kolejowej nr 406 Szczecin Główny-Trzebież Szczeciński, stanowiącej element SKM w kierunku Polic, umożliwiającej przywrócenie ruchu pasażerskiego, w tym budowa drugiego toru od Szczecina Głównego do Szczecina Turzyna
- zmodernizowane zostaną istniejące stacje kolejowe oraz wybudowane nowe przystanki kolejowe: Szczecin Cmentarz Centralny, Szczecin Niemierzyn
- w obszarze miasta prowadzone są roboty na odcinkach linii kolejowych: Stargard-Szczecin Główny (linia kolejowa nr 351), Gryfino-Szczecin Główny (linia kolejowa nr 273), Szczecin Dąbie-Goleniów (linia kolejowa nr 401)
- powstaną nowe przystanki Szczecin Łasztownia i Szczecin Żydowce na linii kolejowej nr 273, Szczecin Dunikowo na linii kolejowej nr 351 oraz Szczecin Trzebusz na linii kolejowej nr 401
- przebudowa linii kolejowej nr 409 (Szczecin Gumieńce-granica państwa-Tantow), równoległe wraz z przebudową po stronie niemieckiej pomiędzy granicą państwa, a Angermünde. Po przebudowie linia będzie w całości zelektryfikowana i przystosowana do prędkości 160km/h. Na odcinku od granicy państwa do stacji Szczecin Gumieńce planowane jest wykonanie stacji w Kołbaskowie oraz przystanków kolejowych w Przecławiu i Warzycicach, co pozwoli na włączenie linii do obsługi pasażerskiego ruchu aglomeracyjnego
- rozważana jest zasadność przywrócenia ruchu na linii kolejowej nr 429 na odcinku Stobno Szczecińskie-Dobra Szczecińska.

6. Węzły przesiadkowe pełnić będą istotną rolę w integracji transportu zbiorowego. Wpłyną na poprawę jakości oferty komunikacji zbiorowej oraz jej dostępność.

Będą miejscami umożliwiającymi zmianę środka transportu. Wyposażone zostaną w niezbędną dla obsługi podróżnych infrastrukturę tj. m.in.: przystanki komunikacyjne, punkty sprzedaży biletów, informacje umożliwiające zapoznanie się z ofertą komunikacji zbiorowej. Wyróżnia się następujące typy węzłów przesiadkowych w systemie komunikacyjnym Szczecina:

- węzeł przesiadkowy międzynarodowy - dworzec obsługujący międzynarodowy, krajowy i regionalny ruch pasażerski (w tym również powiązany z ruchem lotniczym lotniska Szczecin-Goleniów i innymi lotniskami). Wykonywany transportem kolejowym, autobusowym, autokarowym oraz przy użyciu busów. Zintegrowany funkcjonalnie z komunikacją miejską
- węzeł przesiadkowy krajowy - dworzec obsługujący krajowy i regionalny ruch pasażerski (w tym również powiązany z ruchem lotniczym lotniska Szczecin-Goleniów). Wykonywany transportem kolejowym i autobusowym. Zintegrowany funkcjonalnie z komunikacją miejską
- węzeł przesiadkowy regionalny - stacja lub przystanek kolejowy obsługujący regionalny ruch pasażerski transportem kolejowym, miejską komunikacją tramwajową i/lub autobusową
- węzeł przesiadkowy lokalny - przystanek komunikacji miejskiej obsługujący lokalny ruch pasażerski, konsolidujący miejską komunikację tramwajową i/lub autobusową.

7. Celem zapewnienia integralności sieci komunikacji zbiorowej węzły przesiadkowe uzupełniane będą przez przystanki zintegrowane, obsługujące ruch miejski. Ich zadaniem będzie umożliwienie sprawnej i wygodnej zmiany środka transportu oraz konsolidację przede wszystkim komunikacji tramwajowej i autobusowej.

Lokalizację węzłów przesiadkowych i kluczowych przystanków zintegrowanych przedstawiono na rysunku Studium.

1.3. Komunikacja piesza i rowerowa

1. Ruch pieszy wymaga infrastruktury zapewniającej komfort i bezpieczeństwo. Układ głównych ciągów pieszych i rowerowych łączyć będzie najważniejsze punkty zainteresowań użytkowników w ramach poszczególnych osiedli. Jako zasadę przyjmuje się jego integrację z transportem zbiorowym. Przebiegi głównych ciągów pieszych ustalone zostaną na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
2. Zwiększanie udziału ruchu pieszego i rowerowego wspierane będzie również poprzez tworzenie bezpośrednich połączeń międzyosiedlowych, lokalizowanych poza ciągami ulicznymi, w atrakcyjnym otoczeniu np. wzdłuż cieków wodnych lub poprzez parki i skwery. Kontynuowana będzie również rozbudowa spójnego systemu tras rowerowych. Schemat układu głównych tras rowerowych przedstawiono na rysunkach KIERUNKÓW Studium. Uzupełnianie i korygowanie układu dopuszcza się w planach miejscowych.
3. W obszarach wielofunkcyjnej zabudowy śródmiejskiej większe znaczenie nadaje się dostępności pieszej w przestrzeniach publicznych. Ograniczana będzie dostępność tych obszarów indywidualnym transportem samochodowym. Ograniczane będą klasy techniczne ulic, odtwarzane place i skwery. Wyeksponowana zostanie ich społeczna funkcja. Uspokojenie ruchu zachęci rowerzystów do korzystania z sieci ulicznej na zasadach ogólnych (m.in. pasy rowerowe) na równi ze ścieżkami rowerowymi.
4. Miejskie trasy rowerowe zintegrowane będą z trasami poza obszarem miasta, tworząc sieć regionalną, wyznaczoną w planie zagospodarowania przestrzennego województwa.
5. W Studium, w ramach układu tras rowerowych uwzględnia się rowerową trasę międzynarodową wokół Zalewu Szczecińskiego R-66, która na terenie Szczecina przebiegać będzie przez: ul. Zegadłowicza, Park Leśny Arkoński, Park Kasprowicza, pl. Jasne Błonia, al. Papieża Jana Pawła II, pl. Żołnierza Polskiego, Trasę Zamkową, ul. Gdańską, ul. Eskadrową, ul. Przestrzenną, planowaną ul. Nowoprzestrzenną i ul. Lubczyńską do granicy miasta. W realizacji jest jej alternatywny przebieg od ul. Jeziornej po wałach przeciwpowodziowych jeziora Dąbie do granicy miasta w kierunku Stepnicy.
6. W granicach miasta przewiduje się fragment Odrzańskiej Trasy Rowerowej Blue Velo, rozpoczynającej swój bieg wspólnie z międzynarodową trasą R-66 wokół Zalewu Szczecińskiego (wspólnie na odcinku od wałów przeciwpowodziowych jeziora Dąbie do al. Papieża Jana Pawła II) i dalej ul. Wielkopolską al. Piastów, ul. Mieszka I i ul. Cukrową gdzie łączy się z zamiejskim przebiegiem trasy rowerowej w Warzymicach.

1.4. Komunikacja kolejowa

1. W celu poprawy funkcjonowania komunikacji kolejowej prowadzone oraz planowane są następujące modernizacje linii kolejowych na terenie miasta:
 - budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej z wykorzystaniem istniejących odcinków linii kolejowych nr 406, 273, 351. Inwestycja obejmuje budowę drugiego toru od dworca Szczecin Główny do stacji Szczecin Turzyn, budowę nowych przystanków kolejowych: Szczecin Cmentarz Centralny, Szczecin Niemierzyn, Szczecin Łasztownia, Szczecin Żydowce, Szczecin Dunikowo i Szczecin Trzebusz oraz modernizacja istniejących przystanków
 - przebudowa linii kolejowej nr 408 Szczecin Główny-Stobno Szczecińskie-granica państwa (Pasewalk). Planowane są nowa stacja w Kołbaskowie oraz przystanki w Przeclawiu i Warzymicach
 - przebudowa linii kolejowej nr E 59 na odcinku Poznań Główny-Szczecin Dąbie. Trwają prace studialne nad dokumentacją projektu pn.: „Prace na ciągu C-E 59 - odcinek Świnoujście-Szczecin Dąbie-Szczecin Podjuchy”

- trwa przebudowa linii kolejowej nr 273 wraz z powiązaniem z tzw. Parkiem Wrocławskim (SPD) oraz przebudowa na odcinku pomiędzy stacją Szczecin Port Centralny i stacją Szczecin Podjuchy, obejmująca przebudowę mostu nad rzeką Regalicą wraz z rozbudową połączenia na dwutorowe.
 - nowa linia kolejowa nr 350 pomiędzy stacją Szczecin Dąbie i stacją Szczecin Port Centralny (CPK) w celu przejścia części ruchu z przeciążonego odcinka linii nr 351
 - łącznica linii nr 273 z linią nr 351 w rejonie Zaleskich Łęgów
 - na linii kolejowej nr 351 oraz nr 406 przejazdy kolejowo-drogowe zastępowane będą bezkolizyjnymi przekroczeniami torów kolejowych m.in. istniejące przejazdy na: ul. Pomorskiej, w ciągu ul. Bałtyckiej i ul. prof. T. Żuka, ul. Jagiellońskiej i ul. Witkiewicza, ul. Lipowej i ul. Nad Odrą.
4. Niezbędne są działania inwestycyjne poprawiające dostępność do terenów w pobliżu linii kolejowych, likwidujące ograniczenia komunikacyjne dla pieszych w tym osób ze szczególnymi potrzebami, rowerzystów oraz poprawiające ich bezpieczeństwo przy przekraczaniu terenów kolejowych. W planach miejscowych rozstrzygany będzie sposób integracji komunikacji pieszej, rowerowej i kolejowej (kładki, wiadukty itp.).
5. W planach miejscowych dopuszcza się korekty granic terenów kolejowych określonych na rysunku Studium a także przeznaczenie terenów na inne cele niż kolejowe.
6. W skazanie nowych terenów kolejowych lub ich likwidację uznaje się za zgodne ze Studium. Uwolnione tereny kolejowe włączane są funkcjonalnie do przylegających do nich jednostek funkcjonalnych.

1.5. Parkowanie

1. Potrzeba stworzenia założeń rozwoju parkingów i organizacji parkowania dla Szczecina wynika z tempa przyrostu aglomeracji miejskiej i zmieniającego się stanu infrastruktury i potrzeb mieszkańców.
2. Zróżnicowanie wskaźników parkingowych determinowane jest ograniczonymi możliwościami lokalizacji miejsc postojowych w obszarze śródmiejskiej zabudowy wielofunkcyjnej oraz zróżnicowaniem intensywności zabudowy na obszarze miasta.
3. Utrzymuje się w mieście trzy strefy o zróżnicowanym zaspokojeniu potrzeb parkingowych. Orientacyjne zasięgi stref przedstawione są na rysunkach KIERUNKÓW Studium; granice stref zostaną doprecyzowane na etapie sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od istniejącego i planowanego zainwestowania.
 - w strefie I - centralnej śródmiejskiej, w której obowiązują obniżone wskaźniki liczby miejsc postojowych, wobec niemożności zaspokojenia potrzeb ustala się priorytet dla komunikacji miejskiej, a zalecana odległość dojazdu do przystanków nie powinna przekraczać 300 m
 - w strefie II - intensywnej zabudowy miejskiej, obowiązywać będą również ograniczenia parkowania, jednakże wskaźniki miejsc postojowych mogą być wyższe niż w strefie I. Utrzymany zostanie priorytet dla komunikacji miejskiej, a zalecane odległości dojazd do przystanków wynosić będą do 500 m
 - w strefie III - ekstensywnej zabudowy, ruch samochodowy oraz ograniczenia związane z parkowaniem nie będą podlegały ograniczeniom.
4. W Studium ustala się graniczne wskaźniki parkingowe dla wybranych rodzajów zagospodarowania terenu wskazane w tabeli nr 2:

Lp.	Rodzaj zagospodarowania	Jednostka obliczeniowa	Wskaźniki do obliczania liczby miejsc postojowych (mp) dla samochodów osobowych		
			Strefa I centralna śródmiejska	Strefa II intensywnej zabudowy miejskiej	Strefa III ekstensywnej zabudowy
	1	2	3	4	5
1.	Budynki mieszkalne jednorodzinne	1 mieszkanie	nie mniej niż 1 mp	nie mniej niż 1 mp	nie mniej niż 2 mp
2.	Budynki mieszkalne wielorodzinne	1 mieszkanie	nie więcej niż 1 mp	nie mniej niż 0,5 mp nie więcej niż 1,2 mp	nie mniej niż 1,2 mp
3.	Hotele	10 miejsc hotelowych	nie więcej niż 2,5 mp	nie mniej niż 2,5 mp nie więcej niż 4 mp	nie mniej niż 4 mp
4.	Sklepy o pow. sprzedaży do 2000 m ²	100m ² pow. sprzedaży	nie więcej niż 2 mp	nie mniej niż 1 mp nie więcej niż 2,5 mp	nie mniej niż 2,5 mp
5.	Biura i urzędy	100m ² pow. użytkowej	nie więcej niż 1 mp	nie mniej niż 1 mp nie więcej niż 3 mp	nie mniej niż 2 mp
6.	Zakłady produkcyjne	20 zatrudnionych	nie więcej niż 1 mp	nie mniej niż 1 mp nie więcej niż 3 mp	nie mniej niż 4 mp

5. Szczegółowe wskaźniki dla terenów, uwzględniające podane w Studium wartości graniczne oraz przeznaczenie terenu i uwarunkowania lokalne ustalone zostaną w planach miejscowych. Zostaną tam także zawarte dyspozycje dotyczące wskaźników dla przeznaczenia terenów, które nie zostały ujęte w powyższej tabeli.
6. Modelowanie dostępności miejsc postojowych jest jednym z narzędzi służących również do zmiany zachowań komunikacyjnych. Dla podróżujących zamieszkałych w osiedlach peryferyjnych (w tym również poza granicami miasta) o ograniczonej ofercie komunikacji zbiorowej działania Miasta zmierzają do umożliwienia odbywania części podróży samochodem osobowym, a części środkami transportu zbiorowego. Do takich działań należy między innymi budowa parkingów „parkuj i jedź” (P&R), umożliwiająca pozostawienie samochodu w węzle przesiadkowym i kontynuację transportem zbiorowym podróży do obszarów o dużym deficycie miejsc postojowych. Lokalizacja istniejących i planowanych parkingów P&R i innych ważnych wskazana została na rysunku KIERUNKI Studium.
7. W planach miejscowych dopuszcza się lokalizację innych parkingów niż wskazane w Studium o liczbie miejsc ustalonej w oparciu o lokalne analizy i możliwości przestrzenne; dopuszcza się również inne lokalizacje dla parkingów przesiadkowych niż zaproponowane w Studium, jeżeli analiza uwarunkowań lokalnych wykaże taką potrzebę.
8. W Studium wskazano jedynie przesądzone, istniejące lokalizacje ważniejszych parkingów do postoju samochodów ciężarowych. Pozostałe możliwe lokalizacje realizowane będą w terenach o zagospodarowaniu generującym te potrzeby. Działania Miasta ukierunkowane są na eliminację ruchu samochodów ciężarowych z centrum miasta.

1.6. Komunikacja lotnicza

1. Podstawowym lotniskiem dla obsługi Szczecina i regionu jest lotnisko Szczecin-Goleniów.
2. Pozostawia się lotnisko sportowe Szczecin-Dąbie z możliwością wykorzystywania go także do celów komunikacji lotniczej przez małe samoloty i śmigłowce, jako lotnisko lokalne. Lotnisko może zostać zmodernizowane i wykorzystane do realizacji celów sportowych, sanitarnych, a także turystycznych i biznesowych, którym należy zapewnić odpowiednią obsługę. Warunki zagospodarowania terenu lotniska wraz z jego bezpośrednim otoczeniem określa plan miejscowy.

1.7. Komunikacja wodna

1. W Studium tworzy się warunki dla rozwoju żeglugi śródlądowej i transportu morskiego. W zakresie transportu wodnego zapewnia się warunki dla funkcjonowania portu morskiego poprzez jego powiązania transportowe z otoczeniem zewnętrznym (drogowe, kolejowe i wodne), rozbudowę infrastruktury portowej, utrzymanie parametrów torów wodnych, modernizację Odrzańskiej Drogi Wodnej.
2. Dąży się do wzmocnienia współpracy w zakresie rozwoju transportu wodnego z instytucjami zarządzającymi poprzez zapewnienie dostępu do nabrzeży oraz wypracowanie rozwiązań drogowych, infrastrukturalnych itp.
3. Priorytetowo traktowane w Studium są warunki dla rozwoju komunikacji wodnej, realizowane poprzez: inwestycje miejskie w infrastrukturę nadwodną (nabrzeża, porty i przystanie), uwzględniając warunki w otoczeniu (Gryfino, Stepnica, Trzebież, Police, Świnoujście, Wolin i Kamień Pomorski).
4. Zapewnia się dostęp do przystanków wodnych w ramach infrastruktury nabrzeży miejskich.
5. W Studium uwzględnia się potrzeby ruchu turystycznego w ramach obszaru Międzyodrza (nabrzeża i port jachtowy) oraz jeziora Dąbie (np.: zakątki wodne).
6. Przewiduje się zainwestowanie w możliwości połączenia obszaru metropolitalnego przez kanał Odra-Hawela z zachodnioeuropejską siecią dróg wodnych.

2. Zrównoważony rozwój infrastruktury inżynierskiej

1. Kierunki rozwoju przestrzennego miasta przyjęte w Studium zakładają optymalne wykorzystanie istniejącej infrastruktury inżynierskiej. Planowana rozbudowa systemów inżynierskich związana jest z udostępnianiem nowych terenów pod zabudowę powiększającą obszar zwartej zabudowy. Wynika ona z potrzeby zapewnienia ciągłości dostaw i komfortu mieszkańców, również w celu dotrzymania standardów użytkowych i środowiskowych na terenach z istniejącą zabudową i na terenach, gdzie infrastruktura jest niepełna (np. sieć ciepła w Śródmieściu, kanalizacja sanitarna w zabudowie peryferyjnej, kanalizacja deszczowa i systemy zagospodarowania wód opadowych i roztopowych). Dopuszcza się realizację infrastruktury inżynierskiej pod dnem akwenów i cieków.
2. Przewiduje się, tam gdzie istnieją warunki techniczne, możliwość przyłączenia do sieci terenów gmin sąsiednich (powiązanych funkcjonalnie).
3. Kierunki rozwoju podstawowej infrastruktury inżynierskiej w mieście przedstawiono na rysunku KIERUNKÓW Studium. Na rysunku istniejące sieci pokazane są schematycznie. Rzeczywiste przebiegi sieci mogą lokalnie przekraczać granice dróg i jednostek planistycznych. Trasy planowanych sieci inżynierskich są pokazane w sposób przybliżony, doprecyzowanie przebiegu nastąpi w planach miejscowych lub na etapie projektów budowlanych.

2.1. Zaopatrzenie w wodę

1. Utrzymuje się zasilanie systemu wodociągowego miasta z trzech ujęć podstawowych („Miedwie”, „Pilchowo” i „Skolwin”) oraz trzech ujęć okresowych („Świerczewo”, „Arkonka” i „Pomorzany - Kanał Kurowski”).
2. Zasadniczym celem rozwoju i modernizacji systemu zaopatrzenia w wodę będzie zwiększenie niezawodności działania systemu w obszarach już zainwestowanych, rozbudowa sieci w terenach przewidzianych pod nowe inwestycje, zapobieganie stratom wody oraz utrzymanie wymaganej jakości wody pitnej.
3. Na zasadach komercyjnych umożliwia się zaopatrzenie w wodę zabudowy położonej poza granicami administracyjnymi miasta.
4. Ujęcia wód podziemnych chroni się przed pogorszeniem jakości pobieranej wody utrzymując lub wzmacniając sposób zagospodarowania ich stref ochronnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Współdziała się z innymi podmiotami i instytucjami w zakresie zapewnienia

bezpieczeństwa dostaw wody pobieranej z ujęć powierzchniowych (np.: z jeziora Miedwie, Kanału Kurowskiego).

5. Zgłoszone do Studium inwestycje związane z rozwojem systemu wodociągowego obejmują:
 - rozbudowę ZPW „Pomorzany” i ujęcia wód powierzchniowych „Pomorzany - Kanał Kurowski”
 - modernizację ZPW „Pilchowo”
 - budowę drugiej nitki magistrali wodociągowej w ulicy Ostoi - Zagórskiego
 - rozbudowę sieci wodociągowej na osiedlach Płonia-Śmierdnica-Jezierzyce
 - poprawę zasilania w wodę osiedla Kijewo.

2.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

1. Zapewnia się warunki do funkcjonowania i rozbudowy oczyszczalni ścieków "Pomorzany", obsługującej system kanalizacyjny lewobrzeżnej części Szczecina.
2. Utrzymuje się system grupowych oczyszczalni zakładowych (z centralną oczyszczalnią „Ostrów Grabowski”) dla obsługi i odbioru ścieków technologicznych/przemysłowych i sanitarnych z terenów Międzyodrza. Dopuszcza się odprowadzenie ścieków sanitarnych z tego obszaru do oczyszczalni „Pomorzany”.
3. Zapewnia się warunki do funkcjonowania i rozbudowy oczyszczalni ścieków "Zdroje", obsługującej system kanalizacyjny prawobrzeżnej części Szczecina.
4. Docelowo przewiduje się sukcesywny rozdział kanalizacji ogólnospławnej na rozdzielczą (sanitarną i deszczową), z wyłączeniem obszaru Śródmieścia obsługiwanego przez kanalizację ogólnospławną.
5. Dla terenów poza zasięgiem aglomeracji ściekowej dopuszcza się stosowanie indywidualnych systemów odprowadzania ścieków (w postaci zbiorników bezodpływowych z wywozem nieczystości do punktu zlewnego lub poprzez zastosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków), zgodnie z przepisami odrębnymi.
6. Ze względu na ochronę zasobów wód podziemnych i zagrożenia sanitarne utrzymuje się obowiązek przyłączania do kanalizacji sanitarnej posesji w obszarach skanalizowanych (np. osiedle Głębokie).
7. Na obszarze Wyspy Puckiej ze względu na wyjątkowo niekorzystne warunki gruntowo-wodne dopuszcza się, o ile warunki techniczno-ekonomiczne i środowiskowe na to pozwolą, budowę sieci kanalizacyjnej, zastosowanie indywidualnych lub lokalnych zbiorników bezodpływowych.
8. Dopuszcza się wspólną gospodarkę ściekową obszaru administracyjnego miasta i gmin ościennych.
9. Zgłoszone do Studium inwestycje związane z rozwojem systemu kanalizacji sanitarnej obejmują:
 - rozbudowę OŚK „Pomorzany”, OŚK „Zdroje” i OŚK „Ostrów Grabowski”
 - budowę drugich nitek kolektorów tłocznych od pompowni ścieków „Górny Brzeg” do oczyszczalni „Pomorzany” oraz od pompowni ścieków „Białowieska” do oczyszczalni „Pomorzany”
 - budowę kolektorów sanitarnych wzdłuż nowego przebiegu ul. Dąbrowskiego (odcinka obwodnicy śródmiejskiej)
 - rozbudowę sieci kanalizacyjnej w osiedlach: Wielgowo-Sławociesz-Zdunowo, Płonia-Śmierdnica-Jezierzyce
 - kontynuację budowy kanalizacji w północnych dzielnicach Szczecina powyżej cieku Sienniczka (ulice W. Ostoi-Zagórskiego-Wkrzańska)
 - budowę punktu zrzutu osadów dowożonych z lewobrzeżnej części miasta
 - budowę rurociągu tłoczego z Mierzyna (gmina Dobra) do ul. Sandomierskiej.

2.3. Aktywne gospodarowanie wodami opadowymi, regulacja stosunków wodnych

1. Podstawowym zadaniem w zakresie gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi na terenie Szczecina jest wdrożenie kompleksowego programu gospodarowania tymi wodami na obszarze miasta i obszarze gmin ościennych. Ze względu na zasięgi zlewni wód opadowych

program powinien być wynikiem porozumień międzygminnych lub powinien być koordynowany przez SSOM.

2. Priorytetem dla miejskiej gospodarki wodami opadowymi, obok poprawy stosunków wodnych i stanu środowiska, jest podniesienie komfortu życia mieszkańców, adaptacja do zmian klimatu, obniżenie kosztów realizacji kanalizacji deszczowej i jej eksploatacji oraz ograniczenie występowania lokalnych powodzi i podtopień, będących skutkiem zabudowy i utwardzenia powierzchni terenu i utraty jej naturalnej zdolności retencyjnej.
3. Przewiduje się dalszą rozbudowę kanalizacji deszczowej w systemie rozdzielczym. W przypadku przebudowy systemu kanalizacji ogólnospławnej na system rozdzielczy, dopuszcza się adaptację istniejącej kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową.
4. Głównym celem działań polityki przestrzennej w tej dziedzinie jest maksymalizowanie retencji powierzchniowej i zagospodarowanie opadu w miejscu jego wystąpienia oraz opóźnianie spływu wód, których zagospodarowanie w miejscu wystąpienia opadu nie jest możliwe. Kierunkowe wytyczne do osiągnięcia celu w tym zakresie to m. in.: realizacja nawierzchni przepuszczalnych, utrzymanie, odbudowa i budowa nowych systemów drenarskich, budowa nowych oraz konserwacja i modernizacja istniejących rowów melioracyjnych i obiektów małej retencji, zakładanie ogrodów deszczowych, ogrodów burzowych, budowa niecek, studni i rowów bioretencyjnych i retencyjno-infiltracyjnych, zakładanie łąk kwietnych, zielonych dachów, ścian itp.
5. Na terenach zabudowy jednorodzinnej dąży się do zagospodarowania wód opadowych w granicach poszczególnych posesji oraz do ograniczania wykorzystania kanalizacji deszczowej jedynie do obsługi powierzchni utwardzonych ulic i placów, z dopuszczeniem ich odprowadzania do lokalnych odstożników i zbiorników retencyjnych i dalej do odbiorników.
6. Dla inwestycji z zabudową, o powierzchni połąci dachowych i utwardzonych powierzchni terenu większych niż 1000 m², w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wprowadza się obowiązek retencji wód opadowych i roztopowych oraz opóźnienia zrzutu do kanalizacji.
7. Dopuszcza się w planach miejscowych, szczególnie w obszarach występowania miejskiej wyspy ciepła (głównie obszar śródmiejski), wprowadzenie obowiązku realizacji zielonych dachów.
8. Poprawę stosunków wodnych w poszczególnych rejonach miasta planuje się uzyskać przez rozwój systemu błękitno-zielonej infrastruktury miasta, ze szczególnym uwzględnieniem istniejącej osnowy przyrodniczej. Planuje się uzyskać intensyfikację czynnego udziału terenów zieleni oraz powierzchni niezasklepionych w celu zwiększenia zdolności retencyjnej obszaru miasta poprzez koordynację różnego rodzaju działań administracyjnych (np. programy dofinansowań), gospodarczych oraz pielęgnacyjnych wraz z coraz liczniej realizowanymi przedsięwzięciami renaturyzacyjnymi dolin i koryt cieków wodnych, nastawionymi na zwiększanie i przywracanie zdolności retencyjnej dolin rzecznych i całych zlewni oraz lepszą koordynację ochrony przeciwpowodziowej z planowaniem przestrzennym.
Do najważniejszych działań w tym kierunku należą między innymi: maksymalizowanie udziału powierzchni przepuszczalnych na terenach zabudowanych, realizacja obiektów hydrotechnicznych na ciekach, budowa zbiorników retencyjnych i oczek wodnych, a także wykonywanie bieżących prac utrzymaniowych na ciekach i zbiornikach wodnych.
W kierunkach rozwoju miasta uwzględnia się m.in. zachowanie w maksymalnym stopniu terenów biologicznie czynnych, kształtowanie powierzchni bioretencji w rozwiązaniach przestrzeni publicznych czy ochronę naturalnych terenów zalewowych.
9. Ważnym elementem polityki przestrzennej jest promocja i edukacja mieszkańców na temat zrównoważonej gospodarki wodnej, mająca na celu poprawę świadomości roli gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi na poziomie użytkowników indywidualnych. Przewidywane wsparcie we wprowadzaniu innowacyjnych rozwiązań indywidualnych, łącznie z inwestycjami gminnymi, umożliwi osiągnięcie pożądanego efektu.

10. Zgłoszone do Studium inwestycje związane z rozwojem systemu kanalizacji deszczowej obejmują:
- remonty, przebudowę i modernizację głównych odbiorników wód opadowych z terenów objętych zasięgiem sieci kanalizacji deszczowej, w tym cieków i strumieni: Pilchówka, Skolwinka/Żółwinka, Żabiniec, Kijanka, Zielonka, Glinianka, Warszewiec, Arkonka, Bystry Potok, Jasmundzka Struga, Osiniec oraz Osieńczyk wraz z regulacją pojemności retencyjnej obiektów hydrotechnicznych
 - odtworzenie i rozbudowę istniejących zbiorników przy Białej Leśniczówce, w celu zwiększenia ich pojemności retencyjnej oraz zagospodarowania przyległego terenu.

2.4. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i zarządzanie ryzykiem powodziowym

1. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczonych na mapach powodziowych, obowiązują zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych. Nakazy, zakazy lub dopuszczenia realizujące zasady zarządzania ryzykiem powodziowym są nadrzędne względem innych ustaleń formułowanych dla tych obszarów.
2. W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 10% oraz w przestrzeni pomiędzy linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym, obowiązuje zakaz zabudowy oraz zagospodarowania terenu utrudniającego naturalny przepływ wód powodziowych.
3. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 1%, lokalizacja zabudowy wymaga zastosowania skutecznych rozwiązań i technologii z zakresu ochrony przeciwpowodziowej.
4. Realizację budowli ochronnych z wykorzystaniem urządzeń wodnych, wykonanie budowli hydrotechnicznych, załadunek terenów, odkładanie urobku z prac pogłębiarskich, niebędące ustaleniami Studium, a niezbędne dla prawidłowego zarządzania ryzykiem powodziowym, uznaje się za zgodne ze Studium.

2.5. Gospodarka odpadami i surowcami wtórnymi

1. W Studium zapewnia się warunki do funkcjonowania systemowych rozwiązań w zakresie selektywnej zbiórki i odzysku odpadów. Dopuszcza się wykorzystywanie na ten cel terenów produkcji, składów i terenów usług itp., o ile planowane przedsięwzięcia i ich oddziaływanie na otoczenie nie prowadzi do nadmiernych uciążliwości i nie ma negatywnego wpływu na warunki życia ludzi (np. poprzez uwalnianie do otoczenia zanieczyszczeń, energii, w tym emisję substancji zapachowych - tzw. odorów).
2. Zakład Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów (EcoGenerator) pełni kluczową rolę w systemie gospodarki odpadami w mieście i regionie, jako jednostka komplementarna dla sposobów utylizacji odpadów innych niż selektywna zbiórka i odzysk odpadów oraz przerób odpadów biodegradowalnych. ZTUO współtworzy system zapewniający odbiór i utylizację wszystkich odpadów komunalnych z obszaru aglomeracji szczecińskiej.
3. Miejski system gospodarki odpadami jest spójny z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami na lata 2016-2022 (z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028), gdzie w zakresie rozwoju systemu wskazano takie kierunki działań jak:
 - rozwój i wspieranie wdrażania technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling
 - budowa spalarni odpadów medycznych, weterynaryjnych oraz niebezpiecznych na Ostrowie Grabowskim, jako strategicznego elementu zintegrowanego systemu gospodarki odpadami miasta
 - rozbudowa sieci Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZO), w tym planowana budowa ekoportu przy ul. Ludowej
 - eliminacja praktyki nielegalnego składowania odpadów

- likwidacja dzikich wysypisk zlokalizowanych na terenie miasta, realizowana m. in. poprzez bezpośrednie zgłoszenia do Wydziału Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta oraz w aplikacji mobilnej „Alert Szczecin”
 - kontynuacja programu „Szczecin bez azbestu”, polegającego na finansowaniu przez gminę kosztów związanych z odebraniem odpadów azbestowych, ich transportem oraz unieszkodliwieniem
 - budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa, poprzez intensyfikację edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami i minimalizującego generowanie odpadów.
4. W Studium, uwzględniając potrzeby jednostek gospodarczych i instytucji (publicznych) stwarza się warunki do gospodarowania odpadami, które powstają w toku lub w związku z działalnością tych podmiotów np. recykling statków, instalacji i konstrukcji *offshore*, w granicach portu morskiego, po wypełnieniu kryteriów środowiskowych i dziedzinowych przepisów specjalnych.

2.6. Elektroenergetyka

1. Utrzymuje się zasilanie miasta z krajowego systemu elektroenergetycznego, którego częścią w rejonie miasta Szczecin są trzy elektrownie zawodowe: Elektrownia Dolna Odra, Elektrociepłownia Pomorzany i Elektrociepłownia Szczecin. Zasilanie w energię elektryczną realizowane będzie z wykorzystaniem napowietrznych i kablowych linii elektroenergetycznych wysokiego (WN) i najwyższego (NWN) napięcia. Planuje się rozbudowę lub relokację Elektrowni Pomorzany w granicach posiadanych nieruchomości. Dopuszcza się budowę elektrociepłowni w rejonie ul. Szczawiowej oraz na Skolwinie w rejonie ul. Stołczyńskiej przy kanale Skolwińskim.
2. Dąży się do zapewnienia pierścieniowego zasilania miasta. W tym celu przewiduje się budowę napowietrznych i kablowo-napowietrznych linii elektroenergetycznych najwyższego napięcia (NWN). Planowana jest również realizacja kablowych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia (WN) w celu doprowadzenia energii elektrycznej do sąsiednich gmin.
3. Inwestycje planowane w zakresie stacji elektroenergetycznych:
 - rozbudowa stacji elektroenergetycznej najwyższego napięcia „Glinki” przy ul. Szosa Polska
 - uruchomienie rozdzielni najwyższego napięcia w stacji elektroenergetycznej „Pomorzany” przy ul. Szczawiowej
 - przebudowa rozdzielni wysokiego napięcia „Pomorzany” (likwidacja rozdzielni PGE i budowa w jej miejsce GPZ EC Pomorzany)
 - budowa siedmiu stacji wysokiego napięcia (GPZ) zlokalizowanych: w Śródmieściu - rejon ul. E. Plater/Bławatnej, w dzielnicy Zachód - przy ul. Wroniej, na Prawobrzeżu - przy ul. Dębowej oraz ul. Tczewskiej, na terenie EC Szczecin, a także dwóch stacji w terenach kolejowych - przy ul. Przy Ogrodach oraz w obszarze Międzyodrza
 - dopuszczenie budowy dwóch stacji do obsługi terenów produkcyjnych w lokalizacjach: pomiędzy Stołczyńskiem a Skolwinem oraz na Międzyodrze (Ostrów Grabowski)
 - utrzymanie lokalizacji istniejących stacji wysokiego napięcia, z możliwością ich przebudowy, rozbudowy i remontu.
4. Inwestycje planowane w zakresie linii elektroenergetycznych najwyższego napięcia (NWN):
 - budowa/przebudowa odcinka linii 2 x 220 kV lub realizacja linii wielotorowej wielonapięciowej, z torami relacji Krajnik-Glinki i Pomorzany - Glinki
 - budowa/przebudowa odcinka linii 2 x 220 kV lub realizacja linii wielotorowej wielonapięciowej, z torami relacji Krajnik-Glinki i Krajnik - Pomorzany
 - dopuszczenie przebudowy linii 220 kV relacji Krajnik-Glinki (likwidacja części linii w obszarze miasta i budowa w nowej lokalizacji poza jego granicami)
 - budowa linii 2 x 220 kV lub realizacja linii wielotorowej wielonapięciowej, z torami relacji Glinki-Police (połączenie GPZ Glinki - GPZ Police)

- przekształcenie linii 2 x 220 kV relacji Glinki-Police i Glinki-Reclaw w linię 2 x 220 kV relacji Glinki-Reclaw i Glinki-Morzyczyn
 - budowa/przebudowa linii 2 x 220 kV lub realizacja linii wielotorowej wielonapięciowej, z torami relacji Glinki-Reclaw i Glinki-Morzyczyn
 - eksploatacja, przebudowa, rozbudowa i remont istniejących elektroenergetycznych linii przesyłowych najwyższego napięcia (NWN) 400 kV i 220 kV oraz nowych, po ich wybudowaniu.
5. Inwestycje planowane w zakresie linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia (WN):
- budowa kablowych linii WN
 - od GPZ Zdroje do EC Szczecin
 - od GPZ Pomorzany do GPZ Kołbaskowo
 - od GPZ Żydowce do GPZ Kołbaskowo
 - od GPZ Skolwin Do GPZ Łozienica
 - od GPZ Polmo do GPZ Redlica.
 - od EC Szczecin do GPZ Bławatna
 - od GPZ Żelechowo do GPZ Bławatna
 - od EC Szczecin do GPZ Żelechowo
 - od GPZ Pomorzany do EC Pomorzany
 - od GPZ Pomorzany do nowej lokalizacji elektrociepłowni w rejonie ul. Szczawiowej
 - budowa napowietrzno-kablowych linii WN
 - od planowanego GPZ EC Szczecin do GPZ PKP GSZ Szczecin Port Centralny
 - od GPZ EC Pomorzany do GPZ PKP Wstowo
 - od GPZ PKP GSZ Szczecin Port Centralny do GPZ PKP Dąbie
 - od GPZ PKP GSZ Szczecin Port Centralny do GPZ PKP Wstowo
 - budowa napowietrznej linii WN do planowanego GPZ Tczewska (odczep od napowietrznej linii relacji GPZ Pomorska – GPZ Załom)
 - zasilenie GPZ dopuszczonego w obszarze Międzyodrza (Ostrów Grabowski) z planowanej linii kablowej WN relacji EC Szczecin - GPZ Żelechowo
 - możliwość przebudowy napowietrznej linii wysokiego napięcia w rejonie planowanego węzła komunikacyjnego „Turzyn” (realizacja w alternatywnym przebiegu - zmiana trasy, skablowanie)
 - możliwość przebudowy napowietrznej linii wysokiego napięcia na odcinku od ul. Lnianej do GPZ Dąbie (realizacja w alternatywnym przebiegu - zmiana trasy, skablowanie).
6. W granicach Szczecina przewiduje się utrzymanie istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, z możliwością ich przebudowy, rozbudowy, remontu i skablowania. Dopuszcza się również utrzymanie, przebudowę, rozbudowę, remont oraz budowę infrastruktury średniego (SN) i niskiego (nn) napięcia. Realizację linii energetycznych podziemnych nn i SN nowych lub w nowym przebiegu uznaje się za zgodną ze Studium.
7. Wzdłuż napowietrznych linii wysokiego napięcia (WN) i najwyższego napięcia (NWN) wyznacza się pasy ochrony funkcyjnej, a dla kablowych linii WN i NWN - pasy techniczne, o szerokości ustalonej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W pasach tych obowiązują ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu wynikające z przepisów odrębnych i norm. W przypadku likwidacji linii napowietrznej pas ochrony funkcyjnej przestaje obowiązywać, a w przypadku jej skablowania - jest zastępowany przez pas techniczny.
8. Dopuszcza się zmianę lokalizacji istniejących lub wskazanie nowych lokalizacji stacji prostownikowych, innych niż określone w Studium.
9. Na terenie miasta przewiduje się dalszą rozbudowę infrastruktury związanej z obsługą pojazdów o napędzie elektrycznym (EV). Infrastruktura ładowania EV (sieć i punkty ładowania) może być lokowana indywidualnie, w sposób uwzględniający wykorzystanie energii z OZE, na przykład w ramach lokalnych mikro sieci (obejmujących źródła OZE, magazyny energii i sieć przesyłową)

lub w powiązaniu z tradycyjną infrastrukturą średniego (SN) i niskiego (nn) napięcia. Stacje/punkty ładowania EV traktuje się jak meble uliczne, nie ograniczając ich lokalizacji.

10. W obszarze miasta dopuszcza się realizację źródeł wytwarzających w skojarzeniu ciepło i energię elektryczną.

2.7. Odnawialne źródła energii

1. Dąży się do rozwoju infrastruktury wykorzystującej odnawialne źródła energii w przestrzeni miasta. Przewiduje się zwiększenie wykorzystania energii aerothermalnej, hydrothermalnej i geothermalnej oraz promieniowania słonecznego do produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodu oraz na potrzeby ogrzewania budynków i przygotowania ciepłej wody - dla budownictwa mieszkalnego, użyteczności publicznej itp. Na terenie miasta dopuszcza się wykorzystywanie hydroenergii, energii wiatru, energii otrzymywanej z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów. Dopuszczenie lokalizacji odnawialnych źródeł energii warunkowane jest brakiem przeciwwskazań ze strony ochrony środowiska i krajobrazu kulturowego.

2. Na terenie miasta dopuszcza się lokalizację urządzeń i instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, jednak tylko z wykorzystaniem energii innej niż siła wiatru. Jako kryterium dopuszczalności przyjęto względy środowiskowe, krajobrazowe i przestrzenne. Bariery dla lokalizacji takich źródeł mogą być (traktowane jako nadrzędne) ograniczenia wynikające z potrzeb ochrony środowiska, z nadmiernej ingerencji w krajobraz przyrodniczy i kulturowy (np.: pod względem wysokości, cech konstrukcyjnych, gabarytu lub ekspozycji w przestrzeni takich instalacji). Ogólność Studium nie pozwala na wskazanie obszarów, w których wyklucza się lokalizację takich źródeł, co jest uzasadnione różnorodnością rozwiązań technicznych dla takich źródeł oraz ich rosnącą sprawnością, mającymi przełożenie na ich gabaryty i oddziaływanie na przestrzeń. O ograniczeniach lokalizacyjnych rozstrzyga się w prawie miejscowym.

3. Na terenie miasta nie ogranicza się wykorzystania energii aerothermalnej i hydrothermalnej oraz hydroenergii. W obszarze Szczecina warunki lokalizacyjne dla źródeł korzystających z tej formy energii są w sposób naturalny ograniczane przestrzennie i przez warunki hydrotechniczne. Instalacje te, z reguły niewielkiej mocy, w bardzo ograniczony sposób ingerują w krajobraz lub środowisko.

4. W obszarze miasta dopuszcza się wykorzystanie energii geothermalnej pochodzącej zarówno z wysoko i niskotemperaturowych źródeł energii. Lokalizacja tego rodzaju instalacji obejmuje dwie główne kategorie:

- instalacje energetyczne pracujące w układach kogeneracji energii (lub jako samodzielne wysokotemperaturowe źródło geotermii głębokiej), dopuszczone w obszarach usług i w obszarach produkcji i składów; instalacje tego rodzaju mogą być dopuszczone również w zwartej zabudowie mieszkaniowej lub w jej bliskości, jako obiekty samodzielne lub wbudowane, o ile służą zaopatrzeniu zabudowy mieszkaniowej w ciepło systemowe (lokalne ciepłownie samodzielne lub funkcjonujące w ramach miejskiego systemu ciepłego itp.)

- niewielkie instalacje geothermalne będące samodzielnymi źródłami energii obsługujące np.: zabudowę mieszkaniową, obiekty użyteczności publicznej (aquapark, hala widowiskowo-sportowa, kompleks turystycznej zabudowy usługowo-apartamentowej, sportowo-rekreacyjnej itp.) lub funkcjonujące lokalnie na zasadzie pompy ciepła.

5. W obszarze miasta dąży się do zwiększenia wykorzystania energii promieniowania słonecznego do produkcji energii, w tym energii elektrycznej oraz na potrzeby ogrzewania budynków i przygotowania ciepłej wody użytkowej. Lokalizacja instalacji wykorzystujących promieniowanie słoneczne możliwa jest wszędzie tam, gdzie nie stanowi uciążliwości dla swojego sąsiedztwa pod względem oddziaływania fizycznego (np.: efekt lustra), nie wpływa nadmiernie na środowisko (w tym warunki życia ludzi), nie koliduje z ochroną krajobrazu kulturowego poprzez skalę

przedsięwzięcia (np.: farmy fotowoltaiczne), nie jest ograniczona lub zakazana na podstawie przepisów odrębnych.

6. W granicach miasta dopuszcza się pozyskiwanie energii otrzymywanej z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biołupin z ograniczeniami:

- lokalizowanie instalacji wykorzystujących w procesie technologicznym biomasę i/lub biołupiny ogranicza się do obszaru portu morskiego (z wyłączeniem wysp: Łasztownia, Grodzka) oraz do terenów produkcji i składów na Międzyodrze, o ile ich oddziaływanie na otoczenie na granicach obszarów występowania tych funkcji nie przekracza standardów emisyjnych; niewielkie lokalne instalacje wykorzystujące biomasę dopuszcza się, jeśli ich oddziaływanie ogranicza się do terenów objętych instalacją, do których jej użytkownik posiada tytuł prawny
- wykorzystanie biogazu ogranicza się do zastosowań komunalnych w związku z oczyszczaniem ścieków lub gospodarką odpadami oraz w ramach przetwórstwa przemysłowego, jeśli są one zintegrowane z procesami produkcyjnymi lub jako procesy jednostkowe wspomagające proces główny poprzez zagospodarowanie produktów ubocznych lub odpadów produkcyjnych w ramach pozwolenia zintegrowanego
- wykorzystanie biogazu rolniczego ogranicza się do obszarów produkcji rolnej, pastwiskowej lub łąkowej, z zastrzeżeniem dopuszczalności lokalizacji takiej instalacji, jeśli jej odległość od zabudowy rekreacyjnej, sportowej, turystycznej lub funkcji chronionych (zabudowa mieszkaniowa, szpitale, obiekty użyteczności publicznej, produkcja żywności itp.) wynosi co najmniej 1 km, przy potwierdzonym braku uciążliwości zapachowej.

7. Wykorzystanie energii wiatru ogranicza się do instalacji niedegradujących krajobrazu kulturowego (nieekspozowanych w krajobrazie naturalnym lub antropogenicznym, albo o parametrach adekwatnych do skali urbanistycznej wynikającej z sąsiedztwa, istniejącej lub projektowanej zabudowy albo widoku/panoramy). Jest to generalna zasada i przesłanka mająca zastosowanie do rozstrzygnięcia o dopuszczalności lokalizacji instalacji tego typu lub ich zespołów w granicach Szczecina, łącznie z następującymi dopuszczeniami i ograniczeniami:

- zakazuje się instalacji wiatrowych o poziomej osi wirnika, o mocy większej niż moc mikroinstalacji (elektrownie wiatrowe)
- instalacje wiatrowe o pionowej osi wirnika, o mocy do 100 kW są dopuszczalne: w obszarach produkcji i składów, w obszarach wolnych stref ekonomicznych, w parkach przemysłowych oraz na terenach ośrodków akademickich lub badawczych
- dopuszcza się instalacje wiatrowe o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji.

8. Dopuszczając lokalizację instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii bierze się pod uwagę nie tylko względy ekonomiczne, ale również względy środowiskowe i społeczne. Instalacja OZE nie może poprzez emisję dźwięku, drgań lub poprzez inne oddziaływania fizyczne (np. promieniowanie) albo względy estetyczne obniżać jakości życia w strefach zamieszkania, w bezpośrednim sąsiedztwie tych instalacji. Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta, w uzasadnionych przypadkach (np. uwarunkowania historyczne, funkcjonalne, środowiskowe, krajobrazowe lub infrastrukturalne), dookreśla się zasady realizacji instalacji OZE lub ich zespołów (dopuszczenia, ustalenia i ograniczenia), z możliwością wprowadzenia zakazu lokalizacji.

9. W celu zróżnicowania produkcji i zwiększenia udziału energii odnawialnej w ilości produkowanej energii ogółem niezbędne stają się inwestycje infrastrukturalne umożliwiające przekazywanie wyprodukowanej w instalacjach OZE energii do sieci dystrybucyjnej i przesyłowej lub jej magazynowanie. Przewiduje się stopniowe łączenie indywidualnych instalacji OZE w większe ich zespoły (mikrosieci), które mogą korzystać z efektów ekonomicznych skali, tworząc lokalne centra wytwórczo-magazynowo-odbiorcze.

10. Na terenie miasta dopuszcza się:

- lokalizację magazynów energii - zarówno indywidualnych, na użytek własny, jak i na zasadach komercyjnych, przemysłowych związanych z usługami, produkcją lub będących elementem funkcjonalnym mikrosieci
- powstawanie lokalnych mikrosieci i spółdzielni (lub innych form wspólnotowych) produkujących oraz wykorzystujących energię z instalacji OZE (jako nowych sieci lub poprzez łączenie indywidualnych instalacji OZE) wraz z realizacją infrastruktury łączącej producentów, magazyny i odbiorców współtworzących mikrosieci
- powstawanie hybrydowych instalacji odnawialnego źródła energii wbudowanych lub samodzielnych, powstających na zasadach lokalizacji mebli ulicznych lub elementów zagospodarowania terenów zabudowy (np.: mieszkaniowej), przeznaczonych do ładowania pojazdów elektrycznych (EV), oświetlenia, ładowania autobusów, maszyn budowlanych (elektrycznych lub hybrydowych) itp.
- w granicach portu morskiego dopuszcza się wytwarzanie, magazynowanie i dystrybuowanie energii ze źródeł OZE, (np. dla potrzeb zaopatrywania statków) z ograniczeniami dotyczącymi wykorzystania w granicach Szczecina energii wiatru.

2.8. Infrastruktura teleinformatyczna

1. Na terenie Szczecina przewiduje się swobodny rozwój systemów telekomunikacyjnych i informatycznych, w tym sieci kablowych i światłowodowych, systemów bezprzewodowych, telewizji kablowej i innych.
2. Technologiczny postęp wraz z inwestycjami w nowe technologie i związana z tym rozbudowa infrastruktury cyfrowej są krokiem ku przekształceniu Szczecina w Inteligentne Miasto. W takim mieście przyszłości połączenie technologii cyfrowej z usługami z różnych dziedzin (m.in. transportu, komunikacji, handlu) doprowadzi, poprzez interaktywność (zarządzanie danymi i zasobami w czasie rzeczywistym np. poprzez Internet Rzeczy - IoT), do zwiększenia wydajności, bezpieczeństwa i atrakcyjności wielu usług. W Szczecinie sprzyja się nowym inwestycjom w tym zakresie, służącym wzrostowi stopy życiowej mieszkańców oraz rozwojowi społeczeństwa.
3. Wdrażanym rozwiązaniem jest wprowadzana w strukturę miasta infrastruktura nowej generacji - technologia 5G. Aktualnie na terenie miasta jest już dostępna infrastruktura tego typu, zarówno przy tymczasowym wykorzystaniu infrastruktury poprzedniej generacji (4G) jak i instalacji oraz urządzeń dedykowanych sieci 5G. Powstanie niezależnej sieci 5G i bardziej zaawansowanych, w celu osiągnięcia swobodnego dostępu do usług cyfrowych w dowolnym miejscu, będzie wymagało zagęszczenia infrastruktury telekomunikacyjnej rozwijanej na podstawie przepisów odrębnych.
4. Na obszarze miasta dopuszcza się:
 - budowę, rozbudowę oraz modernizację central i sieci (przewodowych i bezprzewodowych), infrastruktury telekomunikacyjnej różnych operatorów, w tym operatorów sieci komórkowych
 - budowę, rozbudowę oraz modernizację sieci szerokopasmowych i infrastruktury telekomunikacyjnej służących do transmisji danych i dostępu do różnych usług (szeroko pojęte usługi związane z Internetem).

2.9. Ciepłownictwo

1. Zaopatrzenie miasta w ciepło realizowane będzie głównie w oparciu o układy sieciowe wykorzystujące energię odnawialną i kogeneracyjne źródła ciepła, w tym źródła obecnie funkcjonujące. Dopuszcza się indywidualne rozwiązania oparte na niskoemisyjnych źródłach ciepła, z preferencją dla rozwiązań opartych na odnawialnych źródłach energii, również w kogeneracji i mikrokogeneracji.
2. Dla obszaru zwartej zabudowy, w tym Śródmieścia oraz osiedli budownictwa wielorodzinnego, za podstawowe źródło zaopatrzenia w ciepło uznaje się sieci ciepłne. Uzupełniające źródła stanowiąc

będą lokalne kotłownie gazowe zwłaszcza realizowane w układach kogeneracyjnych, a także gazowe ogrzewanie indywidualne wspomagane OZE.

3. W zabudowie jednorodzinnej dopuszcza się niskoemisyjne źródła energii z preferencją dla ogrzewania gazowego wspomaganego tzw. zieloną energią oraz możliwością przyłączenia do sieci ciepłej (ciepła systemowego).
4. Kierunkiem rozwoju miejskiego systemu ciepłowniczego jest jego modernizacja oraz podłączanie do istniejącej infrastruktury obiektów będących w zasięgu sieci, a korzystających z własnych nieefektywnych systemów grzewczych. Ponadto stwarza się warunki do zwiększenia wykorzystania w celach grzewczych ciepła systemowego, poprzez budowę odcinków tranzytowych i magistralnych do obszarów zabudowy nieobjętych dotychczas zasięgiem sieci ciepłej wraz z realizacją towarzyszącej infrastruktury teletechnicznej (światłowód) wzdłuż sieci ciepłowniczych.
5. W planach miejscowych dopuszcza się możliwość tworzenia zintegrowanych systemów wykorzystujących ciepło odpadowe (również chłód), zamykanie obiegów ciepłych, wtórne wykorzystanie nośników energii, lokalizację magazynów energii oraz integrowanie ze sobą wielu systemów.
6. Dopuszcza się wykorzystanie miejskich sieci ciepłych do zaopatrzenia w ciepło osiedli położonych poza granicami miasta.
7. Zgłoszone do Studium planowane inwestycje związane z rozwojem systemu ciepłowniczego obejmują:
 - modernizację i rozbudowę głównych i lokalnych źródeł ciepła w kierunku wykorzystania technologii OZE oraz kogeneracji i mikrokogeneracji
 - zwiększenie liczby małych rozproszonych źródeł kogeneracyjnych i wykorzystujących OZE
 - realizację magistrali ciepłej w dzielnicy Podjuchy - przyłączenie EC „Sąsiedzka” do miejskiego systemu ciepłowniczego
 - rozbudowę systemu ciepłowniczego w rejonach ulic: Duńska – Szczecińska - Kalinowa
 - realizację niskoparametrowej sieci ciepłowniczej, wykorzystującej lokalnie występujący potencjał ciepła odpadowego na potrzeby generacji ciepła i chłodu (system 5 piątej generacji) w obszarze Międzyodrza (Łasztownia, Kępa Parnicka)
 - przyłączenie do sieci ciepłej osiedli przy ul. Wschodniej (Podjuchy)
 - renowację magistral i głównych sieci rozdzielczych, przebudowy węzłów grupowych na indywidualne, instalacja automatyki i telemetrii na sieciach i węzłach
 - przebudowę sieci kanałowych na preizolowane, wymianę izolacji na sieciach napowietrznych.

2.10. Gazownictwo

1. Utrzymuje się dwustronny system zasilania Szczecina w gaz wysokometanowy z kierunku Stargardu, poprzez stacje redukcyjno-pomiarowe I stopnia „Podjuchy” i „Płonia” oraz od strony Polic, poprzez stację „Warszewo”.
2. Umożliwia się dalszą rozbudowę i przebudowę systemu gazociągów wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia na obszarze miasta oraz wykorzystywanie gazu w znacznie szerszym zakresie do celów grzewczych. Rozbudowa gazociągów średniego i niskiego ciśnienia dotyczy zwłaszcza osiedli budownictwa jednorodzinnego, ale także zespołów zabudowy wielorodzinnej poza zasięgiem miejskiego systemu ciepłowniczego.
3. Dopuszcza się rozbudowę i budowę gazociągów wysokiego ciśnienia związaną z zasilaniem w gaz dużych obiektów energetycznych.
4. Sytuując obiekty budowlane w sąsiedztwie sieci gazowych wszystkich ciśnień należy uwzględnić strefy kontrolowane gazociągów i zgodność z wymaganiami zawartymi w przepisach odrębnych, według których sieć została wybudowana.

Rozdział VI – ZADANIA OCHRONNE, ZOBOWIĄZANIA, WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA PRZESTRZENNE

1. Plany miejscowe - zobowiązania planistyczne miasta

1. Według stanu na luty 2021 na obszarze miasta Szczecin obowiązuje 276 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 17 878,3 ha, co stanowi 59,48 % powierzchni administracyjnej miasta. Obowiązujące mpzp obejmują również 17 175,0 ha, stanowiąc 69,77 % powierzchni miasta bez jeziora Dąbie.
2. Przystąpiono do sporządzania 93 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 7 292,2 ha, co stanowi 24,26 % powierzchni administracyjnej Miasta. Wszczęte mpzp obejmują również 7 292,2 ha, stanowiąc 29,63 % powierzchni Miasta bez jeziora Dąbie.

2. Obszary objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta

1. Na obszarze administracyjnym Szczecina:
 - nie występują zobowiązania sporządzenia planów miejscowych z tytułu ochrony przyrody
 - nie występują zobowiązania sporządzania planów miejscowych z tytułu ochrony zabytków oraz pomników zabytki i ich stref ochronnych
 - nie określono obszarów do objęcia wyodrębnioną procedurą scaleń i podziałów nieruchomości
 - wyznaczono obszary lokalizacji obiektów o powierzchni sprzedaży ponad 2 000 m²; obszary te określono w kartach osiedli i jednostek planistycznych oraz wskazano na rysunku Studium
 - określono obszary przestrzeni publicznych, na których obowiązuje sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obszary przestrzeni publicznych wskazano na rysunku Studium. Większość ze wskazanych przestrzeni publicznych jest już chroniona obowiązującymi planami miejscowymi lub objęte są przystąpieniem do sporządzenia planu miejscowego. Obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego we wskazanych obszarach nie dotyczy infrastruktury inżynierskiej i obiektów podziemnych
 - na rysunku KIERUNKÓW Studium, na wybranych obszarach leśnych określono inny kierunek zagospodarowania, wymagający uzyskania zgód na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne w nowych planach zagospodarowania przestrzennego. Obszary te nie są objęte obowiązkiem sporządzenia planu miejscowego, a jedynie wskazują miejsce, w których gmina zamierza sporządzić plan miejscowy. Grunty leśne o nieznacznych powierzchniach wymagające zmiany przeznaczenia na cele nieleśne, związane głównie z realizacją infrastruktury drogowej i inżynierskiej oraz o znaczeniu porządkowym, nie zostały pokazane na rysunku Studium ze względu na kartograficzną skalę mapy dokumentu.
2. Docelowo gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na cały teren miasta w granicach administracyjnych, z wyłączeniem morskich wód wewnętrznych i terenów zamkniętych. Obowiązek ten ma charakter wewnętrzny i nie wywołuje skutków wobec podmiotów zewnętrznych w stosunku do organów gminy.

3. Obszary wyłączenia spod zabudowy i ograniczonego zakazu zabudowy

1. Ze względu na ochronę przyrody i środowiska wyłącza się z nowej, trwałej zabudowy tereny: rezerwatów przyrody istniejących i projektowanych, istniejącego stanowiska dokumentacyjnego, użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych istniejących i projektowanych. Wyjątek od zakazu zabudowy na wskazanych terenach stanowią odstępstwa wynikające z przepisów prawa.
2. Ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego zakazuje się zabudowy oraz zagospodarowania terenu utrudniającego naturalny przepływ wód powodziowych na

obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.

3. Do terenów, na których należy ograniczyć zabudowę zalicza się:

- Szczeciński Park Krajobrazowy „Puszcza Bukowa”: dopuszczalną zabudowę określa plan ochrony oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
- tereny w bezpośrednim sąsiedztwie SPK „Puszcza Bukowa”
- tereny w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących i projektowanych rezerwatów i użytków ekologicznych
- lasy: dopuszczone obiekty budowlane określają plany urządzenia lasów oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- tereny położone w odległości do 15 m od ściany lasu
- osuwiska i obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi wraz z bezpośrednim sąsiedztwem
- parki miejskie: obiekty dopuszczone określa się na podstawie analizy programowej na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- tereny rolnicze, za wyjątkiem dopuszczonej w planach zabudowy zagrodowej i obiektów służących produkcji rolnej
- tereny zlokalizowane w sąsiedztwie cieków, strumieni i zbiorników wodnych
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, wskazane w Studium na podstawie odrębnych przepisów: wyłączenie zabudowy dotyczy obiektów budowlanych oraz terenów komunikacji, dla których nie ustalono w mpzp prac niwelacyjnych i podniesienia terenu powyżej rzędnej zalewowej; w obszarach tych dopuszcza się zabudowę i zagospodarowanie związane z użytkowaniem nabrzeży, na zasadach określonych w przepisach przeciwpowodziowych.

4. Obszary inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym

1. W Studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych. W tabeli ujęto obszary, na których rozmieszczono lub rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego w znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Dokument źródłowy	Lokalizacja
ZADANIA RZĄDOWE				
1.	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe zlewni rzeki Płoni w tym w szczególności Miasta Szczecin	<i>I. Wzmacnianie powiązań zewnętrznych województwa; II. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego</i>	<i>Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
2.	Rozwój szkolnictwa wyższego uwzględniającego potrzeby regionalne	<i>III. Rozwój potencjału ludnościowego; IV. Przekształcenia sieci osadniczej; V. Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego; VI. Rozwój infrastruktury społecznej</i>	<i>Kontrakt Terytorialny dla WZP</i>	<i>Województwo zachodniopomorskie</i>
3.	Rozbudowa potencjału gospodarki morskiej w oparciu o porty morskie	<i>VII. Wzrost i rozwój gospodarczy</i>	<i>POIŚ 2014-2020</i>	<i>Województwo zachodniopomorskie</i>
4.	S10 Szczecin-Piła	<i>VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego</i>	<i>Dokument implementacyjny do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (do 2030.); Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023; POIŚ 2014-2020; Kontrakt Terytorialny dla WZP</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin; gminy: Kobyłanka, Stargard, Suchań, Recz, Drawno, Kalisz Pomorski, Mirosławiec, miejska i wiejska Wałcz</i>

**STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SZCZECIN
TOM 3 KIERUNKI**

5.	S3/A6 na odcinku węzeł Kijewo-węzeł Rzęsnica	VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego	Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023	Gmina Miasto Szczecin, gmina Goleniów
6.	Budowa zachodniego drogowego obejścia Szczecina wraz z przeprawą tunelową Police-Swięta w ciągu drogi nr 6, po nowym śladzie od Goleniowa do Kołbaskowa	VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego	Kontrakt Terytorialny dla WZP	Gmina Miasto Szczecin; gminy: Kołbaskowo, Dobra, Police, Goleniów
7.	Modernizacja linii kolejowej nr 273 na odcinku Głogów-Zielona Góra-Rzepin-Dolna Odra wraz z łącznicami nr 821 i 822	VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego	DI do SRT do 2020 r. (do 2030); Krajowy Program Kolejowy do 2023 r.; Kontrakt Terytorialny dla WZP (warunkowe)	Gmina Miasto Szczecin; gminy: Boleszkowice, Mieszkowice, Moryń, Chojna, Widuchowa, Gryfino
8.	Odbudowa linii kolejowej Szczecin Dąbie-Szczecin Główny	VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego	Koncepcja przygotowania i realizacji inwestycji Port Solidarność-Centralny Port Komunikacyjny dla RP	Gmina Miasto Szczecin
9.	Modernizacja linii kolejowej E 59 na odcinku Poznań Główny-Szczecin Dąbie	VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego	DI do SRT 2020 r. (do 2030); Krajowy Program Kolejowy do 2023 r.; CEF; Kontrakt Terytorialny dla WZP	Gmina Miasto Szczecin; gminy: Bierzwnik, Krzęcin, Choszczno, Dolice, Warnice, miasto i gmina Stargard, Kobylanka
10.	Modernizacje linii kolejowych nr 408 i 409 Szczecin Główny-granica państwa (Tantow)	VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego	Krajowy Program Kolejowy do 2023 r.	Gmina Miasto Szczecin, gminy: Dobra, Kołbaskowo
11.	Poprawa stanu technicznego infrastruktury obsługi podróźnych (w tym dostosowanie do wymagań TSI PRM), etap I - Szczecin	VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego	Krajowy Program Kolejowy do 2023 r.; POIS 2014-2020	Gmina Miasto Szczecin
12.	Modernizacja toru wodnego Świnoujście-Szczecin do głębokości 12,5m	VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego	DI do SRT do 2020 r. (do 2030); Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry; POIS 2014-2020; Kontrakt terytorialny dla WZP	Gmina Miasto Szczecin, gminy: Police, Stepnica, Świnoujście, Goleniów
13.	Wdrożenie RIS (Systemu Informacji Rzecznej) Dolnej Odry	VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego	DI do SRT do 2020 r. (do 2030); Kontrakt terytorialny dla WZP	Rzeka Odra
14.	Poprawa przepływu wód powodziowych w okresie zimowym z jeziora Dąbie	VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego	Umowa między Rządem RP a Rządem RFN o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu polsko-niemieckim (ochrona przeciwpowodziowa, warunki przepływu i żeglugij); Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry	Gmina Miasto Szczecin, jezioro Dąbie
15.	W perspektywie długoterminowej: Przystosowanie Odrzańskiej	VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz	Założenia do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych	Rzeka Odra

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SZCZECIN
TOM 3 KIERUNKI**

	Drogi Wodnej do parametrów klasy Va	<i>sprawności systemu transportowego</i>	<i>w Polsce na lata 2016-2020 (do 2030)</i>	
16.	Poprawa dostępu kolejowego do portów morskich w Szczecinie i Świnoujściu	<i>VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego</i>	<i>DI do SRT do 2020 r. (do 2030.); Krajowy Program Kolejowy do 2023 r. CEF, Kontrakt Terytorialny dla WZP</i>	<i>Port w Szczecinie, Port w Świnoujściu</i>
17.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej w portach w Szczecinie i Świnoujściu	<i>VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego</i>	<i>DI do SRT do 2020 r. (do 2030.); Krajowy Program Kolejowy do 2023 r. CEF, Kontrakt Terytorialny dla WZP</i>	<i>Port w Szczecinie, Port w Świnoujściu</i>
18.	Rozbudowa infrastruktury zespołu portowego Szczecin-Świnoujście	<i>VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego</i>	<i>DI do SRT do 2020 r. (do 2030.)</i>	<i>Port w Szczecinie, Port w Świnoujściu</i>
19.	Poprawa dostępu do portu w Szczecinie w rejonie Kanału Dębickiego	<i>VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego</i>	<i>DI do SRT do 2020 r. (do 2030.); POIŚ 2014-2020</i>	<i>Port w Szczecinie</i>
20.	Poprawa dostępu do portu w Szczecinie w rejonie Basenu Kaszubskiego	<i>VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego</i>	<i>DI do SRT do 2020 r. (do 2030.)</i>	<i>Port w Szczecinie</i>
21.	Rozbudowa infrastruktury portowej w Kanale Dębickim w porcie w Szczecinie	<i>VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego</i>	<i>DI do SRT do 2020 r. (do 2030.)</i>	<i>Port w Szczecinie</i>
22.	Modernizacja dostępu drogowego do Portu w Szczecinie: przebudowa układu komunikacyjnego w rejonie Międzyzdrza	<i>VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego</i>	<i>DI do SRT do 2020 r. (do 2030)</i>	<i>Port w Szczecinie</i>
23.	Budowa infrastruktury portowej w Basenie Górnośląskim w porcie w Szczecinie	<i>VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego</i>	<i>DI do SRT do 2020 r. (do 2030); Kontrakt Terytorialny dla WZP</i>	<i>Port w Szczecinie</i>
24.	Rozbudowa stacji Pomorzany oraz budowa linii 220kV Pomorzany (nacięcie linii Krajnik-Glinki)	<i>IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej</i>	<i>KPZK 2030</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin, Kołbaskowo</i>
25.	Przebudowa stacji 110/15 kV Dąbie oraz zmiana zasilania stacji 110/15 kV Zdroje w celu poprawy zasilania aglomeracji szczecińskiej: 1) Przebudowa stacji Dąbie; 2) Zmiana zasilania stacji Zdroje	<i>IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej</i>	<i>POIŚ 2014-2020</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
26.	Sieci Energetyczne Polski Zachodniej	<i>IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej</i>	<i>Kontrakt Terytorialny dla WZP</i>	<i>Województwo zachodniopomorskie</i>
27.	Wsparcie działań z zakresu efektywności energetycznej zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy	<i>IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne</i>	<i>Kontrakt Terytorialny dla WZP</i>	<i>Województwo zachodniopomorskie</i>

**STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SZCZECIN
TOM 3 KIERUNKI**

	programami krajowymi i regionalnymi	<i>źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej</i>		
28.	Wsparcie selektywne przedsięwzięć dotyczących sieci ciepłowniczych i chłodniczych	<i>IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej</i>	<i>Kontrakt Terytorialny dla WZP</i>	<i>Województwo zachodniopomorskie</i>
29.	Odprowadzenie wód opadowych i roztopowych ze zlewni rzeki Bukowej wraz z ochroną przed powodzią terenów gminy Dobra, Kołbaskowo i Szczecin, leżących w zlewni rzeki Bukowej	<i>IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej</i>	<i>Założenia do Programu przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2021–2027 (do 2030)</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin; gminy: Dobra, Kołbaskowo</i>
30.	Zwiększenie retencji jeziorowej i korytowej w Województwie Zachodniopomorskim - Etap I - rzeka Płonia	<i>IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej</i>	<i>POIŚ 2014-2020; RPO WZ 2014-2020; Założenia do Programu przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2021–2027 (do 2030)</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
ZADANIA SAMORZĄDOWE				
1.	Budowa kanalizacji deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników	<i>I. Wzmacnianie powiązań zewnętrznych województwa; II. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego</i>	<i>POIŚ 2016-2020 (do 2024)</i>	<i>Gminy województwa zachodniopomorskiego, przedsiębiorstwa wod.-kan.</i>
2.	Budowa infrastruktury turystycznej w Parkach Krajobrazowych WZP w celu zmniejszenia antropopresji - II etap	<i>I. Wzmacnianie powiązań zewnętrznych województwa; II. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego</i>	<i>RPO WZ 2014-2020</i>	<i>Województwo zachodniopomorskie</i>
3.	Modernizacja i remont dziedzińców Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie	<i>III. Rozwój potencjału ludnościowego; IV. Przekształcenia sieci osadniczej; V. Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego</i>	<i>WPF WZP na lata 2017-2038</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
4.	Wsparcie obszaru kultury w województwie zachodniopomorskim poprzez realizację projektów infrastrukturalnych, kluczowych dla rozwoju regionu i państwa, służących rozwojowi kultury i dziedzictwa kulturowego	<i>III. Rozwój potencjału ludnościowego; IV. Przekształcenia sieci osadniczej; V. Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego</i>	<i>RPO WZ 2014-2020</i>	<i>Województwo zachodniopomorskie</i>
5.	Kompleksowe zagospodarowanie tarasów Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie - wykonanie nowego zagospodarowania terenu wokół budynku Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie	<i>III. Rozwój potencjału ludnościowego; IV. Przekształcenia sieci osadniczej; V. Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego</i>	<i>Kontrakt Terytorialny dla WZP Aneks nr 2; WPF WP na lata 2017-2038</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
6.	Szczecińskie Centrum Solidarności: ochrona	<i>III. Rozwój potencjału ludnościowego;</i>	<i>Kontrakt Terytorialny dla WZP Aneks nr 2</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>

**STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SZCZECIN
TOM 3 KIERUNKI**

	zabytkowego obiektu wraz z historyczną świetlicą stoczniową (miejsce podpisania Porozumienia w Sierpniu 1980)	<i>IV. Przekształcenia sieci osadniczej; V. Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego</i>		
7.	Dostosowanie SPWSZ do potrzeb szybko rosnącej populacji osób starszych - zwiększenie liczby łóżek w Oddziale Geriatrii i Przewlekłe Chorych	<i>VI. Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowia</i>	<i>Kontrakt Terytorialny dla WZP; RPO WZ 2014-2020</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
8.	Rozbudowa budynku na potrzeby Oddziałów Zakaźnych oraz Poradni Specjalistycznych wraz z wyposażeniem na terenie SPWSZ w Szczecinie	<i>VI. Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowia</i>	<i>Kontrakt Terytorialny dla WZP</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
9.	Budowa i Modernizacja Filii Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie	<i>VI. Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowia</i>	<i>Kontrakt Terytorialny dla WZP</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
10.	Podniesienie jakości i dostępności usług medycznych SPWSZ w Szczecinie poprzez budowę budynku na potrzeby Oddziału Nefrologii i Transplantacji Nerek, Stacji Dializ, Oddziału Neurologii wraz z Oddziałem Udarowym oraz Oddziału Chorób Wewnętrznych i Nadciśnienia Tętniczego wraz z wyposażeniem	<i>VI. Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowia</i>	<i>Kontrakt Terytorialny dla WZP; RPO WZ 2014-2020</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
11.	Budowa Morskiego Centrum Nauki w Szczecinie	<i>VI. Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowia</i>	<i>WPF WZP na lata 2017-2038</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
12.	Rozbudowa Teatru Polskiego	<i>VI. Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowia</i>	<i>Kontrakt Terytorialny dla WZP; RPO WZ 2014-2020; Polityka kulturalna WZP</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
13.	Budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego: Trasa Pojezierna	<i>VII. Wzrost i rozwój gospodarczy</i>	<i>WPF WZP na lata 2017-2038; RPO WZ 2014-2020</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin; gminy woj. zachodniopomorskiego</i>
14.	Realizacja Koncepcji sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego	<i>VII. Wzrost i rozwój gospodarczy</i>	<i>RPO WZ 2014-2020</i>	<i>Województwo Zachodniopomorskie; Gmina Miasto Szczecin</i>
15.	Zaprojektowanie i wykonanie szlaku rowerowego na wale przeciwpowodziowym wzdłuż rzeki Chęlszcząca i jeziora Dąbie (na odcinku wzdłuż rzeki Chęlszcząca od mostu w ciągu ulicy Jeziornej w Szczecinie do jej ujścia do jeziora Dąbie, a następnie wzdłuż brzegu jeziora do miejsca dowiązania wału wstecznego nad rzeką Iną)	<i>VII. Wzrost i rozwój gospodarczy</i>	<i>RPO WZ 2014-2020</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin, Goleniów</i>
16.	Wspieranie działań wzmacniających innowacyjność i kreatywność w regionie, Pomorze	<i>VII. Wzrost i rozwój gospodarczy</i>	<i>RPO WZ 2014-2020</i>	<i>Województwo zachodniopomorskie</i>

**STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SZCZECIN
TOM 3 KIERUNKI**

	Zachodnie - Ster na innowacje			
17.	Przebudowa ciągów komunikacyjnych sieci TEN-T: DK Nr 31 pod nazwą „ul. Floriana Krygiera” w połączeniu z A6 i S3	<i>VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego</i>	<i>POIŚ 2014-2020; Kontrakt Terytorialny dla WZP</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
PROJEKTY REZERWOWE				
1.	Modernizacja systemu monitorowania ruchu statków w oparciu o system AIS	<i>VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego</i>	<i>Plan inwestycji transportowych dla WZP</i>	<i>Województwo zachodniopomorskie</i>
2.	Modernizacja oznakowania nawigacyjnego szlaków żeglownych na śródlądowych drogach wodnych Szczecińskiego Węzła Wodnego wraz ze sprzętem do obsługi		<i>Plan inwestycji transportowych dla WZP</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
3.	Rozbudowa/modernizacja oraz planowane nowe instalacje do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów	<i>IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej</i>	<i>Plan Gospodarki Odpadami dla WZP 2016-2022; Projekt Planu Gospodarki Odpadami dla WZP 2020-2026</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
4.	Rozbudowa/modernizacja oraz planowane nowe instalacje do przetwarzania odpadów zielonych lub/i innych bioodpadów		<i>Plan Gospodarki Odpadami dla WZP 2016-2022; Projekt Planu Gospodarki Odpadami dla WZP 2020-2026</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin; gminy WZP</i>
5.	Rozbudowa/modernizacja instalacji o statusie instalacji komunalnej do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych		<i>Plan Gospodarki Odpadami dla WZP 2016-2022; Projekt Planu Gospodarki Odpadami dla WZP 2020-2026</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin; gminy WZP</i>
6.	Modernizacja i rozbudowa instalacji do termicznego przekształcenia odpadów niebezpiecznych		<i>Projekt Planu Gospodarki Odpadami dla WZP 2020-2026</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
7.	Budowa spalarni odpadów medycznych i niebezpiecznych (Ostrów Grabowski)		<i>Projekt Planu Gospodarki Odpadami dla WZP 2020-2026</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin (Ostrów Grabowski)</i>
8.	Budowa instalacji pirolizy opon, przetwórstwa tworzyw sztucznych oraz przetwórstwa kabli	<i>Projekt Planu Gospodarki Odpadami dla WZP 2020-2026</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>	
9.		<i>X. Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa</i>		
ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE (ZIT SOM)				
1.	Wsparcie rozwoju gospodarczego obszaru SOM poprzez poprawę dostępności terenów inwestycyjnych: przebudowa drogi Police-Szczecin	<i>XIX. Wzmacnianie szczecińskiego obszaru funkcjonalnego jako ośrodka wzrostu gospodarczego</i>	<i>Strategia ZIT SOM; Plan inwestycji transportowych dla WZP</i>	<i>Powiat Policki</i>
2.	Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej Województwa Zachodniopomorskiego poprzez kompleksowe przygotowanie terenów Parku Przemysłowego	<i>XIX. Wzmacnianie szczecińskiego obszaru funkcjonalnego jako ośrodka wzrostu gospodarczego</i>	<i>Strategia ZIT SOM</i>	<i>Stargard</i>

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SZCZECIN
TOM 3 KIERUNKI**

	Nowoczesnych Technologii w Stargardzie - etap I, II			
3.	Rewitalizacja powojkowych terenów w celu utworzenia centrum usług „Mulnik” w Świnoujściu	XIX. Wzmacnianie szczecińskiego obszaru funkcjonalnego jako ośrodka wzrostu gospodarczego	Strategia ZIT SOM	Świnoujście
4.	Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej w Szczecinie z wykorzystaniem istniejących odcinków linii kolejowych nr 406, 273, 351	XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych	Strategia ZIT SOM; Kontrakt Terytorialny dla WZP; Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku; POIŚ 2014-2020	Gmina Miasto Szczecin, Gryfino, Stargard, Goleniów
5.	Przebudowa dróg lokalnych łączących centrum przesiadkowe w Gryfinie z siecią TEN-T	XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych	Strategia ZIT SOM; Plan inwestycji transportowych dla WZP	Gryfino
6.	Budowa węzła przesiadkowego i pętli autobusowej w Policach	XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych	Strategia ZIT SOM	Police
7.	Modernizacja ulicy Spółdzielców w Mierzynie w gminie Dobra	XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych	Strategia ZIT SOM; Plan inwestycji transportowych dla WZP	Dobra Szcz.
8.	Węzeł przesiadkowy Głębokie	XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych	Strategia ZIT SOM; Plan inwestycji transportowych dla WZP; RPO WZ 2014-2020	Gmina Miasto Szczecin
9.	Budowa zintegrowanego węzła komunikacyjnego Łęknio wraz z infrastrukturą na przebiegu Trasy Średnicowej dla obsługi wewnątrz aglomeracji ruchu pasażerskiego w Szczecinie	XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych	Strategia ZIT SOM; RPO WZ 2014-2020	Gmina Miasto Szczecin
10.	Budowa infrastruktury związanej z modernizacją węzła przesiadkowego kolejowo-promowo-autobusowego w Świnoujściu		Strategia ZIT SOM; RPO WZ 2014-2020	Świnoujście
11.	Zintegrowane Centrum Przesiadkowe w Gryfinie	XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych	Strategia ZIT SOM; Plan inwestycji transportowych dla WZP	Gryfino
12.	Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego wraz z wielofunkcyjnym dworcem kolejowo-autobusowym w Goleniowie	XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych	Strategia ZIT SOM; RPO WZ 2014-2020	Goleniów
13.	Budowa centrum przesiadkowego w miejscowości Załom wraz z pętlą autobusową	XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych	Strategia ZIT SOM; RPO WZ 2014-2020	Szczecin – os. Załom-Kasztanowe
14.	Budowa punktu przesiadkowego wraz z zapleczem parkingowym przy stacji kolejowej w miejscowości Reptowo	XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych	Strategia ZIT SOM	Kobylanka
13.	Budowa dróg rowerowych w Policach	XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych	Strategia ZIT SOM; RPO WZ 2014-2020	Police
14.	Budowa dróg rowerowych w Policach w celu zapewnienia	XX. Wzmacnianie wewnętrznych i	Strategia ZIT SOM; RPO WZ 2014-2020	Police

**STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SZCZECIN
TOM 3 KIERUNKI**

	dostępności komunikacyjnej do terenów przemysłowych Polic	<i>zewnątrznych powiązań transportowych</i>		
15.	Budowa układu dróg rowerowych w celu umożliwienia dojazdu do węzła przesiadkowego przy ul. Dworcowej/Barlickiego w Świnoujściu	<i>XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych</i>	<i>Strategia ZIT SOM; RPO WZ 2014-2020</i>	<i>Świnoujście</i>
16.	Budowa dróg rowerowych w Policach w celu zapewnienia dostępności komunikacyjnej do terenów przemysłowych Polic	<i>XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych</i>	<i>Strategia ZIT SOM; RPO WZ 2014-2020</i>	<i>Police</i>
17.	Działania na rzecz zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej w obszarze funkcjonalnym Szczecina poprzez budowę ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej 3923Z Szczecin-Warnik do skrzyżowania z drogą powiatową nr 3922Z Mierzyn-Stobno	<i>XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych</i>	<i>Strategia ZIT SOM</i>	<i>Powiat Policki</i>
18.	Budowa ścieżki rowerowej Gryfino-Wełtyń	<i>XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych</i>	<i>Strategia ZIT SOM</i>	<i>Gryfino</i>
19.	Budowa ścieżki rowerowej Wełtyń – strefa przemysłowa w Gardnie	<i>XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych</i>	<i>Strategia ZIT SOM</i>	<i>Gryfino</i>
20.	Integracja transportu publicznego poprzez budowę ścieżki pieszo-rowerowej od węzła komunikacyjnego Goleniowski Park Przemysłowy do systemu ścieżek pieszo-rowerowych w kierunku Dworca Kolejowego „Goleniów”	<i>XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych</i>	<i>Strategia ZIT SOM</i>	<i>Goleniów</i>
21.	Budowa sieci dróg rowerowych wraz z przebudową ul. Barnima w Stargardzie w celu zintegrowania systemu transportu publicznego	<i>XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych</i>	<i>Strategia ZIT SOM</i>	<i>Stargard</i>
22.	Przebudowa torowisk tramwajowych w Szczecinie, etap II	<i>XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych</i>	<i>Strategia ZIT SOM</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
23.	Budowa nowych tras tramwajowych w Szczecinie	<i>XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych</i>	<i>Strategia ZIT SOM</i>	<i>Lewobrzeże (Śródmieście Północ, Zachód)</i>
24.	Budowa Szczecińskiego Szybkiego Tramwaju, etap II	<i>XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych</i>	<i>Strategia ZIT SOM</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
25.	Dworzec górny (kolejowo-autobusowy) - centrum przesiadkowe ul. Owocowa-	<i>XX. Wzmacnianie wewnętrznych i</i>	<i>Strategia ZIT SOM</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>

	ul. Korzeniowskiego wraz z infrastrukturą w Szczecinie	<i>zewnętrznych powiązań transportowych</i>		
26.	Budowa infrastruktury komunikacyjnej, w tym trasy rowerowej łączącej miejscowość Dobra z węzłem przesiadkowym Głębokie w Szczecinie, wraz z promocją rozwiązań alternatywnych wobec transportu indywidualnego	<i>XX. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych</i>	<i>Strategia ZIT SOM</i>	<i>Dobra Szcz.</i>
27.	Przebudowa istniejących i budowa nowych systemów ciepłowniczych - etap I i II /SEC sp. z o.o.	<i>XXI. Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów infrastruktury technicznej w dziedzinie energetyki, gospodarki odpadami i ochrony przeciwpowodziowej</i>	<i>Strategia ZIT SOM; POIŚ 2014-2020</i>	<i>Gmina Miasto Szczecin</i>
28.	Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych w Policach/PEC S.A. z siedzibą w Policach	<i>XXI. Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów infrastruktury technicznej w dziedzinie energetyki, gospodarki odpadami i ochrony przeciwpowodziowej</i>	<i>Strategia ZIT SOM; POIŚ 2014-2020</i>	<i>Police</i>

5. Obszary zdegradowane, problemowe

1. W Studium uwzględniono obszary zdegradowane, zidentyfikowane w programie rewitalizacji, na podstawie występowania problemów w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej[(określone ważonym wskaźnikiem degradacji). Obszary wskazano osiedlami, są to osiedla: Centrum, Śródmieście-Zachód, Turzyn, Niebuszewo-Bolinko, Drzetowo-Grabowo, Nowe Miasto, Pomorzany, Gołęcino-Goćław, Stare Miasto, Międzyodrze-Wyspa Pucka, Skolwin, Stołczyn, Śródmieście Północ, Żydowce-Klucz, Wielgowo-Sławociesz-Zdunowo, Słoneczne.
2. Przyporządkowane osiedlom indywidualne dyspozycje planistyczne w kartach osiedli i jednostkach planistycznych mają ca. celu odbudowę wartości funkcjonalno-przestrzennych osiedli i wyprowadzenie ze stanu degradacji.

6. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

1. W mieście występują tereny zamknięte wyznaczone zgodnie z przepisami odrębnymi, których granice zostały określone na rysunkach KIERUNKÓW Studium, są to tereny zamknięte:
 - ustanowione przez resort obrony narodowej
 - ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu
 - pozostałe.

Dla terenów zamkniętych nie zgłoszono wniosków o wyznaczenie stref ochronnych.
2. Tereny zamknięte, za wyjątkiem ustalanych przez ministra właściwego do spraw transportu, wyłączone są spod władztwa planistycznego gminy i nie obowiązują na nich ustalenia Studium do czasu zdjęcia z tych terenów statusu terenu zamkniętego.
3. Na obszarach terenów zamkniętych wskazano uwarunkowania z zakresu ochrony przyrody, środowiska i zabytków oraz uwzględniono obsługę komunikacyjną i inżynierską obiektów zlokalizowanych w ich granicach.
4. Ze względu na możliwości zmiany granic terenów zamkniętych, wynikające z przekształceń własnościowych i restrukturyzacji instytucji wojskowych, kolejowych w kierunkach rozwoju

miasta ustala się oczekiwane przeznaczenia terenów zgodnie z interesem publicznym i oznacza na rysunku Studium KIERUNKI.

5. W przypadku korekty granic terenów zamkniętych, dokonanej zgodnie z przepisami odrębnymi, w planach miejscowych dopuszcza się aktualizację granic terenów zamkniętych kolejowych lub wojskowych i ich przeznaczenia na inne cele niż kolejowe lub wojskowe. Przeznaczenie tych terenów nie może kolidować z funkcją terenów sąsiadujących. Zaleca się kontynuację przeznaczenia stanowiącego sąsiedztwo dawnych terenów zamkniętych.
6. Tereny zamknięte we władaniu MON nie podlegają ustanawianiu prawa miejscowego przez gminę, co oznacza, że ustalone w Studium propozycje funkcjonalne nie są wiążące i do czasu zmiany ich statusu pozostają terenami zamkniętymi.

STUDIUM - PROJEKT ROBOCZY - BPPM

CZĘŚĆ II – UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Rozdział I – UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

1. Odpowiedź polityki przestrzennej na warunki w otoczeniu

Dostępne scenariusze rozwoju, będące w zasięgu przewidywań opartych na danych i trwałości długoterminowych trendów, wyznaczają ramy formułowanych polityk, planów i programów.

Odpowiedź polityki przestrzennej na potrzeby zidentyfikowane w uwarunkowaniach, formułowana jest w obszarach: przemian społecznych, wyzwań gospodarczych, zagrożeń i ograniczeń środowiskowych oraz ograniczeń i uwarunkowań przestrzennych.

Zidentyfikowane w otoczeniu zmiany społeczne (1) obejmują przede wszystkim długoterminowy trend starzenia się społeczeństwa i zmianę geografii demograficznej na świecie. Prognozowane przez GUS kurczenie się polskiej populacji, znacznie głębiej dotknie miasta, gdzie wystąpi 2/3 przewidywanych skutków, szczególnie bardzo wyraźnie doświadczą tego miasta metropolitalne. Proces ten wyzwoli z jednej strony zabieganie o nowych pracowników i mieszkańców, z drugiej zaś ryzyko utraty aktywnej części populacji. Wzrośnie także presja imigracyjna. Rosnący poziom życia i procesy metropolizacji w wiodących gospodarkach europejskich, jako wzorce modelu życia wyzwolą nowe oczekiwania lokalnych społeczności. Obserwowane przyspieszenie cyfryzacji w obszarze interakcji społecznych zmieni sposób funkcjonowania społeczeństw, stając się motorem przemian służących poprawie jakości życia zagrożonych wyalienowaniem i atomizacją społeczności lokalnych. Obserwuje się wzrost mobilności i malejące przywiązanie do własności, co jak się przewiduje zwiększać się będzie wraz ze wzrostem dostępności mieszkań na wynajem i dostępnością infrastruktury społecznej.

Odpowiedzią polityki przestrzennej w tym obszarze jest stwarzanie warunków do pozyskiwania: nowych pracowników (zapewnienie warunków i rezerw terenowych dla rozwoju produkcji i usług, w tym usług społecznych), mieszkańców (zapewnienie warunków dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej, podnoszenie jakości życia w miejscu zamieszkania), migrantów z regionu zachodniopomorskiego, uczniów i studentów oraz zatrzymania własnej młodzieży (zapewnienie warunków systemowych i lokalizacyjnych dla rozwoju oświaty, szkolnictwa zawodowego, zapewnienie warunków rozwoju szkół wyższych).

Wiele zidentyfikowanych wyzwań dotyczy sfery organizacji i zarządzania miastem. Nie znajdują one prostych, bezpośrednich odniesień do polityki przestrzennej. Odpowiedzią polityki przestrzennej jest jej spójność z celami strategii rozwoju Szczecina oraz rozwiązania przestrzenne w zakresie szeroko pojmowanej mobilności, w tym: rozwój sieci dróg i publicznego transportu, polityka parkingowa, strefowanie ruchu, monitoring i inne. Polityka przestrzenna uwzględnia także kontekst bliskiego otoczenia, tj. własnego obszaru funkcjonalnego, stwarzając warunki do pogłębienia więzi z gminami ościennymi, np. poprzez udostępnianie własnej infrastruktury i rozwój usług metropolitalnych.

Wyzwania gospodarcze (2) w otoczeniu, mające przełożenie na gospodarkę miasta i gospodarkę SOM to przede wszystkim zagrożenia związane ze zmianą struktury rynku pracy, w tym z ubytkiem siły roboczej, nierekompensowanym wzrostem wydajności pracy, spadkiem zapotrzebowania na prace proste i powtarzalne (zagrożenie dla absolwentów szkół) i niedostosowanie populacji niemobilnej do tempa rozwoju techniki i technologii. Oczekuje się także daleko idących przeobrażeń w zakresie funkcjonowania łańcuchów dostaw towarów i usług, co jawi się jako szansa rozwojowa dla Szczecina i SOM. Pewnych szans, ale również strukturalnych zagrożeń, można upatrywać w polityce wdrażania na obszarze UE tzw. zielonego ładu. Wymagania z tym związane mogą się przyczynić do dynamicznego rozwoju nowych dziedzin gospodarki jak produkcja maszyn, urządzeń i konstrukcji dla produkcji energii. Z drugiej strony, narzucane ograniczenia emisyjne będą absorbować środki, które mogłyby zostać przeznaczone na rozwój przedsiębiorstw. Wraz ze wzrostem globalizacji wymiany

gospodarczej stale rośnie zapotrzebowanie na usługi w transporcie morskim, co ugruntuje pozycję portu morskiego Szczecin-Swinoujście (m.in. dzięki pogłębieniu toru wodnego). Ważną częścią przyszłej gospodarki miasta będzie jej dostosowanie do potrzeb wynikających z przemian demograficznych, związanych z przepływami ludności i starzeniem się społeczeństwa.

Odpowiedzią polityki przestrzennej w dziedzinie gospodarki na wyzwania i szanse w otoczeniu jest:

- utrzymanie rezerw terenowych na rzecz rozwoju usług, produkcji i usług ogólnospołecznych
- utrzymanie rezerw terenowych dla rozwoju produkcji, magazynowania, składowania, w tym we współpracy z gminami członkowskimi SOM i Marszałkiem Województwa Zachodniopomorskiego
- zapewnienie warunków do funkcjonowania, rozwoju i zagospodarowania terenów portu morskiego, przejęcie i zagospodarowanie na cele ogólnomiejskie terenów uwalnianych przez port
- utrzymanie terenów parków przemysłowych, technologicznych, obszarów wolnocłowych, specjalnych stref ekonomicznych itp.
- wsparcie instytucjonalne i przestrzenne rozwoju klastrów, podejmowania nowej działalności, inicjowania start-up'ów
- wsparcie rozwoju szkół wyższych i transferu technologii, rozwoju sfery Badania&Rozwój&Innowacje.

W przypadku potrzeb społecznych ze względu na kompetencje, polityka przestrzenna stwarza warunki ich zaspokojenia kształtując strukturę funkcjonalno-przestrzenną, infrastrukturę techniczną i komunikacyjną miasta.

W celu zapewnienia warunków dla rozwoju gospodarczego i pozyskania inwestorów przewidziano warunki dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej wszystkich typów, wewnętrzny układ komunikacyjny, zapewniono rezerwy terenowe dla działalności komercyjnej, oczekując zwiększenia udziału przetwórstwa przemysłowego. Przewidziano warunki dla rozwoju usług społecznych, oczekując ich rozwoju w segmencie: zdrowia, opieki społecznej i rehabilitacji na bazie komercyjnej i w oparciu o przewidywany rozwój PUM i bazy średniego szkolnictwa medycznego.

Wśród zagrożeń i ograniczeń środowiskowych (3) w otoczeniu należy wyróżnić potrzeby związane z ochroną środowiska leśnego i wodnego, głównie za sprawą obszarów Natura 2000 i udziału zieleni w obszarze zurbanizowanym. Dotyczy to również zagadnień związanych ze zmianami klimatu, zarządzaniem ryzykiem powodziowym, przewietrzaniem miasta, napływem (immisją) zanieczyszczeń, generowaniem zanieczyszczeń przez transport, w tym transport ciężarowy. Ograniczający charakter ma także ponadlokalna infrastruktura sieci inżynierskich i transportowych. To oddziaływanie jest jednak konieczne, ponieważ tworzy infrastrukturę dostępową do Szczecina.

Przywołane walory środowiskowe w powiązaniu ze strukturą terenów przyrodniczych Szczecina tworzą wartość dodaną. Tereny leśne i zieleni nieurządzonej terenów otwartych tworzą korytarze ekologiczne kształtujące lokalny mikroklimat i zapewniające regenerację powietrza. W przypadku terenów wodnych i nadwodnych istotą oddziaływań jest występowanie obszarów zagrożenia powodzią i związane z tym ograniczenia w zagospodarowywaniu takich terenów.

W polityce przestrzennej miasta uwzględnia się obecność i oddziaływanie środowiska przyrodniczego występującego w otoczeniu, zapewnia się ciągłość korytarzy ekologicznych w ich powiązaniu z bogatą i chronioną w Studium zielenią miejską. Utrzymuje się i chroni bioróżnorodność. Wyznacza się tereny zagrożone ryzykiem wystąpienia powodzi i wprowadza się daleko idące ograniczenia w zagospodarowania i zabudowy takich terenów. Utrzymuje się także struktury przestrzenne w sposób pozwalający utrzymać dobre warunki przewietrzania miasta, a poprzez kształtowanie zasobów zieleni miejskiej oraz zabudowy i infrastruktury łagodzi się wpływ napływających zanieczyszczeń na warunki życia ludzi.

Ograniczenia i uwarunkowania przestrzenne (4) obejmują pozostałe aspekty sąsiedztwa, jak rozwój zabudowy w gminach sąsiednich bezpośrednio na granicy ze Szczecinem oraz będące następstwem tego obciążenia komunikacyjne. Te ostatnie związane są także z ruchem tranzytowym przez miasto,

zarówno drogowym, jak i kolejowym. Z kolei zabudowa pojawiająca się na obrzeżach miasta wymaga podłączeń do infrastruktury technicznej, której nie jest w stanie zapewnić gmina sąsiadująca ze Szczecinem. Mając na względzie wspólnotę interesów i potrzebę integracji w ramach SOM w polityce przestrzennej Szczecina uwzględnia się potrzeby gmin sąsiednich. Umożliwia się obsługę infrastrukturą techniczną terenów rozwoju znajdujących się w sąsiedztwie obszarów zwartej zabudowy w granicach Szczecina. Planując miejską sieć uliczną uwzględnia się potrzeby dojazdowe mieszkańców SOM, również poprzez rezerwy terenów na parkingi oraz zapewnienie warunków do rozwoju SKM.

Polityka przestrzenna Szczecina przewiduje także kontynuację rozwoju funkcji metropolitalnych w zakresie dostępu mieszkańców SOM do usług podstawowych i specjalistycznych oraz związanych ze spędzaniem czasu wolnego. Rezerwy terenowe przeznaczone na cele usług, znajdujące się w obszarze centralnym, ale również w osiedlach przygranicznych, uwzględniają potrzeby mieszkańców SOM, i tym samym umożliwiają powstawanie usług przeznaczonych głównie dla odwiedzających lub pracujących w Szczecinie.

2. Warunki wewnętrzne kształtujące rozwój miasta i jego politykę przestrzenną

Przyjęcie podejścia strategicznego wymaga zauważenia odrębności Szczecina, jako organizmu miejskiego, będącego podmiotem i adresatem ogólnomiejskich działań służących wzrostowi społeczno-gospodarczemu, osiąganemu poprzez specyficzne dla przestrzeni miasta cele i działania polityczne. W horyzoncie Studium (2050 r.), Szczecin będzie się mierzył z wyzwaniem będącym efektem lub skutkiem historii jego rozwoju i obecnego stanu zasobów ludzkich, środowiskowych, kapitałowych i wypracowanych/posiadanych aktywów. Określają one wewnętrzne wyznaczniki, mocne strony i ograniczenia polityki rozwoju, której przejawem jest polityka przestrzenna.

Podobnie jak w przypadku analizy stanów otoczenia, dla ułatwienia analizy uzasadnienia przyjętych rozwiązań, odpowiedź polityki przestrzennej na wyzwania wewnętrzne, własne potencjały i ograniczenia zidentyfikowane w uwarunkowaniach, formułowana jest w obszarach: przemian społecznych (1), wyzwań gospodarczych (2), zagrożeń i ograniczeń środowiskowych (3) oraz ograniczeń i uwarunkowań przestrzennych (4).

Obszar przemian społecznych (1), jest dla Szczecina ważnym czynnikiem rozwojowym. Społeczność miejska zamieszkująca na stałe będzie maleć przy zauważalnym wzroście udziału ludności zamieszkującej w mieście czasowo. Działania ukierunkowane na pozostanie lub osiedlenie się na stałe mieszkańców będzie istotą wielu działań miejskich. Drugim, kluczowym aspektem populacyjnym będzie starzenie się społeczeństwa i malejąca liczba dzieci. Proces ten wpływa na rynek pracy, który czeka wiele przeobrażeń m.in. przyspieszenie technologiczne i konkurowanie o pracowników. Przemiany społeczne zachodzą coraz szybciej na skutek postępu cyfryzacji. Odpowiedź polityki przestrzennej w tak złożonej rzeczywistości powinna obejmować wszystkie sfery aktywności społecznej. Wśród ważniejszych przemian, uwzględnionych w tej polityce, należy wymienić:

- zapewnienie warunków do rozwoju usług społecznych, związanych z gospodarką senioralną, w tym np. utrzymanie w zasobie rezerw gruntów miejskich na ten cel, w wielu przypadkach już utrwalonych w mpzp
- zapewnienie warunków do rozwoju oświaty i rozwoju szkół wyższych, ze szczególnym oczekiwaniem adresowanym do PUM i ośrodków kształcenia w dziedzinach związanych z medycyną, opieką społeczną i rehabilitacją
- zapewnienie warunków do rozwoju transportu publicznego, w tym transportu szynowego i SKM
- zapewnienie dostępności terenów pod zabudowę mieszkaniową wszystkich typów, zwiększanie ogólnego zasobu mieszkań (w tym na wynajem), których dostępność ułatwi przepływy ludności i pozyskiwanie nowych mieszkańców oraz ich asymilowanie w miejscu zamieszkania

- zwiększenie wymagań w zakresie jakości życia w miejscu zamieszkania i w otoczeniu gmin sąsiedzkich (przestrzenie wspólne, przyjazna przestrzeń miejska, dostęp do lokalnych centrów usług, terenów zieleni i rekreacji)
- podniesienie jakości (standardu wyposażenia, estetyzacji, bezpieczeństwa) najważniejszych miejskich przestrzeni publicznych i ich otoczenia
- kontynuowanie procesów rewitalizacji i rehabilitacji zabudowy historycznej, ze wsparciem dla procesów ograniczenia niskiej emisji
- zapewnienie warunków dla funkcjonowania i lokalizacji nowych żłobków, przedszkoli i szkół poprzez utrzymanie rezerw terenowych i elastyczne podejście do kształtowania sieci tych jednostek w dostosowaniu do zmieniającej się liczby dzieci i przestrzennej zmienności liczebności ich populacji
- utrzymanie i dalszy rozwój ogólnie dostępnych terenów zieleni i terenów sportu i rekreacji,
- uwzględnianie warunków przewietrzania miasta oraz działań na rzecz złagodzenia oddziaływania miejskiej wyspy ciepła w mpzp
- rozwój błękitnej i zielonej infrastruktury, jako narzędzie łagodzenia skutków zmian klimatu i sposób na poprawę warunków i jakości życia, upowszechnianie aktywnego stylu życia i korzystania z infrastruktury umożliwiającej spędzanie czasu wolnego w tych obszarach
- rewaloryzacja zabytków i przywracanie wartości społecznej (historycznej i przestrzennej) w obszarach objętych ochroną konserwatorską, w tym również poprzez nowe realizacje, zapewnienie dostępu do kultury wysokiej i masowej.

Elementami całościowych działań w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dążenie do utrzymania i kształtowania obszarów zwartej zabudowy i ich kompleksowego uzbrojenia technicznego i komunikacyjnego, rozwoju lokalnych centrów usługowych i minimalizowania kosztów utrzymania miasta ponoszonych przez mieszkańców, rewaloryzacja przestrzeni miejskiej, ochrona wartości przyrodniczych i podnoszenie walorów ekonomicznych przestrzeni. Potrzeby rozwojowe miasta są racjonalizowane, dostosowywane do tempa rozwoju miasta i możliwości budżetowych zaspokojenia potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i społecznej, uwzględniając rozłożenie wydatków majątkowych budżetu na cały okres programowania polityki przestrzennej do roku 2050.

Wyzwania gospodarcze (2) są konsekwencją stanu dotychczasowej struktury gospodarki, rozstrzygającej o kształcie rynku pracy. Dynamicznemu rozwojowi usług w ostatnich dziesięcioleciach nie towarzyszył satysfakcjonujący rozwój przetwórstwa przemysłowego. Oczekiwane zmiany w gospodarce łączone są z tradycyjnymi w Szczecinie branżami gospodarki morskiej, z rozwojem portu morskiego oraz dziedzin produkcji i usług związanych z obrotem portowym i dostępem do akwenów żeglownych.

W pozostałych dziedzinach działalności gospodarczej oczekuje się inwestycji związanych ze skracaniem łańcuchów dostaw, zwiększaniem samowystarczalności, rozwojem energetyki i produkcji na jej rzecz oraz przyśpieszeniem postępu techniczno-technologicznego w efekcie masowej cyfryzacji i wzrostu znaczenia dostępu do informacji.

Prognozowany jest wzrost znaczenia transferu technologii z obszaru nauk technicznych, powstawanie spółek technologicznych i start-up'ów. Wobec dynamicznych zmian gospodarczych zachodzących w otoczeniu globalnym i krajowym wskazano ogólne zasady polityki przestrzennej. Racjonalizując politykę przestrzenną i uwzględniając stan i warunki rozwoju szczecińskiej gospodarki a także lokalne możliwości na pozyskanie kapitału i nowych inwestorów, zapewnia się w ramach Studium:

- rezerwy terenów rozwojowych portu morskiego, kierując się ochroną (a nie wygaszaniem) miejsc pracy przy pozyskiwaniu terenów portowych na cele ogólnomiejskie
- warunki do obsługi komunikacyjnej portu transportem kołowym i szynowym

- rezerwy terenów dla lokalizacji działalności produkcyjnej w specjalnych strefach ekonomicznych i innych terenach dedykowanych produkcji i składom
- rezerwy terenów dla rozwoju usług ogólnospołecznych i na rzecz produkcji z możliwością elastycznego podejścia przy przekształcaniu terenów usług w tereny produkcji i składów
- warunki dla rozwoju komercyjnych funkcji metropolitalnych, jak handel, usługi kultury masowej itp.
- warunki do rozwoju nauki i szkół wyższych wraz z możliwością powstawania w ich sąsiedztwie parków technologicznych (np. Technopark Pomerania, rezerwy terenów rozwojowych szkół wyższych)
- warunki do rozwoju szkolnictwa zawodowego na poziomie średnim i pomaturalnym, szczególnie w zawodach inżynierskich, związanych z medycyną i ochroną zdrowia
- warunki do rozwoju klastrów, przewidując ich instytucjonalne wsparcie i ułatwianie w ramach rezerw terenowych ich konsolidacji i rozwoju skali działania i powiązań gospodarczych.

Zagrożenia i ograniczenia środowiskowe (3) nie są traktowane jako obciążenie procesów rozwojowych. Zgodnie ze strategią marki *Szczecin Floating Garden*, zasoby przyrody i krajobrazu uznawane są w polityce przestrzennej za podstawowe narzędzie kształtowania struktury przestrzennej, jakości życia na terenach mieszkaniowych oraz wyznacznik wizerunkowej atrakcyjności Szczecina. W planie ogólnym Szczecina (1994), jak i w kolejnych edycjach polityki przestrzennej (Studium: 1998, 2008 i 2012) przywiązywano ogromną wagę do ochrony środowiska, w tym do ochrony zasobów przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu. W obecnej polityce przestrzennej kontynuuje się działania ochronne w ustaleniach Studium:

- generalna ochrona krajobrazu, panoramy i osi widokowych utrzymywana poprzez zakazy zabudowy, limitowanie wysokości zabudowy, w tym zabudowy wysokościowej oraz określanie charakteru tej zabudowy
- ochrona terenów przyrodniczo cennych poprzez wprowadzenie do Studium rygorów wynikających z zasad ochrony: rezerwatu (cisów), parków krajobrazowych, planu urządzenia lasów, obszarów Natura 2000, waloryzacji przyrodniczej oraz opracowań ekofizjograficznych i in.
- kształtowanie terenów zieleni i ich spójności ekologiczno-przestrzennej z uwzględnieniem: korytarzy migracji (np. poprzez SZM), istniejących i projektowanych terenów zieleni naturalnej i rekreacyjnej, utrzymania parków i skwerów miejskich oraz wyznaczania lokalizacji nowych, zapewnienia wysokiego udziału nabrzeży naturalnych lub kształtowanych naturalnie oraz form i sposobów kształtowania zabudowy (intensywność, wysokość zabudowy, wyznaczanie terenów objętych zakazem zabudowy)
- utrzymanie terenów regeneracji powietrza i zapewnienie warunków do przewietrzania miasta, łagodząc w ten sposób oddziaływanie miejskich wysp ciepła
- uwzględnienie uwarunkowań geomorfologicznych, w tym ograniczenie zabudowy na obszarach zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz obszarach objętych ryzykiem wystąpienia powodzi
- utrzymanie funkcji ogrodów działkowych, będących elementem tradycji miejskiej, pełniących także funkcje środowiskowe
- ochrona przed zabudową i likwidacją terenów oczek wodnych i terenów okresowo podtapianych, zasadę odtwarzania układów melioracyjnych, ochronę cieków wodnych i strumieni z utrzymaniem swobodnego dostępu do ich brzegów
- limitowanie powierzchni przeznaczonych do urbanizacji na cele: zabudowy mieszkaniowej, produkcji, składów i usług wyrażające się malejącą intensywnością zabudowy w miarę oddalania się od centrum.

Intencją Studium jest także rozwój błękitnej i zielonej infrastruktury, rozumiany jako zespół spójnych, koordynowanych działań zwiększających odporność miasta na zmiany klimatu. W tym obszarze

przewidywane jest wdrożenie planu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi oraz działania zwiększające udział zieleni w strukturze miasta, poczynając od nasadzeń ulicznych poprzez nowe parki i tereny rekreacyjne do zalesień włącznie.

Ograniczenia i uwarunkowania przestrzenne (4) w znacznej części wiążą się z zagadnieniami ochrony środowiska, w części która dotyczy warunków życia ludzi. Oprócz przywołanych powyżej ograniczeń wynikających z uwarunkowań naturalnych i ograniczanej planistycznie antropopresji należy wyróżnić także te, które są konsekwencją wcześniejszego rozwoju miasta, pośród nich ważną rolę odgrywają tereny historycznej zabudowy (np. Stare Dąbie) oraz obszary i obiekty związane z dziedzictwem kulturowym objęte ochroną konserwatorską. Zabudowę historyczną charakteryzuje zwartość i typ zabudowy (np. kamienice w zabudowie śródmiejskiej kwartałowej) jak również niepełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną (np. do ciepła systemowego). O przyszłej polityce przestrzennej rozstrzyga również przestrzenny rozkład zabudowy i kierunki jej ekspansji, począwszy od kameralnej zabudowy Pogodna do spółdzielczych kompleksów zabudowy mieszkaniowej (np. osiedla: Majowe, Kaliny, Pomorzany, Książąt Pomorskich). Niemniej ważne jest przejmowanie na cele ogólnomiejskie terenów powojennych, przemysłowych i portowych oraz odbudowa szczecińskiej Starówki. Transformacja ustrojowa uruchomiła procesy rozwojowe, kształtujące nowe potrzeby społeczne. Diametralnie zmienił się charakter Szczecina, miasto jest w końcowej fazie transformacji z miasta robotniczego, przemysłowo-portowego na miasto z przewagą usług o bardzo szerokim asortymencie. Wraz z tą zmianą pojawiło się oczekiwanie i presja na wypełnienie luki na rynku mieszkaniowym, skutkująca migracjami wewnątrzmijskimi i do otoczenia, oraz zapotrzebowanie na nowe, atrakcyjne przestrzenie i usługi publiczne. Znacznie wzrosła rola Szczecina, jako ośrodka metropolitalnego, który wykształcił wokół siebie obszar o silnych powiązaniach funkcjonalnych. Obszary istniejącej zabudowy i ich struktura przestrzenna uwzględniane są w Studium wielowymiarowo, spośród ważniejszych należy wymienić znajdujące odzwierciedlenie w ustaleniach polityki przestrzennej:

- obszary strategicznej interwencji, jak obszar Śródmieścia ze Starym Miastem i Międzyodrze
- obszary rewitalizacji objęte programem rewitalizacji
- ochrona krajobrazu kulturowego, założeń urbanistycznych i zabudowy historycznej
- zasady przekształceń zespołów mieszkaniowej zabudowy spółdzielczej
- zasady i dopuszczalność zabudowy południowego brzegu jeziora Dąbie
- zasady rozwoju transportu publicznego (np. sieci tramwajowe i SKM)
- kształtowanie sieci dróg (w tym obwodnica śródmiejska)
- nowe przeprawy mostowe integrujące nadwodne obszary śródmiejskie
- ochrona terenów stoczniowych i terenów w granicach portu morskiego z sukcesywnym przejmowaniem na cele ogólnomiejskie terenów uwalnianych przez port, który rozpoczął proces relokacji
- zapewnienie warunków obsługi transportowej dla terenów portowych i produkcyjnych w ich tradycyjnych lokalizacjach.

Przywołane elementy polityki przestrzennej nie oddają w całości kompleksowego podejścia i zasad jej kształtowania, lecz ilustrują skalę interwencji i uzasadniają prawidłowość podejścia do ustalenia reguł tej polityki. Jej zwieńczeniem jest spójność z obowiązującą Strategią Rozwoju Szczecina 2025 r. Niższym szczeblem jest sformułowanie zasad i kierunków przekształceń poszczególnych osiedli administracyjnych Szczecina. Możemy wnioskować o przyszłej roli osiedli w strukturze miasta i obszarze funkcjonalnego i przewidywanych kierunkach ich rozwoju. Na najniższym szczeblu w tej hierarchii wskazań Studium znajdują się karty jednostek planistycznych. Ustalenia i kierunki rozwoju zawarte w kartach jednostek są najbardziej szczegółowe i zostaną odzwierciedlone w ustaleniach prawa miejscowego.

Taka konstrukcja dokumentu ułatwia integrację zarządzania strategicznego z polityką rozwoju, w tym z polityką przestrzenną i uwzględnia przyszłe, bardziej restrykcyjne podejście do dysponowania przestrzenią w związku z niekorzystnymi skutkami społeczno-gospodarczymi i przestrzennymi suburbanizacji, prowadzącej do długoterminowego rozpraszania środków publicznych i ograniczenia możliwości rozwoju miasta.

3. Zaspokajanie oczekiwań społecznych

Celem głównym polityki przestrzennej jest podążanie za zmieniającymi się potrzebami społecznymi i stwarzanie warunków przestrzennych do ich zaspokajania. Z tych powodów starano się tak organizować przestrzeń, aby koszty bieżące ponoszone przez mieszkańców były możliwie najmniejsze. Znalazło to wyraz we wskazywaniu i wzmacnianiu lokalnych centrów usługowych, dążeniu do rozwoju wewnętrznego w granicach obszaru zwartej zabudowy, i obszaru rozwoju zabudowy o lokalnym dostępie do usług, wyposażonego w infrastrukturę techniczną i dobrze skomunikowanego, w miarę możliwości i potrzeb w sąsiedztwie koncentracji miejsc pracy oraz usług. Kierując się dobrem mieszkańców wyposażono tereny już zabudowane i tereny rozwoju zabudowy w rezerwy przeznaczane na funkcje usług (również będących zobowiązaniem gminy), w celu zapewnienia warunków rozwoju gospodarki, stwarza się rezerwy terenowe dla działalności produkcyjnej i usługowej.

Kolejną zasadą było podejście zasobooszczędne, tj. takie dysponowanie przestrzenią i jej zasobami, które nie prowadzi do nadmiernej antropopresji w środowisku, służy jego ochronie i przekazaniu w niepogorszonym stanie następnym generacjom. Poszukiwano równowagi pomiędzy warunkami funkcjonowania środowiska przyrodniczego i warunkami życia ludzi, celem zapewnienia dobrostanu mieszkańcom, mierzonego wskaźnikami jakości życia (warunki do integracji społecznej w miejscu zamieszkania, dostępność pracy i warunki do rekreacji i wypoczynku, spędzanie czasu wolnego). Kierowano się także zasadą poprawy walorów ekonomicznych przestrzeni.

Dążono do integrowania funkcjonalno-przestrzennego społeczności lokalnych w ramach osiedli, co po raz pierwszy w Studium znalazło wyraz w kartach osiedli. Struktury lokalne integrowane są w ramach dzielnicy i organizmu miejskiego poprzez podstawowy układ komunikacyjny, który powiązany został z układem komunikacyjnym SOM, z otwarciem na dalsze otoczenie krajowe i międzynarodowe. Całościowo rozstrzygnięcia przestrzenne zobrazowano na rysunkach KIERUNKÓW.

Rozdział II – SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

CZĘŚĆ I – POLITYKA PRZESTRZENNA SZCZECINA DO 2050 ROKU

Uzasadnienie i synteza ustaleń tworzą reprezentację polityki przestrzennej, która może być wykorzystana w celach edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych.

Najistotniejsze dyspozycje opisane skrótowo warunkują budowę miasta zwartego, efektywnego w sferze zarządczej, realizacyjnej i przyjaznego dla mieszkańców. Polityka przestrzenna umożliwi wieloaspektowy rozwój miasta wążąc interesy i umożliwi wzmacnianie więzi z otoczeniem obwarowane samoograniczeniami wynikającymi z troski o środowisko, jego trwałość i nieumniejszoną wartość przekazywaną następnym generacjom.

Rozdział I – GŁÓWNE WYZWANIA I WYTYCZNE KIERUNKOWE DO STUDIUM

1. Główne wyzwania: zagrożenie spadkiem potencjału demograficznego, zmianami klimatycznymi i cywilizacyjnymi

1. Miasto wielkości Szczecina, które wytworzyło wokół siebie obszar funkcjonalny, chcące konkurować o mieszkańców, zasoby rynku pracy i kapitał, podążać będzie ścieżką rozwoju wyznaczaną przez wiodące aglomeracje europejskie.

2. W okresie do 2050 roku ścieżkę rozwoju Szczecina determinuje kilka głównych procesów i zjawisk, o charakterze wyzwań cywilizacyjnych o wymiarze przestrzenno-społecznym i gospodarczym, w tym: konkurowanie o mieszkańców, kontynuacja rozwoju gospodarczego miasta i jego obszaru funkcjonalnego, rozwój przetwórstwa przemysłowego, współpraca ze sferą B&R, rozwój usług na rzecz produkcji i usług ogólnospołecznych oraz skutki wywoływane przez zmiany klimatu i postęp technologiczny.
3. Główną zasadą polityki przestrzennej jest, oszczędne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi i przestrzennymi w znaczeniu spójności przestrzennej i kształtowania społeczno-środowiskowych wyznaczników jakości życia w miejscu zamieszkania.
4. Uwzględniając walory ekonomiczne przestrzeni w Studium preferowana jest zwartość zabudowy i dostępność komunikacyjna, minimalizujące koszty mieszkańców w ich dostępie do miejskiej infrastruktury społecznej (w tym w zakresie korzystania z kultury wysokiej i spędzania czasu wolnego) i dostępie do miejsc pracy.
5. Przywołane zasady i priorytety nie umniejszają znaczenia pozostałych zadań własnych miasta, będących zobowiązaniem ustawowym, ani zadań realizowanych przez inne podmioty na zasadach komercyjnych lub na podstawie tzw. przepisów odrębnych w stosunku do przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2. Integralność Studium ze Strategią rozwoju Szczecina 2025

1. Studium 2021 jest spójne z obowiązującą Strategią rozwoju Szczecina (SRS2025) oraz z projektem założeń do jej aktualizacji. Przywołane poniżej cele główne tego projektu uwzględniają nowe wyzwania i konstytuują kształt Studium, przy czym cel: (1) metropolizacja obszaru funkcjonalnego Szczecina jest równoważnikiem celów I i IV SRS2025, (2) mobilizowanie i pomnażanie kapitału społecznego jest bardziej ogólnym równoważnikiem celu III SRS2025, (3) zdywersyfikowany rozwój gospodarczy jest bardziej ogólnym równoważnikiem celu II SRS2025.
2. Inne zaakcentowanie celów szczegółowych, mieszczące się w strukturze (logice) celów strategicznych, oparte na UWARUNKOWANIACH i DIAGNOZIE strategicznej (obu strategii), nie narusza warunku spójności strategii, ze sformułowaną w Studium polityką przestrzenną.
3. Zasadą polityki przestrzennej jest jej integrowanie z pozostałymi miejskimi dokumentami strategicznymi. Znalazło to wyraz na etapie analizy UWARUNKOWAŃ, sporządzania diagnozy stanu miasta oraz bilansu potrzeb i możliwości trwałego rozwoju.

3. Zintegrowane i podmiotowe podejście w realizacji Polityki przestrzennej

1. Spójność przestrzenno-funkcjonalna miasta z otoczeniem osiągnąta będzie poprzez sieciowanie usług publicznych i zadań własnych gmin, współpracę w zakresie ograniczania emisji, przeciwdziałania zmianom klimatu i łagodzenia ich skutków, transformację energetyczną obszaru funkcjonalnego, m.in. większe wykorzystania OZE, koordynację planowania, gospodarowania infrastrukturą techniczną, wodami opadowymi, ochronę środowiska i oddziaływania transgraniczne. W obszarze funkcjonalnym transformacja infrastruktury społecznej polegać będzie na zrównoważonym sieciowaniu usług społecznych na zasadach partnerskich.
2. Celem polityki przestrzennej jest zwiększanie poczucia dobrostanu szczecinian osiągnąta między innymi poprzez: poprawę jakości przestrzeni w obszarach zamieszkania i jej komplementarne wyposażenie w usługi ogólnospołeczne, ochronę krajobrazu kulturowego historycznej struktury przestrzennej miasta i osiedli, czytelne rozgraniczanie funkcji i minimalizowanie konfliktów na styku z funkcjami chronionymi przy jednoczesnej preferencji dla struktur wielofunkcyjnych sprawniej zaspakajających potrzeby, ograniczanie do niezbędnej ingerencji w obszary niezabudowane i posiadające wartość przyrodniczą, środowiskową oraz wykorzystywanie walorów ekonomicznych przestrzeni.

3. Realizacja polityki przestrzennej służy podnoszeniu efektywności ponoszonych kosztów funkcjonowania aglomeracji i kosztów ponoszonych przez mieszkańców w ich dostępie do miejsc pracy, edukacji, rozrywki, rekreacji i wypoczynku wpływając w ten sposób na stanu kapitału metropolitalnego i terytorialnego.

4. Kształtowanie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennego miasta

1. Kształtowanie wizerunku Szczecina, jako miasta o charakterze portowym, pełniącego rolę ośrodka bramowego i HUB w korytarzu transportowym Północ-Południe. Wspieranie funkcji transportowych, rozwój portu i utrzymanie rezerw terenowych dla rozwoju portu, w tym w spedycji, transportu kołowego i żeglugi śródlądowej.
2. Wzmocnienie znaczenia produkcji realizowane poprzez utrzymanie atrakcyjnych i zróżnicowanych warunków lokalizacyjnych.
3. Zapewnienie warunków do intensywnej rewitalizacji zabudowy historycznej i pozostałej zdekapitalizowanej struktury miejskiej.
4. Przyspieszenie procesów wieloprzestrzennej reurbanizacji terenów Międzyodrza sukcesywnie uwalnianych przez port, odbudowie Starówki i utrzymaniu szczecińskiego modelu urbanizacji, wypracowanego w ramach planu ogólnego jeszcze w latach 90. XX w.
5. Ochrona przyrodniczych i krajobrazowych zasobów w celu zrównoważenia potrzeb rozwojowych z ochroną zastanych wartości (zasobów wód, zieleni, bioróżnorodności i przestrzenno-ekologicznej spójności obszarów cennych z punktu widzenia środowiska).
6. Utrzymywanie i dalsze wypełnianie obszaru zwartej zabudowy, jej ponowne wykorzystanie (recykling zabudowy) - struktura funkcjonalno-przestrzenna wraz z infrastrukturą dostosowywana jest do potrzeb i możliwości rozwojowych miasta w oparciu o analizę procesów demograficznych i gospodarczych.
7. Stwarzanie warunków do rozwoju usług poprzez rezerwy terenowe: dostosowane do gęstości zaludnienia, w obszarach rozwoju zabudowy i w rejonach zwiększonej aktywności gospodarczej.
8. Nadanie wysokiej rangi procesom metropolizacji poprzez rozwój usług miejskich, infrastruktury kultury, sport i rekreację oraz mobilność i przestrzenie publiczne przyciągające mieszkańców i włączające ich w życie publiczne.
9. Utrzymanie statusu miasta akademickiego, ośrodka rozwoju nauki, coraz lepiej powiązanego ze sferą aktywności gospodarczej oraz B&R. Utrzymanie rezerw terenowych dla rozwoju szkół wyższych.
10. Dostępność komunikacyjna, zagadnienia zrównoważonej mobilności, obniżania transportochłonności i zmniejszania kongestii transportowej są jednym z priorytetów Studium, podobnie jak rozwój pozostałej infrastruktury, w tym OZE.

Rozdział II – KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARCZEGO SZCZECINA

1. Zasady kształtowania polityki przestrzennej w sferze handlu, usług i sfery produkcyjnej

1. W Studium utrzymuje się dotychczasowe przeznaczenie terenów wskazywanych na cele produkcji, składów i magazynów, również rezerwy terenów wskazywanych na cele parków przemysłowych i parków technologicznych, wolnych obszarów celnych i specjalnych stref ekonomicznych.
2. Utrzymuje się rezerwy terenowe przeznaczane na cele usług, w tym społecznych oferowanych także na zasadach komercyjnych (np. w zakresie utrzymania i ochrony zdrowia, rehabilitacji itp.).
3. Stwarza się warunki dla rozwoju sfery Badań-Rozwoju-Innowacji (B&R&I). Chroni się rezerwy terenowe dla tych funkcji oraz zapewnia się ofertę terenów dla usług komercyjnych, w ramach których mogą funkcjonować zarówno jednostki usługowe, jak i związane z przetwórstwem przemysłowym.

4. W różnych typach zabudowy utrzymuje się rezerwy terenowe z przeznaczeniem na usługi realizujące zadania własne gminy (szkoły, żłobki, przedszkola, domy opieki, cmentarze i inne).
5. Dopuszcza się lokalną koncentrację obiektów handlu do 2000 m² pow. sprzedaży w ramach osiedla lub dzielnicy, kierując się dogodnością ich lokalizacji dla mieszkańców i uciążliwościami wynikającymi z generowania ruchu drogowego oraz związanymi z dostawą towarów.
6. Targowiska i hale targowe dopuszcza się w ich tradycyjnych lub nowych lokalizacjach w dostosowaniu do rozwoju obszarów zabudowy, zapotrzebowania i rozkładu przestrzennego ludności lub zmiany funkcji terenu, lokalizacji węzłów przesiadkowych, przebiegu kluczowej infrastruktury itp.
7. W przypadku likwidacji targowisk, za zgodne ze Studium uznaje się zagospodarowanie terenów uwolnionych, odpowiadające potrzebom osiedla i kierunkom przekształceń/rozwoju osiedla.
8. Obszary rozmieszczenia istniejących i dopuszczonych w Studium obiektów handlu wielkopowierzchniowego (powyżej 2000 m² pow. sprzedaży) określa rysunek Studium.
9. Wspiera się rozwój usług związanych z turystyką, sportem, rekreacją, wypoczynkiem i spędzaniem czasu wolnego, kierując się przy ich lokalizacji predyspozycjami terenów, ich walorami ekonomicznymi i kulturowymi oraz potrzebami mieszkańców.
10. Stwarza się warunki do rozwoju gospodarki senioralnej w oparciu o zaplecze medyczne ośrodka akademickiego i dostępne zasoby zabudowy i infrastrukturę rekreacyjno-przyrodniczą.
11. Nowe usługi o charakterze ponadlokalnym/metropolitalnym lokuje się głównie na Lewobrzeżu, szczególnie w obszarach śródmiejskich o obecnie niewielkiej aktywności, tj. na terenie: Starego Miasta, Łasztowni, Kępy Parnickiej, w rejonie ul. Kolumba i Nowego Miasta oraz w sąsiedztwie innych przestrzeni publicznych.

2. Tereny nadwodne w strukturze miasta i żegluga śródlądowa

1. Wykorzystuje się istniejące naturalne warunki akwenów, w tym: jezioro Dąbie Małe, jezioro Dąbie, Odra Zachodnia, Regalica, Płonia, jezioro Głębokie do rozwoju sportu i turystyki wodnej, jako jeden z filarów gospodarczych Szczecina.
2. Na terenach sąsiadujących ze śródlądowym szlakiem transportowym Odry Zachodniej i Regalicy planuje się organizację miejskiego portu rzecznego.
3. Wyznacza się miejsca do odkładania urobku z prac pogłębiarskich w rejonach istniejących pól refulacyjnych i na terenie zatok Łęka i Gać przy południowym brzegu wyspy Radolin. Akceptuje się inne, ekonomicznie i środowiskowo uzasadnione lokalizacje pól refulacyjnych na terenach łądowych, załadowniczych, lub tworzonych w formie wysp.

3. Założenia rozwojowe terenów portowych, rozwój portu morskiego

1. Priorytetem polityki przestrzennej jest stwarzanie warunków dla utrzymania i wzmocnienia przewagi konkurencyjnej portu morskiego. Zapewnia się warunki do prowadzenia działalności stoczniowej i pozostałej produkcyjnej, składowej i magazynowej związanej z segmentami gospodarki morskiej, energetycznej oraz powiązanych w łańcuchach kooperacyjnych i łańcuchach dostaw.
2. Potrzeby rozwojowe portu uwzględnia się także poprzez plany rozwoju infrastruktury drogowej i kolejowej pozwalającej przyjąć i rozładować dodatkowe potoki ruchu. Stwarza się gospodarcze szanse wykorzystania pogłębienia morskiego toru wodnego do portu. Dopuszcza się wariantowe rozwiązania w zakresie obsługi portu od południa poprzez wprowadzenie uzupełniających połączeń przez Międzyodrze.
3. Wspiera się i kształtuje proces powolnego uwalniania zabytkowej struktury poportowej, która będzie stanowić na Łasztowni zręby wielkomiejskiego centrum i koncentrację usług o znaczeniu ponadlokalnym, regionalnym i miejskim.

4. W granicach obszaru portu dopuszcza się czasową lub docelową lokalizację usług, niezwiązanych z działalnością portową, służących realizacji zadań własnych miasta lub zaspokojeniu potrzeb związanych ze świadczeniem usług przez inne podmioty, jak np. utylizacja odpadów, w tym medycznych, niebezpiecznych, oczyszczanie ścieków, bazy komunikacyjne, targi, wystawiennictwo i ekspozycja towarów, organizacja imprez masowych i inne.
5. W granicach obszarów rozwoju portu morskiego i usług z nim związanych na terenach nadodrzańskich, w północnej części miasta (Skolwin, Stołczyn) i na Ostrowie Mieleńskim oraz Ostrowie Grabowskim dopuszcza się inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko, także związane z gospodarką odpadami. Dopuszcza się produkcję energii, w tym na bazie OZE (np.: farmy solarne, itp.) lub uprawy energetyczne itp.

Rozdział III – METROPOLIZACJA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta

1. Punktem odniesienia do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej jest obszar zwartej zabudowy i obszary już objęte prawem miejscowym. Dostępność pozostałych terenów wskazana została na podstawie bilansu potrzeb i możliwości miasta.
2. Podstawowe ograniczenia i możliwe kierunki rozwoju wyznaczają warunki ekofizjograficzne. Dopuszczalność zabudowy warunkuje się ochroną: zasobów przyrody ożywionej i nieożywionej, krajobrazu, bioróżnorodności, dziedzictwa kulturowego i innych wartości cywilizacyjnych i pokoleniowych.
3. Preferencja dla rozwoju wewnętrznego i recyklingu przestrzeni wyraża się poprzez wskazanie w Studium obszaru wielofunkcyjnej zabudowy śródmiejskiej i wieloprzestrzennej reurbanizacji wysp Międzyodrza, terenów około lotniskowych i nad Jeziorem Dąbie oraz w granicach Starego Miasta Dąbie.

2. Ochrona krajobrazu kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

1. W Studium obejmuje się ochroną zabytki i krajobraz kulturowy, w celu ich ochrony ustala się, pokazane na rysunku Studium, strefy ochrony konserwatorskiej historycznych struktur przestrzennych oraz strefy ochrony archeologicznej (Strefy „W”: W-I, W-II i W-III).
2. Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa, znaczna część miasta położona jest w Obszarze Kulturowo-Krajobrazowym OKK Nr 8 - Dolina Dolnej Odry, obszar jest tożsamy z obszarem Strefy „E” - ochrony ekspozycji krajobrazu ustalonym w Studium.
3. Ochronę obszarów i obiektów o wartościach zabytkowych zapewnia się w planie miejscowym, w tym także poprzez ustalenie obszaru ochrony sąsiedztwa zabytku, z warunkami zagospodarowania i kształtowania otoczenia zabytku i widoku na zabytek.
4. Ochrona zabytków niewpisanych do rejestru zabytków zapewnia się w postaci ustaleń szczegółowych w planie miejscowym, dla każdego zabytku, ze wskazaniem adresu i lokalizacji na rysunku planu.
5. Ochronę obiektów i obszarów dóbr kultury współczesnej zapewnia się w planach miejscowych poprzez ustalenie zasad ekspozycji, ochrony obiektów i ich otoczenia.
6. Nie wskazuje się rekomendacji i wniosków oraz granic terenów priorytetowych dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazów wynikających z audytu krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego (brak wniosków i rekomendacji zarządu województwa).
7. W Studium utrzymuje się i rozwija podstawową infrastrukturę właściwą dla miasta portowego i przywodnego (mosty, przystanki żeglugi pasażerskiej, przystanie jachtowe i wioślarskie, ośrodki sportów motorowodnych, tawerny nadbrzeżne, targowiska rybne) podkreślające walory i unikalne położenie Szczecina.

3. Rozwój centrum miasta i sieć lokalnych centrów usługowych

1. Priorytetem Studium jest kontynuowanie rozwoju centrum lewobrzeżnego Szczecina, jako głównego ośrodka usługowego o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym. Wyznacza się obszar wielofunkcyjnej zabudowy śródmiejskiej (MC) obejmujący centrum miasta wraz z wyspami Grodzką, Łasztownią i Kępą Parnicką. W obszarze MC obowiązują szczególne warunki inwestowania, określone również w oparciu o wyniki konkursów architektonicznych.
2. Dąży się do koncentracji zadań dzielnicowych Prawobrzeża z uwzględnieniem koncentracji ludności, aktywności gospodarczej obszaru i specyfiki ponadlokalnej położenia Starego Miasta Dąbie nad jeziorem Dąbie.
3. W Studium, poza obszarem śródmiejskim wyznacza się sieć lokalnych centrów usługowych w osiedlach (do utrzymania, wzmocnienia i wykształcenia). Kontynuuje się model funkcjonalno-przestrzenny miasta z autonomicznymi funkcjonalnie dzielnicami i osiedlami, posiadającymi lokalne centra usługowe, które obniżą transportochłonność i zapewnią komfort zamieszkania.

4. Rewitalizacja obszarów miejskich

1. Rewitalizacją obejmuje się obszary zdegradowane, w tym obszary śródmiejskie i centra historyczne miasta Szczecin i Dąbie, kwartały zabudowy śródmiejskiej z XIX/XX w., osiedla z wielkiej płyty oraz tereny poprzemysłowe i powojkowe, gdzie występuje potrzeba adaptacji do nowej funkcji i zrehabilitowania utraconych korzyści z dotychczasowego użytkowania terenu.
2. Obszary wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych (obszary problemowe) identyfikują programy Rewitalizacji, wskazano 16 osiedli.
3. W Śródmieściu wyznacza się Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) oznaczony na rysunku Studium, w którym priorytetem jest podniesienie jakości życia przy jednoczesnej ekspozycji unikatowych wartości i wzmocnienie trendu powrotu mieszkańców do centrum.
4. Zapewnia się ochronę osadniczych zespołów historycznych dawnych wsi o rodowodzie średniowiecznym: Krzekowo, Warszewo, Osów, Stołczyn, Skolwin, Płonia, posiadających zachowany czytelny, średniowieczny układ ruralistyczny.
5. Zapewnia się ochronę zespołów mieszkaniowych zrealizowanych w formule miasto-ogród m.in.: Pogodno, Łękno, Głębokie, Podjuchy. Zakazuje się zastępowania zabudowy jednorodzinnej zabudową wielorodzinną, która dogęszcza i zaciera oryginalną kompozycję urbanistyczną zespołów z wysokim udziałem zieleni.
6. Rewitalizacja w obszarze Starego Miasta Dąbie jest skoncentrowana na zachowaniu średniowiecznego układu ulic, reliktyw murów obronnych oraz częściowo zachowanej historycznej zabudowy.
7. Rewitalizacją obejmuje się zespoły mieszkaniowe z wielkiej płyty m.in.: Zawadzkiego, Klonowica, Kaliny, Majowe, Słoneczne, Książąt Pomorskich, Pomorzany wymagające przekształceń i doposażenia w usługi oraz zieleni ogólnodostępną i tereny sportowo-rekreacyjne.

5. Sieć przestrzeni publicznych – obszary miasta o szczególnym znaczeniu

1. W reprezentacyjnych przestrzeniach publicznych zagospodarowanie podporządkowuje się najważniejszym obiektom architektonicznym, ograniczając zmiany, które mogą istotnie przekształcić wizerunek przestrzeni publicznej, ograniczając także swobodę przekształceń i dowolność form architektonicznych na styku z tymi przestrzeniami.
2. Ochronę i kształtowanie terenów zieleni, jako przestrzeni publicznych kontynuuje się poprzez utrzymanie ich zintegrowanych funkcji środowiskowych w mieście, pielęgnację, podnoszenie ich jakości, walorów przyrodniczych i rekreacyjnych.

6. Przestrzenne wyznaczniki jakości życia – standardy środowiska zamieszkania

1. Potrzeby ludności zamieszkałej w strukturach jednorodzinnych planuje się zaspakajać poprzez ustalanie funkcji usługowych i kreację lokalnych centrów handlowo-usługowych wykształconych w zespołach zabudowy wielorodzinnej. W obszarach koncentracji zabudowy wielorodzinnej ustala się obowiązek lokalizacji funkcji usługowych w parterach budynków i lokalizacjach wolno stojących.
2. W zabudowie wielorodzinnej, w układach zwartych i wolno stojących, kontynuuje się szczeciński model urbanizacji wykorzystując graniczne wartości wskaźników urbanistycznych dla budownictwa mieszkaniowego i usługowego w planach miejscowych. Preferuje się zabudowę w otoczeniu zieleni rekreacyjnej z placami zabaw i miejscami postojowymi.
5. Generalnie nie planuje się dogęszczania intensywnej zabudowy o charakterze śródmiejskim wielofunkcyjnym, zabudowę występującą wewnątrz kwartałów poddaje się kompleksowej modernizacji lub przy znaczącym odchyleniu od standardów jakościowych przekształca.

7. Generalne dyspozycje, standardy i wskaźniki przestrzenne

1. Wyznaczone w Studium preferowane wskaźniki urbanistyczne dla stref zabudowy pozwalają prawidłowo kształtować krajobraz miasta i sylwetę zabudowy, dają wgląd w generalne zasady polityki przestrzennej Szczecina, wyodrębniając obszar centralny wielkomiejski i śródmiejski oraz tereny obrzeżne. Ostateczne parametry zabudowy zostaną ustalone w planie miejscowym zgodnie z wytycznymi wynikającymi z kart osiedli i jednostek planistycznych.
2. Standardy budownictwa miejskiego (mieszkalnego) będą wyznaczane w planach miejscowych w oparciu o kryteria kształtujące jakość zamieszkania, obejmujące między innymi: dostępność do infrastruktury technicznej, usług i zieleni rekreacyjnej, łatwość przemieszczania się, wkomponowanie w lokalne wartości krajobrazowe, dbałość o jakość środowiska naturalnego.
3. W sferze budownictwa mieszkaniowego należy przewidzieć zespoły zabudowy dla osób starszych i adaptację zabudowy istniejącej dla tego typu użytkowników.
4. W zespołach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej obowiązuje m.in.: realizacja usług wbudowanych w partery zabudowy na wskazanych fragmentach lub usług wolno stojących, zwartego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego, terenu biologicznie czynnego wykorzystującego naturalne walory krajobrazowe i warunki do naturalnej retencji wód opadowych, naziemnych miejsc parkingowych dla osób ze szczególnymi potrzebami, gości i klientów usług. Należy rozbudowywać sieć lokalnych połączeń/skrótów pieszych, rowerowych, które sprzyjają tworzeniu wspólnot sąsiedzkich.

8. Środowisko miejskie, w tym przyroda, jako infrastruktura budująca odporność na zmiany

8.1. Utrzymanie i rozwój spójności ekologicznej oraz bioróżnorodności

1. Utrzymanie i poprawa spójności ekologicznej i bioróżnorodności realizowane będą poprzez zwiększanie powierzchni zieleni, tworzenie nowych obszarów zieleni ogólnodostępnej, ochronę terenów wartościowych pod względem przyrodniczym, wyznaczanie nowych obszarów i obiektów objętych ochroną oraz kształtowanie Systemu Zieleni Miejskiej. W celu odbudowy spójności ekologicznej pomiędzy lasami na obrzeżach miasta i Odrą naprawy i wyposażenia w zieloną infrastrukturę wymaga obszar śródmiejski.
2. Jako bazę ekosystemu szczecińskiego ogrodu botanicznego, integrującego zadanie ochrony ekosystemów lokalnych i zagrożonych rodzimych gatunków z celami dydaktyczno-wypoczynkowymi przyjmuje się naturalne możliwości siedliskowe wskazanych lokalizacji Skórczej Góry, Syrenich Stawów z Dolnym i Górnym Botanikiem.
3. Kontynuowane będą działania mające na celu zintegrowanie infrastruktury naturalnej z techniczną. Elementy zieleni o funkcji ekologicznej, ochronnej, rekreacyjnej i estetycznej będą

tworzyć spójny system i stanowić komponent struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta, podnoszący jakość przestrzeni, warunki środowiskowe i jakość życia mieszkańców.

4. W Studium utrzymuje się ochronę obszarów i obiektów o unikatowej wartości dla środowiska przyrodniczego, objętych różnymi formami ochrony prawnej lub postulowanych do objęcia ochroną.
5. Na terenach chronionych i terenach wskazanych do objęcia ochroną dopuszcza się wprowadzenie obiektów służących rekreacji i wypoczynkowi oraz obsłudze komunikacyjnej, zgodnie z przepisami odrębnymi.
6. Nowe lub przekształcane tereny zieleni tworzy się w formie obszarów wielofunkcyjnych, wolnych od gatunków inwazyjnych, zachowując ich walory przyrodniczo-krajobrazowe, społeczne i edukacyjne, umożliwiając wypoczynek, uprawianie sportu i rekreacji w otoczeniu zieleni, również osobom ze szczególnymi potrzebami.

8.2. Standardy kształtowania terenów zieleni

1. W Studium utrzymuje się System Zieleni Miejskiej (SZM) pełniący rolę głównej osnowy ekologicznej miasta, ciągłej struktury przestrzennej, wiążącej ze sobą wartościowe i różnorodne tereny zieleni oraz fragmenty terenów otwartych i zainwestowanych, zapewniając powiązanie z odpowiednimi terenami pozamiejskimi, pełniący nadrzędne funkcje przyrodniczo-krajobrazowe.
2. Na terenach nieobjętych SZM, o najmniejszym wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej w celu zachowania odpowiednich proporcji pomiędzy powierzchnią zasklepioną i biologicznie czynną traktuje się zieleń, jako integralną, równorzędną część struktury funkcjonalno-przestrzennej.
3. Dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, realizowanej poza obszarem zwartej zabudowy, obowiązuje realizacja zwartego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego.
4. Pozostawia się funkcję ogrodów działkowych na terenach, na których są one najlepszym społeczno-ekonomicznie uzasadnionym użytkowaniem.
5. Likwidowane ogrody działkowe przeznaczają się na funkcje ogólnomiejskie, w tym na cele zieleni urządzonej ogólnodostępnej, sportu i rekreacji, dróg, usług. Ogrody zamienne wskazuje się w osiedlach: Międzyodrze-Wyspa Pucka, Wielgowo-Sławocieszce-Zdunowo oraz mniejsze obszary w granicach osiedli: Bukowe-Kłęskowo, Skolwin, Stołczyn.

8.3. Obszary i warunki zagospodarowania lasów, rolnicza przestrzeń produkcyjna

1. Priorytetem Studium jest działanie zgodne z Planem urządzenia lasu i zasadami gospodarki leśnej, utrzymanie funkcji ochronnej lasów, zachowanie ich bioróżnorodności, walorów krajobrazowych i przyrodniczych oraz udostępnianie, umożliwienie rekreacji i wypoczynku mieszkańcom miasta.
2. W sąsiedztwie lasów, w strefach ekotonowych oraz łącznikowych pomiędzy lasami i innymi terenami zieleni nakazuje się wprowadzanie rodzimych gatunków roślin, nakazuje się usuwanie gatunków obcych i ekspansywnych.
3. Rolniczą przestrzeń produkcyjną utrzymuje się lub dopuszcza na terenach wyłączonych z zabudowy, na których występuje ten sposób użytkowania lub naturalne warunki takiego gospodarowania, lub utrzymanie takiego przeznaczenia wynika z potrzeb ochrony krajobrazu lub ochrony przyrody, terenów objętych zagrożeniem masowych ruchów ziemi.

8.4. Mikroklimat, zanieczyszczenia i przewietrzanie miasta

1. Poprawa mikroklimatu i przewietrzania miasta osiągnięta będzie poprzez: utrzymanie obszarów regeneracji powietrza i klinów napowietrzających, zabudowę umożliwiającą przewietrzanie, zwiększenie naturalnej retencji wód oraz ochronę i rozwój terenów zieleni kształtujących mikroklimat i zapewniających regenerację powietrza, również w ramach programów rewitalizacji stosując odpowiednie materiały i infrastrukturę np. sprzyjająca retencji wód opadowych i niwelacji ciepła itp.

2. Poprawa jakości powietrza w mieście osiągnana będzie wielokierunkowo, w tym: poprzez rozwój transportu publicznego i rowerowego, ograniczenia ruchu samochodowego, kształtowanie sieci ulicznej z zielenią towarzyszącą, rozwój infrastruktury i upowszechnianie stosowania niskoemisyjnych lub odnawialnych źródeł energii.
3. Ograniczeniu emisji hałasu sprzyjać będą działania związane z poprawą jakości powietrza oraz rozstrzygnięcia polegające na ograniczaniu w zabudowie konfliktów środowiskowych, w tym poprzez rodzaj i usytuowanie zabudowy, nasadzenia wielopiętrowej zieleni, obszary ciche, ograniczanie emisyjności źródeł hałasu, drgań i wibracji oraz izolacyjność akustyczną przestroni (budynków, barier energochłonnych, kształt powierzchni terenu itp.).
4. Zagospodarowanie w strefach hydrograficznych (m.in. obszary zasilania i inicjacji wód powierzchniowych, obszar ochronny Głównego Zbiornika Wód Podziemnych „Dolina kopalna Szczecin”) ograniczane jest do funkcji niestwarzających ryzyka przenikania zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych w strefach ochronnych ujęć i w obszarach szczególnie wrażliwych na zanieczyszczenia antropogeniczne. Utrzymuje się tereny zieleni wzdłuż całej sieci hydrograficznej i dąży do renaturalizacji dolin rzecznych oraz naturalnych zbiorników wodnych.

Rozdział IV – KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNEGO SZCZECINA

1. Edukacja i rozwój ośrodka akademickiego

1. Uwzględniając przestrzenną i strukturalną zmienność zapotrzebowania na usługi edukacyjne, jako pochodną migracji i zmienności struktury demograficznej, zakłada się dużą elastyczność polityki lokalizacyjnej i sieciowy charakter jednostek.
2. Wskazuje się potrzebę ochrony i rozwoju szkolnictwa branżowego, co najmniej w specjalnościach deficytowych np. wykwalifikowanych i podstawowych usług opiekuńczych, medycznych, rehabilitacyjnych, pedagogicznych, pielęgniarstwie i o szczególnym znaczeniu dla rozwoju województwa.
3. Zachowuje się zróżnicowane potrzeby przestrzenne szkół wyższych: skoncentrowane, rozproszone lub mieszane - w dostosowaniu do preferencji uczelni, na podstawie wniosków do planów miejscowych, dla terenów we władaniu zainteresowanych instytucji.
4. Uwzględnia się potrzebę konsolidacji uczelni (jednej lub kilku) w formule np. „miasteczka akademickiego”, zachowując tradycyjne lokalizacje oraz przemieszczenie funkcji akademickich z innymi funkcjami miejskimi.
5. Utrwala się lokalizację siedzib władz szczecińskich uczelni w reprezentacyjnych, zabytkowych budynkach, zlokalizowanych w Śródmieściu z umożliwieniem pozyskiwania nowych obiektów lub terenów dla szkolnictwa wyższego, realizowane jako adaptacja i rozbudowa obiektów zwalnianych przez: administrację, szkoły, szpitale, wojsko, kolej, przemysł.

2. Zdrowie mieszkańców i opieka społeczna

1. Usługi ochrony zdrowia obejmujące zarówno leczenie publiczne, jak i komercyjne, posiadają swobodną lokalizację. Ośrodki ochrony zdrowia mogą być realizowane w postaci wolno stojącej lub wbudowane w zespoły mieszkaniowe, usługowe i naukowo-dydaktyczne.
2. Planuje się rozwój usług medycznych dla osób starszych i chorych przewlekle oraz niepełnosprawnych w powiązaniu ze szpitalnymi wielospecjalistycznymi przychodniami, pomocą doraźną i oddziałami opieki długoterminowej i paliatywnej oraz placówkami opieki społecznej.
3. W każdym osiedlu zaleca się utworzenie obiektu dziennego pobytu i aktywności osób w wieku poprodukcyjnym.

3. Bezpieczeństwo publiczne, administracja publiczna (sądownictwo, areszt, policja, wojsko)

1. Działania organizacyjne i planistyczne wspierające działanie służb państwowych, w znaczeniu prawnym (mpzp) i terenowym (infrastruktury i rozmieszczenia jednostek) będą ukierunkowane na zwiększenie bezpieczeństwa: użytkowania istniejących i projektowanych przestrzeni publicznych, sposobu ich użytkowania, imprez masowych, warunków ewakuacji, dojazdu służb, itp.
2. W Studium uwzględnia się podstawowe wymogi ochrony przed zagrożeniami o charakterze naturalnym (np. klęski żywiołowe), jak i związanych z działalnością człowieka, ograniczając lub wykluczając prawo zabudowy terenów, gdzie występują zjawiska masowych ruchów ziemi lub występuje podwyższone ryzyko wystąpienia powodzi, uwzględnia się oddziaływanie działalności gospodarczej na tzw. funkcje chronione, ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub katastrofy w transporcie np. materiałów niebezpiecznych itp.
3. W polityce przestrzennej uwzględnia się potrzeby lokalizacyjne ratowniczych służb państwowych przewidując na ten cel rezerwy terenowe zgodnie z wnioskami tych służb (dopuszczenia lokalizacyjne uwzględnione zostały w kartach jednostek planistycznych). Za zgodne ze Studium uznaje się nowe wskazania lokalizacyjne dla jednostek służb ratowniczych i innych służb państwowych, działających na podstawie przepisów odrębnych.
4. Podtrzymuje się priorytet dla rozwoju międzynarodowego korpusu NATO i możliwość rozbudowy struktur mieszkalno-usługowych, w tym obiektów edukacji i ochrony zdrowia.
5. Za zgodne ze Studium uznaje się wskazanie nowych lokalizacji dla jednostek administracji publicznej, relokacje istniejących, z preferencją dla wykorzystania uwalnianych lokalizacji na cele publiczne, szczególnie w obszarze śródmiejskim.

4. Kultura i wizerunek

1. Rozwój kultury wspiera się poprzez kształtowanie wielokulturowych i wielopokoleniowych przestrzeni publicznych miasta i innych warunków funkcjonalno-przestrzennych, niezbędnych do uczestnictwa w kulturze i możliwości kulturowej ekspresji mieszkańców.
2. Kontynuuje się upowszechnianie tradycji morskiej, nadrzecznej i przygranicznej miasta, szeroko pojętej etnologii, historii naturalnej i przyrody oraz dziedzictwa hanzeatyckiego.
3. Wspiera się rozwój związanej z kulturą infrastruktury i usług, poprawę dostępności kultury w dzielnicach, również dla seniorów i dla osób ze szczególnymi potrzebami.
4. Utrzymuje się instytucje kultury w obiektach o uznanej renomie i tradycji oraz likwiduje rozwiązania tymczasowe i budowę/rozbudowę instytucji nieposiadających odpowiednich siedzib, lub których siedziby nie spełniają właściwych standardów.
5. Przewiduje się budowę lub realizację nowych inwestycji kulturalnych, rozbudowę istniejących lub adaptację obiektów na osiedlowe domy kultury, tworząc w ten sposób sieć placówek i obiektów kultury.

5. Rekreacja i sport – styl życia i wolny czas

1. Kontynuuje się rozbudowę sieci obiektów i urządzeń spełniających funkcje sportowe, rozrywkowe i wypoczynkowe, uwzględniając potrzeby różnych grup wiekowych, w zakresie osiedlowym, dzielnicowym, ogólnomiejskim i metropolitalnym.
2. Struktura sportowo-rekreacyjna na poziomie dzielnic będzie tworzona w oparciu o szeroki i atrakcyjny program usług tego typu: dyscypliny standardowe, sport wyczynowy oraz dyscypliny elitarne, z uwzględnieniem lokalnej specyfiki warunków naturalnych, tradycji miejsca, dostępności w obszarze osiedla, dzielnicy i miasta.
3. Na poziomie osiedli planuje się lokalną bazę sportowo-rekreacyjną umożliwiającą uprawianie sportu amatorskiego, w tym prowadzenie programów rekreacji dla dzieci i młodzieży.

Rozdział V – ROZWÓJ SIECI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. Układy komunikacyjne i zrównoważony rozwój systemów komunikacyjnych

1. Podstawowy układ drogowy miasta przedstawiono na rysunku Studium. W systemie komunikacji zbiorowej podstawowym środkiem komunikacyjnym będzie tramwaj ze współpracującą z nim siecią linii autobusowych i w powiązaniu ze Szczecińską Koleją Metropolitalną (SKM) poprzez przedstawione na rysunku Studium węzły przesiadkowe i przystanki zintegrowane.
2. W Studium kontynuowana jest rozbudowa systemu tras rowerowych zintegrowanego z trasami poza obszarem miasta. Schemat układu głównych tras rowerowych przedstawiono na rysunku Studium. Dopuszcza się uzupełnianie i korygowanie tego schematu w planach miejscowych.
3. Wskazanie nowych terenów kolejowych lub ich likwidację uznaje się za zgodną ze Studium. Uwolnione tereny kolejowe włączane są do przylegających do nich jednostek funkcjonalnych i przyjmują ich funkcje.
4. Utrzymuje się trzy strefy o zróżnicowanym zaspokojeniu potrzeb parkingowych. Orientacyjne zasięgi stref przedstawiono na rysunku Studium, podobnie jak lokalizację istniejących i planowanych parkingów P&R i innych ważnych. Granice stref ze wskaźnikami miejsc postojowych i docelowe rozmieszczenie parkingów zostaną doprecyzowane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
5. Pozostawia się lotnisko sportowe Szczecin-Dąbie z możliwością wykorzystywania go do celów komunikacji lotniczej przez małe statki powietrzne, jako lotnisko lokalne oraz do celów sportowych, sanitarnych, a także turystycznych i biznesowych.
6. W Studium tworzy się warunki dla rozwoju żeglugi śródlądowej, transportu morskiego i funkcjonowania portu morskiego poprzez jego powiązania transportowe z otoczeniem zewnętrznym (drogowe, kolejowe i wodne) i rozbudowę infrastruktury portowej.
7. Priorytetowo traktowane w Studium są warunki dla rozwoju komunikacji wodnej w powiązaniu z ruchem turystycznym (przystanki wodne, nabrzeża i port jachtowy, zakątki wodne).

2. Zrównoważony rozwój infrastruktury inżynierskiej

1. Zrównoważony rozwój infrastruktury inżynierskiej zapewnia komplementarność infrastruktury rozumianą, jako dostęp do wszystkich mediów, na które istnieje zapotrzebowanie społeczne i gospodarcze, dla których zastosowanie sieciowych rozwiązań ma uzasadnienie ekonomiczne.
2. Kierunki rozwoju podstawowej infrastruktury inżynierskiej w mieście przedstawiono na rysunku Studium, umożliwia się także przyłączenia do sieci tereny gmin sąsiednich.
3. Za godne z ustaleniami Studium uznaje się przełożenie pod poziom terenu napowietrznej infrastruktury inżynierskiej: linii energetycznych i ciepłowniczych na terenie całego miasta.

2.1. Zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

1. Utrzymuje się zasilanie systemu wodociągowego miasta Szczecin z trzech ujęć podstawowych („Miedwie”, „Pilchowo” i „Skolwin”) oraz trzech ujęć okresowych („Świerczewo”, „Arkonka” i „Pomorzany - Kanał Kurowski”).
2. Ujęcia wód podziemnych chroni się przed pogorszeniem jakości pobieranej wody utrzymując lub wzmacniając sposób zagospodarowania ich stref ochronnych. Współdziała się z innymi podmiotami i instytucjami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa dostaw wody pobieranej z ujęć powierzchniowych (np.: z jeziora Miedwie, Kanału Kurowskiego).
3. Zapewnia się warunki do funkcjonowania i rozbudowy oczyszczalni ścieków "Pomorzany" i oczyszczalni ścieków "Zdroje". Utrzymuje się system grupowych oczyszczalni zakładowych (z centralną oczyszczalnią „Ostrów Grabowski”) dla obsługi i odbioru ścieków technologicznych/przemysłowych i sanitarnych z terenów Międzyodrza. Dopuszcza się odprowadzenie ścieków sanitarnych z tego obszaru do oczyszczalni „Pomorzany”.

4. Utrzymuje się obowiązek przyłączania do kanalizacji sanitarnej posesji w obszarach skanalizowanych (np. osiedle Głębokie).

2.2. Aktywne gospodarowanie wodami opadowymi, regulacja stosunków wodnych

1. Przewiduje się dalszą rozbudowę sieci rozdzielczej kanalizacji deszczowej systemowo powiązanej z lokalnymi przepompowniami i zbiornikami retencyjnymi.
2. Głównym celem polityki przestrzennej jest maksymalizowanie retencji powierzchniowej i zagospodarowanie opadu w miejscu jego wystąpienia oraz opóźnianie spływu wód, których zagospodarowanie w miejscu wystąpienia opadu nie jest możliwe.
3. Poprawę stosunków wodnych w poszczególnych rejonach miasta planuje się uzyskać przez rozwój systemu błękitno-zielonej infrastruktury miasta, ze szczególnym uwzględnieniem istniejącej osnowy przyrodniczej, w tym: udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach zabudowanych, realizacji obiektów hydrotechnicznych na ciekach i zbiorników retencyjnych oraz ochrona stref cieków i naturalnych oczek wodnych i terenów zalewowych.

2.3. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i zarządzanie ryzykiem powodziowym

1. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczonych na mapach powodziowych, obowiązują zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.
2. W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi 10% oraz w przestrzeni pomiędzy linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym, obowiązuje zakaz zabudowy oraz zagospodarowania terenu utrudniającego naturalny przepływ wód.
3. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi 1%, dopuszcza się zabudowę i zagospodarowanie na zasadach określonych w przepisach odrębnych (przeciwpowodziowych).
4. Realizację budowli ochronnych z wykorzystaniem urządzeń wodnych, wykonanie budowli hydrotechnicznych, załadunek terenów, odkładanie urobku z prac pogłębiarskich, niebędące ustaleniami Studium, a niezbędne dla prawidłowego zarządzania ryzykiem powodziowym, uznaje się za zgodne ze Studium.

2.4. Gospodarka odpadami i surowcami wtórnymi

1. W Studium zapewnia się warunki do funkcjonowania systemowych rozwiązań w zakresie selektywnej zbiórki i odzysku odpadów. Dopuszcza się wykorzystywanie na ten cel terenów produkcji, składów i terenów usług itp., jeśli oddziaływanie przedsięwzięcia na otoczenie nie prowadzi do nadmiernych uciążliwości i nie ma negatywnego wpływu na warunki życia ludzi (np. poprzez uwalnianie do otoczenia zanieczyszczeń, energii, w tym emisję substancji, tzw. odorów).
2. W Studium, uwzględniając potrzeby jednostek gospodarczych i instytucji (publicznych) stwarza się warunki do gospodarowania odpadami, które powstają w toku lub w związku z działalnością tych podmiotów np. recykling statków, instalacji i konstrukcji *offshore*, w granicach portu morskiego, po wypełnieniu kryteriów środowiskowych i dziedzinowych przepisów specjalnych.

2.5. Elektroenergetyka, ciepłownictwo i gazownictwo

1. Utrzymuje się zasilanie miasta z krajowego systemu elektroenergetycznego. Dopuszcza się budowę kogeneracyjnych źródeł energii w rejonie ul. Szczawiowej, na Skolwinie w rejonie ul. Stołczyńskiej przy kanale Skolwińskim. Dąży się do zapewnienia pierścieniowego zasilania miasta w energię dopuszczając budowę napowietrznych i kablowo-napowietrznych linii elektroenergetycznych najwyższego napięcia (NWN) oraz realizację kablowych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia (WN).

2. Dopuszcza się zmianę lokalizacji istniejących lub wskazanie nowych lokalizacji stacji prostownikowych, innych niż określone w Studium.
3. Przewiduje się rozbudowę infrastruktury dla obsługi pojazdów elektrycznych (EV). Sieć i punkty ładowania mogą być lokowane indywidualnie, traktuje się je, jak meble uliczne, nie ograniczając ich lokalizacji.
4. Zaopatrzenie miasta w ciepło realizowane będzie głównie w oparciu o układy sieciowe wykorzystujące energię odnawialną i kogeneracyjne źródła ciepła, w tym źródła obecnie funkcjonujące. Dopuszcza się indywidualne rozwiązania oparte na niskoemisyjnych źródłach ciepła, z preferencją dla rozwiązań opartych na odnawialnych źródłach energii, również w kogeneracji i mikrokogeneracji.
5. Utrzymuje się dwustronny system zasilania Szczecina w gaz wysokometanowy z kierunku Stargardu, poprzez stacje redukcyjno-pomiarowe I stopnia „Podjuchy” i „Płonia” oraz od strony Polic, poprzez stację „Warszewo”. Umożliwia się dalszą rozbudowę i przebudowę systemu gazociągów wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia. Dopuszcza się rozbudowę i budowę gazociągów wysokiego ciśnienia związaną z zasilaniem w gaz dużych obiektów energetycznych.

2.6. Odnawialne źródła energii

1. Na terenie miasta dopuszcza się lokalizację urządzeń i instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, jednak tylko z wykorzystaniem energii innej niż siła wiatru, o ograniczeniach lokalizacyjnych rozstrzyga się w prawie miejscowym.
2. Instalacja OZE nie może poprzez emisję dźwięku, drgań lub poprzez inne oddziaływania fizyczne (np. promieniowanie) albo względy estetyczne obniżać jakości życia w strefach zamieszkania, w bezpośrednim sąsiedztwie tych instalacji.
3. Przewiduje się i dopuszcza w Studium stopniowe łączenie indywidualnych instalacji OZE w większe ich zespoły (mikrosieci), które mogą korzystać z efektów ekonomicznych skali, tworząc lokalne centra wytwórczo magazynowo odbiorcze.

Rozdział VI - ZADANIA OCHRONNE, ZOBOWIĄZANIA, WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA PRZESTRZENNE

1. Plany miejscowe - zobowiązania planistyczne miasta i ograniczenia w zabudowie

1. Na obszarze administracyjnym miasta:
 - nie występują zobowiązania sporządzenia planów miejscowych z tytułu ochrony przyrody lub ochrony zabytków oraz pomników zagłady i ich stref ochronnych
 - nie określono obszarów do objęcia wyodrębnioną procedurą scaleń i podziałów nieruchomości
 - wyznaczono obszary lokalizacji obiektów o powierzchni sprzedaży ponad 2 000 m²
 - na rysunku Studium wskazano obszary przestrzeni publicznych, na których obowiązuje sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (nie dotyczy infrastruktury inżynierskiej i obiektów podziemnych); większość z tych obszarów jest już chroniona i kontrolowana przez obowiązujące plany miejscowe
 - na rysunku Studium wskazano obszary leśne, dla których gmina zamierza sporządzić plan miejscowy określając w nim kierunek zagospodarowania wymagający uzyskania zgód na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.
2. Wyłącza się z trwałej zabudowy tereny: rezerwatów przyrody istniejących i projektowanych, istniejącego stanowiska dokumentacyjnego, użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo - krajobrazowych istniejących i projektowanych. Wyjątek od zakazu zabudowy na wskazanych terenach stanowią odstępstwa wynikające z przepisów prawa.
3. W Studium uwzględniono zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych wynikające z ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa

zachodniopomorskiego, w tym zadania rządowe i samorządowe, zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT SOM) i zadania rezerwowe.

2. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

1. Granice terenów zamkniętych zostały określone na rysunku Studium. Oczekiwane, docelowe, przeznaczenie takich terenów oznaczono na rysunku Studium KIERUNKI. Zaleca się na tych terenach kontynuację przeznaczenia stanowiącego sąsiedztwo.
2. Na obszarach terenów zamkniętych wskazano uwarunkowania z zakresu ochrony przyrody, środowiska i zabytków oraz uwzględniono obsługę komunikacyjną i inżynierską obiektów zlokalizowanych w ich granicach.

STUDIUM - PROJEKT ROBOCZY - BPPM

Atlas map analitycznych umieszczony na końcu Syntezy UWARUNKOWAŃ i DIAGNOZY Z ATLASEM MAP SZCZECINA:

1. Jednobłęby – sposób podziału obszaru miasta na rejony służące prezentacji danych geoprzestrzennych
2. Jednobłęby w których występuje zabudowa zwarta
3. Jednobłęby z udziałem zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej do ogólnej zabudowy mieszkaniowej
- 3a. Jednobłęby z udziałem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej do ogólnej zabudowy mieszkaniowej
- 3b. Jednobłęby z udziałem zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej do ogólnej zabudowy mieszkaniowej
4. Jednobłęby w zasięgu dojścia pieszego do lokalnych centrów usługowych
5. Tereny zieleni ogólnodostępnej wraz z terenami ogrodów działkowych na tle obszaru zwartej zabudowy
6. Mapa dostępności pieszej do zieleni ogólnomiejskie
- 6a. Jednobłęby o największych powierzchniach zieleni ogólnodostępnej
7. Mapa dostępności pieszej do Podstawowej Opieki Zdrowotnej
- 7a. Rozkład liczby mieszkańców poza zasięgiem dojścia 500 m od Podstawowej Opieki Zdrowotnej
- 7b. Rozkład liczby mieszkańców poza zasięgiem dojścia 1500 m od Podstawowej Opieki Zdrowotnej
8. Jednobłęby z siedzibami zarejestrowanych firm zatrudniających powyżej 50 pracowników
9. Jednobłęby w zasięgu dojścia pieszego do przystanków komunikacji miejskiej
- 9a. Mapa dostępności pieszej do transportu kolejowego (SKM)
10. Jednobłęby w zasięgu sieci wodociągowej
11. Jednobłęby w zasięgu sieci kanalizacyjnej
12. Jednobłęby w zasięgu sieci ciepłej
13. Relacja średniej ceny gruntu w osiedlach
14. Rozkład przestrzenny projektów realizowanych oraz poddanych głosowaniu w ramach szczecińskiego Budżetu Obywatelskiego w latach 2014-2020
15. Waloryzacja terenów wynikająca z typów zabudowy, dostępności do usług, zieleni oraz infrastruktury technicznej
16. Waloryzacja terenów wynikająca z położenia w obrębie zwartej zabudowy, miejsc pracy, transportu publicznego
17. Waloryzacja terenów wynikająca z dostępności infrastruktury
18. Waloryzacja terenów wynikająca z typu zabudowy, dostępności do usług, zieleni, miejsc pracy oraz infrastruktury